

വിദ്യാഭാഷിണി ഗുണമാവലി

രണ്ടാം പതിപ്പ്.

ബ്രഹ്മശ്രീ
പുന്നശ്ശേരിനമ്പി ശ്രീനീലകണ്ഠൻ
ഷഷ്ടിപുത്തിസ്മാരകം.

മുദ്രണം മിഥുനം ൨൩-ാം നൂ.

പ്രസാധകൻ:
ചെമ്പൈ പരമേശ്വരൻ നമ്പിള്ളൻ.

വിദ്യാഭോഷിണി ഗുണമാവലി

രണ്ടാം പതിപ്പ്.

ബ്രഹ്മശ്രീ

പുന്നശ്ശേരിനമ്പി ശ്രീനീലകണ്ഠൻ
ഷഷ്ടിപുത്തിസ്മാരകം.

മുൻമിഥുനം രണ്ടാം

പ്രസാധകൻ:

ചെമ്പൈ പരമേശ്വരൻ നമ്പീശ്ശൻ.

മുൻ

തൃശ്ശിവപേരൂർ

മഹാജ്ഞാനം പ്രസിദ്ധീകരിച്ചത്.

വില 1 ക.

ഈ കൃഷ്ണകൃതിയുടെ പുനഃപ്രകാശനം പട്ടാമ്പി സാരസ്വതോദ്യോതിനിസ് കൃതമാവാംശാലയിലെ വിദ്യാത്മിസംഘത്തിന്റേതാകുന്നു.

ബ്രഹ്മശ്രീ

പുനഃ ജഗദീനന്ദിനീലകണ്ഠശർമ്മാ അവാർകര.

(Mangalodayam Press, Trichur)

आचार्यसन्देशः ।

आयुष्मन्तः सुशिष्या, निजनिजविहितस्मार्तकर्माणि भुक्त्वा,
कर्मस्वन्येषु नैव प्रकुरुत सुखिनि; तेषु चोरीकुलध्वम् ।

‘कः कालः कानिमित्रे’ति वचनविहितं सर्वदा चिन्तनीयं;
पूर्वाचारानदोषान् न च परिहरत प्रीतिपूर्वाभिरक्ष्यान् ॥

विद्यावत्त्वं विनीतिं यदि न जनयति व्यर्थमेवा, न्यथैवा-
शास्यं तत् किञ्च; शत्रून् निजहृदयगतान् षड्भ्रतैर्नेन शश्वत् ।

बाह्यान् शत्रून् विजेतुं न हि पुनरनघा! यत्नलेशो भवेद्वा,
सारस्सर्वागमानामयमतिविहितः पूज्यतां साधु बुध्वा ॥

नानारूपोपि लोकः सततकृतमिथः प्रीतियोगाद्विधत्ते
नित्यं लब्धप्रतिष्ठः, प्रतिपदविलसत्सम्पदामोदभारम् ।

चित्रं शक्तिस्तु सैका निजमतिवशमं तं स्वयं संविधत्ते;
पात्यतीति प्रगच्छं वदति विधिवचस्सारसर्वस्वभूमा ॥

सत्कर्मोत्साहभाजो भवत च सततं, प्रीतिपूर्वं प्रयत्ने
शक्यतां नो फलं स्याद्यदि विधिविहिते तत्र कार्यो न तापः ।

एवं चित्तेतिशुद्धे नियतमिह फलं हेत्स्यतीति प्रमाणैः
सिध्यत्येतच्चतुर्भिः, विनरतु सुमतिं वः सदेहापुराम्बा ॥

१०९९ सिंह १७

१—९—१९२४,

पट्टाम्पि.

पुनरशेरि नम्पि नीलकण्ठशर्मा,

सहृदयसमुदायविधेयः.

മുഖവുര.

“വിദ്യാപോഷിണി ഗ്രന്ഥാവലി”യുടെ 2-ാം പുസ്തകം പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തേണ്ട ഭാരം എനിക്ക് മനുഷ്യചന്ദ്രപുരം ആകപ്പാടെ എന്താണു വേണ്ടതെന്നുള്ള വിചാരം എന്നെ കലശലായി ബാധിക്കാതിരുന്നില്ല. എന്നാൽ, ഉദാരഹൃദയനാരു കേരളസാഹിത്യലോകത്തിൽ കേളികേട്ടവരുമായ പല മഹാനാരുടെയും സാഹായ്യവും, സ്നേഹാർഹ്യദയനാരായ സതീർത്വസഹൃദയനാരുടെ ഹൃദയംഗമമായ സഹകരണവും നിമിത്തംഎന്റെ ഭാരം വലിയ വൈകല്യമൊന്നും കൂടാതെ ഭരവിധം നിവൃത്തിച്ച് പ്രസ്തുതഗ്രന്ഥാവലിയുടെ ദിതീയപുസ്തകത്തെ ഇതാ, സഹൃദയസമക്ഷം അവതരിപ്പിച്ചുകൊള്ളുന്നു.

ഈ പുസ്തകത്തെപ്പറ്റി രണ്ടു വാക്കു പറയാനുള്ളതു ഇവിടെ പ്രസ്താവിക്കുന്നതായാൽ ഉചിതമായിരിക്കുമെന്നു തോന്നുന്നു. ഇതിൽ ചേർത്തിട്ടുള്ള ഉപന്യാസങ്ങളിൽ അവലംബിച്ചിട്ടുള്ള ആനുകൂല്യ സ്വയംകൃതമാണെന്നതന്നെ പറയേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. ഗദ്യപ്രബന്ധങ്ങളിൽ കുറേനേരം വ്യാപരിച്ചു വായനക്കാരുടെ ബുദ്ധി ആയാസപ്പെടുമ്പോൾ അതിന്ന് അല്പമൊരു വിശ്രമം നല്കുവാൻ ചെറിയ പദ്യപ്രബന്ധങ്ങൾ ഉപകരിക്കുമെന്നുള്ള വിചാരത്താൽ ഗദ്യവും പദ്യവും ഇടവിട്ടിടവിട്ടു ചേർക്കുന്നതിൽ മനസ്സിലാത്തിയിട്ടുണ്ട്. ഈ ശ്രമം ഭട്ടമുക്കാലും ഫലിച്ചിട്ടുണ്ട്. പ്രബന്ധങ്ങളുടെ വിഷയഗൗരവം നോക്കിയാണു് അവയ്ക്കു ‘മുൻപും കയ്യും’ കൊടുത്തിട്ടുള്ളതെന്നു വായനക്കാർക്കു തന്നെ ഗ്രഹിക്കാവുന്നതാണ്. എന്നാൽ, “പ്രാചീനഭാരതത്തിലെ സാമുദായികജീവിതം” “നാടകസാഹിത്യം” എന്നീ രണ്ടുപന്യാസങ്ങൾ

കുറെ ഒടുവിൽ പെട്ടവാനുള്ള കാരണം, അവ കിട്ടുവാനുണ്ടായ താമസമാണെന്നു പ്രത്യേകം പ്രസ്താവിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു.

“പുന്നശ്ശേരി ശ്രീ നീലകണ്ഠാചാർച്ച”ന്റെ ഷഷ്ടിപുത്തി സ്മാരകമായി പ്രതിവർഷം പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തുന്ന ഈ ഗ്രന്ഥാവലി, ആ ദേശികാഗ്രേസരന്റെ ജീവിതോദ്ദേശമായ പ്രാചീനസംസ്കൃതവിജ്ഞാനത്തെ കഴിയുന്നത്ര വെളിപ്പെടുത്തുവാൻ ഉപകരിക്കേണമെന്ന് ഞങ്ങൾക്കു വളരെ ആഗ്രഹമുണ്ട്. നവീനപരിഷ്കൃതലോകത്തിലെ നാനാമുഖങ്ങളായ വിജ്ഞാനങ്ങളെ, പ്രാചീനസംസ്കൃതലോകത്തിൽ നിന്നു മാത്രം കിട്ടാവുന്ന ജ്ഞാനവിജ്ഞാനങ്ങളെക്കൊണ്ടു ശാണഖഷ്ണം ചെയ്തു തെളിയിച്ചു കാട്ടുന്നതിൽ “വിദ്യാപോഷിണി” ഉപകരിക്കേണമെന്നാണ് ഞങ്ങളുടെ ഉദ്ദേശം. ഈ ഉദ്ദേശം തൃപ്തികരമായ വിധത്തിൽ നിർവ്വഹിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നു ലേശംപോലും അഭിമാനിക്കുന്നില്ല. എന്നാൽ, ആ ഉദ്ദേശത്തെ ലക്ഷ്യമാക്കിക്കൊണ്ട് രണ്ടടിയെങ്കിലും മുന്നോട്ടു നടക്കുവാൻ സാധിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നു ചാരിതാർത്ഥ്യം ഇല്ലായ്ക്കയുമില്ല.

ഉള്ളൂർ, വള്ളത്തോൾ, കുണ്ടൂർ മുതലായ കവിവരന്മാരുടേയും, എം. ആർ. മാധവചാരിയർ, ചേലന്നാട്ട് അച്ചുതമേനോൻ, കണ്ണമ്പ്ര കുഞ്ഞുണ്ണിനായർ, പുത്തേഴത്തു രാമമേനോൻ മുതലായ സാഹിത്യരസികന്മാരുടേയും സന്ദർഭാചിതമായ സഹകരണം സിദ്ധിക്കുകയാലാണ് ‘വിദ്യാപോഷിണി’ക്കു ക്രമോന്മുഖമായ പുരോഗതി ഉണ്ടായിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ അതുണ്ടാക്കുവാൻ സാധിച്ചിട്ടുള്ളത്. ഇവരുടെ സാഹായ്യത്തിന്നു കൃതജ്ഞത പറയുന്നതോടുകൂടി, ഈ മഹാനാരുടേയും ഇതുപോലെയുള്ള മറ്റു സാഹിത്യരസികന്മാരുടേയും സഹകരണം സാന്നദ്ധ്യമായിരിക്കുന്നതായാൽ, വിദൂരമല്ലാത്ത ഭാവിയ്ക്കിൽ ‘വിദ്യാപോഷിണി’ അതിന്റെ നാമധേയത്തെ അനപതംമാക്കിച്ചെയ്യുമെന്ന് സവിനയം പ്രസ്താവിക്കുകയും ചെയ്തുകൊള്ളുന്നു.

ഉപസ്ഥാസങ്ങൾ ഉദ്ദിഷ്ടസമയത്തേക്കു കിട്ടാതിരുന്നതു കൊണ്ടാണ് ഈ രണ്ടാം പുസ്തകവും കഴിഞ്ഞുകൊല്ലത്തേ പ്പോലെ ഗുരുവാദികളുടെ ജന്മനക്ഷത്രദിവസം പ്രസിദ്ധം ചെയ്യാൻ സാധിക്കാതെ വന്നത്. എന്നാൽ, ഇക്കൊല്ലവും 'വിദ്യാപോഷിണി' സഭയുടെ വാർഷികയോഗത്തിനു തക്കവണ്ണം ഇതു പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തുവാൻ സാധിച്ചതിൽ കുറച്ചൊരു സമാധാനമുണ്ട്. ഈ പ്രസിദ്ധീകരണത്തിന് ത്രിവിധകരണങ്ങളേകൊണ്ടും സഹായിച്ചിട്ടുള്ള ശ്രീമാൻ, സി. എസ്. നായരവർകൾക്കു, ഇതിന്റെ പ്രസാധകന്റെ നിലയിൽ, എറിക്കുളം കൃതജ്ഞതയെക്കൂടി പ്രകാശിപ്പിക്കാതെ ഈ മുഖവുര പൂർണ്ണമാകുന്നതല്ല.

സംസ്കൃതകോളേജ്,	} എന്ന്,	സി. വരമേശ്വരനമ്പീശൻ,
ചെരുമുഡിയൂർ.		
24 — 9 — 24.		

പ്രസാധകൻ.

വിഷയവിവരം.

1.	മംഗളം	
2.	ഒരു പുണ്യപുരുഷൻ	1
	കവിതിലകൻ, ഉള്ളൂർ. എസ്. പരമേശ്വരയ്യർ, എം. എ, ബി. എൽ., എം. ആർ. എ. എസ്.	
3.	കാളിദാസനും സംഗീതകലയും	3
	വിദ്വാൻ, കെ. സി. മായവർമ്മനോൻ.	
4.	ഗുരുദക്ഷിണ	19
	വള്ളത്തോൾ.	
5.	പണ്ഡിതമദനമോഹനമോളപ്പുഴി	22
	വിദ്വാൻ, സി. എസ്. നായർ.	
6.	ശങ്കരാചാര്യരും ചണ്ഡാലനും	44
	കവിതിലകൻ, കണ്ണൻ നാരായണമേനോൻ, ബി. എ.	
7.	രാജ്യമീമാംസാചാര്യനും	46
	എം. ആർ. മായവർമ്മാരിയർ, ബി. എ; എൽ. എൽ. ബി.	
8.	അന്തിയാകമ്പോൾ	59
	വള്ളത്തോൾ ഗോപാലമനോൻ.	
9.	“ഒരു കൂടിക്കാഴ്ച”	62
	ചേലന്നാട്ട് അപ്പുത മേനോൻ, ബി. എ	
10.	ഒരു സ്മരണ	72
	പണ്ഡിതർ, ജി. ശങ്കരക്കുറുപ്പ്.	
11.	സർപ്പാർച്ചികൾ	74
	കണ്ണമ്പു കണ്ണത്തുണിനായർ, ബി. എ, ബി. എൽ.	
12.	പരോപകാരം	81
	കെ. കെ. രാജാ.	
13.	നമുദായപരിഷ്കാരം	82
	ടി. വി. രയരപ്പക്കുറുപ്പ് ബി. എ., എൽ. ടി.	
14.	“മന്ത്രിനമന്ത്രിനെന്തൊന്നു ചെയ്യൂ”	85
	വിദ്വാൻ, കണ്ണമ്പു കണ്ണത്തുണിനായർ.	
15.	ശ്രീപാദസർപ്പതി	88
	കെ. വി. എം.	
16.	ഒരു കണ്ണുകാണാത്ത കുട്ടി	102
	ചെറുളയിൽ കണ്ണത്തുണിനമ്പിഴൻ. (തിരുവേഗപ്പുറം)	
17.	പ്രാചീനഭാരതത്തിലെ സാമൂഹികജീവിതം	103
	പുത്തേഴത്ത് രാമമേനോൻ, ബി. എ, ബി. എൽ.	
18.	നാടകസാഹിത്യം	113
	സി. ശങ്കുണിനായർ.	
19.	പ്രേമരോമന്ദം	133
	രാമുണി.	
20.	കോമപ്പൻ	135
	കുറുവാൻതൊടിയിൽ ശങ്കരനെഴുത്തച്ഛൻ.	

വിദ്യാഭോഷിണി

ഗ്രന്ഥാവലി.

മംഗളം.

ഗുരുബ്രഹ്മഗുരുവിണ്ണി-
ഗുരുദേവോമഹേശ്വരഃ,
ഗുരുരേവജഗത്സർവ്വം
തസ്മൈശ്രീഗുരുവേനമഃ

ഒരു പുണ്യപുരുഷൻ.

മോഹമാന്തമിസ്രത്തിൻ മൃലച്ഛേദലീലയ്ക്കായ്
ദേഹബന്ധംകൈക്കൊണ്ടു ദിവ്യജ്യോതിസ്സൊന്നിനാൽ
“ഇന്ദ്രാബോധരം” പൂതമെന്നതാംവാർത്താലാഭം
മാഹാഭാഗ്യമേശാത്ത മന്ത്രികണ്ഠമെങ്ങുള്ളു!
ആ“പുണ്യശ്ലേരിനമ്പി നീലകണ്ഠശർമ്മാ”വെ-
ന്നെപ്പട്ടതാകും ദ്വാദശാക്ഷരം മഹാമന്ത്രം
ഏതുജിഹ്വാഗ്രത്താൽത്താൻജപ്യമായിടുന്നതി;-
ല്ലേതുഹൃൽകോശത്തെത്താൻ വ്യാകോചമാക്കുന്നില!
പ്രേഷഭാരതാദിശ്ചതുഷ്കന്ദഗ്രന്ഥരത്നം;
നൈഷികബ്രഹ്മചാരി; നാനാശാസ്ത്രമർമ്മജ്ഞൻ;-
വാക്കാലംബരിഷ്ടമാം കർമ്മപുത്തത്താലുമി-
ന്നാഗ്നാംഗേയനോടൊക്കുമായുനാമീയാചാര്യൻ:

ഏതനാദിയാം ത്രയീദേവിയാരംഭണിപ്പെറമ്പ-
 ടേതു വാല്മീകിവൃന്ദസപ്തകയിൽത്തേനാമരം;
 ആ മഹാ, "ദേവവാണീ"; യമേ! ഭാരതോദ്യീ! നി-
 ന്നോമനകീർത്തികതിർക്കാരായ്ക്കൊരൊരാന്തികൾ;
 മൃത്യുവാശത്തിങ്കൽ നിന്നാമുകണ്ഡപവത്രത്തെ-
 കാത്തതി നീലകണ്ഠൻ, ഭൂതിഭൂഷൻ, സർവ്വജ്ഞൻ.
 പേർത്തുതദ്യശോഹർമ്മ്യസ്തുപിയായ്ശോഭിപ്പിലേ
 പ്രത്യഗ് "നാമുന" യാം പട്ടാമ്പി വിദ്യാലയം?
 ആപ്തസ്ത്വവാശേവതാക്ഷേത്രനൈവേദ്യോമൃത-
 മാബ്രഹ്മമാവഞ്ചമമാസപാദ്യമഖിലകം!
 നനമിക്കുമ്മയോഗിയണിരുന്നനുഷ്ഠിതം
 ജ്ഞാനവിശപജിദ്യാഗം നമ്മൾക്കെന്തഭീഷ്ടം!
 ചിത്സാരൂപ്യമാനോരൈത്തിണ്ടമോഭേദധപാന്തം?
 ഇസ്സാനീവനിക്കൊപ്പം കൃഷ്ണനും കുചേലനും!
 എപ്പോഴോരേതുമട്ടിലെന്തിൽപ്രശ്നം ചെയ്ക്കാലു-
 മിപ്പിപ്പലാഭോത്തരം സർവ്വസംശയച്ഛേദി.
 ശങ്കരാചാര്യസപാമിക്കിപ്പരം മാത്രസപത്തിൽ
 വങ്കബേരതപംവാച്ചുകേരളീയനാരന്യൻ?
 അമ്പിലിയാദിശേഷൻ തൻ പ്രസംഗമാകുന്ന
 വിൺപുഴത്തുവെൺതിരത്തുള്ളിൽക്കളിത്തൊത്താൽ
 ധൃത്തല്ലസൊദിച്ച്തരേ! നിങ്ങൾക്കുദൈവം നല്കും
 ശ്രോത്രശഷ്പലീവഞ്ചിതൃലമേ ശുന്യാൽശുന്യം!
 ആബുസ്മത്രിപുണ്ഡ്രാകമാന്താം നെററിത്തട;-
 മാപ്രത്യഗാത്മദ്യാനസ്മേരമാം വക്ത്രാംബുജം;
 ആ തദ്രാക്ഷകണ്ഠിയാൽ ശോഭിതും ഗളാന്തരം;-
 മാതം കൈയെടുത്തുപോമായ്മാമാവിഗ്രഹം;
 ഭാരോന്നമോക്ഷണത്തോ, നോക്ഷ്മതോറുംമായുന്ന
 വേരോടെൻമനംവിട്ടുവകവും ചാഞ്ചല്യവും;
 വെന്നാലും സുകർമ്മാവേ! നീലകണ്ഠശർമ്മാവേ!
 വെന്നാലും ദേവഭാഷാസൗധവിശപകർമ്മാവേ!
 വെന്നാലും ചിന്താമണിപുണ്യജന്മദാതാവേ!
 വെന്നാലും സനാതനധർമ്മകസന്ത്രാതാവേ!!

കവിതിലകൻ ഉജ്ജ്വല എസ്സ. പരമേശ്വരയ്യർ
 എം. എ., ബി. എൽ., എം. ആർ. എ. എസ്സ.

ക ള ലി ല ള സ ന ള
സംഗീത കലയും.

സംഗീതവും സാഹിത്യവും സമാനയോഗക്ഷേമങ്ങളോ
യ രണ്ടു ലളിതകലകളാണെന്നു സർവ്വസമ്പ്രതിപന്നമായ
സംഗതിയാണെങ്കിലും, ഇതുകൂടെ സമ്മേളനത്തെസ്സംബ
ന്ധിച്ച് ചിലരുടെ ഇടയിൽ ഒരു വിപരീതാഭിപ്രായം വ്യാ
പിച്ചിട്ടുള്ളതായിക്കാണുന്നുണ്ട്. സംഗീതകലാനിപുണൻ
സാഹിത്യവിദ്യയിൽ സരസനായിത്തീരുന്നതല്ലെന്നും, സാ
ഹിത്യകലാവിദഗ്ദ്ധൻ സംഗീതവിദ്യയിൽ രസികനായിരിക്ക
ുന്നതല്ലെന്നും ആണ് ഈ അഭിപ്രായം. സാഹിത്യം ശബ്ദനിഷ്ഠ
മായ അർത്ഥത്തിന്റെ മാധുരിയെ ആശ്രയിച്ചാണിരിക്കുന്ന
തെങ്കിൽ, സംഗീതം താളലയഭിരുചമായ അർത്ഥത്താൽ
അറിയപ്പെടുന്ന ശബ്ദത്തിന്റെ മാധുരിയെ അവലംബിച്ചി
ട്ടാണ് സ്ഥിതിചെയ്യുന്നത്. സാഹിത്യത്തിന്റെ ബീജം ശ
ബ്ദസഹചരിതമായ അർത്ഥത്തിലും സംഗീതബീജം അർത്ഥ
സഹചാരിയായ ശബ്ദത്തിലും കിടക്കുന്നു. ഗദ്യപദ്യങ്ങൾ
സാഹിത്യകലയുടെ ബാഹ്യങ്ങളായ അംഗങ്ങളാകുന്നു. പ
ദ്യനിഷ്ഠങ്ങളായ യതികൾ സംഗീതത്തിനുള്ള ഉപകരണമാ
ണെന്നുള്ള സംഗതി സൂക്ഷ്മപരിശോധനയിൽ സകലർക്കും
അറിയാവുന്നതാണ്. എന്നാൽ ആ തത്വം മനസ്സിലാക്കാ
തെ ചില കവികൾ, നിരങ്കുശമായി യതിഭംഗം വരുത്തി,
പദ്യങ്ങളുടെ സംഗീതഭംഗിയെ നിഷ്ഠൗർവ്വം നശിപ്പിച്ചുവിടാ
റുണ്ട്. യതിഭംഗമുള്ള പദ്യങ്ങൾ ചൊല്ലുമ്പോൾ, യതിസ്ഥാ
നത്തുള്ള പദങ്ങളുടെ കഴുത്ത് പിടിച്ചൊടിക്കൂതെ ചൊല്ലി
ക്കൊണ്ടുപോകുവാൻ സാധിക്കുന്നതല്ലെന്ന് അനുഭവംകൊ
ണ്ടറിഞ്ഞിട്ടുള്ളവരെ പറഞ്ഞറിയിക്കേണ്ടുന്ന ആവശ്യമില്ല.
സംഗീതത്തിലും സാഹിത്യത്തിലും ഒരുപോലെ പാണ്ഡിത്യം

സമ്പാദിച്ചിട്ടുള്ള കവികളുടെ കൃതികളിൽ, പദങ്ങളുടെ കണ്ഠശ്ലോഭം വളരെ വളരെ വിരളമായിട്ടേ ഉണ്ടായിരിക്കുകയുള്ളൂ.

നാദബ്രഹ്മത്തിൽ നിന്നാകുന്നു സംഗീതസാഹിത്യങ്ങളുടെ ഉത്ഭവം. ശബ്ദം ധ്വനിരൂപമായും വർണ്ണാത്മകമായും രണ്ടു തരത്തിലുണ്ടല്ലോ. ഇതിൽ ധ്വനി സംഗീതത്തിന്റേയും വർണ്ണം സാഹിത്യത്തിന്റേയും മൂലമാകുന്നു. നൃത്തഗീതവദ്യങ്ങൾ മൂന്നും ചേർന്നാലാണ് അതു സംഗീതമായിത്തീരുന്നത്. എന്നാൽ ഈ നൃത്തഗീതവാദിത്രങ്ങളുടെ ചമൽക്കരം പ്രധാനമായി സംഗീതപ്രയോഗത്താലുണ്ടാകുന്ന നാദവിശേഷത്തെ ആശ്രയിച്ചാണിരിക്കുന്നത്. സാഹിത്യം അങ്ങിനെയല്ല; അതു വർണ്ണസംഘടിതങ്ങളായ പദസമുദായങ്ങളുടെ — അർത്ഥപൗഷ്പ്യത്തോടുകൂടിയ സരസവാക്യങ്ങളുടെ — വിനിവേശനവൈചിത്ര്യത്തിലാണ് സ്ഥിതിചെയ്യുന്നത്. ആകയാൽ, കേവലശബ്ദ സംഗീതബീജവും അർത്ഥവത്തുകളായ സുബന്താദിശബ്ദങ്ങൾ സാഹിത്യബീജവുമാണെന്നു സിദ്ധമാകുന്നുണ്ട്.

മഹാകവിയായ കാളിദാസന്റെ പ്രബന്ധരത്നങ്ങൾ സാഹിത്യകലകൊണ്ട് സർവ്വമാ ഭൂഷിതങ്ങളായിട്ടുള്ളവയാണെന്നു സഹൃദയന്മാർ സമ്മതിച്ചുകഴിഞ്ഞിട്ടുള്ളതിനാൽ അതിനെപ്പറ്റി ഇവിടെ വിചിന്തനം ചെയ്യേണ്ടുന്ന ആവശ്യം നേരിട്ടിട്ടില്ല. എന്നാൽ ആ കവിസമ്രാട്ടിന്റെ സംഗീതനൈപുണിയെപ്പറ്റി അധികമാളുകളും ആലോചനം ചെയ്തിട്ടുണ്ടായിരിക്കയില്ല. സാഹിത്യകലയിലെമ്പോഴും, സംഗീതകലയിലും അനിതരസാധാരണമായ പാണ്ഡിത്യം സമ്പാദിച്ചിട്ടുള്ള ഒരു മഹാനാണ് കാളിദാസനെന്നു പലകാരണങ്ങളെക്കൊണ്ടും തെളിയുന്നുണ്ട്. ദൃശ്യശ്രവ്യഭേദേന കാവ്യങ്ങളെ രണ്ടായി ഭാഗിച്ചിട്ടുള്ളതിൽ ദൃശ്യകാവ്യം സഗീതാനയനായയും, ശ്രവ്യകാവ്യം സാഹിത്യാനുഗാമിയുമാകുന്നു. കാ

കാളിദാസന്റെ ശ്രവ്യരൂപത്തിൽ സാഹിത്യഗുണം പ്രധാനമായി നിൽക്കുന്നു; ദൃശ്യരൂപത്തിലാകട്ടെ, സംഗീതഭംഗിയും സാഹിത്യഗുണവും ഒരുപോലെ പ്രാധാന്യത്തെ അർഹിക്കുന്നുണ്ട്. ശാകുന്തളത്തിൽ, സൂത്രധാരൻ “കതമം പ്രയോഗമനുസൃത്യൈനമരാധയാമഃ” എന്നു നടിയോടു ചോദിച്ചതിന്നു നടീ മറുപടി പറയുന്നതു “നവേന നാടകേനോപസ്ഥാതവ്യം” എന്നാണല്ലോ. ഇതിൽ “പ്രയോഗം” എന്നതിന്നു നാട്യമെന്നർത്ഥമാകുന്നു. സംഗീതം നാട്യത്തിന്റെ ഭാഗമാണ്.

“നൃത്തം ഗീതം ച വാദ്യം ച രൂപം സംഗീതമുച്യതേ” നൃത്തവും ഗീതവും വാദ്യവും കൂടിയതിന്നു സംഗീതമെന്നു പറയുന്നു. ഒരു നാട്യകാവ്യമായ നാടകത്തിൽ ഇവ മൂന്നും ഒഴിച്ചുകൂടാത്തതുമാകുന്നു. അതുകൊണ്ടു സംഗീതത്തിൽ നല്ല പാണ്ഡിത്യം സിദ്ധിക്കാത്ത ഒരു കവി നാടകനിർമ്മാണത്തിന്ന് അശക്തനാണെന്നും, അഭിനയചതുരങ്ങളായ ശാകുന്തളാദി നാടകങ്ങളുടെ കർത്താവായ കാളിദാസമഹാകവി ഒരു യഥാർത്ഥസംഗീതരസികനാണെന്നും തീർത്തു പറയാവുന്നതാണ്. ശാകുന്തളനാടകമെന്നപോലെ അഭിനയയോഗ്യമായ മറ്റൊരു സംസ്കൃതനാടകം ഉണ്ടായിട്ടില്ലെന്നു പ്രായേണ എല്ലാവരും സമ്മതിക്കുന്നുണ്ട്. നാടകാഭിനയം സുസാധമായ ഒന്നല്ലാത്തതിനാലും, സംഗീതസാഹിത്യകലകളെ കൂട്ടിയിണക്കി ഒരു നല്ല നാടകം നിർമ്മിക്കുന്നതു കൃഷ്ണസാല്യമാകയാലും, അപ്രകാരമുള്ള ഒരു നാടകം ഉണ്ടാക്കുന്ന ഒരു കവിക്ക് സംഗീതസാഹിത്യകലകളിൽ സമപ്രധാനവും അവിതീര്യവുമായ പാണ്ഡിത്യം അവശ്യം ആവശ്യകമായാലും ഇത്രയും മഹത്തരമായ ഒരു നാടകരത്നത്തിന്റെ പ്രണേതാവായ കാളിദാസൻ, സാഹിത്യകാരന്മാരുടെ ഇടയിലെമ്പോഴും സംഗീതകാരസദസ്സിലും കനിഷ്ഠികാധിഷ്ഠിതനാണെന്നുള്ളതു നിവിവാദമത്രെ.

വിദ്യാപോഷിണി ഗ്രന്ഥാവലി

“തേ സന്ധിഷു വൃഞ്ചിതവൃത്തിഭേദം
രസാന്തരേഷു പ്രതിബദ്ധരാഗം
അപശ്യതാമസ്തസാം മുഹൂർത്തം
പ്രയോഗമാദ്യം ലളിതാംഗഹാരം.”

(കുമാരസംഭവം)

പാണിഗ്രഹണാനന്തരം പാർവതീപരമേശ്വരന്മാർ മുഖം പ്രതിമുഖം മുതലായ നാടകസന്ധികളിൽ കൈശികി, ആർഭുടി മുതലായ വൃത്തികളെ പ്രകാശിപ്പിക്കുന്നതും ശൃംഗാരാദിരസങ്ങളിൽ മതരി, ഗുഞ്ജരി മുതലായ രാഗങ്ങളോടു കൂടിയതും, മനോഹരാംഗവിഷ്ണുപസഫിതവുമായ അസ്തരസുകുളുടെ നാട്യത്തെ—നാടകത്തെ—അല്പനേരം ദർശിച്ചു. സംഗീതത്തിന്റെ പ്രധാനതത്വങ്ങളെല്ലാം ഈ ഒരു പദ്യംകൊണ്ടു സംഗ്രഹിച്ചിട്ടുണ്ട്. കൈശികി, ആർഭുടി, സാതപതി, ഭാരതി എന്നിങ്ങിനെ നാലുവൃത്തികളാണ് നാടകങ്ങളിൽ ആശ്രയിക്കേണ്ടത് എന്നായി ഭരതശാസ്ത്രത്തിൽ സിദ്ധാന്തിച്ചിരിക്കുന്നു. ഈ സിദ്ധാന്തത്തെ ‘വൃഞ്ചിതവൃത്തിഭേദം’ എന്ന പദംകൊണ്ടു കാളിദാസൻ കാണിച്ചുതന്നിരിക്കുന്നു. ഭരതമുനി പണ്ട് ബ്രഹ്മസങ്കാശത്തിൽനിന്നു താണ്ഡവത്തെ അഭ്യസിച്ചതിനുശേഷം ലാസ്യപ്രയോഗത്തെ ഉപദേശിച്ചതനുവാൻ ബ്രഹ്മാവിനോടപേക്ഷിച്ചു സമയത്ത്, ലാസ്യം പുരുഷന്മാർക്കു പ്രയോഗസാദ്ധ്യമല്ല എന്നും അതു സ്ത്രീജനങ്ങൾക്കു മാത്രമേ പ്രയോഗിക്കുവാൻ സാധിക്കുകയുള്ളുവെന്നും ബ്രഹ്മാവ് മറുപടിപറുകയും, ലാസ്യപ്രയോഗത്തിനായി അസ്തരോഗണത്തെ സൃഷ്ടിച്ച് ലാസ്യത്തെ അവർക്കുപദേശിക്കുകയും ചെയ്തുവെന്നു ഭരതശാസ്ത്രത്തിൽ പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു. ആകയാൽ സംഗീതരഹസ്യമായ ലാസ്യം അസ്തരസുകുളാൽ ഉപക്രാന്തമാണെന്നു തീർച്ചയാക്കാം. ഈ വാസ്തവം അറിഞ്ഞിട്ടുള്ള കാളിദാസൻ മേൽക്കാണിച്ച പദ്യത്തിൽ ‘ആദ്യം’ എന്നു പ്രയോഗിച്ചിരിക്കുന്നത് എത്ര അനപത്ഥകമായിരിക്കുന്നു! ശാകന്തളം അ

ബാമകുത്തിന്റെ ആരംഭത്തിൽ, ഫംസപദികയുടെ ഗാനം കേട്ട് വിഭീഷകൻ, “ഭോ വയസ്യ, സംഗീതശാലാഭ്യന്തരം അവധാനം ദേഹി; കജവിശുദ്ധായാ ഗീതേഃ സപരസംയോഗഃ ശ്രുതേ; ജാനേ തത്രഭവതി ഫംസപദികാവണ്ണപരിചയം കരോതീതി” എന്നു രാജാവിനോടു പറയുന്നുണ്ട്. ഈ വാക്യത്തിലുള്ള ഓരോ പദവും കാളിദാസന്റെ സംഗീതനൈപുണിയെ പ്രകാശിപ്പിക്കുന്നതാകുന്നു. ഇതിലെ ‘വിശുദ്ധം’ എന്ന പദത്തിന്നു ‘ശങ്കിതത്വം’ ദിവോഷങ്ങളില്ലാത്തത് എന്നും, ‘വണ്ണം’ എന്നതിന്നു മനുഷ്യവിഷയകമായ ഗാനക്രമം എന്നും അർത്ഥമാകുന്നു.

“യാ ദേവവിഷയാ ഗീതിദ്ഭേവവാണീ തു സാഭവേൽ
മനുഷ്യവിഷയാ സ്സൈവ വണ്ണനാർ പ്രകാശതേ”

ഫംസപദികയുടെ ഗാനം മനുഷ്യവിഷയമാണല്ലോ. ഗാനരസത്തെ അറിയാത്ത ഒരു കവി, “ആയ്! സാധുഗീതം; അഥോ രാഗപരിവാഹിനീ ഗീതിഃ” എന്നും മറ്റും തന്റെ കഥാപാത്രങ്ങളെക്കൊണ്ടു ഗീതിയെ ഇത്ര തന്മയത്വത്തോടു കൂടി പ്രശംസിപ്പിക്കുന്നതല്ലെന്നു തീർത്തു പറയാം.

“മനോഭിരാമാഃ ശൃണപന്തേ രഥഃനമിസപനോനുഖൈഃ
ഷഡ്ജസംവാദിനീഃ കേകാ ദപിധാ ഭിന്നാഃ ശിഖണ്ഡിഭിഃ”

(രഘുവംശം.)

വസിഷ്ഠമഹർഷിയുടെ ആശ്രമത്തിലേയ്ക്കു തേരിൽ കയറിപ്പോകുന്ന സുഭക്തിനാദിലീപന്മാർ, തേരിന്റെ ശബ്ദം കേട്ടിട്ട് ഇടിമുഴക്കമാണെന്നു ഭ്രമിച്ച മയിലുകൾ സന്തോഷത്തോടുകൂടി പുറപ്പെട്ടുവിക്കുന്ന ഷഡ്ജസ്വരസദൃശങ്ങളായ കേകകളെ കേട്ടുകൊണ്ടാണ് പോയത്. ഈ ശ്ലോകത്തിൽ, ‘ദപിധാ ഭിന്നാഃ’ എന്നുള്ളതുകൊണ്ടു ശുദ്ധവികൃതങ്ങളായ ഷഡ്ജഭേദങ്ങളെയാണ് കാണിച്ചിട്ടുള്ളത്. ‘കേ,ക’ എന്നുള്ളതു മധുരവാണിയുടെ അനുകരണമാണെന്നു സമ്മതിക്ക

നന്തായാൽ അതിനുള്ള ദ്വിവിധതപം സ്പഷ്ടമാണല്ലോ. ഷഡ്ജം എന്നുള്ളതു മനുഷ്യാവയവങ്ങളായ നാസികാദിസ്ഥാനങ്ങളിൽനിന്നു പുറപ്പെടുന്ന ഒരു സ്വരവിശേഷവും, നിഷാദം മുതലായ സപ്തസ്വരങ്ങളിൽ അന്തർവിച്ചിട്ടുള്ളതും ആകുന്നു.

“നാസാംകണ്ഠമുരസ്താലുജിഹ്വപാദന്താംശ്ചസംസ്പൃശൻ
ഷഡ്ഭ്യഃസഞ്ജായതേയസ്താത്തസ്താൽ ഷഡ്ജഇതിസ്മൃതഃ.”
എന്നു ഭരതശാസ്ത്രത്തിൽ കാണുന്നതുകൊണ്ടു നാസിക, കണ്ഠം, ഉരസ്സ്, താലു, ജിഹ്വ, ദന്തങ്ങൾ എന്നീ ആറു അംഗങ്ങളെ സ്പർശിച്ചുകൊണ്ടു പുറപ്പെടുന്നതുകൊണ്ടാണ് ഇതു ഷഡ്ജമെന്നു പറയപ്പെടുന്നതെന്നു സിദ്ധിക്കുന്നു. കാളിദാസന്റെ ‘ശിഖണ്ഡി’കൾ ഇവിടെ അർത്ഥവത്തുകളാകുന്നു. ശിഖണ്ഡങ്ങൾ (പീലികൾ) ഉള്ളവ എന്നാണല്ലോ അതിനർത്ഥം. ഈ പദത്തെ ഇവിടെ പ്രയോഗിച്ചിട്ടുള്ള മഹാകവി പീലികൾ വിരിച്ച് ആടുന്ന മയിലുകൾ എന്നാണർത്ഥം വിവക്ഷിച്ചിട്ടുള്ളതെന്നു വിചാരിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. മേഘജ്ജിതം മുദംഗവാദ്യസ്ഥാനീയമാണെന്നു കാളിദാസന്റെ കാവ്യങ്ങളിൽ സ്പഷ്ടമായി പറയുന്നതാകട്ടെ മനസ്സിലാക്കിക്കൊടുക്കുന്നുണ്ട്. ആകയാൽ, ശിഖണ്ഡികളുടെ നൃത്തത്തോടുകൂടിയ കേകാഗാനവും, മുദംഗവാദ്യസ്ഥാനീയവും മേഘജ്ജിതസമാനവുമായ രഥനേമിസ്വപനവും ചേർന്നപ്പോൾ കാളിദാസൻ സദക്ഷിണാദിലീപന്മാരെക്കൊണ്ട് ചുരുക്കത്തിൽ ഒരു സംഗീതരസത്തെ അനുഭവിപ്പിക്കുകയാണുണ്ടായത്.

“ജീമൂതസ്തവിതവിശങ്കിഭിർമൃഗൈ-
രഭ്ഗ്രീവൈരനരസിതസ്യ പുഷ്പരസ്യ
നിർഗ്രാദിത്യപഥിതമദ്ധ്യമസ്വരോത്ഥാ
മായൂരി മദേതി മാജ്ജനാ മനാംസി.”

(മാളവികാഗ്നിമിത്രം)

സംഗീതാചാര്യനായ ഗണദാസഹരിദത്തനാരുടെ സംഗീതപരീക്ഷയിൽ, അണിയറയിൽ പ്രവൃത്തമായ സംഗീതത്തെ ശ്രവിച്ച് പരിപ്രാജിക പറയുന്നതാണിത്. മയിലുകൾ മുദംഗശബ്ദശ്രവണാവസരത്തിൽ മേഘനിഗ്ദോഷമാണെന്നു ശങ്കിച്ച് സന്തോഷത്തോടും കൂടി കഴുത്തുപൊക്കി അനുലപതി പുറപ്പെടുവിക്കുന്നു; അപ്രകാരമുള്ള മുദംഗവാദ്യത്തിന്റെ മായൂരി (ഇത് മയിലുകൾക്കു വളരെ സന്തോഷപ്രദമാണ്) എന്നു പേരായ മാജ്ജന മനസ്സിനെ മടിപ്പിക്കുന്നു. മാജ്ജന എന്നു പറയുന്നതു മുദംഗത്തിന്റെ ഒരു വാദ്യ(കൊട്ട്)വിശേഷമാകുന്നു. ഈ മാജ്ജന മായൂരി, അലംമായൂരി, കാർമ്മാരവി എന്നിങ്ങിനെ മൂന്നു തരത്തിലുണ്ട്.

“മായൂരി ചാലംമായൂരി തഥാ കാർമ്മാരവിതി ച
തിസ്രസ്തു മാജ്ജനാ ജ്ഞേയാഃ പുഷ്പരേഖ സപരാശ്രയാഃ
ഗാന്ധാരോ വാമകേ കാര്യഃ ഷഡ്ജോ ദക്ഷിണപുഷ്പരേ
മദ്ധ്യമശ്ചോൽപഗഃ കാര്യാ മായൂര്യാസ്തു സപരാസ്തപമീ”
(ഭ. ശാ.)

പുഷ്പരവാദ്യത്തിലുള്ള സപരങ്ങളെ ആശ്രയിച്ച് മായൂരി, അലംമായൂരി, കാർമ്മാരവി എന്നിങ്ങിനെ മൂന്നുതരം മാജ്ജനകളാണുള്ളത്. അവയിൽ വാമമായ പുഷ്പരത്തിൽ ഗാന്ധാര സപരവും, ദക്ഷിണമായ പുഷ്പരത്തിൽ ഷഡ്ജവും, ഉൽപഗമായ പുഷ്പരത്തിൽ മദ്ധ്യമമെന്നുള്ള സപരവുമാകുന്നു. പ്രകൃതത്തിൽ “മദ്ധ്യമസ്വരോത്ഥാ” എന്നുള്ളതുകൊണ്ടു മദ്ധ്യമസ്വരത്തെക്കാണിച്ഛിക്കയാൽ ഇവിടെ മുദംഗവാദ്യം ഉൽപഗമാണെന്നു വിചാരിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. മുദംഗശബ്ദത്തെമേഘശബ്ദത്തോടുപമിക്കുന്ന സമ്പ്രദായം കാളിദാസകവിയ്ക്കു സാധാരണമായിട്ടുള്ളതാണ്. അങ്ങിനെയുള്ള സ്ഥലങ്ങളിലെല്ലാം പ്രായേണ കുറെ മയിലുകളേയും കൊണ്ടുവന്നു യോജിപ്പിച്ച് അവിടെ ഒരു സംഗീതകൃത്യം അനുഷ്ഠിപ്പിക്കുകയാണ് രസികനായ കവി ചെയ്തുവരാറുള്ളത്. ചില സ്ഥലങ്ങളിൽ

വല്ല ഗാനത്തിന്റെയും പ്രസക്തിയുണ്ടാകുമ്പോൾ അവിടെ മേഘത്തെക്കൊണ്ടു സംഗീതത്തെ പൂർത്തിയാക്കുന്നതായിക്കാണുന്നുണ്ട്. മേഘസന്ദേശത്തിൽനിന്ന് ഇങ്ങിനെയുള്ള വളരെ ഉദാഹരണങ്ങൾ എടുത്തു കാണിക്കുവാനുണ്ടാവും.

‘ശബ്ദായന്തേ മധുരമനിലൈഃ കീചകാഃ പൃച്ഛമാണാഃ
സംരക്താഭിസ്രിപുരവിജയോ ഗീയതേ കിന്നരിഭിഃ
നിർഗ്രാഭീ തേ മുരജ ഇവ ചേൽ കന്ദരേഷു ധ്വനിഃ സ്വരാൽ,
സംഗീതാത്ഥോ വന പശുപതേസ്സത്ര ഭാഷീ സമഗ്രഃ.”

(മേഘസന്ദേശം)

ഉള്ളിൽ കാരുകൾ നിറഞ്ഞ് മുളകൾ ശബ്ദിക്കുന്നു; രക്തസ്പർശമായ കിന്നരസ്മികൾ പരമശിവന്റെ ത്രിപുരജയപൂർത്താന്തത്തെ ഗാനപ്രബന്ധമായി വിരചിച്ചു പാടുന്നു; ഇനി മുരജവാദ്യസമാനമായ നിന്റെ (മേഘത്തിന്റെ) ശബ്ദവുംകൂടിയുണ്ടായാൽ അവിടെ പരമശിവനു സന്യുഷ്ടമായ ഒരു സംഗീതകാര്യം നിർവ്വർത്തിതമാകുന്നു. കിന്നരസ്മികളുടെ ഗാനം, നൃത്തം മുതലായ സംഗീതാംഗങ്ങളുടെ ഉപലക്ഷണമാകുന്നു. ഇങ്ങിനെ നൃത്തഗീതവാദ്യങ്ങൾക്കു പുറമെ വേണാനാദമാകുന്ന ഒരു ‘താന’വും അവിടെ ഉണ്ടായിത്തീരുന്നുണ്ട്. ഉത്തരമേഘത്തിലെ പ്രഥമശ്ലോകത്തിൽ, “സംഗീതായ പ്രഹതമുരജാഃ സ്തിശ്ചപജ്ജന്യഘോഷം” എന്നു പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു. മറ്റൊരു സ്ഥലത്ത് മേഘത്തെക്കൊണ്ടു പരമശിവനു സന്യാകാലത്തിൽ ചെയ്യുന്ന പൂജക്കൊട്ടിന്റെ കൃത്യത്തെ നിർവ്വചിപ്പിക്കുന്നുണ്ട്.

“യസ്പ്രായക്ഷാഃസിതമണിമയാന്യേത്രഹർദ്യസ്ഥലാനി
ജ്യോതിഃശ്ലായാകസുമചിതാന്യുത്തമസ്മിസഹായാഃ
ആസേവന്തേ മധുരതിഫലം കല്പവൃക്ഷപ്രസൂതം
തപദ്ഗംഭീരധ്വനിയുഗനകൈഃപുഷ്പരേഷപാഹതേഷു”

(മേ. സ)

എന്നുള്ള പദ്യംകൊണ്ട്, അളകാപുരിയിൽ യക്ഷന്മാരുടെ

മധുപാനമഃഘോഷവത്തെ വണ്ണിക്കുകയാണ് കവി ചെയ്തിട്ടുള്ളത്. മധുപാനാവസരത്തിൽ സംഗീതം സാധാരണമായിരുന്നതിനാൽ, അനുഭവരസികനായ കവി അവിടെ മേഘത്തെക്കൊണ്ടാണ് വാദ്യകൃത്യമനുഷ്ഠിച്ചിരുന്നത്. എന്നാൽ പ്രസ്തുതപദ്യത്തിൽ മാറ്റുള്ള സംഗീതാംഗങ്ങളൊന്നും ഉള്ളതായിപ്പറഞ്ഞിട്ടില്ലെങ്കിലും, പുഷ്പരവാദ്യം നൃത്തഗീതാദികളുടെകൂടി ഉപലക്ഷണമാണെന്നു വിചാരിക്കാം.

“പാനസക്തം മഘാത്മാനം ഹിരണ്യകശിപുന്തദാ

ഉപാസാഘക്രിരേ സദ്യേ സിദ്ധഗന്ധർവ്വപന്നഗാഃ

അവാദയൻ ജഗശ്ചാസ്മൈ ജയശബ്ദാനന്ദപരേ

ദൈത്യരാജസ്യപുരതശ്ചക്രഃ സിദ്ധാ മുദാനപിതാഃ”

ഇതു വിഷ്ണുപുരാണത്തിൽ, ഹിരണ്യകശിപുവിന്റെ മധുപാനമഃഘോഷവത്തെ വണ്ണിക്കുന്ന സന്ദർഭമാണ്. മധുപാനസക്തനായ മഘാത്മാവായ ഹിരണ്യകശിപുവിനെ സിദ്ധാദിവന്മാർ ഗാനം, വാദ്യം, നൃത്തം മുതലായ കൃത്യങ്ങൾ അനുഷ്ഠിച്ചുകൊണ്ടു സേവിച്ചു. ആകയാൽ മധുപാനസമയത്തിങ്കൽ സംഗീതാനുഷ്ഠാനം മഘാത്മാക്കു മഹത്തരമായ ആനന്ദത്തേച്ചെയ്യുന്നതാണെന്ന് മനസ്സിലാക്കിയിട്ടുള്ള കാളിദാസൻ തന്റെ സന്ദേശകാവ്യത്തിൽ വണ്ണിക്കുന്ന യക്ഷന്മാരുടെ മധുപാനോത്സവത്തിനും ഒരു സംഗീതം അനുഷ്ഠിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നു പറയുന്നതിൽ ഒട്ടും അസംഭാവ്യതയില്ല.

മാളവികാഗ്നിമിത്രത്തിലേ ഒന്നും രണ്ടുമങ്കങ്ങൾ മുഴുവൻ കാളിദാസന്റെ സംഗീതജ്ഞാനത്തേ തെളിയിക്കുവാൻ ധാരാളം മതിയായിട്ടുള്ളതാകുന്നു. സംഗീതത്തിനു പറ്റത്തിട്ടുള്ള സർവ്വലക്ഷണങ്ങളേയും ബോധിപ്പിച്ച് ‘മാളവിക’യെക്കൊണ്ടു ‘ലയമദ്ധ്യമായ ചതുഷ്പദവസ്തു’വിനെ സരസമായി അഭിനയിപ്പിക്കുന്ന മഹാകവിയെ സംഗീതവിഷയത്തിൽ ബഹുമാനിക്കാതിരിക്കുവാൻ നിവൃത്തിയില്ല.

“ദേവാനാമിദമാമനന്തിമുനയഃശാന്തംക്രതുംചാക്ഷുഷം
തദ്ദേണേദമമകൃതവൃതികരേസപാംഗേവിഭക്തംദിധാ

ത്രൈലോക്യോത്ഭവമത്രലോകചരിതംനാനാരസാഭ്യതേ
നാദ്യംഭിന്നതചേജ്ജനസ്യബഹുധാപ്യേകംസമാധായകം”

(മാ-മി 1, 4)

ഇത് മാളവികാഗ്നിമിത്രത്തിൽ മാളവികയുടെ സംഗീത വിദ്യാചാർയനായ ഗണദാസൻ പറയുന്നതാണ്. നാട്യകലയുടെ സ്വരൂപത്തെയും ഉദ്ദേശ്യത്തെയും മാഹാത്മ്യത്തെയും എന്നുവേണ്ട, ചുരുക്കത്തിൽ നാട്യശാസ്ത്രത്തിന്റെ സാരാംശങ്ങളെല്ലാം ഈ ഒരു പദ്യംകൊണ്ടു സംഗ്രഹിച്ചിരിക്കുന്നു. നാട്യം—സംഗീതപ്രധാനമായ നാട്യം— നാലുവേദങ്ങളിൽനിന്നുകൂടി സംഗ്രഹിച്ചിട്ടുള്ള ഒരു വിശിഷ്ടവിദ്യയാകുന്നു.

“സർവ്വശാസ്ത്രാത്മസമ്പന്നംസർവ്വശില്പപ്രദർശനം
നാട്യസംജ്ഞമിമംവേദം സേതിഹാസംകരോദ്യമം.
ഏവംസങ്കല്പ ഗൃഹവാൻസവാൻവേദാനന്ദസ്മരൻ
നാട്യവേദംതതശ്ചക്രേചതുർവേദാംഗസംഭവം.
ജഗ്രാഹപാഠ്യമുഗ്രേപദാൽസാമദ്രോഹീതമേവച
യജ്ജ്യേഷ്ഠദഭിനയംരസാനാഥമുണ്ണദപി”

(ഭേ, ശാ)

ഞാൻ സർവ്വശാസ്ത്രാത്മങ്ങളോടുകൂടിയതും സകല ശില്പവിദ്യകളുമടങ്ങിയതുമായ നാട്യം എന്നു പേരായ ഇതിഹാസപൂർവ്വകമായ വേദത്തെ ഉണ്ടാക്കുന്നു’ എന്നിങ്ങിനെ സങ്കല്പിച്ചിട്ട് ഭഗവാൻ നാലു വേദങ്ങളിൽനിന്നുകൂടി നാട്യവേദം ഉണ്ടാക്കി. ജഗ്രേപദത്തിൽനിന്ന് പാഠ്യത്തെയും, സാമവേദത്തിൽനിന്നു ഗീതത്തെയും, യജുർവേദത്തിൽനിന്ന് അഭിനയങ്ങളേയും, അഥർവ്വത്തിൽനിന്നു രസങ്ങളേയും സംഗ്രഹിച്ചു എന്നാണ് നാട്യശാസ്ത്രകാരനായ ഭരതൻ പറഞ്ഞിട്ടുള്ളത്. ഇങ്ങിനെ ചതുർവേദാംഗോല്പന്നമായ ഇത് പശുഹിംസാദിരഹിതവും ചക്ഷുസ്സുകൊണ്ട് അനുഭവിക്കാനാകുന്നതുമായ ഒരുത്തമയാഗവും ദേവന്മാർക്കു ഏറവും പ്രീതികരവുമായ ഒന്നാകുന്നു. നാട്യപ്രയോഗത്തെ കാണുന്നതു

കൂടി വലിയ പുണ്യമാണെന്നാണ് ഭരതശാസ്ത്രത്തിൽ സിദ്ധാന്തിച്ചിട്ടുള്ളത്.

“പ്രയോഗംയശ്ചകുർവ്വീതപ്രേക്ഷതേ ചാവധാനവാൻ

യാഗതിർവ്വേദവിദ്വാൻയാഗതിയ്ക്കുതയോജിനാം

യാഗതിദാനശീലാനാംതാംഗതിപ്രാപ്നയംനരഃ

നാട്യം ശ്രദ്ധയോടുകൂടി പ്രയോഗിക്കുകയോ കാണുകയോ ചെയ്യുന്നവൻ വേദജ്ഞന്മാരുടേയും യാഗംചെയ്യുന്നവരുടേയും ദാനശീലന്മാരുടേയും ഗതിയെ പ്രാപിക്കുവാൻ കഴിയുന്നതാകുന്നു. ഇത്രയും മഹത്തരമായ ഈ നാട്യത്തെ അർദ്ധനാശീകരനായ പരമശിവൻ തന്റെ ദേഹത്തിൽ ലാസ്യം എന്നും താഡ്യം എന്നും രണ്ടുതരത്തിൽ വിഭജിച്ചു. അതിൽ ശിവന്റെ ദേഹം താഡ്യവത്രുപവും പാർവ്വതിയുടേത് ലാസ്യാത്മകവുമാകുന്നു. ലാസ്യപ്രയോഗത്തിൽ പുരുഷന്മാരേക്കാൾ സ്ത്രീകൾക്കാകുന്നു ചാതുർയ്യമുള്ളതെന്നു പറഞ്ഞിട്ടുണ്ട്.

“ഉദൃണ്ഡതാഡ്യവമുദഞ്ചിതലാസ്യലീലാം

കർത്തുംസ്വയംയുഗപദേവസമുത്സുകാത്മാ

യഃകാമിനീകലിതകമ്രതരാലങ്കാരഃ

സോയംവിഭാതിവിഭൂരാദിനടഃസുരാണാം”

താഡ്യവത്തേയും ലാസ്യത്തേയും കേൾച്ചുതന്നെ പ്രയോഗിക്കണമെന്നു വിചാരിച്ചാകുന്നു ആദിനടനായ പരമശിവൻ തന്റെ ശരീരാലംബത്തെ പാർവ്വതിക്കു ഭാഗിച്ചുകൊടുത്തത് എന്ന് ‘സംഗീതവിദ്യാവിനോദം’ എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു. സതപരജസ്തമോരൂപങ്ങളായ ത്രിമുഖങ്ങളിൽ നിന്നുണ്ടായ രാമാദിചരിത്രം സുഖദുഃഖസമ്മിശ്രമായിട്ടുള്ളതാണെങ്കിലും, അത് നാട്യത്തിനു വിഷയമായിത്തീരുമ്പോൾ കേവലം ആനന്ദകരമായി പലപ്രകാരത്തിലുള്ള സദൃശ്യത്തെ പ്രദാനംചെയ്യുന്നതായിട്ടാണ് തീരുന്നത്. എന്നുതന്നെയല്ല, ഭിന്നരൂപമായ ലോകത്തെയെല്ലാം സന്തോഷിപ്പിക്കുവാൻ ശക്തിയുള്ളതുമാകുന്നു.

“ത്രൈലോക്യസ്മാസ്മസ്മസ്മസ്മനാട്ടുംഭാവാനുകീർത്തനം
 ധർമ്മോധർമ്മപ്രവൃത്താനാംകാമഃകാമോപസേവിനാം
 അത്ഥോപജീവിനാമത്ഥോധൃതിരൂപിണചേതസാം.
 നാനാഭാവോപസംപന്നാനാവസ്ഥാന്തരാത്മകം
 ലോകവൃത്താനുകരണാനാട്ട്യമേതന്മയാകൃതം
 ഏതദസേഷഭാവേഷുസർവ്വകർമ്മക്രിയാസുച
 സർവ്വോപദേശജനനാനാട്ട്യമേതൽഭവിഷ്യതി.
 നതൽജ്ഞാനംനതൽജ്ഞിപ്തംനാസൗവിദ്യാനസാകലം
 നാസൗയോഗോനതൽകർമ്മനാട്ട്യേസ്തിന്യന്നഭൂതേ”

ത്രൈലോക്യത്തിന്റെ ഭാവാനുകീർത്തനമായ നാട്ട്യം ധർമ്മി
 ഷ്ഠനാഷ്ഠ ധർമ്മവും, കാമികൾക്കു കാമവും, അത്ഥോപജീവി
 കൾക്കു അത്ഥവും, ഭയവിഹ്വലന്മാർക്കു ധൈര്യവും ആയ ക
 ന്നാകുന്നു. പലപ്രകാരത്തിലുള്ള ഭാവങ്ങളോടും അവസ്ഥാന്ത
 രങ്ങളോടും കൂടിയ ഇത് ലോകചരിത്രത്തിന്റെ തന്നെ കര
 നുകരണമായിട്ടുള്ളതാണ്. രസഭാവോദിവിഷയകവും സക
 ല ക്രിയകളിലും തത്തുല്യപദേശത്തെ പ്രദാനം ചെയ്യുന്നതുമാ
 കുന്നു നാട്ട്യം. നാട്ട്യത്തിൽ ഇല്ലാത്ത മറ്റൊരു ജ്ഞാനമോ,
 ശില്പമോ, വിദ്യയോ, കലയോ, യോഗമോ, കർമ്മമോ ഇല്ല.
 എല്ലാം നാട്ട്യത്തിൽ അന്തർവിചിത്രമുള്ളതാകുന്നു എന്നാണ്
 ഭരതശാസ്ത്രത്തിൽ നാട്ട്യകലയേപ്പറ്റി പറഞ്ഞിട്ടുള്ളത്. ഇ
 ണ്റിനെ നോക്കിയാൽ, നാട്ട്യകലയുടെ മഹിമ അനന്തമാ
 യിട്ടുള്ളതാണെന്നറിയാം. ഇപ്രകാരമുള്ള നാട്ട്യത്തിന്റെ പ്ര
 ധാനമായ കരംഗമാകുന്നു സംഗീതമെന്ന പേരിൽ നാമറി
 യുന്ന ആ വിശിഷ്ടകല. എന്നാൽ സംഗീതം സാഹിത്യത്തി
 ലും, സാഹിത്യം സംഗീതത്തിലും യോജിച്ചുകൊണ്ട് പരസ്പ
 രാപേക്ഷമായിട്ടാണിരിക്കുന്നതെന്നും സാഹിത്യനിഷ്ഠങ്ങളായ
 സർവ്വഗുണങ്ങളും സംഗീതത്തിലുമുണ്ടെന്നുമറിയാം. സംഗീ
 തപ്രധാനമായ നാട്ട്യം ലോകവൃത്താനുകരണവും, അത് സാ
 മാജികന്മാർക്കു അമിതമായ കരാനന്ദത്തെ പ്രദാനം ചെയ്യു

നമുമാണെങ്കിൽ, സാഹിത്യം പരമാത്മസാക്ഷാൽക്കാരജന്യമായ ഒരു സുഖത്തേയാണുണ്ടാക്കിത്തീർക്കുന്നത്.

സംഗീതാംഗമായ ഗാനത്തെപ്പറ്റി ഒരാൾ പറഞ്ഞിട്ടുള്ളതു നോക്കുക:—

“പശുച്ഛേത്തിശിശുച്ഛേത്തിചേത്തിഗാനരസം ഫണീ”
പശുവും ശിശുവും സ്പ്പും ഗാനരസത്തെ അറിയുന്നു. ഭഗവാൻ വേണുഗോപാലൻ ഗാനങ്ങളെക്കൊണ്ടു പശുക്കളെ വിളിക്കുകയും, അവയിൽനിന്നു പാലു ധാരാളമായി കരന്നെടുക്കുകയും ചെയ്തിരുന്ന കഥ ഭാഗവതവായനക്കാർക്കു പ്രത്യേകം മനസ്സിലാക്കിക്കൊടുക്കേണ്ടതില്ല. അമേരിക്കയിൽ ചിലർ പാട്ടുകൾ പാടി സന്തോഷിപ്പിച്ച് പശുക്കളിൽനിന്ന് പാല് അധികം കരന്നെടുക്കാറുണ്ടത്രേ. കുട്ടികളെ അമ്മമാർ താരാട്ടുപാടി ഉറക്കാറുള്ളതും, പാമ്പാട്ടിമാർ പാട്ടുകൾകൊണ്ടു മയക്കി പാമ്പിനെ പിടിക്കാറുള്ളതും കേരളീയർക്കറിവുള്ള സംഗതിയാകുന്നു. വേടന്മാർ പാട്ടുപാടി മയക്കി മാൻ മുതലായ മൃഗങ്ങളെ വശീകരിക്കാറുണ്ടത്രേ. ഗാനരസമറിയാത്തവൻ പശുപ്രായനാണെന്നുകൂടി ഒരിടത്തു പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു.

“സംഗീതസാഹിത്യകലാവിചിനഃ

സാക്ഷാൽപശുഃ പൂജ്യവിഷ്ണുണാഹീനഃ”

സംഗീതസാഹിത്യകലകളെ ആസ്വദിക്കുവാൻ കഴിവില്ലാത്തവൻ തന്നിച്ചു പശുതന്നെയാകുന്നു. പശുവിൽനിന്ന് അവന്നു പല്ലു വ്യത്യാസവും ഉണ്ടെങ്കിൽ അത് വാലും കൊമ്പും ഇല്ല എന്നുള്ളതു മാത്രമാണ്. പ്രകൃതിയിൽ ഇരുവരും തുല്യർ തന്നെ.

“കണ്ഠം ഗതം ശുഷ്യതി കണ്ഠ ഏവ

സംഗീതകം സൈകതവാരിരീത്യാ

ആനന്ദയത്യാന്തരനുപ്രവിശ്യ

സൂക്തിഃ ക്വേദേവ സുധാസഗന്ധാ”

എന്നാണ് ശ്രീനീലകണ്ഠദീക്ഷിതർ സംഗീതസാഹിത്യങ്ങളെപ്പറ്റി പറഞ്ഞിട്ടുള്ളത്. സംഗീതരസം മണൽത്തിട്ടിൽ വെള്ളമെന്നപോലെ കണ്ണത്തെ പ്രാപിച്ച് അവിടെത്തന്നെ ലയിക്കുന്നു. എന്നാൽ സാഹിത്യരസമാവട്ടെ, കണ്ണുപോരാ ഹൃദയത്തിൽ കുടന്നുകൂടി അമൃതാസ്വാദസമാനമായ ആനന്ദത്തെ പ്രദാനംചെയ്തുകൊണ്ടേയിരിക്കുന്നു. സംഗീതപ്രധാനവും ലോകവൃത്താന്തകരണവുമായ നാട്യത്തെ സർവ്വരേയും ആനന്ദിപ്പിക്കുന്നതു തന്നിഷ്ടമായ സംഗീതരസംകൊണ്ടു മാത്രമല്ല, അതിൽ അന്തർലീനമായിരിക്കുന്ന സാഹിത്യരസംകൊണ്ടു കൂടിയാണ്. എങ്ങിനെയായാലും സംഗീതസാഹിത്യങ്ങൾക്കുള്ള സാഹചര്യം പ്രായേണ നിയതമായിട്ടുള്ളതാണെന്നുള്ളതിന്നു സംശയമില്ല.

സംഗീതം അർത്ഥസഹചരിതമായ ശബ്ദത്തിലും, സാഹിത്യം ശബ്ദസഹചരിതമായ അർത്ഥത്തിലും വ്യാപിച്ചുകിടക്കുന്നതാണെന്നു പറഞ്ഞുവല്ലോ. ശബ്ദം പാശ്ചാത്യം (ശക്തിയും) അർത്ഥം പരമശിവനും (പരമാത്മാവും) ആണെന്ന് ശിവപുരാണത്തിലും മറ്റും കാണുന്നുണ്ട്.

“സവ്യംചപുഃശബ്ദമയംപുരാരേ -

രത്നാത്മകംദക്ഷിണമാമനന്തി”

എന്നു നീലകണ്ഠദീക്ഷിതർ പ്രയോഗിച്ചിരിക്കുന്നു. പരമേശ്വരന്റെ ഇടത്തുഭാഗം ശബ്ദമയവും, വലത്തുഭാഗം അർത്ഥാത്മകവുമാണെന്നു ശ്രുതികൾ ഘോഷിക്കുന്നുണ്ട്: “വാഗത്ഥാവിവ സംപുഷ്കതഃ” എന്നിങ്ങിനെ പാശ്ചാതീപരമേശ്വരന്റെ വിശേഷിപ്പിച്ചിട്ടുള്ള രഘുവംശകർത്താവിന്റെ ആശയവും ഇതുതന്നെയാണല്ലോ. അഭ്യാസരീശപരനായ ഭഗവാന്റെ പരമശരീരം പാവ്തിയും ദക്ഷിണദേഹം ശിവനുമാണെന്നുള്ള സംഗതിയും സർവ്വസംവിദിതമാകുന്നു. ആകയാൽ പാശ്ചാതി സംഗീതദേവതയും ശിവൻ സാഹിത്യദേവതയുമാണെന്നു ധ്വേനം വിചാരിക്കുവാൻ. കാളീവിലാസപാത്രമാ

യ കാളിദാസകവിയും തന്റെ കാവ്യരത്നങ്ങളിൽ സംഗീത സാഹിത്യങ്ങളെ സംയോജിപ്പിച്ച് ശ്രോതാക്കളുടേയും ദ്രഷ്ടാക്കളുടേയും ഹൃദയങ്ങളെ യുഗപൽ ആനന്ദിപ്പിക്കുകയും അവരെ മോക്ഷമാർഗ്ഗത്തിലേക്കു നയിക്കുകയുമാണു ചെയ്തിട്ടുള്ളത്.

സാഹിത്യം മാത്രം പ്രധാനമായിട്ടുള്ള ശ്രവ്യരൂപത്തിൽത്തന്നെ കാളിദാസൻ തരം കിട്ടുമ്പോളെല്ലാം സംഗീതത്തെപ്പറ്റി കുറഞ്ഞൊന്നു പറഞ്ഞുകൊണ്ടു പോകാറുണ്ട്.

“സകീചകൈർമാരുതപുണ്ണരസൈഃ
കുജദ്ഭിരാപാദിതവംശകൃത്യം
ശുശ്രാവ കുഞ്ജേഷു യശഃസ്വപമുച്ചൈ-
രദ്ഗീയമാനം വനദേവതാഭിഃ”

(രഘുവംശം)

നന്ദിനിയെ മേയ്ക്കുവാൻവേണ്ടി കാട്ടിലേയ്ക്കു കടന്ന ദിലീപമഹാരാജാവ്, പ്രച്ഛായശീതളങ്ങളായ കുഞ്ജങ്ങളിലിരുന്ന് വനദേവതമാർ ഉറക്കെ പാടുന്ന തന്റെ യശസ്സിനെ കേട്ടു— സൽക്കീർത്തിയുക്തമായ സ്വകീയ ചരിതത്തെ ഗാനപ്രബന്ധമായി നിർമ്മിച്ച് പാടുന്നതു കേട്ടു; തുന്വിത്തുളയുള്ള മുളകളുടെ ഉള്ളിൽ കാരാ നിറഞ്ഞതുകൊണ്ട് അതുകളിൽനിന്ന് പുറപ്പെടുന്ന ശബ്ദം അതിനു വംശസ്വരകൃത്യത്തെ നിർവ്വഹിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. വംശസ്വരം ‘താന’സ്ഥാനീയമായിട്ടുള്ളതാകുന്നു. കുമാരസംഭവം ഒന്നാം സർഗ്ഗത്തിൽ,

“യഃപുരയൻ കീചകരസ്രഭാഗാൻ
ദരീമുഖോത്ഥാനസമീരണേന
ഉദ്ഗാസ്യതാമിച്ഛതികിന്നരാനാം
താനപ്രദായിതപമിവോപഗതം”

ഏന്തിങ്ങിനെ ഹിമവാണെ, ഗാനംചെയ്യുന്ന കിന്നരന്മാർക്കു താനപ്രദായി (ശ്രുതിവിടിക്കുന്നവൻ) ആയിട്ടു കല്പിച്ചിരിക്കുന്നു. വിക്രമോവശീയം നാലാമങ്കത്തിലുള്ള ചമുദ്രീഗാനം

വും, ദേവഭൂതൻ ചിത്രലേഖയോടു പറയുന്ന 'മുനിനാഭരതേ ന' എന്നാരംഭിക്കുന്ന പദ്യവും കാളിദാസന്റെ സംഗീത വിദ്യാനിപുണതയെ തെളിയിക്കുവാൻ ധാരാളം മതിയായിട്ടുള്ളവയാകുന്നു.

“ഗന്ധോന്മാദിതമധുകരഗീതൈഃ

വാദ്യമാനൈഃ പരഭൂതതൃയൈഃ

പ്രസൂതപവനോദേപലിതപല്ലവനികരഃ

സുലളിതവിവിധപ്രകാരൈർനൃത്യതികല്പതരുഃ”

(വിക്രമോർവ്വശീയം)

ഇതിൽ, കല്പകവൃക്ഷത്തെ നൽകുന്നായിക്കല്പിച്ചപ്പോൾ നൃത്തഗീതവാദ്യങ്ങളുടെ പ്രസക്തിയുണ്ടായി. ഉടനതന്നെ മധുകരധംകാരത്തേ ഗീതമായിട്ടും, കോകിലാലാപത്തെ വാദ്യമായിട്ടും, കാരാരിൽ ഉലഞ്ഞാടുന്ന പല്ലവനിരയുടെ ചലനത്തെ കരചരണാദ്യഭിനയമായിട്ടും കല്പിച്ചു. സംധാരണകവികൾ കോകിലാലാപത്തെ ഗീതസ്ഥാനത്തിങ്കലാണു ഉല്പേഖനം ചെയ്യുക പതിവുള്ളത്. എന്നാൽ, കാളിദാസന്റെ കണ്ണുപുടങ്ങൾക്കു തുല്യവാദ്യശബ്ദമായിത്തോന്നിയപ്പോഴുണ്ടായ ചമൽക്കാരം സാഹിത്യരസികന്മാരെയെന്ന പോലെ സംഗീതരസജ്ഞന്മാരേയും രസിപ്പിക്കുന്നതായിട്ടു തീർന്നു.

ഇങ്ങിനെ നോക്കിയാൽ കാളിദാസകാവ്യങ്ങളിൽനിന്ന് അനവധി ഉദാഹരണങ്ങൾ എടുത്തു കാണിക്കുവാനുണ്ടാവും. ചുരുക്കിപ്പറയുന്നതായാൽ, സംഗീതസാഹിത്യങ്ങൾ ലോകത്തിന്റെ നിലനില്പിന്നുതന്നെ ഫേതുഭൂതങ്ങളാണെന്നു മഹാകവിയായ കാളിദാസൻ ലോകത്തിന്നു മനസ്സിലാക്കിക്കൊടുത്തിട്ടുണ്ട്. നോഭ് സപത്രവിണിയും സ്വ്വേദോത്ഥി കയുമായ വാണീദേവിയുടെ അമൃതമയങ്ങളായ ഉഭയസ്തനങ്ങളുടേയും പരനംകൊണ്ടു പരമാനന്ദമടഞ്ഞിട്ടുള്ള കാളിദാസ മഹാകവിയുടെ കാവ്യങ്ങൾ സംഗീതരസത്തേയും സാഹി

ത്വരസത്തേയും ഒരുപോലെ പ്രദാനം ചെയ്യുന്നതിൽ എന്താണുതൂതം? കാളിദാസന്റെ നാടകങ്ങളിലുള്ള പദ്യങ്ങൾ മറ്റുള്ള കവികളുടെ നാടകങ്ങളിലുള്ള ശ്ലോകങ്ങളേക്കാൾ അധികം ഗാനയോഗ്യതയുള്ളവയായിക്കാണുന്നതിനുള്ള കാരണവും മറ്റൊന്നാമല്ല. കാളിദാസൻ നാടകാന്തമായ കവിതപ്രത്യേക സാധൂകരിച്ചിട്ടുള്ളതും മറ്റൊന്നാകൊണ്ടുമാമല്ല.

വിദ്വാൻ, കെ. സി. മധവ മേനോൻ.

ഗുരുദക്ഷിണം.

“ജ്ഞാനശ്ലാഘ്യ, ഗുരോ, ജയിച്ചു ഭവദ-
ദേശം: വിദേശീയരാം
ഹിനന്മാരുടെ കല്പരജ്ജിയിൽനി-
ന്നു തീർണ്ണമായിട്ടിതം,
വാനത്തെത്തൊഴുത വീപ്പയല്ല, സുചിര-
ലാശപസ്കമീ ഹൈന്ദവ-
സ്ഥാനം, ധർമ്മവിപത്തി കണ്ട വിബുധ-
കുത്താവമാറുവിധം!”

1

ആരണ്യക്ഷിതിസീതി, ചെന്നവഴിയേ
സാഷ്ടാംഗമാകും നമ-
സ്കാരം ചെയ്തു ശിവാജി, തൽഗുരുവിനാ-
ലുത്ഥാപിതശ്ലേഷിതൻ,
ധീരം തന്നുടവാൾ നടുക്കിലിരുകൈ-
കൊണ്ടു പിടിച്ചാജ്ജഗൽ-
സാരജ്ഞന്റെ പദപയിയ്ക്കുപദയായ്
വെച്ചോതിനാൻ പിന്നെയും:-

2

“രേ രേ കശ്ശലരെന്ന ചീരി മുകില-
 ന്നാർത്തൻ ഗളം കൊയ്തുവാൻ
 നേരേ പാഞ്ഞ ‘മരാട്ട’വാളുകമേ-
 ലേറിജ്ജയശ്രീയിതാ,
 പാരേവം പരിശുദ്ധമാക്കിയരുളും
 തപൽപുണ്യപാദങ്ങൾതൻ
 ചരേ വന്നു പണിഞ്ഞിടുന്നു, കനിവിൽ-
 കൈക്കൊള്ളുകിട്ടാസിധെ!

8

തങ്കത്തുക്കഴലങ്ങണയ്ക്ക: ഭവദാ-
 രോഹത്തെയാഹ് ഊദിയാം
 സങ്കല്പത്തൊടു കാത്തിരിപ്പിതു മഹാ-
 രാഷ്ട്രീയസിംഹാസനം;
 പൻകമ്മാസ്സദമായുദ്രവിതു വിഭോ,
 ധ്വേച്ഛാഭിമശോത്ഥമാം
 പങ്കത്തെക്കഴകട്ടെ സമ്പ്രതി ഭവൽ-
 പട്ടാഭിഷേകാംബുവാൽ!”

4

ശ്രീമാനാം പ്രിയശിഷ്യനാലിതുവിധം,
 വൈരാഗ്യപീഠത്തിൽനി-
 ന്നാമാരാഷ്ട്രപാസനസ്ഥിയിലേ-
 യ്ക്കുകൃഷ്ണാകംവിധൗ
 പ്രേമാർത്ഥ്വീതനായ്ക്കഥിച്ച ഭഗവാൻ:—
 “സ്വപസ്ത്വസ്തു നിൻസൗഹൃദ-
 സ്തേജമവിന്ന! തപഃസ്ഥർ ഞങ്ങൾ കൃതിയം
 നിന്നാൽ സനാഥീകൃതർ!

6

ചെങ്കോലിൻകനമിത്തപഃകൃശഭജാ-
 ഗ്രത്തിന്നു താങ്ങാവതോ-
 പൊൻകോടീരമിണങ്ങുമോ ജടകളാൽ
 മൂടുന്ന മൂലാവിതിൽ?

പങ്കോത്താരിത രാജ്യലക്ഷ്മി വളരെ -
 കാലം യുവാവായ നി -

ന്നങ്കോല്ലാസിനിയാക! പാരയിതു താൻ
 ഞങ്ങൾക്കു സിംഹാസനം!

6

ഏച്ചാഞ്ചെല്ലമൊഴിഞ്ഞു, ചെല്ലുക; മാറ്റം -
 രാജ്യം സ്വപിച്ഛാജ്ജിതം
 സച്ചാരിത്രമൊട്ടും ഭരിയ്ക്കുക; -തു താൻ
 കൃത്യം ശിവാജിയ്ക്കിനി!"

ഇച്ചാത്രക്കുതിയൊട,ത്ര ഭക്തിവശനാം
 ശിഷ്യന്റെ കയ്യിൽ പിടി -

പ്പിച്ചാൻ മുനിലിരുന്ന് പശ്ചമതെട്ട -
 ത്താ ചാതുനാജ്ഞാബലാൽ.

7

ധൃത്യക്ഷോഭ്യ, ശിവാജിദേവ, മിഴികൾ -
 കിന്നാഭ്യമായശ്രു ചേ..

ത്തത്വന്താശയൊടൊന്നിനായ് ഗുരുമുഖം
 വീക്ഷിപ്പു വീണ്ടും ഭവാനു?

പ്രത്യഗ്രാജനനാൽ ജഗത്തിരുളിൽനി -
 നഭ്യലാരിപ്പിഴയ്ക്കായാം

കൃത്യം ചെയ്തുകഴിച്ചടങ്ങുക വിഭാ -
 തത്തിൻ സ്വഭാവം ധ്രുവം!

8

ഇച്ഛയൊത്ത തിമർദ്ദവാൻ തുടരവേ,
 പാറാലയത്തിങ്കലേ -

യ്ക്കുച്ഛൻ തള്ളിയയച്ച ബാലനുടെ മ -
 ടേങ്ങിക്കരഞ്ഞാ നൃപൻ,

തുച്ഛം തൻജയമൊക്കെയെന്നു, വസന -
 ത്തുന്മാലെ ബാഷ്പാദക -

പ്രച്ഛന്നാക്ഷി തുടച്ചുകൊണ്ടു തിരിയ
 പോന്നാൻ ജഡപ്രായനായ്!

9

ചോയിദുഷിണയാൽ സ്വരാജ്യമഖിലം

നൽകുന്നു ശിഷ്യൻ; തനി-

യ്ക്കായിട്ടിങ്ങൊരു പാശ്തണൽ ത്തരിയുമേ

വേണ്ടാത്തവൻ ഭേദിക്കൻ!

മായില്ലിക്കനകാക്ഷരങ്ങൾ: ദൂരതൻ

കൂട്ടാളർ ഗീതാംബികേ,

വായിയ്ക്കുട്ടെ തയോത്തമോത്തരഗുണ-

ത്യാഗപ്രബന്ധങ്ങളെ!!

10

വള്ളത്തോൾ.

പണ്ഡിത

മദനമോഹനമാളവ്യജി.

(ജീവചരിത്രസംഗ്രഹം)

ആയിരത്തി എണ്ണൂററി അറുപത്തിരണ്ടാമാണ്ട് ഡിസംബർ 18-ാംനു- ഇന്ത്യരാജ്യത്തിന്റെ ജീവചരിത്രത്തിൽ തുലോം പ്രാധാന്യം വഹിക്കുന്ന ഒരു മംഗലദിവസമായിരുന്നു. ഭാവിയിൽ ഭാരതനഭോമണ്ഡലത്തിൽ മുഴുവൻ ദീപ്തിപടലം പരത്തുവാനുള്ള സൗമ്യമായ ഒരു ജ്യോതിഃസ്ഫുലിംഗം അന്ന് യുനൈറ്റഡ് പ്രോവിൻസസ് എന്നു പറയുന്ന സംയുക്തസംസ്ഥാനത്തിന്റെ തലസ്ഥാനനഗരിയായ അലഹാബാദിൽ ആവിർഭവിച്ചു. 'കലാചലം'മുതൽ 'കുമാരി'വരെ പുകൾപ്പൊലിമ പരത്തിയിട്ടുള്ള 'സുഗൃഹീതനാമധേയ'നായ പണ്ഡിതമദനമോഹനമാളവ്യജി ജനിച്ചത് ആ സുദിനത്തിലായിരുന്നു. അലഹാബാദിൽ വിഖ്യാതമായിട്ടുള്ള ഒരു വിശിഷ്ടബ്രാഹ്മണവംശമാണ് മദനമോഹനന്റെ

ജനനത്താൽ അനുഗൃഹീതമായിരിക്കുന്നത്. ഈ ബ്രാഹ്മണ വംശക്കാർ, മാളവദേശത്തിൽനിന്ന് അല്പഹബാദിൽ വന്നു കുടിയേറിപ്പാർത്തവരാകയാൽ ഇവരെ 'മാളവ്യ' എന്ന ക്ഷത്രിയപേര് കൂട്ടി വിളിച്ചുവരുന്നു. പുരാതനകാലമുതലേ ഈ ബ്രാഹ്മണവംശം സംസ്കൃതഭാഷാപാണ്ഡിത്യത്തിൽ പ്രശസ്തി വഹിക്കുന്നതിനാൽ ഈ വംശത്തിൽ ജനിച്ചവർക്കു പല പണ്ഡിതബിരുദപദം ഉള്ളതായിക്കാണുന്നു. മദനമോഹനന്റെ പിതാമഹനായിരുന്ന പണ്ഡിത പ്രേമധരമാളവ്യ സംസ്കൃതപാണ്ഡിത്യത്താൽ അല്പഹബാദിലെങ്ങും സുപ്രസിദ്ധനായിരുന്ന ഒരാളാണ്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ പുത്രനും മദനമോഹനന്റെ പിതാവുമായ പണ്ഡിതവ്രജനാഥമാളവ്യ സംസ്കൃതത്തിലും ഹിന്ദിഭാഷയിലും പ്രകൃഷ്ടമായ പാണ്ഡിത്യം സമ്പാദിച്ച ഒരു മഹാനായിരുന്നു. ശ്രീമഹാഭാഗവതത്തിന് അതിലെ ദുർഗ്രഹഭാഗങ്ങൾ, വിശദമായി വിവരിക്കുന്ന വിശിഷ്ടമായ ഒരു പ്രാഖ്യാനം എഴുതിയിട്ടുള്ളതുകൊണ്ടു വ്രജനാഥമാളവ്യയുടെ നാമധേയം പൂരാണപാരായണക്കാരുടെ ഇടയിൽ സവിശേഷം പ്രസിദ്ധമായിട്ടുള്ളതാണ്.

ഇപ്രകാരം പരമ്പരാപ്രാപ്തമായ പാണ്ഡിത്യവും സംസ്കാരവുമാകട്ടെ അനുഗൃഹീതമായിട്ടുള്ള ഒരു ഉൽകൃഷ്ട ക്ഷത്രിയത്തിൽ ആണ് മദനമോഹനൻ ജാതനായത്. വിധിപ്രകാരമുള്ള 'സംസ്കാര'ങ്ങൾ കഴിഞ്ഞ് മദനമോഹനൻ വീട്ടിലിരുന്നുതന്നെ പഠിച്ച്, ഹിന്ദിഭാഷയിലും സംസ്കൃതത്തിലും പ്രശംസനീയമായ വൈദഗ്ദ്ധ്യം സമ്പാദിച്ചു. അതിനുശേഷം ഒരു ഗ്രാമപാഠശാലയിൽ കുറച്ചുകാലം പഠിച്ചതിൽ പിന്നീട് ഇംഗ്ലീഷ് സ്കൂളിൽ ചെന്നുചേർന്നു പഠിച്ച്, മടിക്കലേഷൻ പരീക്ഷ പാസ്സായി, അനന്തരം അല്പഹബാദിലുള്ള മുറി സെൻട്രൽകോളേജിൽ ചേർന്ന് ഉന്നതവിദ്യാഭ്യാസം നടത്തി. മദനമോഹനൻ 1884-ൽ, അതായതു തന്റെ 22-ാമത്തെ വയസ്സിൽ ബി. എ. പരീക്ഷയിൽ വിജയിച്ചു.

യി. ചെറുപ്പംമുതൽക്കേ പഠിപ്പിൽ കവിഞ്ഞ ഉത്സാഹവും കടന്ന ബുദ്ധിശക്തിയും പ്രദർശിപ്പിച്ചിരുന്ന മദനമോഹനന്റെ വിദ്യാത്മിജീവിതം സുവർണ്ണലിപികളിൽ രേഖപ്പെടുത്തത്തക്കതാണ്. സെൻട്രൽകോളേജിലെ പ്രിൻസിപ്പാളായിരുന്ന ഫാരിസൻ സാസ്സിന് യുവാവായ മദനമോഹനന്റെ സാമർത്ഥ്യവും സാത്വികതയും കണ്ടു വലിയ സന്തോഷവും ബഹുമാനവും ജനിച്ചിരുന്നു.

വിദ്യാത്മിജീവിതത്തിനിടയിൽത്തന്നെ വിവാഹം ചെയ്യേണ്ടിവന്ന മദനമോഹനൻ പഠിപ്പുകഴിഞ്ഞ ഉടനെതന്നെ ഉദ്യോഗജീവിതം വരിക്കുവാൻ നിർബലനായിത്തീർന്നു. അദ്ദേഹം ബി. എ. പാസ്സായ ആ ഘട്ടത്തിൽത്തന്നെ താൻ ആദ്യം പഠിച്ച ഇംഗ്ലീഷുവിദ്യാലയത്തിൽ കൂടുതലായി ഒരു പ്രൊഫക്ടർ ആവശ്യമുണ്ടായതിനാൽ, ഉദ്യോഗത്തെ അങ്ങോട്ട് അന്വേഷിച്ചു ചെല്ലുന്നതിനു വകരും, ഉദ്യോഗം അദ്ദേഹത്തെ ഇങ്ങോട്ട് അന്വേഷിച്ചുവരികയാണുണ്ടായത്. സ്കൂളിൽ അദ്ധ്യാപകനായിത്തീർന്ന് അധികം നാൾ ചെല്ലുന്നതിനുമുമ്പുതന്നെ സുചരിതനായ മദനമോഹനൻ അദ്ധ്യാപകസംഘത്തിന്റേയും വിദ്യാത്മിവൃന്ദത്തിന്റേയും വിശേഷവിധിയായ സ്നേഹത്തിനും ബഹുമാനത്തിനും പാത്രമായിപ്പരിണമിച്ചു. കൊല്ലമങ്ങിനെ രണ്ടു കഴിഞ്ഞു. 1886-ൽ കൽക്കരയിൽവെച്ചു നടന്ന ഇന്ത്യൻ നാഷണൽ കോൺഗ്രസ്സി(ഭാരതമഹാജനസഭ)ന്റെ ദ്വിതീയസമ്മേളനം, മദനമോഹനനു രാജ്യകാഞ്ചീപിയിലേയ്ക്കുള്ള പ്രവേശനദപരം തുറന്നുകൊടുത്തു. ഇദംപ്രഥമമായി ഒരു രാഷ്ട്രീയമഹാസഭയിൽ ഭാഗഭാക്കുകവാൻ അവസരം ലഭിച്ച യുവവർത്തനായ മദനമോഹനനുമുഖ്യ, 'മഹാരഥ'ന്മാർ നിറഞ്ഞ ആ കോൺഗ്രസ്സസഭയിൽ വച്ചു ചെയ്ത വാശ്വോരണീവിരാജിതമായ പ്രസംഗം, അതിൽ അക്ഷരപ്രതി ദീപ്യമാനമായിരുന്ന ദേശഭിമാനചൈതന്യംകൊണ്ടും, വി

വേകഭരിതമായ സ്വതന്ത്രാശയഗതിയാലും, സകലജനങ്ങളേയും സമാവജ്ജനം ചെയ്തു. 'ചെറുപ്പത്തിലെ ചോരത്തിളപ്പ്'കൊണ്ടു നേരിടാവുന്ന 'നിരങ്കുശ'ത്വമോ, അപാകമോ, യുവാവായ മദനമോഹനന്റെ അഭിപ്രായങ്ങളേയും ആശയങ്ങളേയും അശേഷം ബാധിച്ചിരുന്നില്ല. ഇതോടുകൂടി മദനമോഹനന്റെ ജീവിതം, കൂട്ടിലിട്ട കിളിയെപ്പോലെ, പറഞ്ഞതു പറഞ്ഞുകൊണ്ട്, ഇടുങ്ങിയ അതിർത്തിക്കുള്ളിൽ കെട്ടുപിടിക്കഴിഞ്ഞുകൂടുവാനുള്ള ഒന്നല്ലെന്നും, നേരെ മറിച്ചു, സ്വതന്ത്രമായ പക്ഷിയെപ്പോലെ വിശാലമായ അന്തരീക്ഷത്തിൽ മധുരമായി പാടിക്കൊണ്ടു സ്വച്ഛന്ദമായി സഞ്ചരിക്കേണ്ട ഒന്നാണെന്നും വേണ്ടതുപോലെ വെളിപ്പെട്ടു. കൂടുതൽ ഗൗരവവും പ്രാധാന്യവുമുള്ള എത്രയോ അസംഖ്യം മഹാകാവ്യങ്ങൾ അദ്ദേഹത്തെ പ്രതീക്ഷിച്ചുകൊണ്ടു വർത്തിക്കുന്നുണ്ടായിരുന്നു.

രാഷ്ട്രീയനഭോമണ്ഡലത്തിൽ മന്ദം മന്ദം ഉദിച്ചുയരുന്ന ആ യുവതേജഃപുഞ്ചത്തിന്റെ ചേതോമാരിയായ ചൈതന്യവിശേഷത്തെ കെഴുതുകപൂർവ്വകം ഒരാൾ വീക്ഷിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നിരുന്നു. 'അയോദ്ധ്യ'യിലെ വലിയ ഒരു താലൂക്കുദാരായ രാജാരാമപാലസിങ്ങ് എന്ന മാന്യൻ മദനമോഹനന്റെ ശേഷിയും ശേഷിയും കണ്ടു സന്തുഷ്ടനായി, തന്റെ മേൽനോട്ടത്തിൽ നടന്നിരുന്ന "ഹിന്ദുസ്ഥാനി" എന്ന ഹിന്ദി ദിനപത്രത്തിന്റെ ആധിപത്യം വഹിക്കുവാൻ മോളപ്പയോടാവശ്യപ്പെട്ടു. പൊതുക്കാര്യങ്ങളിലുള്ള പ്രസക്തിയും, രാജ്യസേവനത്തിലുള്ള അഭിനിവേശവും, ഇങ്ങോട്ടു നേപിച്ചുവന്ന ദുർല്ലഭമായ ആ അവസര(Opportunity)ത്തെ വേണ്ടതിന്മണ്ണം വിനിയോഗിക്കുന്നതിന് അദ്ദേഹത്തെ പ്രേരിപ്പിച്ചു. ഇങ്ങിനെ തന്റെ 25-ാമത്തെ വയസ്സിൽ ഗൗരവമേറിയ പത്രപ്രവർത്തനകൃത്യത്തിൽ ഏർപ്പെടുവാനിടയായ പ

ബിരുദമേന്മയോടുകൂടി, പൊതുജനങ്ങൾ അദ്ദേഹത്തിൽ അർപ്പിച്ചിരുന്ന വിശ്വാസവും ആശയം ഒട്ടും അസ്ഥാനത്തിലല്ല എന്ന് അറിയാൻ സാധ്യമാക്കിത്തീർത്തു. മേന്മയോടുകൂടിയ നിരസപാത്രമായ പൊതുക്കാര്യപ്രസക്തിയും, നിഷ്പക്ഷമായ സ്വഭാവവും, വിവേകപാളിതമായ അഭിപ്രായഗതിയും, പ്രലോഭനത്തിന്റെയും ഭീഷണിയുടെയും മുമ്പിൽ മുട്ടുകുത്താത്ത സ്വതന്ത്രബുദ്ധിയും, അദ്ദേഹത്തെ പത്രാധിപത്യകൃത്യത്തിൽ ഉത്തരോത്തരം വിജയിയാക്കി. നന്നായ നിലയിൽ ഒരു പത്രം നടത്തിക്കൊണ്ടുപോവുന്നത് കാര്യത്തിൽ എന്തെല്ലാം വിപ്ലവങ്ങളും വിപ്ലവകരമായാണ് അടിക്കടി നേരിടുന്നതെന്നു ശരിക്കു ഗ്രഹിക്കുവാൻ സംഭവിച്ചിട്ടുള്ളവരോടൊരോരും തന്നെ, പത്രാധിപപീഠം (Editorial chair) മലർന്നിരുന്ന വിരിച്ച ഒരു മുട്ടമെത്തയല്ലെന്നും, നേരെ മറിച്ചു, ചായാനും ചെറിയാനും വയറുത്ത തരത്തിലുള്ള ഒരു മുട്ടമെത്തയെന്നെന്നും ഉള്ള വസ്തുസ്ഥിതി എടുത്തുപറയേണ്ടെന്നു തോന്നുന്നില്ല. അങ്ങിനെയിരിക്കെ, പബ്ലിസിറ്റി മേന്മയോടുകൂടിയ പത്രപ്രവർത്തനരീതി ഗവണ്മെന്റിനും പൊതുജനങ്ങൾക്കും ഒരുപോലെ തൃപ്തികരമായിത്തീർന്നു എന്നുള്ളതു തീർച്ചയായും അദ്ദേഹത്തിന്റെ അനിതരസാധാരണമായ സാമർത്ഥ്യത്തെയാണ് വിളിച്ചുപറയുന്നത്?

രണ്ടരക്കൊല്ലത്തോളം കാലം ഇങ്ങിനെ പത്രപ്രവർത്തനവുമായി കഴിഞ്ഞുകൂടിയ മേന്മയോടുകൂടിയ പത്രപ്രവർത്തനം, ആ ജോലിയേക്കാൾ അധികം വക്കീൽവേലയാണ് രാജ്യസേവനത്തിനു പാറിയതെന്നു കണ്ടു; വക്കീൽവേലയ്ക്കു പഠിക്കുവാൻ തീർച്ചപ്പെടുത്തി. ചില സ്നേഹിതന്മാരുടെ നിരന്തരമായ നിർദ്വേഷവും ഇക്കാര്യത്തിൽ സ്വാധീനശക്തി ചെലുത്താതെയിരുന്നില്ല. “ഹിന്ദുസ്ഥാനി”യുടെ ഉടമസ്ഥനും ഉദാരബുദ്ധിയും ആയ രാജാരാമപാലസിങ്ങവർകൾ, യാതൊരു മടിയുംകൂടാതെ മേന്മയോടുകൂടിയ ഈ നിശ്ചയ

ത്തെ സമ്മതിച്ചു എന്ന്മാത്രമല്ല, അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഉദ്ദേശം സാധിക്കുന്നതിന്നു തന്നാലാവുന്നവിധത്തിൽ എല്ലാം അദ്ദേഹത്തെ സഹായിക്കുകയും ചെയ്തു. 1892-ൽ അദ്ദേഹം അല്പഹബാദ് യൂനിവേർസിറ്റി വക എൽ. എൽ. ബി. പരീക്ഷ പാസ്സാവുകയും, താമസിയാതെ ഫൈക്കോർട്ടിൽ വക്കീലായി പ്രാക്ടീസ്സ് ചെയ്തു. തുടങ്ങുകയും ചെയ്തു. കുശാഗ്രബുദ്ധിയും വാചിയുമായ മാളപ്പുണ്ണു വക്കീലെന്ന നിലയിൽ വിജയവും വിഖ്യാതിയും നേടുവാൻ അധികകാലമൊന്നും വേണ്ടിവന്നില്ല.

ആയുഷ്കാലം മുഴുവൻ കക്ഷികളും കേസ്സുകെട്ടുകളുമായി ഇടപെട്ടു കഴിച്ചുകൂട്ടുവാൻവേണ്ടിയല്ല മദനമോഹനമാളപ്പു അവർകൾ വക്കീലായിത്തീർന്നതെന്നു മുമ്പു സൂചിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ. ബാറിലെമ്പോലൊത്തൊന്നെ പൊതുജനസംഘങ്ങളിലും പണ്ഡിതമദനമോഹനമാളപ്പുയുടെ ശബ്ദം മുഴങ്ങിക്കേട്ടുതുടങ്ങി. അല്പഹബാദിൽ അതിനുമുമ്പുതന്നെ ഒരു പേരെടുത്തുകഴിഞ്ഞിരുന്ന പണ്ഡിത അയോദ്ധ്യാനാഥമിശ്രൻ അവർകൾ പൊതുക്കാര്യങ്ങളിൽ മദനമോഹനനെന്നു വമ്പിച്ച ഒരു കൂട്ടാളിയായിത്തീർന്നു. പണ്ഡിതഭിഷംബരനാഥൻ, എ. എൽ. കമ്പാഡി മുതലായ മറ്റു പ്രമാണികളും മാളപ്പുയുടെ സഹകാരികളായിപ്പറപ്പെട്ടു. 1880-ൽ മദനമോഹനൻ ഈ മാനുസ്ക്രൈംതിനാരുടെ സാഹായ്യത്തോടുകൂടി അല്പഹബാദിൽ “ഹിന്ദുസമാജം” എന്നൊരു സംഘം സ്ഥാപിച്ചു. അനേകജാതികളായിപ്പിരിഞ്ഞു ചിന്നിച്ചിതരിക്കിടക്കുന്ന ഹൈന്ദവ സമുദായത്തെ പുനഃസംഘടനചെയ്ത് ഐക്യവും ശക്തിയുമുള്ള ഒരു വീരജനസമുദായമാക്കിത്തീർക്കുവാനും, വിദേശീയാധിപത്യത്തിന്റെ പാദപ്രഹാരമോടു വശംകെട്ടു കിടക്കുന്ന ഭാരതഭൂമിയുടെ തളച്ചയും തരക്കേടും തീർക്കുവാനും വേണ്ട ശ്രമങ്ങൾ ചെയ്യുന്നതിനുവേണ്ടിയാണ് ഈ സംഘം സ്ഥാപിക്കപ്പെട്ടത്. ഈ ഹിന്ദുസമാജം സംബന്ധിച്ചുണ്ടാ

യ ശ്രമങ്ങളാൽ ജനമധ്യത്തിൽ സുചരിതനായിത്തീർന്ന മാളവ്യയുടെ സ്വാധീനശക്തി ദിനേദിന വർദ്ധിച്ചുകൊണ്ടു വന്നു. അദ്ദേഹം അചിരേണ അല്പമഞ്ചാട് മുൻസിപ്പാൽ ബോർഡിലെ സീനിയർ വൈസ് പ്രസിഡണ്ടായിത്തീർന്നു. നഗരസഭാഭ്യക്ഷന്റെ നിലയിൽ പൊതുജനനന്മയ്ക്കായി ചെയ്ത ഏകദേശമായ ശ്രമങ്ങൾ അദ്ദേഹത്തെ അധികതാ മസംകൂടാതെ നഗരസഭാമെമ്പർസ്ഥാനത്തിൽനിന്നു നിയമനിർമ്മാണസഭാ സാമാജികത്വത്തിലേയ്ക്ക് ഉയർത്തി വിട്ടു. 1902-ൽ സംയുക്തസംസ്ഥാനനിയമസഭയിലെ കരംഗമായിത്തീർന്ന മാളവ്യ, നിയമസഭ മുഖേന നാട്ടിനു നന്മ വരുത്തുവാൻ വേണ്ടി ചെയ്തിട്ടുള്ള യത്നം ചില്ലറയൊന്നുമല്ല. 1908-ൽ, നിയമനിർമ്മാണസഭയിൽ ഭൂമി നടക്കുന്ന കുടിയാന്മാർക്കു ദോഷകരമായ നിലയിലുള്ള ഒരു ബില്ലു പാസ്സാക്കുവാൻ ഗവണ്മെണ്ടു കൊണ്ടുവന്നപ്പോൾ മാളവ്യ അവർകൾ അതിനെ ബലമായെതിർത്തു. ഇങ്ങിനെ ഭൂരിപക്ഷഭൂരിഹിതത്തെ ബാധിക്കത്തക്കവണ്ണമുള്ള ഏതൊരു നിർദ്ദേശം നിയമസഭയിൽ വന്നാലും അപ്പോഴൊക്കെ മദനമോഹനമാളവ്യ അതിന്റെ എതിർഭാഗത്തുണ്ടാകും!

പരിമിതാധികാരപരിധിയായ നിയമനിർമ്മാണസഭയിൽ പൊതുജനശ്രേയസ്സിനായുള്ള ശ്രമത്തിന്റെ ഫലപ്രാപ്തിയിൽ നേരിടുന്ന പ്രതിബന്ധങ്ങളും പ്രയാസങ്ങളും അനുഭവിച്ചറിയുവാൻ ഇടയായ മാളവ്യ, നിയമനിർമ്മാണസഭാ പരിഷ്കാരത്തിനായി ഗവണ്മെണ്ടിനെ നിരന്തരം പ്രേരണം ചെയ്തുകൊണ്ടാണിരുന്നത്. മിക്ക കോൺഗ്രസ്സുയോഗങ്ങളിലും നിയമസഭാപരിഷ്കരണാത്മകമായ പ്രമേയം സംബന്ധിച്ച് അദ്ദേഹം യുക്തിയുക്തമായും സാരഗർഭമായും പ്രസംഗിച്ചിട്ടുള്ളതായിക്കാണാം. 1886-ൽ നടന്ന രണ്ടാമത്തെ കോൺഗ്രസ്സുമുതൽക്കു സകലകോൺഗ്രസ്സുകളിലും മാളവ്യഭാഗഭാക്കായിത്തീർന്നിട്ടുണ്ട്. ഒരൊറ്റ കോൺഗ്രസ്സു യോഗത്തി

ലക്ഷിലും ഏതെങ്കിലും ഒരു പ്രധാനപ്പെട്ട പ്രമേയത്തെപ്പറ്റി അദ്ദേഹം പ്രസംഗിക്കാതെ ഇരുന്നിട്ടില്ല. സംസ്ഥാന ഗവണ്മെന്റുകളെ സെൻട്രൽ ഗവണ്മെന്റിനോടു കൂട്ടിക്കെട്ടി അവയ്ക്കു യാതൊന്നിന്നും സ്വാതന്ത്ര്യമില്ലാതെയാക്കിത്തീർത്തിട്ടുള്ള ഇപ്പോഴത്തെ 'യൂണിറ്ററി' രൂപത്തിലുള്ള ഗവണ്മെന്റിന്റെ സ്ഥാനത്തു അതതു സംസ്ഥാനങ്ങളുടെ സ്ഥിതിഗതികളനുസരിച്ച് അവയ്ക്കു സാമ്പത്തികമായ സ്വാതന്ത്ര്യം നൽകുന്ന തരത്തിലുള്ള 'ഫെഡറൽ ഗവണ്മെന്റ്' എടുപ്പുത്തുണത്തിന്റെ ആവശ്യകതയെ കാണിച്ചുകൊണ്ടു 1908-ലെ കോൺഗ്രസ്സിൽ മാളപ്പു ചെയ്തിട്ടുള്ള പ്രസംഗം പ്രത്യേകം പ്രസ്താവയോഗ്യമായിട്ടുള്ളതാണ്. 1908-ൽ പുറപ്പെട്ട 'മിൻറോമോളി' ഭരണപരിഷ്കാരസ്ക്രീമിന്റെ ഗുണഭോഷങ്ങളെ കൂലങ്കഷമായി നിരൂപണം ചെയ്തുകൊണ്ട് അദ്ദേഹം 'Indian Review' മാസികയിൽ എഴുതിയിട്ടുള്ള രാജ്യതാന്ത്രികമായ ലേഖനം ഒട്ടും അപ്രധാനമായിട്ടുള്ളതല്ല. രാജ്യഭരണസംബന്ധമായി അദ്ദേഹത്തിനുള്ള അഗാധമായ വിജ്ഞാനത്തെ പ്രദർശിപ്പിക്കുന്ന അനേകം പ്രസംഗങ്ങളും പ്രബന്ധങ്ങളും ഇതുപോലെ പ്രസ്താവയോഗ്യങ്ങളായിട്ടുണ്ട്.

1909-ൽ ലാഹോറിൽ വെച്ചു കൂടിയ കോൺഗ്രസ്സ് യോഗത്തിൽ അദ്ധ്യക്ഷപീഠം അലങ്കരിച്ചത് പണ്ഡിതമദനമോഹന മാളപ്പുയായിരുന്നു. ആദ്യം കോൺഗ്രസ്സ് പ്രസിഡണ്ടായി നിശ്ചയിക്കപ്പെട്ടിരുന്ന സർ, പി. എം. മേത്ത അചർകൾ സംഗതിവശാൽ ആ സ്ഥാനം നിരാകരിച്ചതിനാൽ അദ്ദേഹത്തിന്നു പകരമായിട്ടായിരുന്നു മദനമോഹന മാളപ്പുയെ തിരഞ്ഞെടുത്തത്. പരിമിതമായ കാലത്തിനുള്ളിൽ തയ്യാറാക്കിയ അദ്ദേഹത്തിന്റെ അദ്ധ്യക്ഷപ്രസംഗം യാതൊരുവിധത്തിലുമുള്ള വൈകല്യവും ഇല്ലാത്തതും വിജ്ഞയങ്ങളായ വിവിധവിഷയങ്ങൾ അടങ്ങിയിട്ടുള്ളതും ആയ ഒന്നായിരുന്നു. മിൻറോ മോളിഭരണപരിഷ്കാരത്തി

ലുള്ള കുറങ്ങളേയും കുറവുകളേയും പ്രത്യേകം എടുത്തു കാണിച്ച് നിരൂപണംചെയ്ത വിവര്യേറിയ ഒരു രാഷ്ട്രീയപ്രബന്ധമാണ് അത്. അക്കാലത്ത് ഉണ്ട് ഒരു ഇന്ത്യൻനേതാവിന്റെ യോഗ്യതയെ നിശ്ചയിച്ചിരുന്നതു അദ്ദേഹം കോൺഗ്രസ്സിൽ എതുപ്രകാരം ബന്ധപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു എന്നും, ഒരിക്കലേങ്കിലും ഒരു കോൺഗ്രസ്സ് അദ്ധ്യക്ഷനായിരുന്നിട്ടുണ്ടോ എന്നും നോക്കിട്ടായിരുന്നു. കോൺഗ്രസ്സിന്റെ പ്രാരംഭം മുതൽക്കു അതിൽ സോത്സാഹം പങ്കെടുത്തുവരുന്ന ആളായ മാളവ്യ ഇപ്പോൾ മഹോന്നതമായ കോൺഗ്രസ്സദ്ധ്യക്ഷപദത്തിൽ അഭിഷിക്തനായി തീർന്നതോടു കൂടി സർവ്വജനസമ്മതനായ ഒരു ഭാരതീയനേതാവായിത്തീർന്നുകഴിഞ്ഞു.

1910-ൽ മാളവ്യ വൈസറോയിയുടെ കീഴിലുള്ള സാമ്രാജ്യനിയമസഭയിൽ ഒരു മെമ്പറായി നിയമിക്കപ്പെട്ടു. സംസ്ഥാനനിയമസഭാമെമ്പർ സ്ഥാനത്തിൽനിന്നു ഇങ്ങിനെ സാമ്രാജ്യനിയമസഭാംഗത്തിന്റെ നിലയിലേക്കു ഉയർന്നുവന്ന മാളവ്യ രാഷ്ട്രീയനേതൃമണ്ഡലത്തിൽ പൂർണ്ണധികമാർ തേജസ്സോടുകൂടി പ്രശോഭിച്ചു. വൈസറോയിയുടെ കൌൺസിലിൽ (സാമ്രാജ്യനിയമസഭയിൽ) അക്കാലത്തു ഹാജരാക്കിയ കുപ്രസിദ്ധമായ പ്രസ്സാക്ട് സംബന്ധിച്ച് മാളവ്യ ചെയ്തിട്ടുള്ള ഗംഭീരമായ പ്രസംഗം പൊതുജനങ്ങളുടെ ശ്രദ്ധയെ സവിശേഷം ആകർഷിച്ചു. ഇന്ത്യൻ പത്രങ്ങളുടെ കണ്ഠേകുറുമായിരുന്ന ആ പ്രസ്സാക്ട് പാസ്സാവാതെയിരിക്കുന്നതിന്നു മാളവ്യ തന്റെ സർവ്വശക്തികളും ഉപയോഗിച്ചു നോക്കുകയുണ്ടായി. 1907-ൽ സൃഷ്ടിച്ച “സെന്റിഷ്യസ് മിററിങ്ങാക്ട്” (രാജദ്രോഹസംഘനിയോധനിയമം) 1910-ൽ വീണ്ടും പ്രയോഗിക്കുന്നതിനായി ഗവണ്മെണ്ട് ഹാജരാക്കിയ തത്സംബന്ധമായ ബില്ലിന്റെ നേരെ പണ്ഡിതമാളവ്യ പോരാടിയ പോരാട്ടം ചിലപ്പറയൊന്നുമല്ല. ജനസപാതന്ത്ര്യ

ത്തെ മനം ചെയ്യുന്ന ആ നിയമത്തെ പ്രതികൂലിച്ച് പണ്ഡിതമാളവ്യ ചെയ്ത പ്രസംഗം ദേശാഭിമാനികളുടെ ഹൃദയത്തിൽ എന്നും മായാതെ നില്ക്കുന്ന ഒന്നാണ്. ജനഹിതാത്മകങ്ങളായ ഏതു പ്രമേയങ്ങളേയും മാളവ്യ ബലമായി പിന്താങ്ങുകയേ ഉണ്ടായിട്ടുള്ളൂ. മഹാനായ ഗോപാലകൃഷ്ണ ഗോഖലേ അവർകളുടെ പ്രസിദ്ധമായ നിബ്ബന്ധിത പ്രാഥമികവിദ്യാഭ്യാസബില്ലിനെ അനുകൂലിച്ചുകൊണ്ടുണ്ടായ അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രസംഗം പ്രഖ്യാതമായിട്ടുള്ളതാണ്. ആഫ് റിക്ക, ഫിജി മുതലായ അന്യരാജ്യങ്ങളിലുള്ള തോട്ടക്കാരായ യൂറോപ്യൻ മുതലാളിമാരുടെ ആവശ്യത്തിലേക്കു ഇന്ത്യയിൽ നിന്നു കൂലിക്കാരെ കൂട്ടിക്കൊണ്ടുപോയി നിബ്ബന്ധിതമായ ദാസ്യത്തിൽ കുടുകി കഷ്ടപ്പെടുത്താത്ത സമ്പ്രദായത്തെ നിരോധിക്കുന്നതിന്നു ബഹുമാനപ്പെട്ട ഗോഖലേ ബഹുവിധത്തിൽ പരിശ്രമിക്കുകയുണ്ടായി. എന്നാൽ പണ്ഡിതമദനമോഹനമാളവ്യയാണ് ആ സമ്പ്രദായത്തെ ഗവണ്മെന്റിനെക്കൊണ്ട് നിർത്തൽ ചെയ്യിക്കുന്നതിൽ വിജയിയായിത്തീർന്നത്. ഉദാരചിത്തനായ ഹാർഡിങ്ങ് പ്രഭു വൈസറോയിയായിരുന്ന കാലത്തു മാളവ്യ മേല്പാഞ്ഞ 'അടിമവ്യാപാരം' പോലെയുള്ള ഏല്പാടു നിർത്തിക്കളയുന്നതിന്നായി യുക്തിയോടും ശക്തിയോടും കൂടി വാദിക്കുകയും, വൈസറോയി സ്റ്റേറ്റ് സിക്രട്ടറിയുടെ സമ്മതം വാങ്ങി അപ്രകാരം പ്രവർത്തിക്കുകയും ചെയ്തു. ഇപ്രകാരം പണ്ഡിതമാളവ്യ ജനപ്രതിനിധിയായി നിന്ന് ജനങ്ങളുടെ ആവശ്യങ്ങളേയും അഭിപ്രായങ്ങളേയും ശരിയായി ഗവണ്മെന്റിനെ അറിയിക്കുകയും, നിവൃത്തിയുള്ളടത്തോളം ജനങ്ങളുടെ സങ്കടങ്ങൾക്കു പരിഹാരം വരുത്തുകയും ചെയ്തിട്ടുള്ളതിന്നു ഇനിയും എത്രയോ അനേകം ഉദാഹരണങ്ങൾ കാണിപ്പാനുണ്ട്. വിസ്തരഭീരുത അതിന്നു ഇതെഴുതുന്ന ആളെ അനുവദിക്കാത്ത കുറച്ചു മാത്രമേയുള്ളൂ.

കഴിഞ്ഞ യൂറോപ്യൻ മഹായുദ്ധത്തിൽ ഇംഗ്ലീഷുകാരെ സഹായിക്കുന്നതിനും ബ്രിട്ടീഷ് സാമ്രാജ്യത്തെ രക്ഷിക്കുന്നതിനുമായി ഇന്ത്യയിൽനിന്നു പട്ടാളത്തിൽ ആളുകളെ ചേർത്തപ്പോൾ, പണം നെയ്യുകൊടുപ്പാനും മഹാത്മാഗാന്ധി യോടൊപ്പം മദനമോഹനമോളുവു അവർകളും അദ്ധ്വാനിച്ചിട്ടുണ്ട്. മഹായുദ്ധം അവസാനിച്ചതോടുകൂടി ഇന്ത്യയിൽ സ്വയംഭരണത്തിനായുള്ള വാദം ഉച്ചത്തിൽ ഉച്ചലിച്ചുതുടങ്ങിയപ്പോൾ 'അമിതവാദി' അല്ലെങ്കിലും മോളുവു ചില മിതവാദികളെപ്പോലെ ഗവണ്മെണ്ടു പക്ഷത്തിൽ പറ്റിക്കൊണ്ടു അടങ്ങിയൊതുങ്ങിയിരിക്കുകയല്ല ഉണ്ടായത്. ലാഹോർ കോൺഗ്രസ്സു മുതൽ മുഴങ്ങിത്തുടങ്ങിയ കേരളം ഗ്രസ്സിന്റെ സ്വയംഭരണകാരുണ്യപരിപാടി, 1916-ൽ ലക്കനോവിൽ വെച്ച് മിതവാദികളും അമിതവാദികളും ഹിന്ദുക്കളും മുസ്ലിംമാന്മാരും ഒന്നുചേർന്നു യോജിച്ച് നടത്തിയ സുപ്രസിദ്ധമായ കോൺഗ്രസ്സ് സമ്മേളനത്തോടുകൂടി പൂർവ്വധികം ശക്തിയും ഗൗരവവും ഉള്ളതായിത്തീർന്നു. സ്വയംഭരണത്തെപ്പറ്റി ലക്കനോ കോൺഗ്രസ്സും മുഖിംലീഗും പാസ്സാക്കിയ പ്രമേയങ്ങളുടെ ആശയങ്ങൾ വ്യാഖ്യാനിച്ചു. ജനങ്ങളെ ധരിപ്പിക്കുന്നതിന്നു വേണ്ടി പണ്ഡിതമോളുവു ഇന്ത്യയുടെ മിക്കഭാഗങ്ങളിലും സഞ്ചരിച്ച് സഭകൾ വിളിച്ചു കൂട്ടി പ്രസംഗങ്ങൾ നടത്തി. മദിരാശി സംസ്ഥാനത്തിൽ ഹോംറൂൾകാരുണ്യം മുഴക്കിക്കൊണ്ടിരുന്ന ആനിബസന്റ് മദ്രാസയെ ഗവണ്മെന്റ് ബന്ധനത്തിൽ വെച്ചതു ഈ ഘട്ടത്തിലാണ്. മദ്രാസയുടെ ചില അഭിപ്രായങ്ങളോടും, പ്രവൃത്തിപദ്ധതിയോടും തീരെ യോജിക്കാത്ത ആളാണെങ്കിലും മോളുവു അന്ന്, ഗവണ്മെന്റിന്റെ ഗർഹണീയമായ ആ മട്ടന പ്രവൃത്തിയെ പരമ്പരകളിലും പ്രസംഗമണ്ഡപങ്ങളിലും രൂക്ഷമായി ആക്ഷേപിക്കാതെയിരുന്നില്ല. സ്വയംഭരണസംരംഭത്തിന്റെ നേരെ ഗവണ്മെണ്ടു നീട്ടിയ മുച്ചുവാൻ

മദ്നായുധത്തെ അശേഷം വക വെക്കാതെ അദ്ദേഹം 1917-ൽ മുഴുവൻ സപാതത്രാശ്ശംഖനാദം മുഴക്കിക്കൊണ്ടിരുന്നു.

1918-ൽ 'മൊണ്ടേഗ്ഗുചെംസ്ഫോർഡ്' ഭരണപരിഷ്കാര സ്കീം' സംബന്ധിച്ചുള്ള റിപ്പോർട്ട് പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിയപ്പോൾ ഇന്ത്യയിലെ രാജ്യതന്ത്രജ്ഞന്മാർ വീണ്ടും രണ്ടു കക്ഷിയായി തിരിഞ്ഞു. പ്രാകമാന്യ ബാലഗംഗാധരതിലകരുടെ നേതൃത്വത്തിൽ ഉൽപതിക്കുകയായ അമിതവാദികളെല്ലാം മൊണ്ടേഗ്ഗുചെംസ്ഫോർഡ് ഭരണപരിഷ്കാരം അപൂർണ്ണവും അതുപ്രകാരവും ആണെന്നു വാദിച്ചു. മിതവാദികൾ, കളിപ്പാട്ടങ്ങൾ കിട്ടിയ കുട്ടികളേപ്പോലെ, കരച്ചിൽ മാറി സസന്തോഷം ആത്തുവിളിച്ച് തുള്ളിത്തുടങ്ങുകയും ചെയ്തു. ഭരണപരിഷ്കാര സ്കീമിനെക്കുറിച്ചാലോചിക്കുന്നതിനായി കൽക്കട്ടാകോൺഗ്രസ്സിലെ തീർപ്പനുസരിച്ച് ബോമ്പായിൽ വെച്ചു കൂടിയ സ്പെഷ്യൽ കോൺഗ്രസ്സ് യോഗത്തിൽ മിതവാദികൾ മിക്കപേരും സംബന്ധിക്കുകയുണ്ടായില്ല. പല ന്യൂനതകളും ഉണ്ടെങ്കിലും ഈ ഭരണപരിഷ്കാരം തൽക്കാലം തൃപ്തിയോടുകൂടി സ്വീകരിക്കുകയും, ന്യൂനതകൾ തീർക്കുന്നതിനു ശ്രമിക്കുകയും ആണ് ചെയ്യേണ്ടതെന്ന അഭിപ്രായക്കാരനായിരുന്ന പണ്ഡിതമദനമോഹനമഘവ്യയാകട്ടെ ഈ അവസരത്തിൽ മിതവാദികളേയും അമിതവാദികളേയും തമ്മിൽ മുമ്പത്തേപ്പോലെ യോജിപ്പിക്കുന്നതിനായി ഉററ ശ്രമിച്ചു. പക്ഷേ പറയത്തക്ക ഫലമൊന്നുമുണ്ടായില്ല. സ്പെഷ്യൽ കോൺഗ്രസ്സിൽ മൊണ്ടേഗ്ഗുഭരണപരിഷ്കാരം അതുപ്രകാരവും ആശാഭംഗജനകവുമാണെന്നുള്ള പ്രമേയത്തെ മഘവ്യ പ്രതികരിക്കുകയാണുണ്ടായതെങ്കിലും അതുകൊണ്ടു അദ്ദേഹം ഭരണപരിഷ്കാരത്തിന്റെ പുറംചുറ്റിൽ ഭ്രമിച്ച് തല്ലാത്തതിൽ തൃപ്തനായിത്തീർന്നു എന്നു മാനുവായനക്കാർ അർത്ഥമാക്കുകയില്ലെന്നു വിചാരിക്കുന്നു. ഭരണപരിഷ്കാരത്തെ നിരൂപണം

ചെയ്തുകൊണ്ടു മാളവ്യ പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിയ ദീപ്തമായ 'മെമ്മോറാണ്ട'ത്തിൽ ഭരണപരിഷ്കാരത്തിലുള്ള കുറങ്ങളും കുറവുകളും തന്നിവാദനമാർഗ്ഗങ്ങളും തുറന്നു കാണിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഡൽഹികോൺഗ്രസ്സിൽ അഗ്രാസനാധിപതിയായി ആദ്യം നിശ്ചയിക്കപ്പെട്ടിരുന്ന ലോകമാന്യതീലകർ പെട്ടെന്നു ഇംഗ്ലണ്ടിലേക്കു പോകേണ്ടിവന്നതിനാൽ, അദ്ദേഹത്തിനു പകരം, അദ്ധ്യക്ഷസ്ഥാനത്തേക്കു പണ്ഡിതമാളവ്യയെയാണ് സർവ്വേന്ത്യാകോൺഗ്രസ്സ് കമ്മിറ്റി സർവ്വസമ്മതപ്രകാരം തിരഞ്ഞെടുത്തത്. കോൺഗ്രസ്സ് കൂടുന്നതിനു കുറച്ചുദിവസങ്ങൾക്കു മുമ്പ് പണ്ഡിതമാളവ്യ പൊതുജനങ്ങളുടെ അറിവിനായി ഒരു അഭ്യർത്ഥനാപരമായ ലേഖനം 'ലീഡർ' എന്ന പത്രത്തിൽ പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തുകയുണ്ടായി. അതിന്റെ ഫലമായിട്ടാണ്, ഡൽഹികോൺഗ്രസ്സിൽ മിതവാദികളിൽ കുറച്ചുപേരെങ്കിലും ഹാജരായത്. മാളവ്യയുടെ പ്രത്യേകമുള്ള അപേക്ഷയനുസരിച്ച് ഒട്ടധികം കുടിയാനായ കർഷകനും ഈ കോൺഗ്രസ്സിൽ സംബന്ധിച്ചിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ അദ്ധ്യക്ഷപ്രസംഗത്തിൽ, ഭരണപരിഷ്കാരത്തെപ്പറ്റി അമിതവാദികൾ സ്വെച്ഛൽ കോൺഗ്രസ്സിൽ പുറപ്പെടുവിച്ച അഭിപ്രായങ്ങളും മിതവാദികൾ പ്രത്യേകം നടത്തിയ കോൺഫറൻസിൽ ചെയ്തനിദ്ദേശങ്ങളും തമ്മിൽ ആന്തരമായ വ്യത്യാസമൊന്നുമില്ലെന്നു വിശദമായി കാണിച്ചിട്ടുണ്ടായിരുന്നു. അദ്ധ്യക്ഷപ്രസംഗത്തിൽ ഒരു ഭാഗത്തു ഭരണപരിഷ്കാരത്തെപ്പറ്റി പറഞ്ഞുകൊണ്ടുവരുന്ന ഘട്ടത്തിൽ അദ്ദേഹം പറഞ്ഞ ഒരു വാക്യം ഇവിടെ പ്രത്യേകം എടുത്തുകാണിക്കാതെ ഈ ഭാഗം അവസാനിപ്പിക്കുവാൻ മനസ്സ് വരുന്നില്ല. അദ്ദേഹം പറയുകയാണ്. —

“നാലരയിരം സംവത്സരത്തോളം കാലം ഹിന്ദുക്കളും അനേകശതവർഷം കാലം മുഹമ്മദീയരും അനന്യശാസനമായി ചെങ്കോൽ ചെലുത്തി ഭരിച്ചുവന്ന വിശാലമായ ഈ

സാമ്രാജ്യത്തിൽ, അതേ ഹിന്ദുക്കളുടേയും അതേ മുഹമ്മദീയരുടേയും വംശങ്ങളിൽ ജനിച്ചവരായ നമ്മൾ അല്പസംഖ്യനായ ഏതാനും വിദേശീയരുടെ മുമ്പിൽ മുട്ടുകുത്തിനിന്നു സ്വയംഭരണം യാചിക്കേണ്ടതായും സ്വയംഭരണത്തിന്നു നമുക്കുള്ള ശേഷിയെക്കുറിച്ച് അവരോടു വാദിക്കേണ്ടതായും വന്നുകൂടിയതോർക്കുമ്പോൾ ദേശാഭിമാനിയായ ഏതൊരു ഇന്ത്യക്കാരന്റെ ഹൃദയത്തിലാണ് സങ്കടവും ലജ്ജയും ഒരു പോലെ ഉദിക്കാതെയിരിക്കുന്നത്?" അതേ, ആ ദേശഭക്താഗ്രേസരൻ ചോദിക്കുമ്പോലെ ദേശാഭിമാനികളായ സകല ഭാരതീയരും ചോദിക്കുന്ന ഒരു ചോദ്യമാണിത്!

* കുപ്രസിദ്ധമായ റൗലററ് ബില്ലിന് സംബന്ധിച്ചുണ്ടായ പ്രക്ഷോഭത്തിൽ മദനമോഹനമാളപ്പുജിയ്ക്കുള്ള സ്ഥാനം ഗണനീയമായിട്ടുള്ളതാണ്. വൈസറോയിയുടെ കൌൺസിൽിൽ വന്ന ആ ബില്ലിനെ പ്രതിഷേധിച്ച് കൌൺസിൽ മെമ്പറായിരുന്ന മാളപ്പുജി ചെയ്ത പ്രസംഗം സ്മരണീയമായിട്ടുള്ളതാണ്. ഹിമാലയം മുതൽ കന്യാകുമാരി വരേയും അശീതളമായ ഒരു അസ്വസ്ഥത ഉണ്ടാക്കിവിട്ട ആ റൗലററക്ടിനെ സംബന്ധിച്ചുണ്ടായ ശക്തിമത്തായ പൊതുജനാഭിപ്രായത്തെ തുണപോലെ ഗണിച്ച് അതു നടപ്പിൽ വരുത്തുവാൻ നോക്കിയ ഗവണ്മെണ്ടിന്റെ ഗൗരവമായ സ്പെഷ്യാൽ പ്രഭുതപത്തെ പ്രതിഷേധിച്ച് മാളപ്പുസാമ്രാജ്യസഭാ മെമ്പർ സ്ഥാനം രാജിവെച്ച കഥ സുപ്രസിദ്ധമാണല്ലോ. റൗലററ് ബില്ലിനെ എതിർപ്പാണായി മഹാത്മാഗാന്ധി ആരംഭിച്ച സത്യഗ്രഹസമരത്തിൽ പണ്ഡിതമാളപ്പു ഭാഗഭാക്കുവുകയുണ്ടായില്ലെങ്കിലും നിയമാനുസാരിയായ സകല മാതൃങ്ങളിൽ കൂടെയും അദ്ദേഹം അതിനെ പ്രതികൂലിച്ച് പ്രവർത്തിക്കുകയുണ്ടായി. സത്യഗ്രഹത്തെ പിന്തുടർന്നുണ്ടായ പഞ്ചാബിലെ ജനമർദ്ദനവും, ലഹളയും, പട്ടാളഭരണവും, ജല്ലിയൻ വാലാബാഗിലെ ജനഹിംസയും ഇന്ത്യയിലൊട്ടാകെ

എന്തെന്നില്ലാത്ത ഒരു നട്ടുറയും കലയും ഉണ്ടാക്കി. രക്തത്തിൽ കുളികളിച്ച പഞ്ചാബിന്റെ മമ്ബ്രണവേദനയോടുകൂടിയുള്ള ദയനീയമായ നിലവിളി കേട്ട മനം കലങ്ങി മുന്നോട്ടു വന്ന നേതാക്കന്മാരിൽ മാളവ്യയാണ് മുമ്പിൽ നിന്നിരുന്നത്. കോൺഗ്രസ്സ് പ്രസിഡണ്ട് എന്ന നിലയിൽ അദ്ദേഹം ഉടനതെന്നെ, പഞ്ചാബിൽ നടന്ന ഭയങ്കര സംഭവങ്ങളെക്കുറിച്ചു നേപഷിക്കുന്നതിനായി കോൺഗ്രസ്സിന്റെ ഒരു സബ് കമ്മിറ്റിയെ ഏല്പിച്ചതുകയും, മഹാത്മാഗാന്ധി, ദേശബന്ധു ഭാസ്കർ, പണ്ഡിതമോതിലാൽ നെഹ്റു, അബാസ്സ് തയ്യാബ്ബി, ഐ. ആർ. ജയകർ എന്നീ കോൺഗ്രസ്സ് നേതാക്കന്മാരുടെ സഹായത്തോടുകൂടി പഞ്ചാബ് സംഭവങ്ങളുടെ സൂക്ഷ്മവിചരങ്ങൾ ശേഖരിക്കുകയും ചെയ്തു. ഗവണ്മെന്റിൽനിന്ന് ഏല്പിച്ചുത്തീയ ഫണ്ടർക്കമ്മിറ്റിയുടെ അനേപഷണരീതിയും തെളിവെടുക്കലും ആശാസ്യമായിരുന്നില്ലാത്തതിനാൽ അദ്ദേഹം ആ കമ്മിറ്റിയോടു നിസ്സഹകരണനയം അനുഷ്ഠിക്കുവാനാണ് പൊതുജനങ്ങളോടും കോൺഗ്രസ്സുകാരോടും ആവശ്യപ്പെട്ടത്. കോൺഗ്രസ്സ് സബ് കമ്മിറ്റിയുടെ അനേപഷണത്തിൽ വെളിപ്പെട്ട പട്ടാളമണ്ഡലസംബന്ധമായ ഘോരസംഭവങ്ങളെ മുൻനിർത്തി, മാളവ്യ സാമ്രാജ്യനിയമസഭയിൽ അനേകം 'വിളഞ്ഞ' ചോദ്യങ്ങൾ ചോദിച്ചതിന്ന്, അങ്ങമിങ്ങം തൊടാത്ത മട്ടിലാണ് സർക്കാർ ഭാഗത്തുനിന്നുള്ള മറുപടിയുണ്ടായത്. പഞ്ചാബ് സംഭവങ്ങളെപ്പറ്റി, ഗവണ്മെന്റ്, "ഞാനൊന്നുമറിഞ്ഞില്ലേ രാമനാരായണ" എന്നു പറഞ്ഞു കൈമലത്തുകയും, ജനങ്ങളുടെ സങ്കടങ്ങളെ സ്പംബഡിച്ചിടത്തോളം ബധിരഭാവം കൈക്കൊള്ളുകയും ചെയ്തു എന്നു മാത്രമല്ല, ജനമദ്ദനകർത്താക്കന്മാരായ പഞ്ചാബിലെ ചില ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാർക്കു മാപ്പ് കൊടുക്കുകയും, നഷ്ടത്തിനു പ്രതിഫലം നൽകുകയും ചെയ്യുന്നതു സബ്ബന്ധിച്ചുള്ള ഒരു ബില്ലു പാസ്സാക്കുവാൻ

സാമ്രാജ്യസഭയിൽ ഫാജരാക്കുകകൂടി ചെയ്തയുണ്ടായി. ഈ “ഇൻഡെൽറ്റിറി” ബില്ലിനെ ബലമായെതിർത്തുകൊണ്ടു പണ്ഡിത മാളവ്യ ആറാ മണിക്കൂർനേരം നിന്നു പ്രസംഗിച്ച പ്രസംഗം ഇന്നും ഇന്ത്യൻജനതയുടെ ചിത്തരംഗത്തിൽ കിടന്നു നൽകണം ചെയ്യുന്ന കന്നാണ്. നിയമത്തിന്റെയും സമാധാനത്തിന്റെയും പേരുപറഞ്ഞു പട്ടാളക്കാർ പഞ്ചാബിൽ കാട്ടിക്കൂട്ടിയ വൈശാചികങ്ങളായ പ്രവൃത്തികളെ നഗ്നരൂപത്തിൽ നിദ്ദേശിച്ചും, ഇൻഡെൽറ്റിറി ബില്ലിന്റെ അനാവശ്യകതയെ സമർത്ഥിച്ചും ചെയ്ത ശക്തിമത്തായ ആ പ്രസംഗത്തിലെ കാരോ അക്ഷരവും, എറിഞ്ഞുപുകഞ്ഞു, തിളച്ചുമറിയുന്ന കാരോ അഗ്നിഗോളംചോലയണിരുന്നിരുന്നത്.

പഞ്ചാബ് കാര്യത്തിൽ ഗവണ്മെണ്ടു ന്യായമായ വിധത്തിൽ പ്രവർത്തിക്കുകയില്ല എന്നു തീർച്ചപ്പെട്ടു. വിലാപത്തു വിഷയത്തിൽ ഇന്ത്യൻ മുഹമ്മദീയരുടെ അഭ്യർത്ഥനയെ നിശ്ശേഷം വിഗണിച്ചു പ്രവർത്തിക്കുകയും ചെയ്തു. ഇനി നിസ്സഹകരണനയമല്ലാതെ നിയുക്തിയില്ലെന്നു കണ്ടു മഹാത്മാ ഗാന്ധി ധർമ്മസമരകാഹളവും വിളിച്ചുകൊണ്ടു നിരായുധയുദ്ധത്തിനു പുറപ്പെട്ടു. കല്ക്കട്ടയിൽവെച്ചു നടന്ന സ്പെഷ്യൽ കോൺഗ്രസ്സിലും, നാഗ്പൂരിൽവെച്ചു കൂടിയ വാഷികകോൺഗ്രസ്സുയോഗത്തിലും മദനമോഹനമാളവ്യ, മഹാത്മാഗാന്ധിയുടെ നിസ്സഹകരണപ്രമേയത്തെ പ്രബലമായെതിർത്തു. ഗവണ്മെണ്ടിനോടു സഹകരണത്യാഗം അനുഷ്ഠിക്കുന്നത് അധർമ്മമാണെന്നു വിചാരിച്ചിട്ടല്ല, അസാധ്യവും അപകടവും ആണെന്നു കരുതിയിട്ടു മാത്രമാണ് മാളവ്യ അതിനെ പ്രതികൂലിച്ചത്. ഏതായാലും മാളവ്യയുടെ ഉപദേശത്തെ അംഗീകരിക്കുന്നതിന് അന്നു കോൺഗ്രസ്സു തയ്യാറായില്ല. നിസ്സഹകരണനിശ്ചയപ്രകാരം നിയമസഭകളിൽ ആരും മെമ്പർമാരായിത്തീരുവാൻ പാടില്ലെന്നും,

മെമ്പർസ്ഥാനാത്മികൾക്കു വോട്ടുചെയ്യാൻ പോവരുതെന്നു മുണ്ടായിരുന്നതിനാൽ, മാളവ്യ തന്റെ അഭിപ്രായത്തിനു വിരുദ്ധമായിരുന്നാലും ആ കോൺഗ്രസ്സു നിശ്ചയത്തെ ആദരിച്ചു തന്റെ സ്ഥാനാത്മിത്വം വേണ്ടെന്നു വെക്കുകയാണുണ്ടായത്. ഒരു കോൺഗ്രസ്സുകാരനായ താൻ കോൺഗ്രസ്സിലെ ഭൂരിപക്ഷാഭിപ്രായം എന്തായിരുന്നാലും അതിനെ ആദരിച്ചു പ്രവർത്തിക്കുന്നതു തന്റെ കടമയാണെന്നുള്ള സ്വയമ്ബോധമാണ് അദ്ദേഹത്തെ തിരഞ്ഞെടുപ്പിൽനിന്ന് പിൻവലിപ്പിച്ചത്. സ്വഹിതത്തേക്കാൾ ജനഹിതമാണ് പ്രധാനമായിട്ടുള്ളതെന്നു കരുതുന്ന ഒരു യഥാർത്ഥമഹാനുഭാവന്റെ ധർമ്മമാണ് അദ്ദേഹം ഈ അവസരത്തിൽ അനുഷ്ഠിച്ചതെന്നുള്ളതിനു സംശയമില്ല.

കോൺഗ്രസ്സിൽ മെമ്പർസ്ഥാനത്തിനു പോവാതെന്നിന്നു മാളവ്യ, കൌൺസിലിന്റെയും കോൺഗ്രസ്സിന്റെയും നടപടികളെ നിപുണമായി നിരീക്ഷണം ചെയ്തുകൊണ്ടുണ്ടിരുന്നത്. നിസ്സഹകരണപ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ പ്രാരംഭത്തിൽ പുതിയ വൈസരോധിയായി വന്ന റീഡിങ്ങ് പ്രഭുവിന്റെ അടുക്കലേക്കു നിസ്സഹകരണനേതാവായ മഹാത്മാഗാന്ധിയെ കൂട്ടിക്കൊണ്ടുപോയി കാര്യം സംസാരിപ്പിച്ചതു മാളവ്യയല്ലാതെ മറ്റാരുമല്ല. സഹകരണത്യാഗസമരം ഉഗ്രമായ ഒരു ഭഗയിലെത്തിയ അവസരത്തിൽ, സംഭ്രാന്തനായി സഹകരണത്യാഗികളേയും ഭരണാധികാരികളേയും തമ്മിൽ സന്ധിപ്പിച്ചു സമാധാനം ഉണ്ടാക്കുവാൻ അദ്ദേഹം അത്യധികം അധ്വാനിക്കുകയുണ്ടായി. വെയിൽസ് രാജകുമാരൻ ഇന്ത്യ സന്ദർശിച്ച സന്ദർഭത്തിൽ രാജ്യത്തിന്റെ നാനാഭാഗങ്ങളിലും ദുഃഖാചരണമായി 'ഹത്താൽ' അനുഷ്ഠിക്കപ്പെടുകയും അതോടുകൂടി ഗവണ്മെണ്ടിന്റെ മദ്ദനനയം ലോരൂപംകൈക്കൊള്ളുകയും ചെയ്തപ്പോൾ 'വന്തിയല്ലെ'ന്നു കണ്ടു മാളവ്യ വൈസരോധിയുടെ അടുക്കെ ഡിപ്യൂ

ദേഷൻ പോയി സന്ധികായ്ക്കുത്തൊപ്പാരി സംസാരിച്ചതും, അവിടെനിന്ന് ഓടി അഹമ്മദബാദിൽ ചെന്ന മഹാത്മജിയെക്കണ്ടു സംഭാഷണം ചെയ്തതും, പിന്നീട് ബോമ്പയിൽ വെച്ചു സർ. ശങ്കരൻനായരുടെ അദ്ധ്യക്ഷതയിൽ ഒരു സമസ്തകക്ഷിപ്രതിനിധിസഭ (Round table conference) നടത്തിയതും, മഹാത്മജി തന്നെപ്പോലെ സ്വാഭാപ്രായത്തിന്റെ നട്ടെല്ലു തല്ലിവളക്കുന്ന ഒരാളല്ലെന്നുകണ്ട് വിചുവിടിച്ച് ശങ്കരൻനായരവർകൾ സഭയിൽനിന്നിറങ്ങിപ്പോയതും, കായ്ക്കമൊന്നും ഫലിക്കാതെ സമാധാനസന്ധ്യാലോചനനാഭ അലസിപ്പോയതും, മറ്റും വിസ്തരിക്കുവാൻ അവകാശകാര്യം എന്നെ അനുവദിക്കുന്നില്ല.

മദ്ദനനയത്തിന്റെ നിരക്ഷരതയ്ക്കു മഹാത്മാഗാന്ധിയുടെ ബന്ധനം മകടംവെച്ചതോടുകൂടി മദനമോഹനമോളവ്യയുടെ മട്ടൊന്നുമാറി. മഹാത്മജിയുടെ ബന്ധനം മുതലായ മദ്ദനമുറയങ്ങളെ അദ്ദേഹം തൃക്കുറുമ്പായ ഭാഷയിൽ ആക്ഷേപിക്കുവാൻ തുടങ്ങി. ക്രിമിനൽലാ അമൻറമെൻറാക്ട് പ്രകാരമുള്ള നിരോധനാജ്ഞയെ ലംഘിച്ചു മോളവ്യ പലതവണയും പ്രസംഗിക്കുകയുണ്ടായി എങ്കിലും, ഗാന്ധിയെ ബന്ധിക്കുവാൻ കൂസലുണ്ടാവാത്ത ഭർണാധികാരികൾ അദ്ദേഹത്തെ മാത്രം സർക്കാർ ഫോട്ടലിലെ അതിഥിയാക്കിത്തീർക്കുകയുണ്ടായില്ല.

കോൺഗ്രസ്സുകാരിൽ ഒരു ഭാഗക്കാർ, സി. ആർ. ഭാസ്കറിന്റെ നേതൃത്വത്തിൽ കൌൺസിൽ പ്രവേശവാദികളായി തിരിഞ്ഞു പുറപ്പെട്ടപ്പോൾ മോളവ്യയും കൌൺസിൽ മെമ്പർസ്ഥാനാർത്ഥിയായിത്തീർന്നു. പുതിയ ഭരണപരിഷ്കാരപ്രകാരമുള്ള ആദ്യത്തെ കൌൺസിലുകളുടെ കാലാവധി തീർന്നപ്പോളുണ്ടായ രണ്ടാമത്തെ തിരഞ്ഞെടുപ്പിൽ, ഇന്ത്യൻ ലെജിസ്ലേറ്റീവ് അസംബ്ലിയിലെക്കുള്ള മെമ്പർസ്ഥാനത്തിനായി നില്ക്കുകയും ജയിക്കുകയും ചെയ്ത മോളവ്യ, ഇപ്പോൾ അസംബ്ലി മെമ്പർ എന്ന നിലയിൽ നാട്ടിന്റെ നന്മയ്ക്കായി യഥാശക്തി യത്നംചെയ്യുന്നുണ്ട്. സ്വാഭാജ്യകക്ഷി

കാരായ മെമ്പർമാരോടു സഹകരിച്ചുകൊണ്ടുള്ള നിലയിലാണ് അദ്ദേഹം അസമ്പീളിയിൽ വർത്തിച്ചുവരുന്നത്.

പണ്ഡിതമദനമോഹനമോളപ്പയ്യുടെ ജീവിതത്തിലെ രാജകാര്യോന്മുഖങ്ങളായ പ്രവൃത്തികളെയാണ് ഇതുവരെ പ്രസ്താവിച്ചുവന്നത്. രാജഭരണകാര്യങ്ങളിൽ എന്നപോലെതന്നെ സാമ്പത്തികവിഷയങ്ങളിലും, വിദ്യാഭ്യാസവിഷയത്തിലും, സാമൂഹികപ്രമേയത്തിലും അദ്ദേഹത്തിന്റെ ശ്രദ്ധ ശാശ്വതമായി പതിഞ്ഞിട്ടുണ്ടെന്നുള്ളതിനു ഏതുയോരാനുവധി ലക്ഷ്യങ്ങൾ നിർദ്ദേശിച്ചാണുണ്ടാകും. 1916-ൽ ഇന്ത്യാഗവണ്മെന്റ് ഏല്പിച്ചുത്തീയ 'പ്രവസായകമ്മീഷൻ'യിൽ ഒരു മെമ്പ്രായി നിയമിക്കപ്പെട്ടിരുന്ന മോളപ്പ, തന്റെ 'നോട്ടീ'ൽ, ഇന്ത്യയിലെ പ്രവസായവാണിജ്യങ്ങൾ നശിപ്പിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നതിനേയും, ഇന്ത്യയിൽ ദാരിദ്ര്യം വർദ്ധിച്ചു വരുന്നതിനേയും, സ്വദേശീയങ്ങളായ പ്രവസായവാണിജ്യങ്ങളെ അഭിവൃദ്ധിപ്പെടുത്തേണ്ടതിനേയും മറ്റും പറ്റി നല്ലപോലെ പ്രതിപാദിച്ചിട്ടുണ്ട്. സാങ്കേതികവിദ്യാഭ്യാസത്തിനു വേണ്ട ഏല്പാടുകൾ ചെയ്ത് യുവാക്കന്മാരെ പ്രവസായവിദഗ്ദ്ധരും, വാണിജ്യവിജ്ഞാനികളും ആക്കിത്തീർക്കേണ്ടതിന്റെയും, "വാണിജ്യ രക്ഷ" നായംകൊണ്ട്, ഇന്ത്യൻ പ്രവസായവാണിജ്യങ്ങളെ വിദേശീയസാമ്രാജ്യങ്ങളുടെ ആക്രമണത്തിൽനിന്നു രക്ഷിക്കേണ്ടതിന്റെയും ആവശ്യകതയെ അതിൽ അദ്ദേഹം യുക്തിയുക്തമായി ഉപപാദിച്ചിരിക്കുന്നു.

പണ്ഡിതമദനമോഹനമോളപ്പയ്യുടെ നാനാമുഖങ്ങളായ പരിശ്രമങ്ങളെല്ലാതെ പരിശ്രമഫലമായിട്ടുള്ള യാതൊന്നും ഇതുവരെ വായനക്കാരുടെ സമക്ഷം സമർപ്പിക്കുകയുണ്ടായില്ല. അടുത്ത് പ്രസ്താവിക്കുന്നത് അങ്ങിനെയുള്ള ഒന്നിനെപ്പറ്റിയാകുന്നു. 'ബനാറീസ് ഫിൻറ യൂനിയേർസിറ്റി' എന്ന പറയുന്ന കാശി സർവ്വകലാശാല മദനമോഹനമോളപ്പയ്യുടെ വിദ്യാഭ്യാസവിഷയകമായ പരിശ്രമത്തിന്റെ വില്പന

നീയമായ വിജയസ്കന്ദമായിട്ടുള്ളതാണ്. ഇന്ത്യയിലെ വിദ്യാഭ്യാസം പ്രായേണ വിദേശീയരായ ക്രിസ്ത്യൻ മിഷ്യണറിമാരുടെ ചെങ്കോലിൻകീഴിലിരിക്കുന്നതുകൊണ്ടുള്ള ദോഷങ്ങളെ ശരിയ്ക്കു ഗ്രഹിക്കുവാനിടയായിട്ടുള്ളവർക്കെല്ലാം, വാരാണസിയിലെ ഈ വിശ്വവിദ്യാലയംപോലെയുള്ള ഒരു National Institution അല്ലെങ്കിൽ ദേശീയസ്ഥാപനം എത്രമാത്രം ആശ്വാസവും ആശയം പ്രദാനംചെയ്യുമെന്നു പറഞ്ഞറിയിക്കുവാൻ പ്രയാസമാകുന്നു. വിദ്യാത്ഥികൾക്ക് സ്വരാജ്യസ്നേഹവും, മതപ്രതിപത്തിയും, കർമ്മകുശലതയും ഉണ്ടാക്കിത്തീർക്കുന്നതിന്നുതക്കുന്ന പാഠപദ്ധതികളോടുകൂടിയഈസരസ്വതീരം ഇന്ത്യക്കാർക്ക്, വിശേഷിച്ച് ഹിന്ദുക്കൾക്ക്, അവർണ്ണനീയമായ ഒരു അനുഗ്രഹവും അഭിമാനവും ആണെന്നു തീർത്തു പറയാം. ഈ വിദ്യാഭ്യാസസ്ഥാപനത്തിന്റെ വിജയപത്തായ നടത്തിപ്പിനുവേണ്ടി പണ്ഡിതമാളവ്യ ചെയ്തിട്ടുള്ളതും ചെയ്യുന്നതുമായ ശ്രമം ചിലപ്പറയൊന്നുമല്ല. കാശി സർവ്വകലാശാലയുടെ സ്ഥാപനത്തിനായുള്ള പ്രാരംഭശ്രമത്തിൽ, പണ്ഡിത മാളവ്യയ്ക്ക് ഏതെല്ലാം തരത്തിലുള്ള പ്രതികൂലശക്തികളോടാണ് മല്ലിടേണ്ടിവന്നിട്ടുള്ളതെന്നു വർണ്ണിക്കുവാൻ പ്രയാസമാണ്. 'സ്വദേശിബഹു' കൊടുമ്പിരിക്കൊണ്ട കാലമായിരുന്നതിനാൽ, ആംഗ്ലോ ഇന്ത്യക്കാരും അവരുടെ പത്രങ്ങളും ഈ വിദ്യാലയസ്ഥാപനശ്രമത്തെ രാജദ്രോഹസംരംഭത്തിന്റെ കരിതേച്ചു കുറുപ്പിച്ചുവിടുവാൻ കഴിയുന്നതും ശ്രമിച്ചുവെങ്കിലും മാളവ്യയുടെ മായമാറ അക്ഷീണപരിശ്രമത്തിന്റെ ശക്തിയാൽ അതൊന്നും ഫലപ്പെടുകയുണ്ടായില്ല. നാട്ടു മുഴുവൻ അലഞ്ഞു നടന്നു പല മഹാമാരേയും കണ്ടു പണം ചോദിച്ചു വാങ്ങി ഒരു വിധത്തിൽ കലാശാല നടത്തുന്നതിനു വേണ്ട മൂലധനം ഉണ്ടാക്കി ഉറപ്പിച്ചതോടുകൂടി അത് സ്ഥിരപ്രതിഷ്ഠമായ ഒരു സ്ഥാപനമായിത്തീർന്നുകഴിഞ്ഞു. 1915-ൽ ഇന്ത്യ ഗവണ്മെണ്ട് ഈ സർവ്വ

കലാശാലയെ അംഗീകരിക്കുന്നതു സംബന്ധിച്ചുള്ള ഒരു ബില്ലിന് സാമ്രാജ്യാന്വീതമസഭയിൽ ഹാജരാക്കിയപ്പോൾ മാളവ്യ കൗൺസിൽ മെമ്പറുടെ നിലയിൽ അതിനെ സന്തോഷപൂർവ്വം സ്വാഗതം ചെയ്തു. ഗവണ്മെന്റംഗീകരിച്ചതോടുകൂടി സർവ്വകലാശാലയുടെ സ്വാധീനശക്തിയും പ്രസിദ്ധിയും പൂർവ്വാധികം വർദ്ധിച്ചുവശമായി. സർവ്വകലാശാലയുടെ ആദ്യത്തെ വൈസ് ചാൻസലറായിരുന്ന പണ്ഡിതസുന്ദരലാലിന്റെ ദേഹവിയോഗത്തിനുശേഷം തൽസ്ഥാനത്തേയ്ക്കു മാളവ്യയെ തിരഞ്ഞെടുത്തപ്പോൾ അദ്ദേഹം നന്ദിപൂർവ്വം അതു നിരാകരിക്കുകയാണുണ്ടായത്. ഇപ്പോൾ ഈ സർവ്വകലാശാലയുടെ കീഴിൽ എം. എ. വരേയുള്ള ഒന്നാന്തരം ഒരു ഇംഗ്ലീഷ് കോളേജും, പുറമെ ഒരു സ്രീമഹാപാഠശാലയും, ഉള്ളതുകൂടാതെ ഒരു ഇഞ്ചിനീയറിങ്ങ് കോളേജും, വേദങ്ങൾ, ശാസ്ത്രങ്ങൾ, കലാവിദ്യകൾ മുതലായ ഭാരതീയവിദ്യകൾ പഠിപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള ഒരു സംസ്കൃതമഹാവിദ്യാലയവുമായി നല്ല നിലയിൽ നടത്തപ്പെട്ടുപോരുന്നുണ്ട്. മറ്റൊന്നുമില്ലെങ്കിൽ കൂടി ഈ ഒരൊറ്റ സ്ഥാപനംകൊണ്ടുതന്നെ പണ്ഡിതമാളവ്യ സകല ഭാരതീയർക്കും സർവ്വകാലസ്മരണീയനായ ഒരു മഹാപുരുഷനായിത്തീർന്നിട്ടുണ്ട്.

സാമുദായികകാര്യങ്ങളിൽ മാളവ്യയ്ക്കുള്ള ശ്രദ്ധയും ഉത്സാഹവും ഇത്രത്തോളമെന്നു അതിരിട്ടുവാൻ സാധിക്കുന്നതല്ല. അസംഖ്യേയമായ ജാതിഭേദപ്രവഞ്ചംകൊണ്ട് അസംഖ്യാതമായിത്തീർന്ന്, ഐക്യമന്യവും സഹകരണബുദ്ധിയും നശിച്ചും, വിവിധങ്ങളായ അനാചാരങ്ങൾ തീണ്ടി ശുദ്ധിയും ശക്തിയും അറുക്കും ഏതാണ്ടു നിജ്ജീവദശയിൽ എത്തിയിട്ടുള്ള ഇന്നത്തെ ഹൈന്ദവസമുദായത്തെ പുനഃസംഘടനം ചെയ്ത് ഏകീകരിച്ചു ശക്തിമത്താക്കിത്തീർക്കുവാൻ മാളവ്യ അവർകൾ പലപ്രകാരത്തിലും പരിശ്രമംചെയ്തുവരുന്നുണ്ട്. കഴിഞ്ഞുകൊല്ലം കാശിയിൽ വെച്ച് ഹിന്ദു മഹാസഭ വിളിച്ചുകൂട്ടിയ

ട്ടിയതും, അതിൽ അധഃകൃതജാതിക്കാരുടെ അവകാശങ്ങളെ അംഗീകരിച്ചതും മാളപ്പയുടെ ശ്രമം ഒന്നുകൊണ്ടുമാത്രമാണ്. ഫിത്തുക്കൾക്ക്, ഇത്ര വിശ്വസ്തനായ ഒരു നേതാവ് വേറെയില്ല എന്നു ധൈര്യപൂർവ്വം പറയുവാൻ സാധിക്കും.

ഇന്ത്യാരാജ്യത്തിന്റെ ആധുനികചരിത്രത്തിലെ ഏതൊരുഘട്ടത്തിലും മദനമോഹനമാളപ്പയ്ക്ക് ഗണ്യമായ ഒരു സ്ഥാനമുണ്ടെന്നു കാണാം. അദ്ദേഹം തികഞ്ഞ ഒരു ഭേദഭക്തനും, ഒന്നാന്തരം ഒരു രാജ്യതന്ത്രജ്ഞനും, വമ്പിച്ച ഒരു പണ്ഡിതനും, വിശിഷ്ടനായ ഒരു മതകാര്യനിഷ്ഠനും, കേളികേട്ട ഒരു വിദ്യാപ്രചരകനുമാണ്. ഒരു കക്ഷിയിലും ചേരാതെയും, എന്നാൽ എല്ലാ കക്ഷിയുടേയും തൃപ്തി നേടിയും, സ്വതന്ത്രമായി പ്രവർത്തിച്ചും വന്നിട്ടുള്ള ഇദ്ദേഹത്തിന്റെ നില ഒന്നു പ്രത്യേകതയെന്നതാണ്. മാളപ്പ ഒരു മിതവാദിയോ അമിതവാദിയോ അല്ല; രാജ്യഭരണസംബന്ധമായി അദ്ദേഹത്തിനുള്ള ആശയങ്ങളും അഭിപ്രായങ്ങളും ഏറക്കുറെ അമിതവാദികൾക്ക് യോജിക്കുന്നവയും അവയെ പ്രകാശിപ്പിക്കുവാനുള്ള ഭാഷ മാത്രം മിതവാദികളുടേതുമാകുന്നു. അങ്ങനെയൊരു ഒരു അമിതവാദി പറയുന്ന അഭിപ്രായംതന്നെയാണ് മാളപ്പ പറയുന്നതെങ്കിലും, പറയുന്ന ഭാഷയുടെയും രീതിയുടേയും സൗമ്യതകൊണ്ട്, ആർക്കും അതു തൃപ്തനായിത്തീരുന്നതല്ല. സ്വതന്ത്രവേ സമാധാനപ്രിയനായ മാളപ്പ, എവിടെയെവിടെ തർക്കവും വഴക്കുമുണ്ടാകുന്നുവോ അവിടെവിടെയെല്ലാം എത്തി സന്ധിപറഞ്ഞു സമാധാനം ഉണ്ടാക്കും. ഫിന്റുശാസ്ത്രവിധിപ്രകാരമുള്ള നിത്യനൈമിതികങ്ങളായ കമ്മങ്ങൾ ലോപം വരുത്താതെ അനുഷ്ഠിക്കുന്ന കാര്യത്തിൽ അദ്ദേഹം പ്രത്യേകം മനസ്സിലുത്തുന്ന ഒരാളാണ്. മാളപ്പ വലിയ ഒരു മതാസക്തനാണെങ്കിലും ഒരു വിധത്തിലും മതഭ്രാന്തനല്ല. ഒരു വിശിഷ്ടവൈദികബ്രാഹ്മണവംശത്തിലാണ് താൻ ജനിച്ചിട്ടുള്ളതെങ്കിലും ആഭിജാത്യഭേദമൊന്നുമില്ല, താൻ ജാതിക്കാ

രെപ്പാറിയുള്ള അവജ്ഞാബുദ്ധിയാകട്ടെ അദ്ദേഹത്തെ അശേഷം ബാധിച്ചിട്ടില്ല. ഉയന്ന ജാതിയിൽ ഉൾപ്പെട്ട ആളായ അദ്ദേഹം അധഃസ്ഥിതജാതിക്കാരുടെ ഉറ്റ ബന്ധുവാകുന്നു.

ഏതാദൃശനായ ഒരു സൽപുത്രനെ ജനിപ്പിച്ച ഭാരതമാതാവ് തീർച്ചയായും ഭാഗ്യവതിയാണ്. ഇത്തരത്തിലുള്ള ഒരു മഹാപുരുഷന്റെ ജനനത്താൽ അനുഗ്രഹീതമായിത്തീർന്നിട്ടുള്ള ഹൈന്ദവസമുദായത്തിനു തീർച്ചയായും മേലെക്കിടയിൽ അഭിമാനിക്കാവുന്നതാണ്. ഇങ്ങിനെയുള്ള ഒരു നായകനെ ലഭിച്ച ഇന്ത്യക്കാർക്ക് എന്തുകൊണ്ടുനോക്കിയാലും നൈരാശ്യപ്പെടുവാൻ അവകാശമില്ല. മഹാനഭാവനായ മദനമോഹനമുഖ്യ കാണിച്ചുതന്ന മഹനീയമായ മാതൃക നമ്മുടെ ഉദ്ദിഷ്ടസങ്കേതത്തിലേയ്ക്ക് മാർഗ്ഗദർശിയായിത്തീരുമാറാവട്ടേ! അദ്ദേഹത്തിന് ആയുരാരോഗ്യഭാഗ്യാദികളായ സകല സൗഭാഗ്യങ്ങളും സിദ്ധിക്കുമാറാവട്ടേ !!

വിദ്വാൻ, സി. എസ്സ്. നായർ.

ശങ്കരാചാര്യൻ

ചണ്ഡാലൻ.

“ചാരത്തുചേരാക്ക, ചണ്ഡാല! തീണ്ടാക്കെ” -

നാരകതന്ത്രനായോതി യോഗി: -.

തീരത്തദാജ്ഞയേ മാനിയാതായവൻ

ഭൂത്തമാറാതെ ചെന്നടുത്തു.

“തെമ്മാടി, തെല്ലും വകതിരിവില്ലാതെ

നമ്മോടടുത്തയ്ക്കാ! തീണ്ടിയല്ലോ!

ധർമ്മാതിസക്തിയിക്കാശിയിൽപ്പോലുമി-
ല്ലി; മൗതിരിയ്ക്കായാലെത്തുപിന്നേ !!
വല്ലാത്തവനെതിരില്ലാക്കലിയെന്നൊ-
ന്നല്ലാതെത്തോതാ” മെന്നോത്തുയോഗി.

താണതൊഴുതടുത്തൊന്നോതീ ചണ്ഡാലൻ: —

“സ്ഥാണപ്രിയമഹായോഗിയങ്ങോ?

വേണന്ന നല്ലവദേശത്തിനങ്ങേ ഞാൻ
കാണുന്നതിന്നു കൊതിച്ചുവന്നു!

അന്നമയമെയിന്നോടോ ഭവാൻചൊന്ന-
തന്നമയമെയു തീണ്ടീടായ്ക്കാൻ?

അല്ലെങ്കിൽ ചൈതന്യം ചൈതന്യത്തിങ്കൽനി-
ന്നാരാലകരോണമെന്നോചൊൽവു?

എൻതാണബുദ്ധിക്കുഗോചരമാകയാ-
ലെന്താണി’ത്തിണ്ട’ലെന്നോതിയറലും!
ഹന്താനവാപ്തവിജ്ഞാനനമർക്കാനന്ദ-
സന്താനസന്ദാനസന്താനം നീ!”

ശങ്കരൻതാനതെന്നെച്ചൊല്ലാലുമിച്ഛ,
തങ്കഴൽ നാണിച്ചുകൂപ്പിപ്പോന്നാൻ.

ശങ്കരചാർയ്യരോ’തിണ്ട’ലിങ്ങുണ്ടാക്കി?

ശങ്കയുണ്ടോമെനിക്കിതിങ്കൽ:

വേദാന്തശാസ്ത്രം ജഗത്തിൽപ്പറത്തിയോ-
രാദാന്തസമ്പ്രദായി സൂര്യചാർയ്യൻ,
വേദാന്തമാഗ്ഗ്വൈതളിയിച്ചവൻ, ജാതി-
ഭേദോന്ധകാരത്തിൻകാരണമോ?

ആരോ വികൃതികളാം ചിലർ നട്ടീട-

മോരോദൂരചാരപ്പാശ്ചരങ്ങൾ

വേരോടേ വേഗം പഠിച്ചുകളയേണം

നേരോതാം നമ്മൾക്കു നന്നായിപ്പോൾ.

മലോകരാം മണിമാലയിൽ നൂലായി
 മുലോകനായകൻ മേവീടുന്നു;
 ആലോകനാർത്ഥിത്തതപനേക്കോർത്തിടാ-
 ണ്താലോകശൃംഗമീമായയിൽനാം.
 വേദത്തിലില്ലാത്തവല്ലാത്തൊരിജ്ജാതി-
 ഭേദത്തൊപ്പൊല്ലിക്കലഹിക്കാതേ,
 സോദരരല്ലാമനുഷ്യരുമെന്നുള്ളിൽ
 സാദരമോർത്തു നടക്കുക നാം!

കവിതിലകൻ,

കുണ്ടൂർ നാരായണ മേനോൻ, ബി. എ.

രാജ്യമീമാംസാപഠനം.

ഇന്നത്തെ ലോകം മുഴുവൻ രാജ്യമീമാംസയിൽ ഭ്രമി-
 ച്ചിരിക്കുകയാണ്. മനുഷ്യസമുദായത്തിന്റെ അഭ്യുന്നതിക്ക്
 രാജ്യമീമാംസാപഠനം അത്യാവശ്യകമാണെന്ന് ഒരു ബോ-
 ധവും പരിഷ്കൃതജനസമൂഹത്തിനുണ്ടായിട്ടുണ്ട്. പുരാതനകാ-
 ലത്ത് രാജ്യമീമാംസയുടെ കൃത്യത്തെ മതം നിർവ്വഹിച്ചിരുന്നു.
 ഭിന്നമതങ്ങളുടെ ആവിർഭാവവും മതാചാരങ്ങളിലുള്ള അവി-
 ശ്വാസവും മൂലം മതത്തിന്റെ ശക്തി സങ്കുചിതമായിപ്പോ-
 യി. രാജ്യമീമാംസയുടെ അടിസ്ഥാനം മതമാണെങ്കിലും അ-
 തിനു ക്രമേണ സർവ്വോപകരതപം ലഭിച്ചിട്ടുണ്ട്. മനുഷ്യരു-
 ടെ കുടിലതയും ഭ്രാന്താപ്രവൃത്തിയും നിമിത്തം മതസഭാശാലായ രാ-
 ജ്യമീമാംസ ക്രമേണ രാജ്യതന്ത്രമായിപ്പരിണമിച്ചിരിയ്ക്കുന്നു.

രാജ്യമീമാംസയെന്നു പറഞ്ഞാലെന്താണെന്ന് സംശയ-
 നുജനങ്ങൾക്ക് ഒരു ബോധമുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നില്ല. പ്രകൃതി-
 ക്കും സമൂഹങ്ങളും തമ്മിലുള്ള ബന്ധത്തെപ്പറ്റാമർക്കിക്കുന്ന

ശാസ്ത്രമാകുന്നു രാജ്യമീമാംസ. ഈ ബന്ധത്തെ രൂപവൽക്കരിക്കുന്ന നിയമത്തേയും ഗവമേംങിനേയും, അവയെ മാറ്റിമറിക്കുന്ന സമാധാനത്തേയും സമരത്തേയും കുറിച്ച് പ്രതിപാദിക്കുകയാണ് രാജ്യമീമാംസയുടെ ഉദ്ദേശം. ഇഹലോകത്തിലുള്ള സകല ജന്തുക്കളും ആഹാരം, മൈഥുനം, മാനം ഇവയ്ക്കായി ജീവിക്കുകയും, പ്രയത്നിക്കുകയും കലഹിക്കുകയും, മരിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. ഈ മൂന്നു കാരണങ്ങൾ മൂലമുള്ള കലഹങ്ങളെ ഇല്ലാതാക്കുന്നതിനു ചില ചട്ടങ്ങൾ മനുഷ്യസമുദായംതന്നെ എഴുപ്തത്തുകയും, ആ ചട്ടങ്ങളെ നടപ്പിൽ വരുത്തുവാൻ ഒരു ഘടന സ്ഥാപിക്കുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. ഈ ഘടനയെ നാം 'ഗവമേംങ'ന്നു പറയുന്നു. ഗവമേംങിന്റെ പ്രയത്നംകൊണ്ടു മാത്രം വൃകതികൾ തമ്മിലും, സമൂഹങ്ങൾ തമ്മിലുമുള്ള ബന്ധത്തെ അഭംഗൂരമായി പാലിക്കുന്നതിനുള്ള വൈഷമ്യങ്ങളെ മനസ്സിലാക്കി പുരാതനന്മാർ മതത്തിനും, സന്മാർഗ്ഗത്തിനും സമുദായത്തിൽ ചിരപ്രതിഷ്ഠ നല്കിയിട്ടുണ്ട്. ഓരോ വൃകതിയുടേയും, സുഖാനുഭോഗങ്ങൾക്കും, സപാതന്ത്ര്യത്തിനും തടസ്ഥമുണ്ടാക്കാതെയും, വൃകതികൾ തമ്മിൽ കലഹത്തിന് ഇടകൊടുക്കാതെയും ജനസമുദായങ്ങളെ രൂപവൽക്കരിക്കുകയും, നിയമങ്ങൾ നിർമ്മിക്കുകയും ചെയ്യുന്നത് ക്ഷിപ്രസാധ്യമായ ഒരു കാര്യമല്ല. മാനവജാതിയുടെ ഉത്ഭവകാലംമുതൽ പരസ്പരബന്ധത്തെ ദൃഢീകരിക്കുന്നതിനു ശ്രമങ്ങൾ നടന്നുവരുന്നു. ഓരോ കാലത്തെ യുക്തിയ്ക്കും, പരിഷ്കാരത്തിനും ചേർന്നുവണ്ണം നിയമങ്ങളും, ഭരണകൂടങ്ങളും ജനങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കാതിരുന്നിട്ടില്ല. എന്നാൽ ഇന്നുവരെ ഒരു രാജ്യക്കാർക്കും ഒരു ജാതിക്കാർക്കും തൃപ്തികരമായ ഒരു ഘടന സ്ഥാപിക്കുവാൻ കഴിഞ്ഞിട്ടില്ലെന്നാണ് എനിക്ക് തോന്നുന്നത്.

ആദ്യമായി ജനപ്രഭുത്വപരമായ ഒരു ഭരണകൂടത്തെ സൃഷ്ടിക്കുവാനായിരുന്നു മനുഷ്യജാതിയുടെ ഒരുക്കം. പ്രാചീ

നകേരളചരിത്രം വായിക്കുന്നതായാൽ ജനങ്ങൾതന്നെ രാജ്യത്തെ പല 'കഴക'ങ്ങളായിത്തീരിച്ച് പ്രതിനിധികളെ ഭരണാധികളാക്കിയിരുന്നതായിക്കാണാം. പ്രതിനിധിഭരണം ചേണ്ടതുപോലെയാവുന്നില്ലെന്ന് അനുഭവബോധ്യമായ തോട്ടുകൂടി ജനങ്ങൾ പെരുമാക്കുന്നതിൽ രാജ്യഭരണം സമർപ്പിച്ചു. ഗ്രീസ്, റോം, മുതലായി പ്രാചീനപരിഷ്കാരത്തിന്റെ കേന്ദ്രങ്ങളായിരുന്ന സാമ്രാജ്യങ്ങളുടെ ചരിത്രവും നമ്മെ പഠിപ്പിക്കുന്നത്, ജനപ്രഭുത്വപരമായ ഒരു ഘടനയിലാണ് ആധുനികഗവൺമെന്റുകളുടെ ഉത്ഭവമെന്നാകുന്നു. തന്നത്തരം രാജാക്കന്മാരുടെ ഭരണം തുടങ്ങി. അവരുടെ ഭരണം ജനപ്രഭുത്വപ്രമാണത്തെ അടിസ്ഥാനമാക്കിയായിരുന്നു. ഇംഗ്ലണ്ടിലെ ഇന്നത്തെ രാജാവിനുള്ള സ്ഥാനമായിരുന്നു പ്രാചീനരാജാക്കന്മാർക്കുണ്ടായിരുന്നത്. പ്രാചീനായുധവർത്തത്തിലെ രാജാക്കന്മാർ പുരോഹിതന്മാരുടെയും, മന്ത്രിമാരുടെയും ഉപദേശപ്രകാരം രാജ്യഭരണം നടത്തിവന്നു. രാജാക്കന്മാർ പെരുമാറ്റം നിശ്ചയിച്ചിട്ടുള്ള ധർമ്മങ്ങളെപ്പാലിക്കുന്നതിനാലത്രയും നിയുക്തരാണെന്നു മനുസ്മൃതിയിലെ പല ശ്ലോകങ്ങളും വിളിച്ചു പറയുന്നുണ്ട്.

“സരാജാ പുരുഷോദണ്ഡഃ -

സ്സനേതാ ശമിതാ ച സഃ

ചതുർണ്ണമാശ്രമാണാം ച

ധർമ്മസ്യ പ്രതിഭൂഃ സൂതഃ.

ദണ്ഡജ്ഞാസ്തിപ്രജാസ്സർവ്വം

ദണ്ഡ ഏവാഭിരക്ഷതി

ദണ്ഡഃസുപ്തേഷുജാഗർത്തി

ദണ്ഡം ധർമ്മം വിദർബ്ബധാഃ.”

എന്നുള്ള മനുവചനങ്ങളിൽനിന്നു ദണ്ഡം അല്ലെങ്കിൽ നിയമം രാജാവിനു മീതെയായിരുന്നുവെന്നു കാണാം. എന്നാൽ രാജാക്കന്മാർ അധികാരം വലിച്ചുപ്പോലും നിയമമെന്നു പ

യെന്നത് അവരുടെ ആജ്ഞയാണെന്നു ചോദിക്കുന്നതിനും, രാജ്യം സ്വന്തമാണെന്നു ഭാവിക്കുന്നതിനും, പ്രജകൾ അവരുടെ അടിമകളാണെന്നു കാണിക്കുന്നതിനും ഒരു വെട്ടു. ഈ അഭിപ്രായത്തെ ബലപ്പെടുത്തുവാനായി അവർ പ്രജകളിൽ ഒരു വിഭാഗത്തെ സ്വായത്തമാക്കി സേപല്ലാധികാരം നടത്തിവന്നു. അക്കാലത്തു സമാധാനം രാജ്യത്തിലുണ്ടായിരുന്നുവെങ്കിലും, വ്യക്തികളുടെയും സമൂഹങ്ങളുടെയും സ്വാതന്ത്ര്യത്തിനും, സുഖാനുഭോഗങ്ങൾക്കും അപരിഹാര്യമായ ഉടവു തട്ടിയിരുന്നുവെന്നു പ്രത്യേകം പറയേണ്ടമെന്നില്ല. പ്രബലന്മാർക്കും, ധനവാന്മാർക്കും മാത്രം സർവ്വാധികാരവും സിദ്ധിച്ചു. ഉയർന്നവരെന്നും, താണവരെന്നും പ്രജകളിൽത്തന്നെ രണ്ടുമുണ്ടു വിഭാഗങ്ങളുണ്ടായി. രാജാവിനോടു ചേർന്നു ഉൽകൃഷ്ടന്മാർ അവകൃഷ്ടന്മാരെ നിന്ദിച്ചുതുടങ്ങി. അടിമകളായവടം സർവ്വത്ര പ്രചരിച്ചു. മനുഷ്യജാതിയുടെ മഹത്വം നാശമാവശേഷമായി. അധഃകൃതവർഗ്ഗക്കാരുടെയും, തൊഴിലാളികളുടെയും, ഉരുവം സേപല്ലാധികാരപ്രമത്തമായ രാജാധികാരത്തിൽനിന്നാണ്. കബേരതപത്തിനു പ്രതാപം കല്പിച്ചതു സേപല്ലാപ്രഭുക്കന്മാരായ രാജാക്കന്മാരായിരുന്നു. അവരുടെ ദുരാഗ്രഹപൂർത്തിയാക്കി അവർ ധർമ്മത്തെ സ്വരാജ്യത്തു നിരസിക്കുവാനും, മതതത്വങ്ങളെ നിരാകരിച്ച് അന്യരാജ്യങ്ങളെ ആക്രമിക്കാനും വട്ടംകൂട്ടി. പെടീഷിയൻ, പ്ലിബിയൻ എന്നു പറയപ്പെടുന്ന ഉൽകൃഷ്ടരും, അവകൃഷ്ടരും തമ്മിൽ തല്ലി ചോരപ്പുഴയിൽ ആരാടി. രോമിലെ 'പാപ്പ'മാരുടെ നിദ്ദേശങ്ങൾക്കെതിരായി പ്രവർത്തിച്ചിരുന്ന ക്രിസ്ത്യാനികളെ തീയിലിട്ട് ചുട്ടുവന്നു. രാജാക്കന്മാർ ഒരു കുറവും ചെയ്യാൻ കഴികയില്ലെന്നുള്ള പ്രമാണംതന്നെ പാശ്ചാത്യരാജ്യമീമാംസയിൽ ദൃഢപ്രതിഷ്ഠിതമായി. ഗവണ്മെണ്ടും, ജനങ്ങളും രണ്ടു വ്യക്തികളാണെന്നതന്നെ ഒരു 'നാണയം' പറഞ്ഞു എന്നതിന് അധികം പറയുന്നു? മതവും ഭൂമിയും; സമുദായം

ബന്ധവും തകർന്നു വേർപെട്ടു; ഗവർണ്മെന്റിന്റെ ഉദ്ദേശംതന്നെ വിസ്തൃതമായി. ഇങ്ങിനെയുള്ള കാലത്താണ് എല്ലാ രാജ്യങ്ങളുടെയും ചരിത്രത്തിൽ 'കൃഷ്ണയുഗ'മെന്നു ഘോഷിക്കുന്നത്. ഈ കൃഷ്ണകാലത്തിന്റെ അവസാനത്തിൽ ഒരു നവ്യമായ ശക്തി പ്രാദുർഭാവിക്കുന്നതു കാണാം. ഇതു സർവ്വസാധാരണമായ ഒരു പരിവർത്തനമുള്ള അർത്ഥത്തിൽ അധർമ്മം പ്രചരിക്കുമ്പോൾ ധർമ്മസ്ഥാപനത്തിനായി വിഷ്ണു മനുഷ്യനായി അവതരിക്കുന്നുവെന്നു ഗീതയിൽ കാണുന്നു. ഈശ്വരൻ മനുഷ്യനു ദാനംചെയ്തിട്ടുള്ള അവകാശങ്ങളെ നരൻ ഭൂഷിപ്പിക്കുമ്പോൾ ഭൂഷ്യത്തെപ്പരിഹരിക്കുവാൻ ഈശ്വരശക്തി പ്രകാശിക്കുന്നുവെന്നാണ് മതാസക്തന്മാരുടെ അഭിപ്രായം.

ഈ അഭിപ്രായം എങ്ങിനെയിരുന്നാലും വേണ്ടില്ല; സ്പെർമറ്റോധികാരത്തോടു ഒരു വെറുപ്പ് ലോകമെങ്ങും ഉണ്ടായിട്ടുണ്ടെന്നു സമ്മതിക്കേണ്ടതല്ലേ. ജർമ്മനി, റഷ്യ, സ്വീഡൻ, തുർക്കി, ചൈന, മുതലായ രാജ്യങ്ങളിൽ രാജാധികാരം നശിച്ചത് ഏകദേശം ഒരു ശതാബ്ദത്തിനകത്താണ്. ഫ്രാൻസും അമേരിക്കയും കറേക്കാലമായി ജനസമുദായ രാജ്യഭരണം നടത്തിവരുന്നു. എങ്കിലും, സ്പെർമറ്റോധികാരം നിലനിറുത്തിയ തത്വങ്ങൾക്കും മാതൃകകൾക്കും ഇളക്കംതട്ടിയില്ല. ഇങ്ങിനെ ഓരോ രാജ്യത്തിന്റെ ചരിത്രം നോക്കിയാൽ ധർമ്മത്തെ നടപ്പിൽ വരുത്തുന്നതിനു സ്ഥാപിച്ചിട്ടുള്ള ഘടനയുടെ ഭൂഷ്യങ്ങൾ പ്രത്യക്ഷമാകുന്നതാണ്. ഇപ്രകാരമുള്ള ഭൂഷ്യങ്ങൾ കുറഞ്ഞിട്ടുള്ള ഒരു ഘടനയെ പുനഃസ്ഥാപിക്കുന്നതിനാണ് ലോകരുടെ ഉദ്യമം. എന്നാൽ; പഴയ മാതൃകകളും, അന്ധവിശ്വാസങ്ങളും, അസമതവങ്ങളും നീക്കുന്നതിനുള്ള വൈഷമ്യമാണ് ആദർശപ്രിയന്മാർക്കു വിഷ്ണുകാരിയായിരിക്കുന്നത്. ഒരു രാജ്യത്തിലെ വ്യക്തിയും വ്യക്തിയും തമ്മിലും, സമൂഹവും സമൂഹവും തമ്മിലുമുള്ള ബന്ധത്തെ ക്രമപ്പെടുത്തുന്നതുപോലെതന്നെ ഭിന്നരാജ്യങ്ങൾ തമ്മിലുള്ള

ബന്ധത്തെ ദൃഢപ്പെടുത്തുന്നതിനും വൈഷമ്യമുണ്ട്. ഒരു രാജ്യത്തു സകല ജനങ്ങളുടേയും, ബഹുമാനാഭരണത്തിനു പാത്രീഭൂതമായ ഗവണ്മണ്ടുള്ളതുപോലെ, ലോകരുടെ ആസകലം അനുസരണയെ ആവർജ്ജിക്കുന്ന സകല ജനങ്ങളേയും അനുസരണയിൽ നിർത്തുന്നതിനു ശക്തിയുള്ള ഒരു ഭൗതികശക്തിയില്ല. ഭിന്നരാജ്യക്കാർ തമ്മിൽ വഴക്കം, 'പുക്കാറു'മുണ്ടാക്കുന്നതിനുള്ള ഒരു കാരണം അവരുടെ ബന്ധത്തെ നിയന്ത്രിക്കുന്നതിനു, സുസമ്മതമായ ഒരു നിയമവും, നിയമത്തെ പാലിക്കുന്നതിന്ന് ഒരു ഘടനയും ഇല്ലാത്തതാകുന്നു. യൂറോപ്പിലെ ഭയങ്കരയുദ്ധത്തിനുശേഷം അമേരിക്കയിലെ പ്രസിഡണ്ടായിരുന്ന വുഡ്രോ വിൽസന്റെ പ്രയത്നാധിക്യത്താൽ 'സർവ്വരാജ്യസഖ്യസഭ' (ലീഗ് ഓഫ് നേഷൻസ്) എന്ന പേരിൽ ഒരു 'ഘടന' (സ്ഥാപനം) ഉണ്ടാക്കിയിട്ടുണ്ട്. ആ സഭയുടെ ശക്തി പൊതുജനാഭിപ്രായവും, ജീവൻ സന്മാർഗ്ഗതലുരതയും മാത്രമാകുന്നു. മതശക്തികൊണ്ടു ശുദ്ധമായ പൊതുജനാഭിപ്രായമുണ്ടായെങ്കിലല്ലാതെ ഈ ഘടനയ്ക്കു പ്രാബല്യമുണ്ടാകയില്ല. ആഹാരസാധനസമ്പാദനാർത്ഥം ലോകത്തിലെ പ്രകൃതിവിഭവങ്ങൾ കരസ്ഥമാക്കുന്നതിനും, ദുരഭിമാനം പാലിക്കുന്നതിനുമായിട്ടാണ് മിക്ക യുദ്ധങ്ങളുമുണ്ടാകുന്നതെന്നു ചരിത്രം വായിച്ചാലറിയാം.

ഒരു രാജ്യത്തെന്നപോലെ ലോകം മുഴുവനും ധർമ്മം സംസ്ഥാപിക്കുന്നതിനു വേണ്ട ശ്രമങ്ങൾ നടത്തിയല്ലാതെ യുദ്ധത്തിന്ന് അവസാനമുണ്ടാകയില്ല. രാജ്യമീമാംസാപരിതാക്കൾ രാജ്യഭരണത്തിനു പുറമെ ലോകഭരണംകൂടി അറിഞ്ഞിരുന്നാൽ മാത്രമേ സുസമ്മതമായ ഒരു ഭരണകൂടത്തെ സൃഷ്ടിക്കുന്നതിനു സമർത്ഥന്മാരായിരിക്കുകയുള്ളൂ.

നിയമം അല്ലെങ്കിൽ ധർമ്മം ക്ഷയിച്ചപ്പോഴാണ് സേപച്ഛാധികാരത്തിനു വളർച്ചയുണ്ടായതെന്നു നാം ഗ്രഹിച്ചു കഴിഞ്ഞുവല്ലോ. നിയമത്തെ സൃഷ്ടിക്കുന്നതിൽ മനുഷ്യജാതിക്കു

ഇ അപാടവമാണ് ഘടനയ്ക്ക് വൈകല്യമുണ്ടാക്കിയിട്ടുള്ളത്. ഒരു രാജ്യത്തെ പരിതസ്ഥിതികളും, പരിഷ്കാരവ്യാപ്തിയുമനുസരിച്ചാകുന്നു നിയമനിർമ്മിതി. വ്യക്തികളുടെയും സമൂഹങ്ങളുടെയും പരസ്പരബന്ധനിർണ്ണയത്തിൽ അനേകവിധത്തിലുള്ള അഭിപ്രായങ്ങളുണ്ടായേക്കാം. ചിലർ വ്യക്തികൾക്ക് സ്വാതന്ത്ര്യം നൽകുന്നതിൽ വൈകല്യമുള്ളവരായേക്കാം. മറ്റു ചിലർ നിരവധി, തരവും, ജാതിയും തിരിക്കാൻ ആശയവേണക്കാം. ധർമ്മനിർണ്ണയത്തിന് ആസ്പദമായിരുന്ന മതത്തിന്റെ ക്ഷയവും, വൈജാത്യവും മൂലം തത്വജ്ഞാനികൾ രാജ്യമീമാംസയെ കഴിച്ച് മറിച്ചിട്ടുണ്ട്. 'ഭൂരിപക്ഷഭൂരിസുഖ'തത്വത്തെ അടിസ്ഥാനമാക്കി ചിലർ ധർമ്മത്തെ പ്രതിപാദിക്കുന്നു. വ്യക്തിസുഖമല്ലാതെ ഭൂരിസുഖത്തെ പരിഗണിക്കേണ്ട ആവശ്യമില്ലെന്നാണ് മറ്റു ചിലരുടെ സിദ്ധാന്തം. ഗവണ്മെന്റുകൾക്കു ഹാനി വന്നപ്പോൾ നിയമത്തിന്നും കേടുണ്ടായി എന്നു ഞാൻ മുമ്പു സൂചിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. കാലക്രമേണ ഘടനയെ ഉടയ്ക്കുവാനും, നിയമങ്ങളെ മാറ്റുവാനുമായി ഓരോ രാജ്യത്തും സംരംഭങ്ങൾ ഉണ്ടായിട്ടുണ്ട്.

യൂറോപ്പിലെ 'ക്രിസ്ത്യൻ'ത്തിൽ നിന്നും ഒരു പരിവർത്തനമുണ്ടായത് 'ഹിറഞ്ചു'വിപ്ലവകാലത്താണ്. സമത്വം, സഹോദരത്വം, സ്വാതന്ത്ര്യമെന്നുള്ള മുറവിളികൾ കേട്ടുതുടങ്ങിയതു 'റൂസോ' എന്ന തത്വജ്ഞാനിയുടെ ആവിർഭാവത്തോടുകൂടിയാകുന്നു. അക്കാലത്തുപ്രഭുക്കന്മാർ ആ ധർമ്മത്തിൽ വിലസുകയും, സാമ്രാജ്യജനങ്ങൾ പട്ടിണിയിൽ കേഴുകയും ചെയ്തിരുന്നു. ചെലവു ചുരുക്കി എല്ലാവർക്കും ആഹാരപദാർത്ഥങ്ങളുണ്ടാക്കത്തക്കവണ്ണം മനുഷ്യസമുദായം ജീവിക്കണമെന്നുള്ള അർത്ഥത്തെ ദ്യോതിപ്പിക്കുന്നതിനു സമത്വമെന്ന പദം ഉപയോഗിച്ചുവന്നു. ഒരു മനുഷ്യന്റെ അത്യാവശ്യങ്ങൾ സാധിച്ചുപോരുന്നതിനുള്ള സുഖസൗകര്യങ്ങൾ ഒരു രാജ്യത്തുള്ള എല്ലാ ജനങ്ങൾക്കും ഒരുപോലെ ഉണ്ടായിരിക്കേ

ണമെന്നുള്ള അന്നത്തെ വിപ്ലവകാരികളുടെ വാദം ഇന്നു രാഷ്ട്രയിൽ സ്വീകൃതമായിരിക്കുന്നു. രാജാക്കന്മാരുടെ സ്വേച്ഛാധികാരത്തെ പ്രതിഷേധിച്ചു കൃസ്തുവർഷം 1278-ാമാണ്ടു 'തോമസ്സ്' അക്വിനാസ്സ് ഉപന്യസിച്ചിരുന്നു. 'ഗവണ്മെന്റിന്റെ അടിസ്ഥാനം ജനസമ്മതമാണെന്നും, അവരുടെ പ്രണത്തിനാണ് ഗവണ്മെണ്ടു നിലനില്ക്കുന്നതെന്നും, രാജാവു പ്രജകളോടു സൗജന്യമോ, വാത്സല്യമോ കനം കാണിക്കേണ്ട ആവശ്യമില്ലെന്നും, ജനസമ്മതമില്ലാത്ത രാജാവിനു സിംഹാസനത്തെ അലങ്കരിപ്പാൻ യോഗ്യതയില്ലെന്നും, തോമസ്സ് ഘോഷിച്ചിരുന്നു. മനുഷ്യൻ സ്വതന്ത്രനായി ജനിച്ച ശുദ്ധലയിൽ ജീവിക്കണമെന്നുള്ള മുറവിളിയോടുകൂടി രംഗപ്രവേശംചെയ്ത 'റൂസോ' ഗവണ്മെന്റിന്റെ ഘടനാസമ്പ്രദായത്തെയും, രാജകൃതമായ ധർമ്മങ്ങളുടെ വൈകല്യങ്ങളേയും പരസ്യമായി ആക്ഷേപിച്ചിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഉപദേശത്തിന്റെ ഫലമായിട്ടാണ് 'ഫ്രാൻസി'ൽ അതിഭാരണമായ ഒരു വിപ്ലവമുണ്ടായത്. ഇന്നു 'റൂസോ'യുടെ വിപ്ലവകാരിയായ തത്വജ്ഞാനത്തെ സകലരും സമ്മതിക്കുതന്നെ ചെയ്യുന്നു. കരുരാജ്യത്തുള്ള ജനവിഭാഗങ്ങൾ തമ്മിലുള്ള അസമത്വത്തിന് അല്പം ഭേദം വന്നപ്പോൾ ആ രാജ്യക്കാരൊന്നിച്ചു സ്വാർത്ഥതല്ലാതെ പ്രകടിക്കുവാൻ തുടങ്ങി; ആ പ്രസ്ഥാനത്തിന് ഇംഗ്ലീഷിൽ "നാഷനലിസം" എന്നു പേർ പറയുന്നു. ഭാഷയിലും, വേഷത്തിലും, വിചാരത്തിലും, വികാരത്തിലും, മതത്തിലും, ആചാരത്തിലും ഐക്യമുള്ള ജനവിഭാഗങ്ങൾ ഒന്നിച്ചുചേർന്ന് അവരുടെ പൊതുഗുണത്തിനുവേണ്ടി നിയമവും, ഗവണ്മെണ്ടും, സ്ഥാപിക്കണമെന്നു നിശ്ചയിച്ചു. ഈ 'നാഷനലിസം' അല്ലെങ്കിൽ 'ജാതീയത' എന്നുള്ളതിന്റെ ഉത്ഭവത്തോടുകൂടിയാണ് പരാശ്രയത്തിൽ ജനങ്ങൾക്കു വൈമനസ്സുമുണ്ടായിട്ടുള്ളത്. ഇന്ന് ഇന്ത്യയിലെ രാജ്യീയാന്തരീക്ഷത്തിൽ അലച്ചടിക്കുന്ന ദിവ്യശക്തി

‘നാഷനലിസം’ ആകുന്നു. ഗവണ്മെന്റിന്റെ മട്ടനത്തോടും വിദേശീയമേധാവിത്വത്തോടുമുള്ള വെറുപ്പും, ഒരു പുതിയ ഘടനയും ധർമ്മവ്യവസ്ഥയും നിർമ്മിക്കുന്നതിനുള്ള ഒരുക്കവുമാണ് ‘ജാതീയത്വ’യുടെ അല്ലെങ്കിൽ ‘നാഷനലിസ’ത്തിന്റെ സ്ഥായിയായ ലക്ഷ്യങ്ങൾ. അവാന്തരജാതികളുടെ ഏകീകരണം മുതലായ പ്രസ്ഥാനങ്ങൾ ‘നാഷനലിസ’ത്തിൽനിന്നും മുളച്ചതാണ്. ഈ ശക്തി പൗരന്മാരുടെ മനസ്സിൽ വേരുറച്ചപ്പോൾ അത്യന്തം ഇടുങ്ങിയ ഒരു ദേശസ്നേഹമാകുന്ന തിമിരം അവരുടെ രാഷ്ട്രീയചക്ഷുസ്സിനെ ആവരണം ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. ‘ജാതീയത്വ’യുടെ വിജ്യാഭിമാനം മൂലം സാമ്രാജ്യമേവും, പരജനാവഹേളനവും, സാധാരണ ഉണ്ടാകുന്നു. ബ്രിട്ടീഷുസാമ്രാജ്യം ഇപ്രകാരം ഉണ്ടായതാണ്. മറ്റു ജനസമുദായങ്ങൾ ക്ഷയിച്ചാലും, നശിച്ചാലും വേണ്ടുകയില്ല; ബ്രിട്ടൻ സുഖമുണ്ടാകണമെന്നുള്ള ആഗ്രഹമാണ് സാമ്രാജ്യത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനം. ഇപ്പോൾ സാമ്രാജ്യബോധത്തെ തച്ചുടച്ച് ഒരു സമോദരസമ്മേളനം (ഫ്രാഡറേഷൻ) നിർമ്മിക്കണമെന്ന ചില ഭരണധൂരന്മാർ വാദിച്ചുവരുന്നു.

മേൽ വിവരിച്ച പരിണാമംകൊണ്ടു നിയമത്തേയും ഘടനയേയും പരാമർശിക്കുന്ന സാമാന്യശക്തികളുടെ സ്വഭാവം നമുക്കറിയാറാകും. ഒരു രാജ്യത്തുള്ള പ്രകൃതികർമ്മത്തിൽ തമ്മിലുണ്ടായിരിക്കേണ്ട ബന്ധത്തെ നിയന്ത്രിക്കുന്നതിനു ശക്തികൾ ഉണ്ടായിട്ടുണ്ട്. ഇന്ത്യയിലെ സ്ഥിതിഗതികളെത്തന്നെ സൂക്ഷ്മമായിപ്പരിശോധിച്ചുനോക്കുക. ഭൂരിപക്ഷം ജനങ്ങളും പട്ടിണികൊണ്ടു കാലംകഴിക്കുന്നു. ഗവണ്മെണ്ടു നൽകുന്ന സുഖസൗകര്യങ്ങൾ എല്ലാവർക്കും അനുഭവയോഗ്യമായിരിക്കുന്നില്ല. ഈടുശമായ ഒരുവസ്ഥയെ പരിഹരിക്കുന്നതിനു സമാധിവാദമെന്നൊരു പുതിയ വാദമുതലിച്ചിരിക്കുന്നു. ഗവണ്മെണ്ടു സകലജനങ്ങളുടേയും സുഖസൗകര്യങ്ങൾ

ഒരു ഒരുപോലെ ഗണിച്ചു പെരുമാറണമെന്നാണ് സമഷ്ടിവാദികളുടെ സിദ്ധാന്തം. യുറോപ്പിലുള്ള മിക്ക രാജ്യങ്ങളുടേയും മുതലെടുപ്പിൽപ്പകുതി, ആറിലൊരുഭാഗം ജനങ്ങളുടെ ഉപയോഗത്തിലേക്കായി വിനിയോഗിച്ചുവരുന്നു. ഓരോ പൌരനും പൂണ്ണചികാസവും സ്വാതന്ത്ര്യവുമനുവദിക്കണമെന്നുള്ള 'വ്യക്തിവാദ'വും ഭൂരിപക്ഷത്തിന്റെ നികൃഷ്ടസ്ഥിതി കണ്ടു ചില മഹാത്മാർ പുറപ്പെടുവിച്ചിട്ടുള്ളതാണ്. ജോൺസ്റ്റൗവർട്ട് മില്ലാണ് വ്യക്തിവാദത്തിന്റെ പിതാവ്. ഒരു വ്യക്തിയ്ക്കു വിചാരിക്കുന്നതിനും പ്രസംഗിക്കുന്നതിനും തൊഴിൽ ചെയ്യുന്നതിനും ഒന്നിച്ചുകൂടുന്നതിനും പൂണ്ണമായ അവകാശമുണ്ടായിരിക്കണമെന്നും, നാം അന്യന്മാർക്ക് ഉപദ്രവമുണ്ടാക്കുമ്പോഴല്ലാതെ ഗവണ്മെന്റിനു പ്രജകളുമായി ഇടപെടുന്നതിനവകാശമില്ലെന്നുമാണ് വ്യക്തിവാദത്തിന്റെ കഴമ്പായ തത്വം. വ്യക്തിവാദമുണ്ടായതോടുകൂടി ഗവണ്മെന്റിന്റെ നിയന്ത്രണമേ ആവശ്യമില്ലെന്നും മൃഗങ്ങളെപ്പോലെ മനുഷ്യർ ജീവിച്ചാൽ മതിയെന്നും ഫ്രാൻസിലും റഷ്യയിലും അരാജകകക്ഷിക്കാർ സിദ്ധാന്തിച്ചുവന്നു. അരാജകത്വം വ്യക്തിവാദത്തിന്റെ പരമകാഷ്ടയാണ്. വ്യക്തിവാദികൾ പൊതുജനത്തെ ലാക്കാക്കി പ്രവർത്തിക്കുന്നതിൽ തല്പരന്മാരല്ലാത്തതിനാൽ അതിനോടെതിരിട്ടവാൻ സമഷ്ടിവാദികൾ ഉത്ഭവിച്ചു. സമഷ്ടിവാദികൾ 'വസുധൈവ കുര്യം ബകം' എന്ന ആദർശത്തെ ബഹുമാനിക്കുന്നവരാണ്. എന്നാൽ ഒരു രാജ്യത്തുള്ള വ്യക്തികളുടെ പരസ്പരബന്ധത്തെ നിയന്ത്രിക്കുന്ന വ്യവസ്ഥകളും സമഷ്ടിവാദശാസ്ത്രത്തിൽ അന്തർവിച്ചിട്ടുണ്ട്. കാരോരുത്തരും അവനവന്റെ കാര്യം മാത്രം നോക്കാതെ അവരുടെ പ്രവൃത്തികൾ സമുദായത്തെ എങ്ങിനെ ബാധിക്കുന്നു എന്നു ചിന്തിക്കണമെന്നാണ് സമഷ്ടിവാദികളുടെ ഉദ്ദേശം. ഒരു വലിയ സംഘത്തിന്റെ അംശമാണ് കാരോ വ്യക്തി എന്നും കാരോ വ്യക്തിയുടേയും പ്രവൃ

തികൾ വലിയ സംഘത്തിന്റെ ഉൽക്കർഷത്തിനും സുഖ സൗകര്യത്തിനുമായിരിക്കണമെന്നും സമഷ്ടിവാദികൾ ചോദിക്കുന്നു. ഈ തത്വത്തെ ആശ്രയിക്കുന്നവർ ഗവണ്മെന്റിനു വിപുലാധികാരങ്ങൾ നൽകുന്നുണ്ട്. അനേകായിരം സാധുക്കൾ വേലചെയ്തിട്ടാണല്ലോ കുറേപ്പേർ ധനികന്മാരാകുന്നത്. ധനത്തിന്റെ അവകാശി മുതലാളി മാത്രമല്ലെന്നും തൊഴിലാളികളുടേതാണെന്നുമാകുന്നു സമഷ്ടിവാദിയുടെ സിദ്ധാന്തം. തൊഴിലാളികൾക്കു യൂറോപ്യൻരാജ്യങ്ങളിൽ ശക്തികൂടിയതു സമഷ്ടിവാദത്തിന്റെ ആവിർഭാവത്തോടുകൂടിയാണ്. ജാതികളും വർഗ്ഗങ്ങളും തമ്മിലുള്ള അന്തരങ്ങളേയും ധനവാന്മാരുടെ ദൃഷ്ടിഭൂതപത്തേയും കുറിച്ചു ലോകരുടെ ഇടയിൽ ഇളക്കവും പ്രതിഷേധവും ജനിപ്പിച്ചതു സമഷ്ടിവാദതത്വങ്ങളാണെന്നുള്ളതിനു രണ്ടുപക്ഷമില്ല. പരസ്പരസഹായസംഘങ്ങളുടെ അസ്തിവാരം സമഷ്ടിവാദമാകുന്നു. സമഷ്ടിവാദം മുത്തുമുത്ത് ഇന്നു ബോധപ്പെടുത്തുവാനായിരിക്കുന്നു. 1866-ാമാണ്ടു ജനീവയിൽ “ഇൻറർനാഷനൽ” എന്നൊരു സംഘമുണ്ടാക്കുകയും ആ സംഘക്കാർ സകല വസ്തുക്കളും ഗവണ്മെണ്ടു പൊതുവിൽ വെച്ചുകൊണ്ടു തൊഴിലാളി സംഘത്തെക്കൊണ്ടു വേല ചെയ്യിക്കണമെന്നു വാദിക്കുകയും ചെയ്തിരുന്നു. ഓരോ രാജ്യത്തിലുമുള്ള സമഷ്ടിവാദികളുടെ കാര്യപരിവാദികൾക്കു പരിതഃസ്ഥിതിയനുസരിച്ചുള്ള ഭേദഗതികൾ കണ്ടുവരുന്നു. തൊഴിലാളികൾക്കു സർവ്വപ്രാധാന്യം വേണമെന്നാണ് ബോധപ്പെടുത്തുകാരുടെ നിർദ്ദേശം.

വ്യക്തികളും സമൂഹങ്ങളും തമ്മിലുള്ള ബന്ധത്തെ ക്രമപ്പെടുത്തുന്നതിനും മനുഷ്യന്റെ ആഹാരം, മൈദുനം, മാനം ഇവയെപ്പാലിക്കുന്നതിനാവശ്യമായ നിയമങ്ങൾ നിർമ്മിക്കുന്നതിനും മനുഷ്യജാതി ചെയ്തിട്ടുള്ള ശ്രമങ്ങൾ അപൂർണ്ണമായിരിക്കുന്നതേയുള്ളൂ. മതവും ഗവണ്മെണ്ടും മനുഷ്യൻ സൃഷ്ടിച്ചിട്ടുള്ളത് മുകളിൽ വിവരിച്ച ഉദ്ദേശത്തെ സാധിക്കുന്നു

തിനായിരുന്നു. ഒരു വൃക്കതിയുടെ സ്വകീയമായ അഭ്യുദയത്തേയും, വൃക്കതിയും സമുദായവുമായുള്ള ബന്ധത്തേയും, സമുഹത്തിന്റെ പുരോഗമനത്തേയും, ഉദ്ദേശിച്ചു മതാചാര്യന്മാർ ധർമ്മങ്ങളും ആചാരങ്ങളും ഏല്പിച്ചുത്തീട്ടുണ്ട്. പുരാതനഭാരതീയർ നാലു വർണ്ണങ്ങളും വർണ്ണധർമ്മങ്ങളും നാലാശ്രമങ്ങളും മറ്റും കല്പിച്ചതു മനുഷ്യൻ അസ്ഥിരനായി സഞ്ചരിക്കരുതെന്നുള്ള ഉദ്ദേശത്തോടു കൂടിയാകുന്നു. പ്രകൃതിയുടെ സഹായംകൂടാതെ മനുഷ്യന്റെ ബുദ്ധിസാമർത്ഥ്യംകൊണ്ടുമാത്രം വൃക്കതിസമുദായബന്ധങ്ങളെ ദൃഢീകരിക്കുന്നതു സാദ്ധ്യമല്ല. അന്യരാജ്യങ്ങളിലെ ചരിത്രം പഠിച്ചതുകൊണ്ടു നമ്മുടെ രാജ്യത്തേയും രാജ്യവാസികളേയും പഠിപ്പിച്ചുകൊടുക്കുന്ന പ്രാമോദികളെപ്പോലെയും പഠിപ്പിക്കുന്നതിന് അബദ്ധമാകുന്നു. മതം, ഭരണചരിത്രം, ശാസ്ത്രം മുതലായവ ഉൾക്കൊള്ളിച്ചിട്ടുള്ളവർക്കുപോലും രാജ്യമീമാംസ കഠിനമുള്ള ഒരു വിഷയമാണ്. നമ്മുടെ ഗവണ്മെന്റുകൾ കൂടുതൽ ആഹാരസാധനങ്ങൾ വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനു, കൃഷിയും, കച്ചവടവും, കൈത്തൊഴിലും പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുകയും സാധുക്കൾക്കു പ്രത്യേകാനുകൂല്യങ്ങൾ ചെയ്തുകൊടുക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. ധനസംബന്ധമായ ഇടവാടുകളെ നിയന്ത്രിക്കുന്നതിന് അനവധി ചട്ടങ്ങൾ ഉണ്ടാക്കുകയും കോടതികളെപ്പറ്റിയതുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. സമാധാനപാലനമാണ് ഗവണ്മെന്റിന്റെ മുഖ്യോദ്ദേശമെന്നുള്ള ഭാവേന മതങ്ങളെ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുകയും വിദ്യാലയങ്ങൾ ഏല്പിച്ചതുകയും പോലീസ്സു സൈന്യത്തെ നിയമിക്കുകയും ക്രിമിനൽചട്ടങ്ങൾ ഉണ്ടാക്കുകയും ചെയ്തിരിക്കുന്നു. എന്നിട്ടും കാരോ വൃക്കതിയുടേയും ബുദ്ധിമുട്ടുകൾ വർദ്ധിച്ചുവരുന്നതല്ലാതെ തെല്ലും കുറഞ്ഞുവരുന്നില്ല. രാജ്യത്തിലുള്ള ഏവർക്കും ഭക്ഷണം ശരിയായിക്കിട്ടുന്നതിനു ഗവണ്മെന്റിന് എന്തു ചെയ്യുവാൻ കഴിയും? വലിയവരും എളിയവരും ഉള്ള വ്യത്യാസം നീങ്ങുന്നതിനു സമുദായം എന്തു പ്രവർത്തിക്കണം? പാശ്ചാത്യം

കൂടാതെ ജീവിതപരമായ മറ്റും എന്താണ്? രോഗങ്ങൾ മനുഷ്യരെ ബാധിച്ച് അവരുടെ വികാരങ്ങളേയും വിചാരങ്ങളേയും അശുഭമാക്കാതിരിക്കുവാൻ വല്ല കഴിമുണ്ടോ? അസമാധാനത്തിന്നിടയാക്കിത്തീർത്തിട്ടുള്ള 'വസ്തുവിതരണം' എന്ന ഏല്പാട സമാധാനപരമായ നിലയിൽ ആയിത്തീരുന്നതിന് എന്താണ് ചെയ്യേണ്ടത്? ഇന്നത്തെ സമുദായ പരിഷ്കാരങ്ങൾകൊണ്ടു സ്രീപുരുഷബന്ധത്തെ സമാധാനസംഹിതമാക്കിത്തീർക്കുവാൻ കഴിയുമോ? ഈ ചോദ്യങ്ങൾക്കുത്തരം കണ്ടുപിടിക്കേണ്ടതു രാജ്യമീമാംസാപരിതാക്കളുടെ കടമയാകുന്നു. ഇവയുടെ ഉത്തരമനുസരിച്ചു ഗവണ്മേണ്ടും നിയമവും ഏല്പാടത്തേണ്ട ചുമതലയും അവരുടേതു തന്നെ.

ലോകത്തിലെങ്ങും പരീക്ഷിക്കാത്ത ഒരു പുതിയ സമ്പ്രദായം 'മഹാത്മാ ഗാന്ധി' ഭാരതീയസമൂഹം അവതരിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു. അദ്ദേഹം മതവും ഗവണ്മേണ്ടും തമ്മിലുള്ള ആധുനികവ്യത്യാസത്തെ ആദരിക്കുന്നില്ല. മതപ്രതിപത്തി, പ്രകൃത്യനുസരണമായ ജീവിതം, അഹിംസ, വ്യക്തിസ്വരാജ്യം മുതലായ നൂതനതത്വങ്ങൾകൊണ്ടു ഭാരതീയരുടെ പരസ്പരബന്ധത്തേയും, ഭാരതീയരും അന്യരാജ്യക്കാരായുള്ള ബന്ധത്തേയും ക്രമീകരിക്കുന്നതിനു യത്നിക്കുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ യത്നം ഏതുകണ്ടു സഫലമാകുമെന്നു പരീക്ഷണംകൊണ്ടറിയേണ്ടതാകുന്നു. ഭാരതീയർ സ്വതഃവേ വ്യക്തിവാദികളാണ്. അവരുടെ സമുദായഘടനയും, ഭരണഘടനയും, മിക്കവാറും വ്യക്തിവാദത്തെ ആസ്പദിച്ചിരിക്കുന്നു. മഹാത്മാഗാന്ധി, ഈ പരമാർത്ഥം നല്ലതുപോലെ മനസ്സിലാക്കിക്കൊണ്ടു വ്യക്തിവാദവും, സമൂഹവാദവും കൂട്ടിക്കലർത്തുന്നതിനും, അവയുടെ ഭൂഷണങ്ങളെ പരിഹരിക്കുന്നതിനും, മതത്തെ ഗവണ്മേണ്ടു ഘടനയുടെ അടിസ്ഥാനമാക്കുന്നതിനും തീവ്രപ്രയത്നം ചെയ്യാതിരിക്കുന്നില്ല. ഇന്ത്യാരാജ്യത്തെ വ്യക്തികൾ തമ്മിലുള്ള ബന്ധം സമാധാനപരമാക്ക

ണമെങ്കിൽ ഭിന്നവർഗ്ഗക്കാരും, മതക്കാരും തമ്മിലുള്ള ബന്ധത്തെ ദൃഢീകരിക്കുവാനാണ്. മനുഷ്യൻ കെട്ടിയുയർത്തിക്കൊണ്ടുവന്നിട്ടുള്ള പരിഷ്കാരക്കോട്ടകളേയും, അന്ധവിശ്വാസസംഗ്രഹങ്ങളേയും, ആചാരവിധികളേയും തട്ടിനിർത്തി ഒരു പുതിയ നഗരം പ്രകൃത്യനുസരണമായി നിർമ്മിക്കാതെ ശാന്തതയുണ്ടാകുകയില്ല. ഇന്ത്യയിലെ 'യോഗി' മനുഷ്യനെ പ്രകൃതിയിലേക്ക് ആഹ്വാനം ചെയ്യുന്നു. യൂറോപ്പിലെ ഭരണധൂരന്മാരൻ ശാസ്ത്രത്തേയും യന്ത്രത്തോടുകൂടിയതേയും ചൂണ്ടിക്കാണിക്കുന്നു. ഈ ഭഗവദ്ഘട്ടത്തിൽ മനുഷ്യസമുദായത്തിനു ശാന്തതയും, സൗഖ്യവുമുണ്ടാക്കുവാനുള്ള മാർഗ്ഗം നാം പഠിക്കുന്നതെന്തിനെയെന്നു വായനക്കാർ ചിന്തിക്കട്ടെ.

എം. ആർ. മാധവ വാരിയർ,

ബി. എ. എൽ. എൽ. ബി.

അന്തിയാകമ്പോൾ.

(മഞ്ജരി)

എന്തിനുള്ളങ്ങനതസ്കാദിമൗഢിയിൽ -
ചെന്തിയൊളിപ്പോൻകിരീടംപോലേ?
കാമന്നു രാപ്പടയ്ക്കമ്പുകൾ തേയ്ക്കുവാൻ
കൈവന്ന മാണിക്യക്കൽ ചൂണയോ?
ചന്തം വരുത്താൻ മുതിൻ സായന്തന -
സന്ധ്യയാളേന്തിയ ദൃഢമോ?

മോഹാളിമേചകവിചിയിളക്കങ്ങൾ
മേളിച്ചു വാനമാം വാരാശിനെ

ഒന്നാഞ്ഞു നിന്തിക്കവിച്ചു കതിരവൻ
 ചെന്നുണഞ്ഞീടിനാനത്തുരുത്തിൽ —
 ദുസ്സരമാഗ്ഗത്തെപ്പിന്നിട്ടഭാനമാ—
 നസ്സാദിമുഖാവൽ കറുപ്പു വെച്ചു:
 ഭൂതമരം കാലത്തിൻ വാസരമാലയിൽ
 പ്രേതമായ് നന്മണിയൊന്നുകൂടി;
 ഛാ, മനുഷ്യായുസ്സരം പൂവിന്നിതളൊന്നു
 പാഴ്ന്നുൽക്കാട്ടിലിടിഞ്ഞുവീണ!

വാട്ടമിയന്നു തൻചെമ്പൊൽക്കരങ്ങളും
 നീട്ടിയടുത്തെത്തുമാദിത്യനെ,
 മെത്തിടും രാഗത്താൽ സന്ധ്യാനതാംഗിയം—
 ഉള്ളതിവലിഞ്ഞൊന്നു ചുംബിച്ചുളേ!

പൂർപ്പിക്കാമാറുരുട്ടിയ പൊൻപന്തു
 പൂകിതേ പശ്ചിമദിക്കരത്തിൽ.
 വാസരപ്പൊൽപ്പണ്യച്ചെപ്പിതുരുണ്ടിതാ,
 വാരിധിക്കോളിൽ പൂതിച്ചിടുന്നു!
 സാക്ഷാൽ പ്രകൃതിതൻ നാഴികവട്ടയോ
 സംഗരനീരിങ്കൽ മിന്നിടുന്നു?
 വെള്ളത്തിലാഴ്ന്നു നമേഘനീരാളത്തിൻ
 പൊള്ളയോ ഭൂതത്തു പൊങ്ങിക്കാണുമു?

താണുമാ, താണുമാ, താണു; തവനനെ—
 കാണുവാനില്ലൊന്നാളിയിട്ടോ?
 ഛാ, കഷ്ടം, കെട്ടഴിഞ്ഞാഴിയിൽ വീണുപോൻ
 നാകവക്ഷസ്സിലെപ്പൊൻപതക്കാ!
 വാരിയിലാണ്ടുകഴിഞ്ഞു സംഭ്രാന്തയാം
 വാരുണിതന്നുടെ നീർപ്പൊൻകടം!!

അക്കനാം തിയ്യണ്ടു പൊട്ടിത്തെരിച്ചിട്ടോ
 ചക്രവാളങ്ങളിൽത്തീപിടിച്ചു?

സന്ധ്യതൻ സിന്ധുരപ്പൊട്ടു തുടച്ചിട്ടോ,
ഹന്ത, തുടുത്തതീയംബരാനന്തം?

ചേലാളുമന്തിത്തുടച്ചിതു ദിഗ്ഭിത്തി-
മേലാകെച്ചെഞ്ചായമിട്ടിടുന്നു;
കുന്നിൻ പരിഷതൻ കുന്തളബന്ധത്തിൽ
കുന്നിക്കുരുമാല ചാത്തിടുന്നു;
കുന്ദദന്തങ്ങളിൽത്താമസ്യലംചേർക്കുന്നു;
കുങ്കുമം പരേറുന്നു കുപ്പയിലും;
പല്ലവൗഘത്തെപ്പുതുക്കി മിനുക്കുന്നു;
പദ്മകോശത്തിലരക്കിടുന്നു!

അന്ത്യകാലത്തു ദിനേശപരൻ നല്കിയ
ബന്ധുരകാഞ്ചനമാലകളെ
പട്ടാംബരത്തിൽപ്പൊതിഞ്ഞു സൂക്ഷിക്കുകയായ്
തുഷ്ടയാം സന്ധ്യ തന്നീടുവെപ്പിൽ.
തങ്കശ്ശലാകത്തലപ്പിനാലംശുമാൻ
ചെങ്കുസവിട്ട ഭൂലങ്ങളെ
നേരായ് മടക്കിയൊതുക്കിവെച്ചിടുന്നു
വാരാശി വൻതിരത്തല്ലലോടേ.
കാലാഗ്നിയാണ്ടാലുമകന്റെ നല്ലാത്മാ-
വീ ലോകം വിട്ടുപിരിഞ്ഞിട്ടില്ല;
പ്രത്യഗ്രഭാസ്സോടതോരോ പ്രദീപമായ്
പ്രത്യഗ്രഹാരം സമുജപലിപ്പൂ:

പാടിസ്തുതിപ്പിൻ വികുളഭൂമി, കീർത്തിപ്പിൻ
പാരിതു തീർത്തൊന്നെത്തത്തകളേ!
ആകമുസ്തിശ്ചമാം സാന്ധ്യതേജസ്സിനാൽ
നൈകവർണ്ണങ്ങളാം മേഘങ്ങളേ,
ആകാശഭിത്തിമേൽ പേർത്തും വരയ്ക്കുവിൻ
ലോകാധിനാഥന്റെ നാനാത്രവം!!

ഹാ, മന്ത്രിലോകത്തെപ്പറ്റി ചിന്തിച്ചുനോക്കിപ്പോ
കേരളകേരളകരാരെഴുപമേ,
വ്യോമക്കുരിങ്കല്ലിൽക്കൊത്തുവിൻ നിങ്ങളും-
പ്രേമസപരൂപന്റെ പേരോരോന്നും!!

വള്ളത്തോൾ ഗോപാല മേനോൻ.

“ഒരു കുടികൊഴി”

ചെറുകഥ.

(ഗാഥ)

“കാട്ടിലെഴുന്നോരു ചുരുമെ! നിന്നെത്താൻ
വീട്ടിലിരുന്നുവിളിക്കുന്നുണ്ടേ!
കേട്ടിതോ? കഷ്ടമിക്കാഞ്ഞുവെല്ലിയേ
കൂട്ടിനുകൂട്ടിയൊലെന്നുപേതം?

അങ്ങയെത്തൊട്ടുകുളിക്കുവരുന്നൊരി-
സ്സംഗസുഖാനപിതൻ ഗന്ധവാഹൻ
സംഗതിയെല്ലാമറിഞ്ഞോ തരുന്നനിൻ
തുംഗപരിമളസായുജ്യത്തേ?
കൊമ്പുകൊക്കെകളാലന്യതരക്കളെ-
യമ്പോടൊട്ടിയണച്ചുനിത്യം
സമ്പന്നവീര്യംപരത്തിലസിങ്ങു
വമ്പിത്തൊന്നിതാ കമ്പിടുന്നേൻ!

പൂക്കാവിലായതിലെന്നുസുകൃതമി-
പ്പുകരളങ്ങയിലല്ലോനില്പൂ!
തങ്കലേചേൻവളല്ലെന്നശങ്കയാ-
ലങ്കലഭിമാനമില്ലെന്നാമോ?

നീക്കനിവെന്നിലിയന്നുവെന്നാകിലോ
പങ്കുജാലങ്ങളൊഴിഞ്ഞിടുംമേ.

നാമജപങ്ങളും രൂപസങ്കല്പവും
പ്രേമത്തിൻ പുണ്യാഹമല്ലയെന്നാൽ
ശുദ്ധിവരുത്തുന്ന കർമ്മങ്ങളൊക്കെയും
ശുദ്ധിക്കു കാരണമെന്നായിടും.

ഇക്കഥയാരാനുമാണ്ണത്തിടാഞ്ഞതും -
ലിക്കഥചെല്ലുവാണില്ലാതാകും
തമ്മിലുള്ളന്തരം കണ്ടുകഥിക്കുവാൻ
നമ്മെയനുവദിക്കില്ലയെന്നോ?
ഉള്ളാകും ചാണയിലുണിയുരയ്ക്കുവാൻ -
ലെള്ളോളമുക്കായില്ലാതെയായ്
തെളിത്തിളങ്ങുന്ന തേജസ്സുപൂർണ്ണരും
തുളിക്കുളിയ്ക്കുമിപ്രേമരത്നം
മരൊരുകയ്യിലയച്ചതിൻ സാന്നിദ്ധ്യം
ചെറുംകുറയ്ക്കുവാനാളല്ലേ ഞാൻ.

അക്ഷരം മൂന്നിലാണിക്ഷിതിയെന്നുള്ള -
തിക്ഷണം ബോധമെന്നില്ലവന്നു.
ആയതിൻ മാഹാത്മ്യമവ്യക്തമെങ്കിലും
മായാസപ്പെടുത്താൻ പാടിക്കൊള്ളാം.”

അരമനയിൽ താൻ പെരുമാറിവരുന്ന മുറിയിലിരുന്ന്
സന്ധ്യയ്ക്ക് ഇഴഗാനം സബുനിസ്സാ പാടുകപതിവായിരുന്നു.
ഒരു ദിവസം ആ സമയത്തു അവളുടെ അച്ഛൻ അറംഗസീ
ബും അടുത്ത മുറിയിലുണ്ടായിരുന്നു. പതിവിലധികം കണ്ണാ
നന്ദകരമായ വിധത്തിൽ മകൾ പാടുന്നത് കേട്ട് അച്ഛനും
അവിടെ വന്നെത്തി. “മുഴുകരത്തളിർ” കൊണ്ട് വീണക്ക
മ്പികൾ മീട്ടി പാട്ടിൽ ലയിച്ചുകൊണ്ടു, കേൾക്കുന്നവരെ പ
രമാനന്ദലഹരിയിൽ ചാഞ്ചാടിക്കുന്ന മകളുടെ അപ്പോഴ
ത്തെ ഭാവം അറംഗസീബിനു അത്യധികം കൗതുകം ജ

നിപിച്ചു. ഗാനമാധുര്യത്തിൽ മതിമറന്നു പോയതുകൊണ്ടു അതിലടങ്ങിയ ഗുഹാരത്നം അദ്ദേഹം ഗ്രഹിച്ചതുമില്ല. തന്റെ ഉറ്റവരിയായ ശിവാജിക്ക് ഗാനരൂപത്തിൽ മകൾ പ്രേമാർപ്പണം ചെയ്യാറുണ്ടെന്ന് അദ്ദേഹം അറിഞ്ഞിട്ടുണ്ടോ എന്നും നിശ്ചയമില്ല. അറിഞ്ഞിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ തന്നെ മകളിലുള്ള വാത്സല്യംകൊണ്ടു അതു പുറത്തു പറയുകയോ അവളിൽ അപ്രീതി ഭാവിക്കുകയോ ചെയ്തിട്ടില്ലെന്നു സ്പഷ്ടമുണ്ട്. അന്നു പാട്ടിന്നും മകളുടെ ലയത്തിന്നും വിപ്ലവം വരുത്തുവാനുള്ള വൈമനസ്സുണ്ടാകുന്നു കേന്ദ്രേണ അരംഗസീബും മുറിവാതിലിൽ തന്നെ നിന്നു. പാട്ടു മതിയാക്കി തിരിഞ്ഞുനോക്കിയപ്പോഴാണ് അച്ഛന്റെ നിലവാട് സബുനിസ്സാ കണ്ടത്. ഉടനെ അവൾ — “അച്ഛൻ വന്നതു ഞാനറിഞ്ഞിട്ടില്ല.”

അരംഗസീബ് — “അതിന്നു വഴിയില്ല. നീ അത്രത്തോളം പാട്ടിൽ ലയിച്ചിട്ടുണ്ടായിരുന്നു.”

സബുനിസ്സാ — “ഇന്ന് എന്തോ എനിക്കു പാടുവാൻ കരയധികം ഉത്സാഹം തോന്നി.”

അരം — “ഭൂതശിരുന്ന കേട്ടാൽ പോരെന്നു വിചാരിച്ചിട്ടാണു ഞാൻ ഇങ്ങോട്ടുതന്നെ വന്നത്. മകളേ! നിന്നെകൊണ്ടു നേതാവും കരളുണു സമാജമായുണ്ടാകുന്ന പല ആഗ്രഹങ്ങളും എന്റെ മനസ്സിൽ അങ്കുരിക്കുന്നു. നിന്റെ പാട്ട് ഇപ്പോൾ കേട്ടു രസിയ്ക്കേണ്ടതു നിന്റെ അച്ഛനല്ല. പ്രകൃതിയും അഭ്യാസവും നിനക്കു സകല ഗുണങ്ങളും തികച്ചിട്ടുണ്ട്. ഇപ്രായത്തിനടുത്ത ഒരു സുഖം മാത്രമേ നീ അനുഭവിയ്ക്കാതിരിക്കുന്നുള്ളൂ. നിനക്കു യോഗ്യനായ വരൻ ആരാണെന്നു നീ എന്നോടു പറകമാത്രമേ വേണ്ടതുള്ളൂ. ഭാരതചക്രവർത്തിയായ നിന്റെ അച്ഛനു നിന്റെ ആഗ്രഹങ്ങൾ എന്തായാലും സാധിപ്പിക്കാൻ പ്രയാസമില്ലല്ലോ. നിന്റെ ഇഷ്ടം അറിഞ്ഞിട്ടു വേണം ഇക്കാര്യത്തിൽ

വേണ്ടതു പ്രവർത്തിക്കാൻ എന്നു വിചാരിച്ച് ഞാൻ കാത്തിരിക്കുകയാണ്. 'മകളേ! ഈ വൃദ്ധപിതാവിനെ കൃതാർത്ഥനാക്കുവാൻ ഇനിയധികം താമസിക്കരുതേ.'"

വിവാഹവർത്തമാനം കേട്ടതിലുള്ള ലജ്ജകൊണ്ടു സബുനിസ്സാ കുറച്ചുനേരം തലതാഴ്ത്തി നിന്നു. തനിക്കു രസമില്ലാത്ത സംസാരം അച്ഛൻ വീണ്ടും തുടങ്ങരുതെന്നു വിചാരിച്ച് "എന്റെ വിവാഹത്തെപ്പറ്റി അച്ഛൻ ഒട്ടും വിചാരപ്പെടേണ്ട. അതിന്നു കാലമാകാൻ ഞാൻ പറഞ്ഞുകൊള്ളാം." എന്നു മറുപടി പറഞ്ഞു. 'അറംഗസീബ്' മുറിയിൽനിന്നു പുറത്തേക്കും പോന്നു.

2

അക്കാലത്തു ജനങ്ങളുടെ ഇടയിൽ ശിവാജിയുടെ പരാക്രമങ്ങളെപ്പറ്റിയുള്ള സംസാരം മാത്രമേ ഉണ്ടായിരുന്നുള്ളൂ. അറംഗസീബിന്റെ അക്രമങ്ങൾ അമർത്തുവാനുള്ള ഒരു വിക്രമാവതാരമാണെന്നു ആ പുരുഷകേസരി കാലക്രമേണ തന്റെ പ്രവൃത്തികൊണ്ടു ജനങ്ങൾക്കു മനസ്സിലാക്കിക്കൊടുത്തു. മുഗൾസമ്രാജ്യത്തിന്റെ തെക്കേ തല അനായാസേന കയ്യാലാക്കുകയും ചെയ്തുതുടങ്ങി. തന്നോടു പടവെട്ടാൻ വന്ന മുഗൾ സൈന്യത്തെ കന്നിലധികം പ്രാവശ്യം വന്ന വഴിക്കു തന്നെ അദ്ദേഹം അയച്ചു. "ശിവാജിമാഹാത്മ്യം" അറംഗസീബിന്റെ അരമനയിലും പാട്ടായിത്തുടങ്ങി. ഈ മാഹാത്മ്യവണ്ണന കരക്കരം പോലും വിടാതെ ഹൃദിസ്ഥമാക്കുവാൻ സബുനിസ്സായെപ്പോലെ ആരും ശ്രമിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നില്ല. തന്റെ ആധിപത്യത്തെ ധിക്കരിച്ച് പുറപ്പെട്ട ഈ ഹൈന്ദവപ്രമാണിയുടെ പേരിൽ എത്രത്തോളം വൈരവും ദേഷ്യവും അറംഗസീബിന്നു തോന്നിയോ, അത്രത്തോളമോ അതിലിരട്ടിയോ ആ വീരാഗ്രസരനിൽ ബഹുമാനവും പ്രേമവും സബുനിസ്സയ്ക്കും തോന്നി. അവർ തമ്മിലുള്ള സ്ഥിതി ഭേദംകൊണ്ടു തന്റെ അഭിലാഷങ്ങൾ സങ്കല്പസീമയല്ലപ്പോ

പ്രാപരിച്ചാൽ രാജ്യത്തിൽ അനന്തർത്ഥം അനവധിയാകുമെന്നും ആ മനസ്സിനി മനസ്സിലാക്കി. അതുകൊണ്ടു ജനസിലമായി തനിക്കുള്ള കവിതാവാസനയെ ശരണംപ്രാപിച്ചു തന്റെ ഹൃദയവല്ലഭന്റെ മാഹാത്മ്യം പാടിയിട്ടെങ്കിലും കൃതാർത്ഥത വരുത്താൻ ആ വനിതാരത്നം ഉറച്ചു.

മുഗ്ധ സാമ്രാജ്യത്തിന്റെ അടിക്കല്ല് പൂഴക്കുവാൻ പുറപ്പെട്ടത് ശിവാജിയോടു ഇണങ്ങുകയോ പിണങ്ങുകയോ വേണ്ടതെന്നറിയാതെ അരംഗസീദ്ധം കുറെ വിഷമിച്ചു. ഇണങ്ങുന്ന കാര്യത്തിൽ ആഭിജാത്യവും അഭിമാനവും തീരെ വിരോധികളായിരുന്നു. അതും ഒരു 'കാഫ'റോടാണെന്നുള്ള സംഗതി ആ മുഹമ്മദീയചക്രവർത്തിക്കു വിചാരിക്കുക പോലും വയ്യ. പിണങ്ങിയാൽ ഗുണമില്ലെന്നു തന്നെയല്ല അപായം വന്നേക്കുമോ എന്ന് സംശയിക്കേണ്ട ഘട്ടവും എത്തിയിരിക്കുന്നു. ഏതായാലും തന്റെ പ്രാബല്യം കാണിക്കുവാൻ ഡൽഹിയിലേക്കു ശിവാജിയെ ക്ഷണിക്കുവാൻ ഉറച്ചു. മിത്രഭാവത്തിൽ വരുത്തി, വന്നശേഷം വേണ്ടവിധം ചെയ്യേണമെന്നു തീർച്ചയാക്കി, വിവരം സേനാധിപനെ അറിയിച്ചു.

5.

താമസിയാതെ ശിവാജി എത്തി. തന്റെ കൂടെയുണ്ടായിരുന്ന പരിവാരങ്ങളെല്ലാം അരമന അടുത്തതോടു കൂടി അകന്നുതുടങ്ങി. സേനാധിപനും ചക്രവർത്തിയെ തിരുമനസ്സറിയിക്കാണെന്നു പ്രാജം പറഞ്ഞ് വിരിഞ്ഞു. ഈ വട്ടങ്ങൾ കണ്ടപ്പോൾ ശിവാജിക്കു ചില സംശയങ്ങൾ തോന്നി. തന്റെ പരദേവതയായ ഭവാനീദേവിയെ നല്ലവണ്ണം ധ്യാനിച്ചു, വന്ന അവസ്ഥയ്ക്ക് ഇനി ഇവിടുത്തെ ഉള്ളുകളികൾ മുഴുവനും മനസ്സിലാക്കിയതിന്നു ശേഷമല്ലാതെ പുറത്തു ചാടുന്നതു പോരായ്മയാണെന്നു നിശ്ചയിച്ചു, തന്റെ പരിചാരകന്മാരെ നിലയിൽ കാണുന്ന മുഗ്ധഭടന്മാരുടെ

ടെ പിന്നാലെ നടന്നു. ഒടുവിൽ ഒരു മാളികയുടെ സമീപം എത്തി. അവിടെ അല്പം ഇരുന്നു വിശ്രമിച്ചപ്പോഴേയ്ക്ക് നടയിൽ തവണക്കാരൻ പ്രവേശിച്ച് മറ്റൊരു ഭാഗത്തേക്കു വഴികാണിച്ചു. ചെന്നെത്തിയതു കാരാഗൃഹത്തിലായിരുന്നു.

അറംഗസീബിന്റെ ആസ്ഥാനമണ്ഡപം ഹിന്ദുക്കളുടെ ആത്മനാദംകൊണ്ടു മുഴങ്ങുവാൻ തുടങ്ങിയിട്ട് കുറച്ചുകാലമായിരിക്കുന്നു. ഇന്ന് അതിൽ ഹാജരായിട്ടുള്ളതു അവരുടെ നായകനായതുകൊണ്ട് ആത്മനാദങ്ങൾക്കു ചകരം ചില ധീരവചനങ്ങൾ ആ മണ്ഡപത്തിൽ ഇദംപ്രഥമായി മററാലിക്കൊള്ളുമെന്നു തോന്നുന്നു. ശിവരാജി മണ്ഡപത്തിൽ പ്രവേശിച്ച ഉടനെ -

അറംഗസീബ്—(ഗംഭീരസ്വരത്തിൽ) കാട്ടെലികൾ എത്രതന്നെ മരിച്ചാലും നാട്ടുപുഷ്പങ്ങളോടു നേരിടുന്നതു അവയമാണെന്നു ഇപ്പോഴെങ്കിലും മനസ്സിലായോ?

ശിവരാജി—എലികൾ ഇടവിടാതെ തുരന്നാൽ മഹാമേരുവും അമരമെന്നു കൂടി മനസ്സിലാക്കേണ്ടതുണ്ട്. പുഷ്പകൾ എലികൾക്കു വഴികാട്ടാനേ പോരള്ളു എന്നും മനസ്സിലായി.

അറംഗ—ഒരു ചക്രവർത്തിയുടേയും ഒരു പ്രജയുടേയും സ്ഥിതി നല്ലവണ്ണം അറിഞ്ഞു സംസാരിക്കണം. നാട്ടിൽ പഴക്കാത്തവർക്കു മയ്യാദയും കുറവായിരിക്കും അല്ലേ!

ശിവരാജി—ആര് ചക്രവർത്തി? ആര് പ്രജ? ശത്രുവിനെ ജയിക്കാൻ സാധിക്കയില്ലെന്നു കണ്ട് അദ്ദേഹത്തെ അഭിനന്ദിക്കാനെന്ന ഭാവത്തിൽ വിളിച്ചുവരുത്തി ചതിക്കുവാനോ ചക്രവർത്തി? അതോ ആരായാലും നേരിടാനോ മല്ലിടുവാനോ മടിയില്ലാതെ ശത്രുരാജ്യത്തിൽ ഏകാകിയായി നില്പും നടക്കുന്നവനോ ചക്രവർത്തി? ശിവരാജിയുടെ ദേഹം തല്പാലം. അറംഗസീബിന്റെ അധീനത

യിലായിരിക്കാം! എന്നാൽ മഹാരാഷ്ട്രനായകന്റെ മനസ്സ് ഈ കൂട്ടിൽ ജീവനുള്ള കാലത്തോളം അന്യധീനമാവുന്നതല്ല. ഇങ്ങിനെ വന്നതു തന്നെ ചതികൊണ്ടാണെന്നു വിചാരിക്കുമ്പോൾ മുമ്മദീയനേക്കാൾ ബലവാൻ തന്നെയാണ് മഹാരാഷ്ട്രൻ. നായാടീട്ടും കിട്ടാത്ത കാട്ടെലിയുടെ വലിപ്പവും വമ്പും ചക്രവർത്തിയും കണ്ടറിയേണ്ടതാണ്. മഹാരാഷ്ട്രന്മാർ ഇതുവരെ വീരസ്വർത്തിലേ ചെല്ലുകയുണ്ടായിട്ടുള്ളു.

അറംഗ — എന്നാൽ ആ വീരസ്വർഗ്ഗപ്രാപ്തി അറംഗസീബ് ചക്രവർത്തിയുടെ കാരാഗൃഹത്തിൽ താമസിച്ചുവെച്ച സുഖം അല്പം അനുഭവിച്ചതിനു ശേഷമാവാം.

ശിവാജി — അത്ര താമസിപ്പോഴേക്കു നമെത്തില്ല. കരായുധം കിട്ടിയാൽ ഇക്കാരണത്താലുള്ള ചക്രവർത്തിയേയും വീരസ്വർത്തിലേക്കു അകമ്പടി കൂട്ടിക്കളയാം.

ഇത്രയും കേട്ടപ്പോഴേക്കു അറംഗസീബിനു ക്ഷമയില്ലാതായി. ഒരു ചോരട്ടമാസത്തോടു കൂടി ശിവാജിയെ തടവിലിടവാൻ കല്പിച്ച് ആസ്ഥാനമണ്ഡപം വിട്ടു പോയി. ഉടനെ യമകിരനാരോപ്പോലുള്ള അഞ്ചു ഭടന്മാർ ശിവാജിയെ വിലങ്ങുവെച്ചു കൊണ്ടുപോകയും ചെയ്തു.

ഈ രംഗത്തിൽ നടന്നതെല്ലാം അരമനയുടെ മുകളിൽ നിന്നു അതുവരെ നിന്നിമേഷം കരാൾ നോക്കിനില്ക്കുന്നുണ്ടായിരുന്നു. താൻ ഉള്ളിൽവെച്ച് പൂജിച്ചുവരുന്ന പാവന വിഗ്രഹം അന്ന് കൺകളിക്കേ കാണുവാൻ സംഗതിവരുത്തിയ ദൈവത്തെ സബുനിസ്സാ നന്ദിപൂർവ്വം സ്തുരിച്ചു. ക്ഷത്രഭജസ്സു ചിതറുന്ന ശിവാജിയുടെ ധീരനോട്ടങ്ങളിലും പൗരഷം ജ്വലിക്കുന്ന ആ പുരുഷപുംഗവന്റെ ഗംഭീരസംസാരങ്ങളിലും കണ്ണും കരളും ഉറപ്പിച്ചിട്ടായിരുന്നു ആ സാധു മണി ഇതുവരെ സ്ഥിതിചെയ്തിരുന്നത്. അദ്ദേഹത്തെ രംഗത്തിൽനിന്നു അകറ്റിയപ്പോൾ അദ്ദേഹം പോയ വഴി നോ

കി ആ പ്രണയസ്വപത്രപിണി താനറിയാതെ ഒരു നമസ്കാരവും ചെയ്തു.

4.

നേരം അല്പരാത്രിയായിരിക്കുന്നു. അരമനയിൽ ആൾപ്പെരുമാറ്റവും കുറഞ്ഞു. ചില ദ്വാരപാലന്മാർ മാത്രം പാവകളെപ്പോലെ അങ്ങോട്ടും ഇങ്ങോട്ടും നടക്കുന്നുണ്ട്. കാരാഗൃഹത്തിൽനിന്നു പുറത്തു ചാടുവാനും തന്നെച്ചതിച്ച മുഗൾ ചക്രവർത്തിയെ കണക്കിലൊന്നു പാറിക്കുവാനും ഉള്ള ഉപായങ്ങൾ ആലോചിച്ചുകൊണ്ട് ശിവാജി അതിനുള്ളിൽ ഉറങ്ങാതെ ഇരിക്കുന്നുണ്ട്. ആ സമയത്തു കാരാഗൃഹത്തിന്റെ വാതിൽ ആരോ തുറക്കുന്നതായി തോന്നി. ഇതു വല്ല സാഹസത്തിനും ഉള്ള പുറപ്പാടാണെന്നു കരുതി തന്റെ പരദേവതയെ ധ്യാനിച്ചു് അദ്ദേഹം ധൈര്യമവലംബിച്ചു് നിന്നു. വാതിൽ തുറന്നു അകത്തു പ്രവേശിച്ചതു ഒരു സ്ത്രീയാണെന്നു കണ്ടപ്പോൾ കുറെ ആശ്ചാസമുണ്ടായെങ്കിലും അതുതവും ജനിക്കാതിരുന്നില്ല. തന്റെ സ്ഥിതി അദ്ദേഹം തൽക്കാലം വിസ്മരിച്ചു് അവളുടെ കയ്യിലുണ്ടായിരുന്ന മങ്ങിയ വെളിച്ചത്തിന്റെ സഹായത്തോടുകൂടി ആ മഹിളാമണിയുടെ ദേഹത്തിൽ അദ്ദേഹം ഒന്നു കണ്ണോടിച്ചു. അവളുടെ മുഖത്തു സൗന്ദര്യമോ കലീനതപമോ ഏതാണ് അധികം പ്രകാശിക്കുന്നതെന്നു നിണ്ണയിക്കുവാൻ പ്രയാസമായിരുന്നു. ആവത്തിൽ കുലകന്യാകുമാർ സഹജമായുണ്ടാകുന്ന ധൈര്യത്തോടും നില്പുജ്ജ്വാലാവാത്തോടും കൂടി അവൾ ഓടിവന്ന് ശിവാജിയുടെ മുമ്പാകെ ഒരു താക്കോൽ വെച്ചു് അല്പം പിന്നാക്കം മാറിനിന്ന് ഇങ്ങിനെ അറിയിച്ചു:—

“അസമയത്തു വന്ന് നിദ്രാഭംഗം ചെയ്തു എന്റെ അപരാധം ക്ഷമിക്കണം. ധീരനായ അങ്ങയ്ക്കു രക്ഷാമാർഗ്ഗം ഉപദേശിച്ചതരേണ്ടതില്ലെങ്കിലും കുറഞ്ഞൊന്നു അറിയിക്കാനായി അനുവാദം തരേണം. അപായം വരുമ്പോൾ ഉപചാരങ്ങൾ അസ്ഥാനത്തിലാണല്ലോ.”

ശിവാജി—“ഭവതിയുടെ ആദരവിന്നു ഇയ്യള്ളവൻ എങ്ങിനെ പാത്രീഭവിച്ചുവെന്ന് അറിയുന്നില്ല. ഭവതി ആരാണെന്നും അറിഞ്ഞാൽ കൊള്ളാമെന്നുണ്ട്. ഉപകാരം ചെയ്യുന്നവരെ അറിയാതെയും അഭിനന്ദിക്കാതെയും പോകുന്നവനല്ല ശിവാജി.”

സബുനിസ്സാ—സ്വന്ത പരാക്രമംകൊണ്ടും ഭരണപാടവം കൊണ്ടും അങ്ങ് സ്വാധീനമാക്കിട്ടുള്ള പദവിയെ ഗണിക്കാതെ അങ്ങയെ അപമാനിക്കാനൊരുങ്ങിയ മുഹമ്മദീയചക്രവർത്തിയുടെ മകളാണ് ഞാൻ. അച്ഛന്റെ അനചിതകൃത്യത്തിന്നു കഴിയുന്ന പ്രായശ്ചിത്തം ചെയ്യേണമെന്നുള്ള ഉദ്ദേശത്തോടുകൂടിയാണ് ഇയ്യള്ളവൾ ഇപ്പോൾ ഇങ്ങോട്ടു വന്നത്. അങ്ങയെ ആദരിപ്പാൻ പ്രേരിപ്പിച്ച സംഗതി ഇന്നതാണെന്നു കന്യകയായ എനിക്കു വിവരിച്ചുപറയാനും പ്രയാസമാണ്. അങ്ങ് സുഖമായിരിക്കുന്നുവെന്നും, അങ്ങയുടെ ബലവീര്യാദികൾ യാതൊരു ക്ഷയവും കൂടാതെ നിലനിന്നുവരുന്നുണ്ടെന്നും അറിയുവാൻ ആഗ്രഹമുള്ളവരിൽ ഒരാളാണ് ഇവളെന്നു മാത്രമേ തൽക്കാലം പറയാൻ സാധിക്കയുള്ളൂ. കാലതാമസം ആപത്തിന്നിടയാകും. ഈ താക്കോൽകൊണ്ട് ഇതിന്നുനേരെയുള്ള മറ്റൊരു വാതിൽ തുറന്നാൽ പുറത്തേക്കുള്ള വഴികാണാം. ഇതൊരു ഗുഹമാഗ്ഗമായതിനാൽ ഈ ഭാഗത്തു ദ്വാരപാലന്മാരില്ല. വാതിൽ തുറന്നതിന്നു ശേഷം താക്കോൽ അവിടെത്തന്നെ ഇട്ടു പൊയ്ക്കൊൾക.”

ശിവാജി—“ഒരു കള്ളന്റേപ്പോലെ പോകുവാൻ വളരെ മടിയുണ്ട്. വന്നതു ആ വിധത്തിലല്ല”.

സബു—“അങ്ങിനെ വിചാരിക്കരുത്. അങ്ങയുടെ വംശത്തിന്റെ പ്രതിഷ്ഠയും ഹിന്ദുക്കളുടെ ഭാവിനന്മയും അങ്ങയെ ആശ്രയിച്ചാണ് നിലക്കുന്നത്. ആ വക മഹാകൃത്യങ്ങളുടെ പ്രാധാന്യം ആലോചിച്ച് ഈ തുച്ഛമായ അപമാനം അങ്ങ് വിസ്മരിക്കേണ്ടതാണ്. പലരുടേയും ഉന്ന

തിക്കായിക്കൊണ്ട് അവതരിച്ച ഒരു മഹാപുരുഷന്റെ ജനം പാഴിലാവരുതെന്ന് കരുതിയിട്ടാണ് പല തെറി ഭാരണകൾക്കും ഇടയുണ്ടാക്കുന്ന ഈ നയം അംഗീകരിക്കാൻ ഇവർ സന്നദ്ധരായത് —”

പിവാജി — “ഭവതിയുടെ ആഗ്രഹത്തിനു വിപരീതമായി പരവാനോ പ്രവർത്തിപ്പാനോ എനിക്കു ഇപ്പോൾ ധൈര്യം വരുന്നില്ല. ആപത്തിൽ രക്ഷിക്കുന്നവർ ബന്ധുക്കളാണെന്ന ആപ്തവാചനപ്രകാരം ഞാൻ ഭവതിയെ ഒരു ബന്ധുവായി സ്വീകരിക്കുന്നതിൽ വിരോധമില്ലെന്നു വിശ്വസിക്കുന്നു. ഭവതിയിൽനിന്ന് ഇനിയും ചില വർത്തമാനങ്ങൾ ഗ്രഹിക്കേണമെന്നു ആഗ്രഹമുണ്ട്. അതിനുള്ള സമയം ഇതല്ലെന്നു അറിയിച്ചതുകൊണ്ടു സംഗതി വന്നെങ്കിൽ അപ്പോൾ ആ ആഗ്രഹം സാധിക്കാമെന്നു സമധാനിക്കട്ടെ. ജീവരക്ഷയ്ക്കു സമമായി യാതൊരു കർമ്മവും ഇല്ലാത്തതിനാൽ തൽക്കാലം നന്ദിപരവാനേ നിർവാഹമുള്ളൂ. ഇങ്ങിനെയൊരു ഘട്ടം ഭവതിക്കും വന്നെങ്കിലല്ലാതെ പ്രത്യേകം ചെല്ലാൻ സാധിക്കാത്ത അവസ്ഥയ്ക്കു അങ്ങിനെയൊരപത്ത് ഭവതിക്കു വരേണമെന്നു ഞാൻ ഇച്ഛിക്കുന്നതും അല്ല. ഞാൻ എന്നെന്നേക്കും ഭവതിയുടെ ദാസനാണെന്നു മാത്രം തൽക്കാലം പറഞ്ഞുകൊള്ളട്ടെ.”

സബു — “എനിക്കു വേണ്ടി അങ്ങ് യാതൊന്നും ചെയ്യേണ്ടതില്ല. അങ്ങയുടെ ക്ഷേമവർത്തമാനങ്ങൾ അറിയാനാൽ ഞയോടും കൂടി ഒരുപോലെ ഇവിടെയുണ്ടെന്നു അങ്ങ് സദാ സ്മരിയ്ക്കുന്നതായാൽ അതിൽ പരം ഒരു പ്രത്യേകം ഐതിഹ്യം ചെയ്യേണ്ടതായിട്ടില്ല. ഇനി താമസിക്കേണ്ടിട്ടുണ്ട്.”

ശുഭം.

ചേലന്നാട്ട് അച്ചുത കോട്ടാൻ, ബി. എ.

ഒരു സ്മരണം.

“തിരളൊളികളിയാടുന്നോമനപ്പുവനംപു-
ക്കരനിമിഷമിരുന്നാലല്ലമാശപാസമുണ്ടാം”
കരമബലകരത്തിൽച്ചേർത്തമത്തു, ഗുരോഗാ-
തുരദിതപറഞ്ഞു വരാക്കുഞ്ഞാനോക്കുമെന്നും.

1

വളരെദിവസമായിട്ടില്ലതജ്ജീവിതപ്പെ-
ന്നിളവെയിൽമമഘത്താമ്പല്ലിതൻ ചില്ലത്തോറും
കുളുചികനകച്ചാർപെയ്യുവാനായ്ത്തുടങ്ങി-
ട്ടു; ജവതിലൊരുമാരാദോഗമേഘംവിഴങ്ങി!

2

ദലനിരവിരിയുന്നയുള്ളതജ്ജീവിതത്തു-
മലരിന; ശകുക്കൊണ്ടുനന്മണക്കൊണ്ടുമന്നേ
അലമരുളി, യതു, ജ്വാപൊയ്ക്കയിൽപ്പെറുങ്ങിടുന്നോ-
രലകളിൽനിഴലിച്ചാനന്ദമാമഞ്ജമാധവി.

3

വരഗുണവതിയാമെന്നോമലാളിന്റെരയാധം-
ബരനിഴലുമറയ്ക്കാത്തോരുനൈസർഗ്ഗികശ്രീ
സ്തരദമലനി ലാവളത്തിനെന്നോണമാണെൻ-
കരളിനതെളിവേറാംചേർത്തുശോഭിച്ചതന്നാൾ.

4

പരിണയനിമിഷംതൊട്ടെന്നയെന്നേയ്ക്കുമായി-
പ്പിരിവതുവരെയുള്ളാലമ്പ്യമാംവാസരങ്ങൾ-
അരിയസമയകാവ്യത്തികലേശ്രേഷമാകും-
വരിക, -ളിനിയെടുത്തെന്നിനുവായിച്ചിടുന്നു!

5

വിരപെടുമുടൽമാറാൽത്താങ്ങിയിപ്പത്തിലഞ്ഞി-
ത്തറയിലവളുമായിട്ടുണ്ടാൻവന്നിരിക്കേ
നിരമതികലയോടൊത്തന്തി, വാനായവീട്ടിൻ
പുറമിറയമണഞ്ഞിങ്ങോട്ടുവീളിട്ടുനോക്കി!

6

അലസവനസമീരൻവന്നുമെല്ലെന്നലയ്ക്കെ -
 തലമുടിതനിയേതൽക്കെട്ടഴിഞ്ഞൊട്ടലഞ്ഞു;
 വിലസദുലസസ്യാകാന്തിതൻകരഞ്ചനച്ചേ -
 ണലകളിലതുപാരിപായലിൻപാളിപോലേ. 7

ചലിതഹൃദയരായിട്ടഭൂവിദ്യാലയംവി -
 ട്വലിവൊട്ടടനെയെത്തുത്താരകപ്പെംകിടാങ്ങു
 കലിതദുരിതനാമെൻപോകമാരായഭാഗ്യ -
 പ്പൊലിമയെയനിമേഷംസ്തബ്ധരായ്നോക്കിനിന്തു! 8

കടമിഴികൾനനഞ്ഞുകണ്ണനീരലെന്നിയ്ക്ക -
 ചിടപെരുകിയകേശംചിക്കിബന്ധിച്ചിടുമ്പോൾ:
 ഉടലിലധികമായിപ്പണ്ടുസൂക്ഷിച്ചിരുന്ന
 പടരമിരുളൊടൊക്കെ വേണിയെൻപ്രാണനാഡി. 9

“കരയു!കരയു!കഷ്ടം!പെണ്ണിനെപ്പോലെ,ജീവേ -
 ശപര,പുരുഷനുവേണ്ടതെല്ലാം”മലോതി;
 “ധാരയൊരുചനിയത്രേ,നമ്മൾപുഷ്പങ്ങൾ,നിത്യം
 മരണമതിലിറങ്ങിപ്പുറപ്പെടാൻനടപ്പു! 10

“അതിഭയമൊടുനിത്യംമൃഡലോകംനിറപ്പു
 മുതിയുടെവഴികൾമുളളമെല്ലാംനിറത്തി:
 അതിലൊരുവകയുമാ!ശക്തമായിട്ടുമാതൽ -
 ഗ്ഗതിതടവതിനെനോക്കാത്തതത്രെതമേ! 11

“വരുമുടനെയറുപ്പാനെന്നു;യൊരറയ്ക്കുതാനേൽ -
 മരുവണമവിടുന്ന്ഞെട്ടിവാടവരെയ്ക്കും”
 ഇരുകരലതയുമാൽക്കണ്ണനാളത്തിലപ്പി -
 ച്ചരുമുഖമുയർത്തിച്ചുംബനംചെയ്തനടി. 12

“വര,തവഹൃദയംമജ്ജിവിതപ്പാട്ടിലെപ്പാഴ് -
 സപരലഹരിഹരിച്ചു;ഞാനസാമാന്യധന്യ!
 പരമിനിയൊരുപുത്തൻജന്മമുണ്ടെങ്കിൽമേകൈ -
 വരണമിതിനുഭാഗ്യംവേറെയില്ലാശയൊന്നും!” 13

ക്ഷിണമവളുടെകണ്ഠാന്താളപോൽ ചാഞ്ഞു, മിന്നൽ -
 പ്ലിണരുടലുതണുത്തുകണ്ഠമെല്ലെന്തടഞ്ഞു;
 പ്രണയമധുരമാന്തജ്ജീവിതം ചാരുതാരം -
 ഗണലിപികളിലഭൂതികലാരോകുരിച്ചു! 14

കരയുടെവിരിമാറിൽച്ചേപ്പുതെന്തിനുചേതോ -
 ഹരമണി, ദയകൂടാതത്തിരപ്പാഴ്ക്കരത്താൽ?
 അരമതവഹരിക്കാനെങ്കിലിബ്ബീമരത്താ -
 കര; മപരവിലാപംടുപ്പിധിക്കിഷ്ടഗീതം!! 15

വാനത്തെവൻതിമിരമാലയിലേയ്ക്കുതള്ളി
 വാരന്തിത്തൂന്യതയിൽമാഞ്ഞുമാഞ്ഞുശാന്തം!
 ആരാവിലെൻമിഴികൾമുടിയകൂരിരുട്ടു -
 തീരതെയെത്രപുലർവേളകഴിഞ്ഞുവിന്നേ!! 16

പണ്ഡിതർ, ജി. ശങ്കരക്കുറുപ്പ്.

സ പ ച്ചി ക ൾ .

അതിർത്തിയില്ലാത്തതും അവസാനം കാണാത്തതും മ
 ഹാശുന്യമായ പ്രദേശം. അവിടെ മേലും കീഴുമില്ല. തെ
 ക്കുവടക്കുമില്ല. അവിടെ സൂര്യചന്ദ്രന്മാർ ഉദിക്കുന്നില്ല. വാ
 യുവും അവിടെ ഇല്ല. ആകാശം ഇളക്കും അനക്കവും കൂ
 ടാതെ പരന്നു കിടക്കുന്നുണ്ട്. സ്ഥിരവും ഗംഭീരവുമായ നി
 ശ്ശബ്ദം. അപണ്ഡിതമായ സപ്തചിമണ്ഡലം ജ്യോതിർമ്മയ
 മായ വൃത്താകാരത്തിൽ ധ്രുവനക്ഷത്രത്തെ ചുറ്റിക്കൊണ്ട് ഇ
 ടവിടാതെ അവിടെ അതിവേഗത്തിൽ തിരിഞ്ഞുകൊണ്ടിരി
 കുന്നു. അതിൽ നിന്ന് അനാഹതമായ ക-ക-കാ-കാ-കാ-കാ
 രശബ്ദം ബ്രഹ്മാണ്ഡത്തെ നിറച്ചുകൊണ്ടു ക്ഷണംപ്രതി പുറ
 പ്പെടുന്നുണ്ട്. ലോകവാസികൾ ആ ശബ്ദം കേട്ട് ആനന്ദം

കൊണ്ടും വിസ്മയംകൊണ്ടും ഭയംകൊണ്ടും മുഗ്ദ്ധനാഭം സ്മ
ജ്ഞാനാഭം ആയിത്തീരുന്നു!

ആ മണ്ഡലത്തിന്റെ മദ്ധ്യത്തിലിരിക്കുന്ന സപ്താക്ഷി
കൾ—മരീചി, പുലഹൻ, അത്രി, പുലസ്ത്യൻ, അംഗിരസ്സ്,
കൃതു, ബ്രഹ്മജ്ഞാനത്തിന്റെ അവതാരമുത്തിയായ വസി
ഷ്ഠൻ—ഇവർ ബ്രഹ്മജ്ഞാനസൂത്രപ്രകാരമായി എന്തൊരു മ
ഹാദ്വ്യനത്തിലാണ് മഗ്നനായിരിക്കുന്നത് എന്നറി
യാൻ കഴിയുന്നില്ല. ഉത്തികഴിച്ച തങ്കത്തിന്റെ നിറത്തോ
ടും, പ്രശസ്തമായ നെറ്റിത്തടത്തോടും, പരന്ന മാറിടത്തോടും,
പ്രീതികൊണ്ടു പ്രസന്നമായ മുഖത്തോടും, സ്ഥൂലവും ഉന്നത
വുമായ തോർപ്രദേശത്തു ചിന്നിച്ചിതരിക്കിക്കുന്ന ചെഞ്ചി
ടാഭാരത്തോടും, വിശാലമായ ശരീരത്തോടും കൂടിയ ആ ഏഴ്
പേരും കൈകൾ മടിയിൽ വെച്ച് പദ്മാസനത്തിലിരിക്ക
ുന്നു. ധ്യാനംകൊണ്ട് അനക്കംകൂടാതെയും ഭർതൃപാദങ്ങളിൽ
ദൃഷ്ടിയുറപ്പിച്ചുകൊണ്ടും അരുന്ധതീദേവി വസിഷ്ഠന്റെ
ഇടത്തുഭാഗത്ത് ഇരിക്കുന്നുണ്ട്. ദേവിയെക്കണ്ടാൽ ബ്രഹ്മാ
യുടെ തപസ്സിദ്ധിയുടെ അവതാരമാണെന്നു തോന്നിപ്പോകും.

കുറച്ചുനേരം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ സപ്തകണ്ഠങ്ങളിൽനിന്നും
“ജയവിശ്വാത്മാൻ ജയ മംഗളസ്വരൂപ! അഭയം നല്കുന്ന
തും കരുണ വഴിഞ്ഞൊഴുകുന്നതുമായ അങ്ങയുടെ ദൃഷ്ടി മനു
ഷ്യലോകത്തിന്റെ നേരെ പതിപ്പിച്ചാലും! മനുഷ്യർ പാ
പംകൊണ്ടും താപംകൊണ്ടും ക്ലേശങ്ങൾകൊണ്ടും വല്ലാതെ
കുഴങ്ങി വിലപിക്കുന്നു” എന്നുള്ള ശബ്ദം പുറപ്പെട്ടു.

“ജയവിശ്വാത്മാൻ! ജയ മംഗളസ്വരൂപ!” എന്ന ആ
ഗംഭീരനാദം ആകാശത്തിൽ പ്രവേശിച്ചു മാറ്റൊലിക്കൊ
ണ്ടു. അതേ ശബ്ദം മേഘങ്ങളുടെ ഇടയിലലച്ചു ഇടിവെട്ടും
വണ്ണം പ്രതിധ്വനിച്ചു. “ജയ വിശ്വാത്മാൻ! ജയ മംഗള
സ്വരൂപ!” എന്ന ശബ്ദംതന്നെ ഭൂലോകത്തിലുള്ള പൂർവ്വതഗ്ന
ഹകളിൽനിന്ന് മാറ്റൊലിക്കൊണ്ടു. തിരമാലകൾ തല്ലി

ത്തകർന്ന സമുദ്രത്തിന്റെ തീരത്തിലും! അതേ ശബ്ദത്തിന്റെ പ്രതിധ്വനിയുണ്ടായി. ഒടുവിൽ “ജയ വിശ്വാത്മാൻ! ജയ മംഗളസ്വരൂപ!” എന്നുള്ള ആ ഗംഭീരനാദം ഭക്തന്മാരുടെ ഹൃദയങ്ങളിൽ പ്രവേശിച്ചു മാറൊരാലിരിക്കാണ്ടു.

ഋഷീശ്വരന്മാർ മെഴുനം അവലംബിച്ചു. കുറെ കഴിഞ്ഞശേഷം വസിഷ്ഠൻ മുദുമധുരസ്വരത്തിൽ ഇങ്ങിനെ പറഞ്ഞു:—

“ആയുന്മാരേ! ഭൂലോകത്തിൽ ബ്രഹ്മാവർത്തം എന്നു കേളികൊണ്ടതും ദേവന്മാർക്കും ഋഷിമാർക്കും ഏറ്റവും പ്രിയപ്പെട്ടതും ദാനത്തിലും, യജ്ഞത്തിലും, വ്രതത്തിലും അദപിതീയവും ഉത്തമനംകൊണ്ടു് ഉജ്ജ്വലവും ആയ ആ പ്രദേശത്തെ നിങ്ങൾ നോക്കിക്കണ്ടാലും! അതിന്റെ ഇപ്പോഴത്തെ കഷ്ടാവസ്ഥ പറഞ്ഞറിയിക്കാൻ ഞെരുക്കത്തന്നെ. ജാതിമത്സരംകൊണ്ടും ധർമ്മഭേദംകൊണ്ടും നിറഞ്ഞ ആ പ്രദേശം നശിച്ചു മട്ടിലായി. ഭാതാക്കന്മാർ തമ്മിലുള്ള മത്സരംകൊണ്ടു രാജ്യം ഛിന്നഭിന്നമായിത്തീർന്നിരിക്കുന്നു. ഈ ദുസ്സഹമായ കാഴ്ച കണ്ടിരിപ്പാൻ എനിക്കു വയ്യാതായി. മത്സ്യലോകത്തിൽ അവതരിപ്പി് ഏതൊരു ധർമ്മത്തിന്റെ ആദർശം പുത്രന്റേയും ഭർത്താവിന്റേയും ഭാതാവിന്റേയും സഖാവിന്റേയും രാജാവിന്റേയും നിലയിൽ ശ്രീരാമചന്ദ്രകൽ സ്പഷ്ടമായി പ്രകാശിച്ചിരുന്നുവോ ആ മഹാധർമ്മം വീണ്ടും ഭാരതവർഷത്തിൽ പ്രചരിപ്പിക്കാൻ ഞാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നു. ആ ധർമ്മത്തിന്റെ ഗുണംകൊണ്ടു ബ്രാഹ്മണനും ചണ്ഡാലനും വാനരനും രാക്ഷസനും എല്ലാവരും സമഭാവത്തിൽ ബന്ധിപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. ഏതൊരു രാജ്യത്തിൽ കരുകാലത്തു രാമചന്ദ്രൻ ജനിച്ചുവോ അവിടെ ജനിച്ച പുത്രന്മാർ വിദ്രോഹന്താ*ക്കളായിത്തീർന്നു കണ്ടിട്ട് എന്റെ മനസ്സു വല്ലാതെ

* മദ്ധ്യയുഗത്തിൽ ഭാരതത്തിലെ അനേകം രാജപുത്രന്മാർ രാജഭംഗംകൊണ്ടു വിദ്രോഹത്തു ചെയ്തിട്ടുണ്ടായിരുന്നു. ഇതു കാരണം ചാണ്ട

ഉരുക്കുന്നു. ആയുസന്താനങ്ങൾ ധർമ്മങ്ങളും കർമ്മങ്ങളും മറന്നിരിക്കുന്നു. ഞാൻ വീണ്ടും അവരെ പഠിപ്പിക്കുന്നുണ്ട്.

വസിഷ്ഠൻ മൗനം അവലംബിച്ചു. പിന്നെ അരുന്ധതീദേവി എല്ലാവരെയും സംബോധനം ചെയ്തുകൊണ്ട് പറഞ്ഞു. “ആയുന്മാർക്ക് നമസ്കാരം. ഭാരതസ്രീകളുടെ സ്ഥിതി കണ്ടിട്ട് എന്റെ ഹൃദയം പിളരുന്നു. ഏതൊരു രാജ്യത്തിൽ ജനിച്ച ജാനകി അയോദ്ധ്യയിലെ സുകല സുഖങ്ങളും ഉപേക്ഷിച്ചു വനവാസശ്ലേശം ആദരവോടുകൂടി ശിരസ്സിൽ വഹിച്ചു പതിപ്രേമംകൊണ്ട് പരിതൃപ്തി പ്രാപിച്ചുവോ, ലങ്കയുടെ ഐശ്വര്യം കാൽകൊണ്ട് ചവിട്ടിനീക്കിയോ, അവവാദവും നിർവാസനവും മറ്റു കഷ്ടപ്പാടുകളും ഇ

പ്പൻ തന്റെ അർത്ഥശാസ്ത്രത്തിൽ “കർക്കടകസമയമാണോമിജനകകുഷ്ഠാ രാജപുത്രാഃ” എന്നിങ്ങിനെ ഉല്പേഖം ചെയ്തിരിക്കുന്നു. അധർമ്മത്തിന്റെ അത്ര അധികമായ പ്രാബല്യം നിമിത്തം പുത്രൻ അമ്മയുടെ കിടക്കയിൽ കളിച്ചിരുന്നു ശയനാർത്ഥിയായ അച്ഛനെ കൊല്ലാൻ ലേശം മടിച്ചില്ല. ഹർഷപരിത്രത്തിന്റെ ആറാം ഉച്ഛാസത്തിൽ ഇപ്രകാരം എഴുതിട്ടുണ്ട്. “മാതൃശയനിയതൂലികാതലനിഷണ്ണായ തനയോന്മൂലം തനയമഭിഷേക് ഇകാമസ്യ ദധുസ്യ കത്രജാധിപതേരഭവന്മൃത്യുവേ”

പരേതനായ രായരാജേന്ദ്രചന്ദ്രശാസ്ത്രി ബഹദൂർ “മദ്ധ്യയുഗത്തിലെ ഭാരതത്തിന്റെ സാമാജികാവസ്ഥ” എന്ന പ്രബന്ധത്തിൽ ഇപ്രകാരം എഴുതിയിരിക്കുന്നു. “ഈ യുഗത്തിൽ ശക്തിമാന്മാരായ ആളുകളുടെ ഹൃദയത്തിൽ കഠിനമായ രാജ്യലോഭം സ്ഥലം പിടിച്ചിരിക്കുന്നു. അനേകം രാജ്യങ്ങളും അനേകം വംശങ്ങളും ഈ ലോഭവഹ്നികൊണ്ട് ഭസ്മമായി പ്പോയിട്ടുണ്ട്. അവിശ്വാസം, തന്റെ ഭാര്യ, പുത്രൻ, ബന്ധു, മന്ത്രി മുതലായവരുടെ നേരെയുള്ള അവിശ്വാസം, രാജനീതിയുടെ ഉപദേശത്തിന്റെ കറംഗമായിത്തീർന്നിരുന്നു. രാജപുത്രഗണങ്ങൾ അത്രയും ദുർഭ്രാന്തന്മാരും രാജ്യലോഭികളും ആയിത്തീർന്നുകൊണ്ട് അവരെ ഭയന്നു മറയ്ക്കുവാൻ രാജാക്കന്മാർ എപ്പോഴും സംഭ്രമത്തോടുകൂടിത്തന്നെ ഇരുന്നിരുന്നു.”

പുത്ഥപീരാജാവിന്റെ പ്രപിതാമഹൻ (മറാഠിലരുടെ അഭിപ്രായത്തിൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ പിതാമഹൻ) ആയ അഭയേന്ദ്രരാജാവിനെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ പുത്രൻ യുഗദേവൻ വധിച്ചു എന്നു പറയപ്പെടുന്നുണ്ട്.

Arnoraj was murdered by his son Jugdeva sometime between 1150 and 1151. A. D. Ajmer Historical and Descriptive by Har Bilas Sarda page 153.

പുമായിക്കുരുതിയോ, ആ രാജ്യത്തിലെ പത്തിമാർ ഇപ്പോൾ ഭർത്താക്കന്മാരുടെ പ്രാണഹന്ത്രികളായിത്തീർന്നിരിക്കുന്നു. ഇതിലധികം എന്തൊരു അധോഗതിയാണ് വരാനുള്ളത്? നമുക്ക് മനുഷ്യലോകത്തിലേക്കു പോകാം. സഹധർമ്മിണികളുടെ ധർമ്മവും വ്രതവും സാധനയും ഇന്നതാണെന്നു വീണ്ടും ഭരതസ്രീകൾക്കു പഠിപ്പിച്ചുകൊടുക്കാം.”

ദേവി മൗനം അവലംബിച്ചപ്പോൾ ഏറ്റവും മധുര സ്വരത്തിലുള്ള വീണവായന അവസാനിച്ചതുപോലെ ശ്രോതാക്കൾക്കു തോന്നി. ഋഷികളിൽവെച്ചു വയോവൃദ്ധനായ മരീചിബ്രഹ്മർ അവർ രണ്ടോളോടും ഇങ്ങിനെ പറഞ്ഞു:

* ഈ മദ്ധ്യയുഗത്തിൽ രാജമഹിഷികളുടെ നടവടി രാജപുത്രന്മാരുടെ നടവടിയെക്കാൾ എത്രയോ അധികം ശോചനീയമായിരുന്നു. അനേകം രാജമഹിഷികൾ കാമാന്ധകളും ലോഭാന്ധകളും ആയിട്ടു ഭർത്താവധം ചെയ്തിരുന്നു. ഹഷ്ടചരിത്രത്തിലെ ആറാം ഉല്പാദനത്തിൽനിന്നു ചിലരുടെ കഥ താഴെ ഉദ്ധരിച്ചിരിക്കുന്നു:—

“മധുമോദിതംമധുരകസംലിഖൈർ ല്ലാജൈസുപ്രഭാപുത്രരാജ്യംതഥാ മഹാസേനംകാശിരാജംജഘാന. യോഗഃരാഗവിരസവർഷിണാ ചമണി നൃപരേണവല്ലഭാസപതീരുഷാ വൈരന്ത്യാം രന്തിദേവം; വേണീനീതു ഡേന ച ശസ്ത്രേണ വിനുരതീ വൃഷ്ണീംവിദൂരഥം; രസദിശാമദ്ധ്യേന ച മേഖലാമണിനാ ഹംസവതീസൗവീരം വീരസേനം; അഭ്യുഗഭലിപുവ ദനാചവിഷവാരണീഗണ്ഡ ഷപായനേന ചൗരവി ചൗരവേശപരം സോമകം” ഇത്യാദി

ഹാംലൊറീനാടകത്തിൽ ഡന്മാർക്കിലെ രാജ്ഞിയുടെ ഏതൊരു ഭർത്താവടിയെപ്പറ്റി പ്രസ്താവിച്ചുകാണുന്നുണ്ടോ അതിന്നു തുല്യമായ ഒരു സംഭവം ഹഷ്ടചരിത്രത്തിലും പ്രസ്താവിച്ചുകാണുന്നുണ്ട്. “വിഷമുണ്ണമുഞ്ചിതമകരദന്തന ച കണ്ണേന്ദീവരേണ ദേവകീ ദേവരാജരക്താ ദേവസേനംസൗക്ഷ്മ്യം” (ജഘാന)

രായരാജേന്ദ്രചന്ദ്രശാസ്ത്രി ബഹുദൂർ ഈ വിഷയത്തെപ്പറ്റി ഇങ്ങിനെ എഴുതിയിട്ടുണ്ട്. രാജാ“സ്ഥവിരസ്രീചരിതൂലാംദേവീംപശ്യേൽ” എന്നു ശാസ്ത്രത്തിൽ എഴുതിയിട്ടുള്ളത് രാജമഹിഷികളുടെ ഈ മാതിരി നടവടികൊണ്ടാണ്. (ആദ്യംതന്നെ വയസ്സുചെന്ന ഒരു സ്ത്രീയെക്കൊണ്ടു പരിശോധിപ്പിച്ചു ദേവി പരിതൂലയാണെന്നു അറിഞ്ഞതിന്നുശേഷം മാത്രമേ രാജാവു ദേവിയെക്കണ്ടാൻ പാടുള്ളു എന്നർത്ഥം)

“ആയ്യേ! അരുന്ധതി! ആയ്യ വസിഷ്ഠാ! ഞാൻ പറയുന്നതു കേട്ടാലും. നിങ്ങൾ ഇരുവരുടേയും മനസ്സ് ജീവികളുടെ ദുഃഖം കണ്ട് അലിഞ്ഞിരിക്കുന്നു എന്ന് ഞങ്ങൾ എല്ലാവർക്കും അറിയാം. അതുകൊണ്ടാണ് നിങ്ങൾ ഈ ആനന്ദമയമായ സ്ഥാനം ഉപേക്ഷിച്ചു മനുഷ്യലോകത്തിൽ പോയി പാക്കാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നത്. നിങ്ങൾ ഇരുവരും പോയാൽ ഈ മണ്ഡലം ശുദ്ധശൂന്യമായിത്തീരും. നാം എല്ലാവരും കൂടിപ്പോകുന്നതാണ് നല്ലത്. അവിടെപ്പോയി ഏകാദിഷ്ടയോടുകൂടി ആയ്യസന്താനങ്ങളെ ഉദ്ധരിപ്പിക്കാം.”

“തഥാസു തഥാസു” എന്നിങ്ങിനെ പറഞ്ഞ് അഞ്ചുപേർ മരീചിയുടെ പ്രസ്താവത്തെ അനുസരിച്ചു. എല്ലാവരുടെ കണ്ണുകളിൽനിന്നും കരുണാസൂചകമായ കണ്ണുനീർ പൊഴിഞ്ഞു. ഉത്സാഹംകൊണ്ടും ചൈതന്യസ്ഫുർത്തികൊണ്ടും അവരുടെ മുഖകാന്തി മുന്വിലുത്തേക്കാൻ ഇരട്ടിയായി വിളങ്ങി. ആസമയത്തു നൂറു സൂര്യന്മാരുടെ പ്രഭയോടുകൂടിയ ഒരു അപൂർവ്വതേജസ്സു വിളങ്ങുന്നത് അവർക്കു കാണാറായി. ആതേജഃപുഞ്ജത്തിൽനിന്നു മധുരവും ഗംഭീരവുമായ ഒരു അശരീരിവാക്ക് അവർ കേട്ടു. അത് ഇപ്രകാരമായിരുന്നു:—

“ഋഷീശപരന്മാരേ! നിങ്ങൾ കേട്ടാലും! ഭാരതത്തിന്റെ ഉദ്ധാരണത്തിന് അനുകൂലമായ കാലം വന്നിട്ടില്ല എന്നാണ് ഈശ്വരന്റെ കല്പന. അതിനാൽ നിഷ്പലമായ കാര്യത്തിൽ നിങ്ങൾ എന്തിനാണ് ഏല്പെടുന്നത്? പ്രായശ്ചിത്തം ചെയ്യാതെ പാപത്തിൽനിന്നു മോചനം കിട്ടുന്നതല്ല എന്നുള്ളതു ജഗന്നിരന്താവായ ഈശ്വരന്റെ അലംബ്യമായ നിയമമാണ്. അനാചാരംകൊണ്ടും അന്യോചാരങ്ങൾകൊണ്ടും ഇന്ദ്രിയവികാരങ്ങൾകൊണ്ടും ജാതിധർമ്മദേവങ്ങൾകൊണ്ടും വീരതപാഭിമാനംകൊണ്ടും അനേകം ശതവർഷങ്ങളായി കുന്നുപോലെ കൂടിയ മഹാപാപങ്ങളുടെ പ്രായശ്ചിത്തത്തിനുള്ള കാലം ഇപ്പോൾ അടുത്തുകൂടിയിരിക്കുന്നു. രാജ്യം മുഴുവനും വിഷവായു വ്യാപിച്ചാൽ ഒരു വലിയ കൊ

ടങ്കാരു വീശിയല്ലാതെ ആ വിഷവായു ഭൂമി നീങ്ങിപ്പോകുമോ എന്നു നിങ്ങൾ വിചാരിച്ചുനോക്കവിൻ! കാമേച്ഛങ്ങൾ ഗർജ്ജിക്കുകയും കൊടങ്കാരു വീശുകയും ചെയ്യുമ്പോൾ വൃക്ഷങ്ങൾ പുഴങ്ങിവിഴുകയും വള്ളികൾ മരിന്നഭിന്നമുവുകയും ചെയ്യുന്നു. ദേവാലയങ്ങളും കശാപ്പുകാരുടെ പീടികകളും ഇടിഞ്ഞുപൊളിഞ്ഞു വീഴുന്നു. തപോവനങ്ങളും ഉപവനങ്ങളും തകൺപോകുന്നു. ബാലന്മാരും വൃദ്ധന്മാരും ധർമ്മിഷ്ടന്മാരുംകുളന്മാരും വ്യത്യാസംകൂടാതെ മരിച്ചുപോകുന്നു. എന്നാൽ അവസാനത്തിൽ പരമമായ മംഗളം വന്നുകൂടുകയും ചെയ്യുന്നു. ആകാശം ശുദ്ധമായിത്തീർന്ന് നിമ്നലമായ കാരു വീശിത്തുടങ്ങുന്നു. നാശത്തിന്റെ ശേഷം പുതിയ സൃഷ്ടിയുണ്ടാവുന്നത് ഈശ്വരകല്പനയാണ്. മഹത്തായ ഒരു വിപ്ലവം ഉണ്ടായി മോഹാസ്ഥന്മാരും മദാസ്ഥന്മാരും ആയ ആയുസന്താനങ്ങളെ മട്ടിച്ച് അവരെ കുടാവുകൊണ്ടിച്ച് അവരുടെ ജ്ഞാനഭൃഷ്ടിയ്ക്കു മിഴിവുവരുത്താതിരുന്നാൽ ഭ്രാന്തപംകൊണ്ടു സുദൃഢവും ധർമ്മംകൊണ്ടു ജാതിഗർവ്വഹീനവും തണുവരിലും അനാഥന്മാരിലും കത്തച്ചുമ്പോധത്തോടുകൂടിയതുമായ ഒരു നൂതനസമാജം കരിക്കലും ഉണ്ടാവില്ലെന്നു നിങ്ങൾ ഉറപ്പായി ധരിക്കേണ്ടതാണ്. വൈരാഗ്യംകൊണ്ടും സംയമംകൊണ്ടും പ്രേമംകൊണ്ടും ഭൂമിയിൽ അഭിപിതീയവും പുണ്യവുമായ ആയുർഭൂമി കരിക്കലും നശിച്ചുപോവുകയില്ല; എന്നാൽ മുക്തിക്കുവേണ്ടി ആയുസന്താനങ്ങൾ പ്രായശ്ചിത്തം ചെയ്യണം. ഭവിഷ്യത്തിനെ നിങ്ങൾ കേട്ടാലും! കാലം അടുത്തുകൂടിയിരിക്കുന്നു. പടിഞ്ഞാറുഭാഗത്ത് അതാ അമോഘങ്ങളായ മേഘങ്ങൾ കനത്തുകൂടിയിരിക്കുന്നു. കൊടങ്കാരു തുടങ്ങാറായി. നിങ്ങൾ എല്ലാവരും മന്ത്രിലോകത്തെ നോക്കിക്കാണവിൻ!” അശരീരിവാക്ക് ഇങ്ങിനെ അവസാനിച്ചു.

കണ്ണമ്പ്ര കുഞ്ഞുണ്ണിനായർ ബി. എ., ബി. എൽ.

പരോപകാരം.

മനുഷ്യ! നീതെല്ലൊരിടത്തുനിന്നു
 നേത്രങ്ങൾനിൻ ചുറ്റുമെഴുമ്പോൾ
 പരാത്ഥമാംജീവിതയജ്ഞമല്ലാ-
 തെങ്ങെത്തു ചെല്ലുന്ന ജഡങ്ങൾപോലും? 1
 മരങ്ങൾ സൂര്യഭീമുഖംതവിച്ചു
 സിദ്ധിച്ചതാംസൽഫലജാലമെല്ലാം
 മനുഷ്യനുംപക്ഷിമൃഗാദികൾക്കും
 സമ്മാനമേകുന്നു സമുന്നതങ്ങൾ. 2
 വല്ലഭമതല്ലിനിർചന്തളിർപ്പ-
 ടൊളിപ്രസൂനച്ചെറുകുപ്പിലാക്കി
 മനുഷ്യഭീയംപുയരെപ്പറക്കും
 പക്ഷിക്കുമാലപിരസമേകിടുന്നു. 3
 മാംസത്തിനായിട്ടുകഴുത്തറക്കും
 പാപിക്കുപോലുംപകയോത്തിടാതെ
 നിഷ്ഠാമമായ്ചാവനമാംപയസ്സാൽ
 പശുക്കൾസന്തപ്തമാചരിപ്പു. 4
 പരാപരൻ സൂര്യനനൽകിടുന്നു
 തുവെള്ളിചന്ദ്രനവനേകിടുന്നു
 അവൻനിലാവിൻ ചുടിവിൽധരണ്ഡം-
 യതാകെയുപ്പിച്ചുയരുന്നുവാനിൽ. 5
 ഹേ! മന്ത്രി! ഭോഗത്തിനുവേണ്ടിവിത്തം
 പ്രമ്പരമാക്കുന്നവനല്ലയോനീ
 നാളെക്കുവേണ്ടുന്നതെടുത്തിടാത്ത
 ദുഃഖത്തിനങ്ങു നാനമസ്കരിക്കൂ!

കെ. കെ. രാജാ.

സമുദായപരിഷ്കാരം.

മനുഷ്യൻ സാമൂഹികജീവിതത്തെ ഇച്ഛിക്കുന്ന ഒരു ജീവിയാകുന്നു. സിംഹം, വൃശ്ചം മുതലായ വന്യമൃഗങ്ങളെപ്പോലെ സമജീവികളിൽനിന്നു അകലെയായി ജീവിക്കുവാൻ മനുഷ്യനു സാധിക്കുകയില്ല. സംഘത്തിൽ നിവസിക്കാനുള്ള ആഗ്രഹം മനുഷ്യനു പ്രകൃതിദത്തമായിട്ടുള്ളതാകുന്നു. ലോകത്തിലുള്ള ജനങ്ങളിൽ കാരോരുത്തരും മനുഷ്യസമുദായം എന്ന മഹാസമുദായത്തിന്റെ അംഗങ്ങളാണ്. വാസന, ജീവിതരീതി, മതം എന്നിവയെ അനുസരിച്ച് ജനങ്ങൾ സമുദായങ്ങളായിത്തീരുന്നു.

സമുദായം എന്നതു അനായാസേന വിചരിപ്പാൻ സാധിക്കുന്നതാണെങ്കിലും, 'പരിഷ്കാര'ത്തോടടുക്കുമ്പോഴാണ് പ്രയാസം നേരിടുന്നത്. 'പരിഷ്കാരം എന്നാലെന്താണ്'? എന്ന ചോദ്യത്തിന്നു മതിയായ സമാധാനം പറയുന്നതു അത്ര സുകരമല്ല. പരിഷ്കാരം വസ്തുധാരണത്തിലാണെന്നു ചിലരും, വൃത്തിയിലാണെന്നു വേറെ ചിലരും, ഇവയിലൊന്നിലുമല്ല, ലോകഗതിയനുസരിച്ച് ജീവിതം നയിക്കുന്നതിലാണെന്നു മറ്റു ചിലരും അഭിപ്രായപ്പെടുന്നു. പരിഷ്കാരം ഇന്നതെന്നറിയാതെ, തങ്ങൾ പരിഷ്കാരികളാണെന്നു അഭിമാനിച്ചുനടക്കുന്നവർ ഈവക സന്ദേഹങ്ങളെ വലുതാക്കുകയാണ് ചെയ്യുന്നത്. 'പരിഷ്കാരം' എന്നതിന്നു ലോകഗതിയനുസൃതമായ മാറ്റങ്ങൾ വിവേകപൂർവ്വം സ്വീകരിച്ചു നന്നാക്കുക എന്ന അർത്ഥം എടുക്കാം. പരിഷ്കാരം എന്നതു നമ്മെ ഇപ്പോഴത്തെ സ്ഥിതിയിൽനിന്നു ഇതിനേക്കാൾ ശ്രേഷ്ഠവും സൗഖ്യവഹകവുമായ സ്ഥിതിയിലേക്കു നയിക്കുന്നതായിരിക്കണം. അല്ലാതിരുന്നാൽ, 'പരിഷ്കാരം' ഗുണപര്യവസായിയാവുന്നതല്ല; പ്രത്യുത, അതു ദോഷങ്ങൾക്കു മേതുഭൂതമായിരിക്കുകയും ചെയ്യും.

പ്രതിഭിവസം ലോകഗതി മാറിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു. മനുഷ്യരുടെ ജീവിതരീതി, കാലാനുസാരിയായ ഭേദത്തെ ആശ്രയിച്ചാണ് നില്ക്കുന്നത്. അതുകൊണ്ട് സമുദായത്തെ കാലഗതിയനുസരിച്ച് പരിഷ്കരിക്കേണ്ടതു ആവശ്യകമാണ്. നമ്മുടെ സമുദായത്തിൽ പരിഷ്കരണീയങ്ങളായ അംശങ്ങൾ എന്തെല്ലാമാണെന്നു ഇനി അല്പം ആലോചിക്കാം.

നമ്മുടെ സമുദായാഭിവൃദ്ധിയെ ഉദ്ദേശിച്ച് പ്രവർത്തിക്കുന്ന ഒരു സമുദായസ്നേഹിയുടെ ദൃഷ്ടിയിൽ ഒന്നാമതായി പെടുന്നതും അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഹൃദയത്തിൽ നിരാശയെ അങ്കുരിപ്പിക്കുന്നതും ഈ നാട്ടിലെ നിരർത്ഥകമായ രീതിയിൽ അനുഷ്ഠിച്ചുവരുന്ന ജാതിവ്യത്യാസമാകുന്നു. ജാതിവ്യത്യാസം സമുദായാംഗങ്ങൾ തമ്മിൽ ഛിദ്രവും ഭേദവും ഉണ്ടാക്കുന്നു. എല്ലാ സമുദായങ്ങളുടേയും ജീവൻ അന്യോന്യമുള്ള ഐക്യവും സഹോദരസ്നേഹവും ആണല്ലോ! അതുകൊണ്ട് സമുദായത്തിന്റെ ജീവനെയെന്ന് നമ്മുടെ ഇടയിൽ ഇപ്പോഴുള്ള ജാതിവ്യത്യാസം നശിപ്പിക്കുന്നത് എന്നു പറയേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. ഈ സ്ഥിതി ഏതു സമുദായാഭിമാനിയെയാണ് പ്രസന്നിപ്പിക്കാത്തത്? “ലോകത്തെ മുഴുവനും സ്നേഹിപ്പിൻ; എന്നാൽ ഭാഗ്യവാന്മാരായിരിക്കാം” എന്നു പദേശിച്ച ബുദ്ധമഹർഷിയുടെ പാദസ്പർശത്താൽ പവിത്രമായ ഭാരതമാതാവിന്റെ സന്താനങ്ങളാണോ നാം? ആണെങ്കിൽ, ഏതാദൃശന്മാരായ മഹാത്മാരുടെ ഉപദേശങ്ങളെ നാം നിരസിച്ചുനടക്കാതിരിക്കേണ്ടതാണ്.

നമ്മുടെ നാട്ടിലെ വിദ്യാഭ്യാസസ്ഥിതിയാണ് ഒരു സമുദായസ്നേഹിയുടെ ശ്രദ്ധയെ രണ്ടാമതായി ആകർഷിക്കുന്നത്. നമ്മുടെ നാട്ടിലെ വിദ്യാഭ്യാസസ്ഥിതി, പരിഷ്കൃത രാജ്യങ്ങളുടേതുമായി താരതമ്യപ്പെടുത്തി നോക്കിയാൽ അതിന്റെ ശോചനീയത വിശദമാകുന്നതാണ്. ഒരു സമുദായത്തിലുള്ള ജനങ്ങളിൽ ഭൂരിപക്ഷവും നിരക്ഷരക്ഷിതരും

ണകീൽ, ആ സമുദായം ഉൽഗതിയെ എങ്ങനെ പ്രാപിക്കും? സമുദായസ്നേഹത്തിനും സമുദായാഭിവൃദ്ധിക്കും വിദ്യാഭ്യാസം അത്യന്താവശ്യമാണ്. സമുദായത്തിന്റെ നേരെ കാരോരുത്തനും ഉള്ള കടമ ഇന്നതാണെന്നു വിദ്യാഭ്യാസം കൊണ്ടു മാത്രമേ ഗ്രഹിക്കാൻ കഴിയൂള്ളൂ. വിദ്യാഭ്യാസവിഹീനമായ സമുദായത്തിലെ അംഗങ്ങളുടെ കൃത്യബോധത്തെ പരിപൂർണ്ണമായിരിക്കുകയില്ല. സമുദായാംഗങ്ങൾ, അവരുടെ മാനുഷമായ ഗ്രഹിക്കാത്തതിനാൽ സമുദായത്തിന്റെ അഭിവൃദ്ധി വിഭരമായി തന്നെ സ്ഥിതിചെയ്യുന്നു. സമുദായശുശ്രൂഷയ്ക്കു വേണ്ടുന്ന ബുദ്ധിവികാസവും, മനഃപരിഷ്കാരവും വിദ്യാഭ്യാസമാണ് പ്രദാനം ചെയ്യുന്നത്. വിദ്യാഭ്യാസം സമുദായത്തിന്റെ നാഡികളിൽക്കൂടി ഒഴുകിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്ന രക്തമാണ്. അതു ദോഷകുലുഷിതമായിത്തീർന്നാൽ അസമുദായം അധഃപതിക്കുകയേ ഉള്ളൂ. ഒന്നുകൊണ്ടും ഗുണകരമല്ലാത്ത ഈ സ്ഥിതിയിൽനിന്നു നമ്മുടെ സമുദായത്തെ ഉദ്ധരിപ്പാൻ ഭരണകർത്താക്കന്മാരുടെ സാഹായ്യം അനിവാര്യമായിട്ടുള്ളതാകുന്നു. നിബ്ബന്ധവിദ്യാഭ്യാസം പ്രചരിപ്പിച്ചുമാറ്റം സമുദായോന്നതിക്ക് പ്രയത്നിക്കേണ്ടതു വിദ്യാഭ്യാസവന്നന്മാരായ അംഗങ്ങളുടെ കടമയാണെന്നു നിർദ്ദിശകം പറയാം.

മൂന്നാമത് ഒരു സമുദായത്തിന്റെ അഭിവൃദ്ധിയുടെ മാനദണ്ഡം ആ സമുദായത്തിലെ കൃഷി, കച്ചവടം, കൈത്തൊഴിൽ എന്നിവയുടെ സ്ഥിതിയാകുന്നു. ഇവയുടെ സ്ഥിതിയെപ്പറ്റി ആലോചിക്കുന്നതായാൽ, നമ്മുടെ സമുദായത്തെപ്പോലെ താഴ്ന്നനിലയിലിരിക്കുന്ന ഒരു സമുദായം വല്ല വരിഷ്ഠതരാജ്യങ്ങളിലും ഉണ്ടോ എന്നു സംശയഗ്രസ്തമാണ്. കൈത്തൊഴിൽ കച്ചവടം മുതലായവയെ വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിന്നു സുകരമായ ഏപ്പാടോ ശ്രദ്ധയോ നമ്മുടെ നാട്ടുകാരിലും ഭരണാധികാരികളിലും വേണ്ടവിധം കണ്ടുവരുന്നില്ലെന്നുള്ളതു ഗണ്യമായ ഒരു ശോച്യതയാണ്. ഫലപുഷ്ടിയെ പരിഗ

ണിച്ചു പറയുന്നതായാൽ നമ്മുടെ രാജ്യം കേവലം താഴ്ന്ന നിലയിലാണെന്നു പ്രസ്താവിച്ചുകൂടാ. പ്രകൃതി പലേ വിധത്തിലും നമുക്കു അനുജ്ഞാമായിട്ടാണിരിക്കുന്നത്. പരിഷ്കാരം എന്നതു എന്താണെന്നറിയാതെ, ഭരണാനുജ്ഞാമായി വശംവദനായി, നാം പ്രകൃതിദേവിയുടെ ദാനങ്ങളെ നിരസിക്കുകയാണ് ചെയ്യുന്നത്. വിദേശീയസ്തൂക്കം വാങ്ങി ഉപയോഗിക്കുന്നതിൽ നാം കാണിച്ചുവരുന്ന അഭിനിവേശത്തിൽ പകുതിയെങ്കിലും സ്വദേശവ്യവസായങ്ങൾ വർദ്ധിപ്പിക്കേണ്ടതിന്നു നാം കാണിച്ചിരുന്നെങ്കിൽ നമ്മുടെ രാജ്യത്തിന്റെ ഭാഗ്യസ്ഥിതി കണ്ട് നമുക്കിപ്പോൾ അനുഭവിക്കാമായിരുന്നു. പക്ഷെ, കൊപ്പര മുതലായ പല സാധനങ്ങളും ഇവിടെ സുലഭമായുണ്ടാകുന്നുണ്ട്. പക്ഷെ അവയെക്കൊണ്ടു നാം അന്യരാജ്യക്കാരുടെ ഉദരപുരണമാക്കത്താണ് ചെയ്യുന്നത്. സ്വദേശവ്യവസായം പരിഷ്കരിക്കേണ്ടതിന്നു പ്രയത്നിക്കാത്ത പക്ഷം, അചിരേണ നമ്മുടെ സമുദായം അധോഗതിയെ പ്രാപിച്ച് നാമാവശേഷമായിത്തീരും. അങ്ങിനെ വരാതിരിപ്പാൻ ജഗദീശപരൻ സഹായിക്കട്ടെ. ലോകത്തെ മുഴുവൻസ്നേഹിപ്പാനും എല്ലാവരെയും സഹോദരന്മാരെപ്പോലെ വിചാരിപ്പാനും ഉള്ള മനഃപരിഷ്കാരം വർദ്ധിച്ചുവരട്ടേ! എന്നാൽ നാം ബുദ്ധൻ മുതലായ മഹാത്മാക്കളോടു ചെയ്യേണ്ടതായിട്ടുള്ള കടമയുടെ ഒരു ചെറിയ ഭാഗമെങ്കിലും നിറവേറ്റി എന്ന് നമുക്കു അഭിമാനിക്കാം.

ടി. വി. രയരപ്പക്കുറുപ്പ് ബി. എ; എൽ. ടി.

“മർത്യൻ മർത്യനെ നെന്താണു ചെയ്യൂ?”

(മഞ്ജരി.)

സന്താപമെന്നോഭവിജ്ഞാമാ, രാത്രമേൽ
സന്തോഷചിന്തകൾപൊന്തിയേറാം.

തത്തിക്കളിക്കുന്നമഞ്ജുസപഭാവത്തോ -
 ടൊത്തൊരുസന്ധ്യയി, ലുദ്യാനത്തിൽ
 ചാരുകസാലമേൽ ചൂരിയിരിയ്ക്കവേ,
 ചാരത്തുനിന്നുമധരമായി,
 നാനാതരങ്ങളാമാനന്ദതുന്ദില -
 ഗാനനിനാദങ്ങൾകേൾക്കുമാറായ്.

മന്ത്യാനാമെന്റെയൊത്താവിനെത്തന്റെവി -
 ചിത്രമാംസൃഷ്ടികളോടനന്തായ്
 കൂട്ടിയിണക്കിവൻസന്തുഷ്ടിനൽകിനാൾ
 ശിഷ്യയായിടംപ്രകൃതീശപരി!

തുമണഞ്ചിന്നുന്നതെന്തൽവന്നെൻമെയ്തി -
 ലോമലാൾപോലെതലോടിമന്ദം,
 ചുറ്റുമേനിലൂന്നവല്ലിമതല്ലികൾ
 മുറ്റമെൻകണ്ണുകവന്നിരുന്നു;
 'കോവൽ' പൂവല്ലികൾശംഖപുഷ്പാശ്ലേഷ -
 ഭാവംപൂണ്ടല്ലസൽ 'പൊന്ത'യിന്മേൽ,
 ചുറ്റിപ്പിടിച്ചുപടൻകയറിപ്പേ -
 ഞാൻറുചേന്നോരവിളങ്ങിമെന്മേൽ;
 മന്താരംപൊൽപ്പനീർപ്പച്ചെടിയോത്തു
 ചന്തമായ്കൈട്ടിപ്പിടിച്ചുനിൽപ്പു;
 മൃതങ്ങൾമരുന്നരുക്കുമായ്കൂടി -
 ചേതോഹരമായിലാലസിപ്പൂ!!

നല്ലിളന്താരകളുച്ഛപസിച്ചിടുക -
 യില്ലിഹ; കോമളമാംഭജങ്ങൾ
 മന്ദമിളക്കിനൽത്തെന്നലെത്തൊട്ടതൊ -
 ടുന്നതാമോദാൽസ്വദിക്കുകയാം.
 പൂത്തുതളിത്തുതഴച്ചുനിന്നീടുവാൻ -
 മെത്തുചെടികളിളംകൊറ്റിനെ,

ചെന്തളിർത്താലവുനങ്ങളിൽ, നന്നായ്നി-
രന്തരംശേഖരിച്ചീടുന്നല്ലോ.

പാറിക്കളിച്ചല്ലോനാനാവിഹംഗമ-
പാളിച്ചഴലവുണ്ണേഹപൂർവ്വം
എന്തെല്ലോചിന്തിച്ചുകൊണ്ടേതോഭാഷയിൽ
ചിന്തകളായവപാടീഭംഗ്യം.
ദിവ്യസന്താനങ്ങളാകുമിവയുടെ
ഭവ്യമാമോരോചലനതുമേ
സന്തോഷവാരാശിതന്നിലുണ്ടാമോരോ
വൻതിരമാലയാണെന്നുതോന്നി.
ഏകയോഗക്ഷേമസൗഖ്യാനുഭാവത്തോ-
ടേവമിപ്പവനംലാലസിപ്പൂ!!

നൂനമിപ്പുണ്യഭൂവാണായഥാത്മമാ-
മാനന്ദപൂരംവിളയുന്നിലം.
എന്റെയീവിശ്വാസമീശ്വരദത്തമാ-
ണെന്നാലാദിപ്രപ്രകൃതിയുടെ
ചിത്രവിചിത്രമാംസൂത്രമിതെന്നാൽ, ഹാ!
“മത്സ്യനുമത്സ്യനെന്തൊന്നു ചെയ്യൂ?”

വെമ്പിത്തുടിച്ചൊഴുക; മെന്നാ, ലെന്നാ
കുറമ്പിലിച്ചിന്തയലച്ചീടവേ,
ലോകചക്ഷുസ്സതിമിരത്താൽമുടിപ്പോ-
യാകവേണ്മനയ്നിശ്ശബ്ദമായ്.
ലോകമേ, നീയെന്നാണീയിരളിൽനിന്നാ-
ലോകത്താൽകണ്ണതുറന്നീടുന്നു?!!

വിദ്വാൻ, കണ്ണമ്പഴ കൃഷ്ണവാരിയർ.

ശ്രീ പാദസപ്തതി.

“ശ്രീപാദസപ്തതി” എന്നതു സംസ്കൃതഭാഷാമയമായ ഒരു വിശിഷ്ടസ്തോത്രരത്നത്തിന്റെ പേരുകുന്നു. ദേവീപാദങ്ങളെ ഉദ്ദേശിച്ചുകൊണ്ടുള്ള ഏഴുപതു പദ്യങ്ങൾ അടങ്ങിയതാണ് ഈ സ്തോത്രം. അതുകൊണ്ട് ഈ ഗ്രന്ഥത്തിന്ന്, “ശ്രീപാദസപ്തതി” എന്നു പേർ കല്പിച്ചിരിക്കുന്നു. സംസ്കൃതഭാഷയിൽ ഗ്രന്ഥനിർമ്മാണചെയ്തിട്ടുള്ള പണ്ഡിതകവീന്ദ്രന്മാരിൽ വെച്ച് സർവ്വമാ സുപ്രസിദ്ധനായ മേപ്പത്തൂർ നാരായണ ഭട്ടതിരി “മുക്തിസ്ഥല” * ക്ഷേത്രവാസിനിയായ മഹാദേവിയുടെ ശ്രീപാദത്തെ വിഷയികരിച്ച് നിർമ്മിച്ചതാണ് ഈ സ്തോത്രം. സംസ്കൃതസാഹിത്യത്തിൽ അതുല്യതേജസ്സോടു കൂടി ശോഭിക്കുന്ന ഒരു മണിദ്വീപമായ ഈ ഗ്രന്ഥത്തെയും അതിന്റെ ഉൽപത്തിയേയും പറ്റി ഒരു സ്വരൂപജ്ഞാനം എല്ലാ സാഹസ്യനാട്കം ഉണ്ടായിരിക്കേണ്ടതാവശ്യമാണ്.

മേപ്പത്തൂർ ഭട്ടതിരി ഈ സ്തോത്രം നിർമ്മിക്കുവാനുണ്ടായ കാരണത്തെപ്പറ്റി കൈരതിഹൃദയം കേൾക്കുന്നുണ്ട്. ശ്രീകൃഷ്ണ ഭക്തന്മാരിൽ അദിപിതീയനായ ഭട്ടതിരിക്ക്, ഗുരുവായൂർ ക്ഷേത്രത്തിലെ ഭജനവും “നാരായണീയ” സ്തോത്രനിർമ്മാണവും കഴിഞ്ഞതിന്നു ശേഷം ദേഹത്തിന്ന് ആരോഗ്യം സിദ്ധിച്ചു എന്നു പ്രസിദ്ധമാണല്ലോ. എന്നാൽ, അദ്ദേഹത്തിന്റെ മനസ്സിന്ന് പരിമുക്തമായ ഒരു നിർവൃതി അഥവാ ശാന്തത അതുകൊണ്ടു സിദ്ധിക്കുകയുണ്ടായില്ലത്രേ. രോഗം എന്നതു ദേഹത്തെയാണുപോലെ മനസ്സിനേയും ബാധിക്കുന്നതാണ്. ശരീരത്തിലുണ്ടാകുന്ന ജ്വരാദിരോഗങ്ങൾക്കു വാതാദികളായ ‘ത്രിദോഷങ്ങൾ’ കാരണമാകുന്നതുപോലെ

* മുക്തിസ്ഥലം = മുകുതലം, മുക്കുതലം.

മനസ്സിലുണ്ടാകുന്ന രാഗാദിരോഗങ്ങൾക്കു രജസ്സമസ്സുകളാകുന്ന 'ദപിദോഷങ്ങളും' കാരണമാണ്. ഇങ്ങിനെയുള്ള രജസ്സമസ്സുകളുടെ വികാരത്താൽ, മനസ്സിന്റെ ദൈവതഭാവം നീങ്ങാതെയും, ഈശ്വരനെപ്പറ്റി തനിക്കുള്ള ബോധത്തിൽ സംശയം തീരാതെയും ഉള്ള ഒരു നിലയിലായി ഭൂതിരിയുടെ സ്ഥിതി. "നാരായണീയം" ഭക്തിമയമായ വിഷ്ണുഭാഗവതത്തിന്റെ സാരസംഗ്രഹമാണല്ലോ. അതിന്റെ നിർമ്മാണം ഭൂതിരിക്ക് "ആയുരാരോഗ്യസൗഖ്യ"ത്തെ പ്രദാനം ചെയ്തതും ചെയ്തു. എന്നാൽ, ഭാഗവതപ്രണേതാവായ വേദവ്യാസജ്ഞാന ശരിയായ മനസ്സമാധാനം ഉണ്ടായതു "ദേവീഭാഗവത"ത്തിന്റെ പ്രണയനംകൊണ്ടായിരുന്നു. ദേവീഭാഗവതത്തിനുള്ള ശ്രേഷ്ഠത, ദേവിയെ "കമലജകമലാകാന്തകാമാന്തകന്മാ"രാകുന്ന ത്രിമുർത്തികൾക്കും മേലെയായി പ്രതിപാദിക്കുന്നതാകുന്നു. പ്രപഞ്ചത്തിന്റെ സൃഷ്ടിസ്ഥിതിസംഹാരങ്ങൾക്കു കാരണമായ ശക്തി "ശ്രീകൃഷ്ണ"നാണ് എന്നു സങ്കല്പിച്ചിരുന്ന ഭൂതിരി, ദേവീഭാഗവതത്തിന്റെ പരമായണക്കൊണ്ട് ആ ശക്തി സാക്ഷാൽ "പരാശക്തി" അല്ലയോ എന്നു ശങ്കയ്ക്കു വശംവദനായി, മനസ്സിനു തീരെ സുഖമില്ലാത്തവനായി പരിണമിച്ചുവത്രേ. ഇങ്ങിനെയിരിക്കുന്ന കാലത്തൊരു ദിവസം, സ്വപ്നത്തിൽ തന്റെ ഉപാസനാമുന്തിയായ വേണുഗോപാലൻ പ്രത്യക്ഷനായി ഇങ്ങിനെ അരുളിച്ചെയ്തു:— "അങ്ങു മുക്തിയെ കാണിക്കുന്നവെങ്കിൽ മുക്തിസ്ഥലത്തു പോയി ഭജിക്കുക. എന്നാൽ മനസ്സിനു സ്വസ്ഥതയുണ്ടാകും. പ്രപഞ്ചമാതാവായ പരാശക്തിയാണ് ഏന്റേയും ഈശ്വരി." ഇങ്ങിനെ ഭഗവാന്റെ അരുളപ്പാടു കേട്ടതിനു ശേഷം ഭൂതിരി മൃക്കോല ക്ഷേത്രത്തിൽ പോയി കുറെക്കാലം ഭജിക്കുകയും, അന്നു ദേവീഭാഗവതസാരരൂപമായ "ശ്രീപാദസപ്തതി" നിർമ്മിക്കുകയും ചെയ്തു. ഈ സപ്തതിയിൽ ദേവിയെ ത്രിമുർത്തികൾക്കു കൂടി ആരാധ്യയായി

ട്ടാണു പറഞ്ഞിട്ടുള്ളത്. മൃക്കോലെ ക്ഷേത്രത്തിനു മുക്തിസ്ഥലം എന്ന പേര് ഭട്ടതിരിയുടെ ഭഗവാങ്കൽനിന്നു മനസ്സിലായതും, ഭട്ടതിരിയുടെ സ്തോത്രനിർമ്മാണത്തിനു ശേഷം പ്രസിദ്ധമായതുമാണ്. ഈ ഭജനവും സ്തോത്രനിർമ്മാണവും കഴിഞ്ഞതിനു ശേഷമാണത്രേ ഭട്ടവാദൻ നിവ്വീകല്പനയെ ഭക്തനായിപ്പിരിഞ്ഞിട്ടുണ്ട് — എന്നാണെങ്കിലും. സാക്ഷാൽ ശങ്കരാചാര്യനെ മൃക്കോലെബ്ഭജനവും “സൗന്ദര്യലഹരീ” നിർമ്മാണവും കഴിഞ്ഞതിനു ശേഷമാണ് അദ്ദേഹത്തെ ധീ സുപ്രതിഷ്ഠിതമായതെന്നു പറയുന്ന സ്ഥിതിക്ക് ഈ ഐതിഹ്യത്തെ വിശ്വസിക്കുന്നതിൽ യാതൊരു സംശയവും ഉണ്ടെന്നു തോന്നുന്നില്ല.

ഇവിടെ ഈ ഗ്രന്ഥത്തിന്റെ സ്വഭാവത്തെ വിവരിക്കാം. ഈ “ശ്രീപാദതപ്ത”യിൽ എഴുപതു പദ്യങ്ങളാണുള്ളതെന്നു പറഞ്ഞിട്ടുണ്ടല്ലോ. ഈ ഗ്രന്ഥനാമത്തെപ്പറ്റി കവിതയെ ഗ്രന്ഥാവസാനത്തിൽ,

‘പാശ്ചത്യം പദമത്ര ഭൂമിതി വാ പാദേഭയതേന വാ
സാധുതപാത്തപാസുഭേ ഹിതയാപദ്യാനുഭൂതി സ്തം
സൈഷാ മുക്തിപുരീഗിരീന്ദ്രതനയാഭക്തനനാരായണേ
നാമധാ വല്ല സർവ്വതിദ്വിശതു വഃ കല്യാണഫലോഹലം’

എന്ന് ഉപന്യസിച്ചിരിക്കുന്നു. ഇതിൽ എഴുപതു പദ്യങ്ങളാണുള്ളത്. പദങ്ങളോടുകൂടിയത് എന്ന സാധാരണാത്മത്തിൽ നില്ക്കുന്നതായ ‘പദ്യ’ശബ്ദത്തിനു, നിരൂപകപ്രകാരം നാലുപ്രകാരത്തിൽ അർത്ഥാന്തരങ്ങളെ കല്പിച്ചിട്ടാണ്, കവി പ്രകൃതത്തിൽ ആ പദം ഉപയോഗിച്ചിട്ടുള്ളത്. ഈ അർത്ഥാന്തരകല്പനകൊണ്ടു കവിയുടെ നിരതിശയമായ ഭക്തി ക്ഷരിക്കുന്നതിനാൽ അലങ്കാരംകൊണ്ടു വസ്തു ധ്വനിക്കുന്നു. (1) പദമത്ര ഭൂമിതി പദ്യാനി, അതായത് ഈ പദ്യങ്ങളിൽ (ഇവ പഠിച്ചാൽ) ദേവിയുടെ പദം കാണാം. (2) പാദേ ഭവന്തിതി പദ്യാനി, അതായത് ഈ പദ്യങ്ങൾ ദേവി

ശ്രീപാദസപ്തതി

യുടെ പാദത്തിൽ ഭവീച്ചവയാണ് (ദേവീപാദപ്രതിപാദക
ങ്ങളാണ്) (3) പാദേ സാധൂനീതി പദ്യാനി, അതായത് ഇ
വ ദേവീപാദപ്രാപ്തിയിൽ സമത്വങ്ങളാണ്, (4) പാദായ
ഹിതാനീതി പദ്യാനി, അതായത് ഇവ ദേവീപാദോപാസ
നത്തിന്നു ഹിതങ്ങളാണ്. എന്നിങ്ങിനെയുള്ള നാലതവർഗ്ഗ
ങ്ങളിൽ ഏതിന്നും ഇവിടെ ചേർച്ചയുണ്ട് * ആകയാൽ, ഇതി
ലെ പദ്യങ്ങൾക്കു ദേവീപാദപ്രത്യക്ഷഫലകതപം, തത്ഗുണ
ബോധകതപം, തത്പ്രാപ്തിഫേതുതപം, തദ്ദപാസനാസാധ
കതപം എന്നീ നാലു ഗുണങ്ങളും ഉണ്ടെന്നു സിദ്ധിക്കുന്നു.
ഈ നാലു ഗുണങ്ങളാണ് ദേവീഭക്തനായ ഒരു കവി ദേവീ
ഭക്തന്മാരുടെ പാരായണത്തിനായി നിർമ്മിക്കുന്ന ഒരു സ്തോ
ത്രത്തിന്നുണ്ടായിരിക്കേണ്ടത് എന്നു നിസ്സംശയം പറയാം.
ഒരു ഭക്തന്റെ പരമോദ്ദേശം ദേവീപദത്തിന്റെ പ്രത്യക്ഷദ
ർശനവും ദേവീപദപ്രാപ്തിയുമാകുന്നു. ആ പരമോദ്ദേശത്തി
ന്റെ സിദ്ധിക്കു ദേവീപാദഗുണജ്ഞാനവും ദേവീപാദോപാ
സനയുമാണ് ഉപായം. ഇങ്ങിനെ ഒരു ഭക്തനുള്ള സാ
ദ്ധ്യവും അതിന്റെ സാധനോപായവും ഏതോ, അതാണ്
ഈ സ്തോത്രത്തിലെ പ്രതിപാദ്യവിഷയം. ഇവയിൽ ദേവീ
പാദഗുണജ്ഞാനം തദ്ദപാസനായ്ക്കും, ദേവീപാദോപാസന
തത്പ്രത്യക്ഷദർശനത്തിന്നും, പ്രത്യക്ഷദർശനം ദേവീപദപ്രാ
പ്തിക്കും ക്രമത്തിൽ ഫേതുവാകുന്നു. ആകയാൽ പരമസാദ്ധ്യ
മായ വസ്തുവിന്റെ ആദികാരണം ദേവീപാദഗുണജ്ഞാന
മാകുന്നു; അതുണ്ടായാൽ മറ്റുള്ളവ താനേ സിദ്ധിക്കുന്നതാ
ണ്. അതുകൊണ്ട് ഈ സ്തോത്രത്തിലെ പദ്യങ്ങളിൽ പ്രാ
ധേയണ ദേവീപാദത്തിന്റെ ഗുണവർണ്ണനമാണു ചെയ്തിട്ടു
ള്ളത്.

* ആദ്യത്തെ അർത്ഥത്തിൽ പദ്യശബ്ദം പദശബ്ദത്തിൽനിന്നു യൽ
പ്രത്യയം വന്നിട്ടുള്ള രൂപവും, ശേഷം അർത്ഥങ്ങളിൽ അതു പാദശബ്ദ
ത്തിൽനിന്ന് തത്ത്വദർശനങ്ങളിൽ യൽപ്രത്യയവും പദാദേശവും വന്നിട്ടുള്ള
രൂപങ്ങളുമാകുന്നു.

ഇപ്രകാരം ദേവീപാദഗുണവർണ്ണനപരമായ ഈ കൃതിയിലെ പദ്യങ്ങൾ കവിതാഗുണമൊന്നും ഭക്തിപ്രകടനമൊന്നും ലോകോത്തരങ്ങളാണെന്നു സഹൃദയന്മാരെല്ലാം സമ്മതിക്കുന്നതാകുന്നു. അവയുടെ ഗുണാതിശയങ്ങളെ ഉൽഗാഘനം ചെയ്യാൻ മനുഷ്യഭൂമികളായ അസ്സാദശന്മാർക്കു സാധിക്കുന്നതുമല്ല. എന്നിരുന്നാലും, ഭക്തികാമന്മാരായ സഹൃദയന്മാരുടെ ഉപയോഗത്തിനായി ചില ഉദാഹരണങ്ങൾ എടുത്തു കാണിച്ച് ചെറുതായൊരു വിവരണം താഴെ കൊടുക്കാം:— ആദ്യത്തെ ദേവീപാദത്തിനുള്ള സൗഭാഗ്യം, മാർദ്ദവം, ശത്രുസംഹാരസാമർത്ഥ്യം എന്നീ ഗുണങ്ങളെ വർണ്ണിക്കുന്നതിന്നിതെന്നാണ് —

“യസംവാഹനമലാഭിനശ്ശക്തികൾമൃഗസ്യ ഹസ്താംബുജ -

സ്തംഭനാപി ച ലോഹിതയതിമുഹൂർത്തപാദപങ്കേതമം

തേനൈവോദ്ധതകം സരാസ്യാശിരഃശൃംഗംഗ്രസംചൂർണ്ണം.

പ്രാചണ്യന്തദനുജിതം കില കഥം മുക്തിസ്ഥലേസ്ഥ ശിവേ!”

ഹേ ദേവി! നിന്തിരുവടിയുടെ പാദാരവിന്ദം, അതിനെ പ്രണയഭാരത്താൽ തലോടുവാനായി നീട്ടിയ കുളർ തികൾക്കുചാധരന്റെ കരാംബുജസ്തംഭംകൊണ്ടുകൂടി വീണ്ടും വീണ്ടും രക്തവർണ്ണമായിത്തീരുന്നു; അങ്ങിനെയുള്ള ആ പാദാംബുജത്തെ, ഗർവ്വിഷ്ഠനായ മഹിഷാസുരന്റെ ശിരഃശൃംഗംഗ്രന്തെ ചവിട്ടിപ്പൊടിക്കുന്നതിൽ പ്രാചണ്യപരാക്രമത്തെ പ്രകടിപ്പിച്ചതെങ്ങിനെയാണ്? ഇതിൽ ദേവീപാദത്തെ ദേവദേവൻ സംവാഹനംചെയ്യുന്നതായിപ്പറഞ്ഞതുകൊണ്ടു ഭർതൃവാല്മീകിയുപമയ സൗഭാഗ്യവും, സംവാഹനംകൂടി ഭൃസ്സഹമാണെന്നു പറഞ്ഞതുകൊണ്ടു മാർദ്ദവവും, മഹിഷസുരമർദ്ദനംകൊണ്ടു ശത്രുസംഹാരദക്ഷതയും ദേവീപാദത്തിനുണ്ടെന്നു ധ്വനിക്കുന്നു. അതിമുദുവായ പാദം അതികഠിനമായ ദൈത്യമസ്തകത്തെത്തകർത്തായിപ്പറഞ്ഞതുകൊണ്ടു വിരുദ്ധകാർഷ്വേൽപത്തിയുപമയ വിഷമാലങ്കാരം.

ഹസ്താംബുജസ്തംകൊണ്ടു പാദാംബുജത്തിന്നു വാട്ടംതട്ടുന്ന
 ത് ആശ്ചര്യംതന്നെ എന്നും വരുത്തിയിരിക്കുന്നു. ഏകദേശം
 ഇതേ ആശയംതന്നെ മഹിഷമംഗലഭാണത്തിന്റെ പ്രാരം
 ഭത്തിൽ മഴമംഗലം നമ്പൂതിരിയും “കേളീകോപദശാസു ത
 നപതി നതിം ചന്ദ്രാലംപു ധാമണൈ” എന്ന സുപ്രസിദ്ധപ
 ട്രത്തിൽ പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ട്. എന്നാൽ അതിൽ “ചൂഡാച
 ന്ദ്രകലാനുഷംഗകല”കൊണ്ടു “പാദാരവിന്ദപയം” ഭൂതമം
 യിഞ്ഞീരുന്നു എന്നാണ് പറഞ്ഞിട്ടുള്ളത്. ചന്ദ്രകലാനുഷം
 ഗം അരവിന്ദത്തിന്നു സ്വതഃ ദിവ്യകാരണമാകയാൽ അ
 തിൽ അത്ര ആശ്ചര്യമില്ല. അല്പമാത്രമായ ചൂഡാചന്ദ്രക
 ലാസ്തംകൊണ്ടു പാദാരവിന്ദത്തിന്നു ഭൂത സമഭവിക്കുന്ന
 തും, പ്രണതനായ ശിവന്റെ ശിരസ്സിൽ പതിക്കുമ്പോൾ അ
 തിമുട്ടുവായിരിക്കുന്ന പാദംതന്നെ കർക്കശനായ മഹിഷാസു
 രന്റെ ശിരസ്സിൽ പതിക്കുമ്പോൾ അതിനിഷ്ഠമായി ഭവി
 ക്കുന്നതുമാണ് അവിടെ ചമൽക്കാരമുള്ളവാക്കുന്നത്. ഇവിടെ
 മനോരഞ്ജനത്തിന്നുള്ള സംവാഹനംകൊണ്ടാണ് സൗഭാ
 ഗ്യം ധ്വനിക്കുന്നതെങ്കിൽ അവിടെ മാനാവനോദനത്തിന്നു
 ഈ പാദപാതംകൊണ്ടാണ് അതു ധ്വനിക്കുന്നതെന്നു വ്യ
 ത്യാസമുള്ളു. ഏകദേശം സമാനയോഗദക്ഷിണയായ ഈ ര
 ങ്ങു പട്ടങ്ങളിൽ ഒന്നിന്റെ മറയയെ ഒന്നുകിൽ ഭട്ടതിരി,
 അല്ലെങ്കിൽ നമ്പൂതിരി അനുകരിച്ചതായിരിക്കണം. അതു
 സാമിത്വചരിത്രജ്ഞന്മാർ തീർച്ചയാക്കട്ടെ. അതെങ്ങിനെയൊ
 യാലും പ്രസ്തുതപട്ടത്തിൽ വഴിഞ്ഞൊഴുകുന്ന കവിയുടെ ദേ
 വീപാദവിഷയകമായ രതിഭാവം സഹൃദയഹൃദയത്തിന്ന് ക
 ളു രസായനംതന്നെയാണെന്ന് ഏവരും സമ്മതിക്കും.

ദേവീപാദത്തിന്നു ശരൂവികൽകൂടിയുള്ള വാത്സല്യത്തെ
 വർണ്ണിക്കുന്ന ശബ്ദാത്മചമൽകൃതമായ ഒരു പട്ടമാണിത്:—

“തപൽപാദം നിജമസുദൈവമിതിയും ചേകേനു ചോദക ജനാ
 കീം കീം നാരായണി ഭൂതരതപത്യാസചന്ദ്രാദികം

മന്ത്രേ ധന്യതാമനു ദേവി! മഹിഷഃ വൈരസ്ഥയൈവതപയാ
യന്മുഖ്നി സ്വയമേവ പാതകഹരം പാദാംബുജം പാതിതം”

ഹേ ദേവി! നിന്തിരുവടിയുടെ പാദത്തെ തങ്ങളുടെ ശിരസ്സിൽ ചേർക്കുവാനായി ഏതെല്ലാം ആളുകൾ കഠിനമായ ഏതെല്ലാം തപസ്സുകൾ, വ്രതങ്ങൾ, പൂജകൾ മുതലായവയെ ചെയ്യുന്നില്ല! ഞാൻ വിചാരിക്കുന്നു, മഹിഷാസുരൻതന്നെയാണു വലിയ ഭാഗ്യവാൻ എന്ന്. അവന്റെ മൂലാവിങ്കൽ—അവൻ യാതൊരു തപശ്ചർച്ചാദികളും ചെയ്യാതെ തന്നെ—സർവ്വപാപഹരമായ തൃപ്പൂവടിയെ നിന്തിരുവടി സ്വയമേവ അർപ്പിച്ചുവല്ലോ. ഇവിടെ ദേവീപാദത്തിന്റെ പാപഹരതാദിഗുണങ്ങൾക്കൊണ്ട് മഹിഷാസുരന്റെ ധന്യതമതപരൂപഗുണം വർണ്ണിച്ചിരിക്കയാൽ സമുല്പസിക്കുന്ന ഉല്ലാസാലങ്കാരവും, ദേവീപാദാംബുജസ്സർഗ്ഗമാത്രത്താൽ, ദുഷ്ടാസുരനായ മഹിഷനെക്കൂടി ഭാഗ്യവാനായി കവി കാണുന്നതിൽനിന്നു ധ്വനിക്കുന്ന ഹൃദയംഗമമായ ഭക്തിയും ഏതൊരു സഹൃദയനെയൊണ്, ഏതൊരു ഭക്തനെയൊണ് ആനന്ദസാഗരത്തിൽ മഗ്നനാക്കത്തത്?

മഹിഷാസുരമദ്വന്തത്തെപ്പിടിച്ചുതന്നെ മരൊരുപ്രകാരത്തിൽ ദേവീപാദത്തെ സ്തുതിക്കുന്നതു നോക്കുക:—

“സുര്യോദഗ്നിസമീരണാദിസകലസ്വപ്തംസിനാമുന്മദം.

സ്തൂഷ്മണ്യവ പദാഗ്നി തോ ഭമിതവാൻ ദുർവ്വാരശൈശ്വേച്ഛാജ്ഞാതം ചോരം മഹിഷാസുരം നിജപദഭക്തൈകേനസംമുദീനതീയത്വം പ്രത്യക്തമാസ്മത് കീമപരം തപദൈവേവം ബ്രഹ്മഹേ.”

ഹേ ദേവി! യാതൊരുവൻ ദുർവ്വാരമായ ശൈശ്വരാതിശയംകൊണ്ടു സൂര്യൻ, ചന്ദ്രൻ, അഗ്നി, വായു മുതലായ എല്ലാ ദേവന്മാരുടേയും പദ(=സ്ഥാന)ങ്ങളെ മഥനംചെയ്തുവോ ആ ഭയങ്കരനായ മഹിഷാസുരനെ, നിന്തിരുവടി തന്റെ കരേ പദം (=കാൽ) കൊണ്ടു ചവിട്ടിത്തേച്ച് അവന്നു പകരം ചെയ്തുവല്ലോ, —ഇതിൽപരമായി ഒരു വൈഭവം നിന്തിരുവടിക്കു വേണ്ടതുണ്ടോ! അനേകദേവന്മാരുടെ പദങ്ങളെ മ

ദ്വീപ്ത ദൈത്യനെ ഒരു പടംകൊണ്ടു മദ്വിച്ചത് ഇതരസാധ്യ മല്ലാത്ത കാര്യമാണെന്നു താൽപര്യം. ഇതിൽ ദേവപദമ ള്ളനായ ശത്രുവിനെ പടംകൊണ്ടുതന്നെ മദ്ദനംചെയ്തതാ യി പറകയാൽ അനുരൂപാത്മഭാവമുള്ള നരൂപമായ സമാ ലങ്കാരമുണ്ട്; അതു 'പദ'ശബ്ദശ്ലേഷനിബന്ധനമാകയാൽ ശ്ലേഷസങ്കീർണ്ണമാകുന്നു. ദേവീപാദവിഷയകമായിട്ടുള്ള ഭ ക്തിപ്രകടം ധ്വനിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു.

മഹിഷാസുരമർദ്ദനത്തെപ്പിടിച്ചുതന്നെ മഹോഘോഷ മായ ആശയങ്ങളോടു കൂടിയ അനേകം പദ്യങ്ങൾ ഇനിയു മുണ്ട്. അവയിൽ ഒന്ന്: -

“പദ്യം പങ്കുപോയോടുകൂടി മഹിഷാസുരമർദ്ദനം കണ്ടുക
പാദനോഘോഷമുദയം മന്ദിതം സഖ്യം സമാവേദിതേ
സദ്യം കണ്ടുകൾ പാദനാകരതലേനാസാദ്യപാദോഘോഷം
ഗ്രാമ'ണനാർത്തിവിനോദനാർത്തി ശ്ലേഷിയാൽ പ്രിയസുഖിഭവ!”

ഗൌരീപതിയായ പരമശിവനോടു സഖി “ദേവി ഇ ന് പങ്കുശയ (ചളിയിൽ കിടക്കുന്നതെന്നും ചളി പററിയ തു എന്നും) മായ മഹിഷനെന്ന് വലിയ കണ്ടുക (കുറ്റശത്രു വെന്നും മുളു് എന്നും)നെ കാൽകൊണ്ടു ചവിട്ടി” എന്നി ണിനെ പുഞ്ചിരിയോടു കൂടി ഉണർത്തിച്ചപ്പോൾ, പരമശി വൻ പെട്ടെന്നു ചെന്ന് കണ്ടുക (രോഷമെന്നും മുളു് ന്നും)ത്തോടു കൂടിയ കൈകൊണ്ട് ആർത്തിശമനത്തിനായി ചെന്ന് നിന്തിരുവടിയുടെ പാദോഘോഷത്തെ ഗ്രഹിച്ചു; അ ണിനെയുള്ള നിന്തിരുവടിയുടെ പ്രിയനായ ശിവൻ സഖോ ല്ലഷ്ണ വത്തിക്കുട്ടേ. ഇതിൽ പ്രകൃതാത്മപരങ്ങളായ പദ ങ്ങളെക്കൊണ്ട് ശ്ലേഷഭംഗ്യാ കാവിൽ മുളു് തറച്ചതും അ തിനെ എടുക്കുവാൻ കയ്യിൽ മുളു്മായി ചെന്നതുമായ വൃ ത്താന്തം തോന്നുന്നതു ഒരു തരം ധ്വനിവിശേഷം തന്നെയാ ണ്. അതിൽനിന്നു ദേവീപാദത്തിന്റെ സൗഭാഗ്യാതി ശയം വ്യഞ്ജിക്കുന്നു. ഈ ആശയം തന്നെയാണ് മഹാ കവി വള്ളത്തോൾ “... ലുലായാഭിധമഹിഷമഹാ

കണ്ടകാഘാതകർമ്മത്താലായ്ക്കിത്രചോരച്ചിതു പട്ടെലമെ
ന്നാളിമാർ ചൊല്ലിപ്പോൾ” എന്നാദിയായ പ്രസിദ്ധപ
ദ്യത്തിൽ പ്രതിപാദിച്ചിട്ടുള്ളത്.

ദേവീപാദത്തിന്നു മഹിഷാസുരനുമായുള്ള നിത്യവൈ
രിതപത്തെ ഉള്ളിൽ വെച്ച്, ശൂഭാസുരവധത്തെ ഉപന്യ
സിച്ച് സ്മരിക്കുന്നതു നോക്കുക: —

“ശൂഭസ്തേകിലദേവി! രംഗകലഹേവാദപ്രഹാരോത്സവം
ലബ്ധിധംകാക്ഷിതവാനുപായമിഹവചപഞ്ജനവിജ്ഞാതവാൻ
യദ്യായോസ്ത്യതമോമാഹിഷവപുശ്ശരീസാവൈരിതതഃ
പ്രാഹ്ലാനിഷ്ഠതമുൽനികോമജ്ജവാചാദാരവിന്ദേനതഃ.”

ഹേ ദേവി! ശൂഭൻ പ്രണയകലഹത്തിൽ നിന്തിരുവടി
യുടെ പാദപ്രഹാരമാകുന്ന ഉത്സവം ലഭിക്കാനായി കാക്ഷി
ച്ചു * പക്ഷേ അജ്ഞനായ അവൻ അതിന്നുള്ള ഉപായത്തെ
അറിഞ്ഞില്ല. അവൻ ഹേമാരമായ മഹിഷരൂപം ധരിച്ച്
യുദ്ധം ചെയ്തിരുന്നവെങ്കിൽ നിന്തിരുവടിയുടെ മനോഹരമാ
യ പാദാരവിന്ദത്താൽ ശിരസ്സിൽ ചവിട്ടപ്പെട്ടുമായിരുന്നു. മ
ഹിഷാസുരനോടു ദേവീപാദത്തിന്നുള്ള നിത്യവൈരത്തെ
തെളിയിക്കുന്ന ഈ പദ്യത്തിലെ സംഭാവനാലങ്കാരം എത്ര
ഘട്ടമായിരിക്കുന്നു! ശൂഭന്നു കവി കൊടുത്തിട്ടുള്ള പരിഹാ
സഗർഭമായ ‘അജ്ഞ’ശബ്ദം കാണുമ്പോൾ അവന്റെ പേർ
അനപതംഗമെന്നു ഏവർക്കും തോന്നിപ്പോകും!

ദേവീപാദത്തിന്നു ഉപനിഷൽപ്രതിപാദ്യത്വം, സ്വ
ർഗ്ഗാഭിസാധകത്വം, ദാരിദ്ര്യനാശകത്വം, ബ്രഹ്മാഭിത്രിമു
ത്തിസേവ്യത്വം മുതലായവയെ വർണ്ണിക്കുന്നവയും ശബ്ദാത്മ
ഭംഗികൊണ്ട് സവിശേഷം ശോഭിക്കുന്നവയും ഗുണാലങ്കാ
രഭൂഷിതങ്ങളും ഭക്തിരസവൃഞ്ജകങ്ങളുമായ അനേകം പദ്യ
ങ്ങൾ ഇതിലുണ്ട്. അവയെ ഇവിടെ വിസ്തരിക്കുവാൻ ഒരു

* ശൂഭൻ കടമാർത്തനായി ഇങ്ങിനെ പറയുന്നതായി ദേവീഭാഗവ
തത്തിലുണ്ട്.

ങ്ങുന്നില്ല. നഖശോഭാമണ്ണപരമായ ഒരു പദ്യം എടുത്തു കാണിക്കാം.

“സേവനേകലസവദേനവമയാഃ ശിതാംശവസൂപൽപദം
തൽപാകോന്നരവീക്ഷ്യതേഹിനിതരാമന്യേഷുശീതാംശുഷു
ഏകോദ്ധാലകഷുവമൗചിമയിതേഹതേ ലലാടാത്മതാ
മന്യോനിമ്ലഗണ്ഡമണ്ഡലഭരാമന്യേയുയന്യേഗതൈ.”

ഹേ ദേവി! നിന്തിരുവടിയുടെ നഖങ്ങളാകുന്ന ചന്ദ്രന്മാർ തങ്ങളുടെ കലത്തിന്റെ ഏകപത്മത്തിനായി നിന്തിരുവടിയുടെ പദത്തെ സേവിക്കുകയാണ് ചെയ്യുന്നത്. എന്തുകൊണ്ടെന്നാൽ മറ്റുള്ള ചന്ദ്രന്മാരിൽ ആ പാദസേവയുടെ ഫലം കാണുന്നുവല്ലോ. എങ്ങിനെയെന്നാൽ ഒരു ചന്ദ്രൻ ഖാലനായിരിക്കുമ്പോൾതന്നെ നിന്തിരുവടിയുടെ കീഴിൽത്തന്നെ പ്രാപിച്ചിരിക്കുന്നു. മറ്റൊരു ചന്ദ്രൻ അവിടുത്തെ ലലാടപത്മത്തേയും പ്രാപിച്ചു. നിമ്ലഗണ്ഡമായിരിക്കുന്ന മറ്റൊരു ചന്ദ്രന്മാർ അവിടുത്തെ ഗണ്ഡമണ്ഡലങ്ങളും പരിണമിച്ചു. ദേവീപാദനഖാദികളാകുന്ന അനേക ചന്ദ്രന്മാരേയും, സജാതീയത്വം നിമിത്തം അവർക്കൊരു കലത്തേയും കല്പിച്ച് അവരിൽ ചിലർ ചെയ്യുന്ന പാദഭജനംകൊണ്ട് മറ്റുള്ളവർ ഉത്തമസ്ഥാനപ്രാപ്തിയെ വണ്ണിക്കുന്ന ഈ പദ്യത്തിൽ, രൂപകാലങ്കാരം സ്പഷ്ടമായിരിക്കുന്നതുകൂടാതെ പ്രസ്തുതനഖചൂത്താന്തവണ്ണനംകൊണ്ട് തത്സംരൂപ്യനിബന്ധനമായ അപ്രസ്തുതകല്പനവുത്താന്തം തോന്നുന്നതുകൊണ്ട് സമാസോക്തിയും പ്രകടമായിരിക്കുന്നുണ്ട്. ഭക്തിരസം വഴിഞ്ഞൊഴുകുന്നതുമാണ്.

പാദസൗഭാഗ്യഗുണപുതിപാദകളായ രമണീയ പദ്യങ്ങൾ അനേകം ഉണ്ട്. അവയിൽ അധികവും കേളികോപാചാരങ്ങളിൽ പരമശിവൻ നമസ്കരിക്കുമ്പോൾ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ശിരസ്സിലുള്ള പാദപ്രചാരത്തെ വിഷയികരിച്ചുള്ളവയാണ്. അവയിൽ ഒരു പദ്യം ഇങ്ങിനെയാണ്:—

“അനമൃപൃച്ഛേച്ഛിരസിതേപാദാഞ്ചപാതശ്ശിവേ
ജീയാദ്യനന്ദവദപങ്കജവതാമൊലാസ്യചഞ്ചീക്ഷണം

കിഞ്ചോഭഞ്ചിതബാലപല്ലവചതീജന്താജഭാവല്ലരി
ലാക്ഷാപരതപശേനസാസ്വസുഷമാസാന്ദ്രംചചാന്ദ്രീകലാ.”

ഹേ ദേവി! കാക്കൽ വീണ പരമശിവന്റെ തിരുമുടിയിൽ നിന്നിരുവടിയുടെ പാദപാതം ജയിപ്പതാക! അതു കൊണ്ട് ശിവന്റെ ശിരസ്സിലുള്ള ഗംഗ ക്ഷണനേരം താമരപ്പൂക്കളോടു കൂടിയതായി ഭവിച്ചു. എന്നതന്നെയല്ല, അദ്ദേഹത്തിന്റെ ജടയാകുന്ന ലത അല്പസമയം ഇളന്തളിരോടു കൂടിയതായും ഭവിച്ചു. തൃക്കാലിലെ ചെമ്പഞ്ഞിച്ചുറ്റ പകുതുകയാൽ ചന്ദ്രക്കല സന്ധ്യാരാഗം കലന്തായും ഭവിച്ചു. ഇതിൽ ദേവീപാദത്തെ താമരപ്പൂവായും ഇളന്തളിരായും കല്പിച്ചതുകൊണ്ട് രൂപകവും ചന്ദ്രക്കലയ്ക്കു സന്ധ്യാരാഗമുണപ്രാപ്തി പരകയാൽ തൽഗുണവും അവയോടു സങ്കീർണ്ണമായ ഉല്പാസവും ആകുന്ന അലങ്കാരങ്ങൾ എത്ര ഹൃദയംഗമങ്ങളായിരിക്കുന്നു!

ഭക്തന്മാർക്കു മുക്തിപ്രദമായി ശ്രീപാദത്തെ സ്തുതിക്കുന്നു:—

“ദിതപനസ്ഥിതയോസ്തപലീയപദനോദ്ദൈവതംനിരസ്യസ്തം
കൈവല്യപ്രതിപാദനേകശലതംജാതേതികേരവംശ്രമഃ
കിംവായുക്തിഭിരത്രമുക്തികാരതാവ്യക്തൈവദൈവപദയോ
മുക്താഹവഹിവിസ്തരണിവിമലംസുസ്ഥംഗിനോമീനവഃ”

ഹേ ദേവി! ദിതപത്തോടുകൂടിയിരിക്കുന്ന നിന്നിരുവടിയുടെ പാദങ്ങൾക്കു ദൈവതബുദ്ധിയെ കളഞ്ഞു ഏകത്വാവസ്ഥയായ മുക്തിയെ നൽകുന്നതിൽ സാമർത്ഥ്യമുണ്ടായതെങ്ങിനെയാണ്? അഥവാ അതിൽ യുക്തികൾ എന്തിനാണ്? പ്രത്യക്ഷപ്രമാണം തന്നെയുണ്ടല്ലോ. നിന്നിരുവടിയുടെ പാദങ്ങളെ ആശ്രയിച്ചിട്ടുള്ള ഈ നാലുപാദം മുക്തങ്ങളായി (മുക്തിയെ പ്രാപിച്ചവ എന്നും മുത്തുമണികളെന്നും) നിർമ്മലതയോടു കൂടി ശോഭിക്കുന്നുവല്ലോ. ഇതിൽ ദൈവതകളായ ദേവീപാദങ്ങൾക്കു അദൈവതത്വകമായിട്ടുള്ള മോക്ഷമാകുന്ന കാര്യത്തിന്റെ കർത്തൃത്വം വർണ്ണിച്ചതുകൊണ്ട് വിഭാവനവും, പാദങ്ങൾക്കുള്ള മുക്തികരത്വമാകുന്ന വാക്യം

ത്വത്തിന്നു തദന്തരവാക്യാത്മം ഹേതുവാകയാൽ കാവ്യ ലിംഗവും, മുക്താശബ്ദത്തിന്റെ ശ്ലേഷംകൊണ്ട് നഖങ്ങൾക്കു മൗക്തികാഭോധ്യവസായം ചെയ്തതാൽ അതിശയോക്തിയും ആകുന്ന അലങ്കാരങ്ങൾ ഉണ്ട്.

ഇങ്ങിനെ ഉദാഹരണങ്ങൾ കാണിച്ചുതുടങ്ങിയാൽ ഇതിലെ മിക്ക പദ്യങ്ങളും പകർത്തേണ്ടതായി വരും. അക്ലിഷ്ടങ്ങളായ ശ്ലേഷങ്ങളെക്കൊണ്ട് ഈ സ്തോത്രത്തിൽ കവി കാണിച്ചിട്ടുള്ള വൈചിത്ര്യങ്ങൾ അതുതരമായിരിക്കുന്നു. ശ്ലേഷാദികളായ ചില അലങ്കാരങ്ങളെ നവീനസാഹിത്യലോകം അവജ്ഞയോടുകൂടി നിരീക്ഷിക്കാൻ തുടങ്ങിയിട്ടുള്ളതു അവർക്കു മനോഹരങ്ങളായ ശ്ലേഷാദികൾ കാണാൻ സാധിക്കാത്തതാലാണെന്നു തോന്നുന്നു. പല കവികളും പ്രയോഗിക്കുന്ന ശ്ലേഷങ്ങൾ പ്രകൃതമായ അർത്ഥത്തിന്നു പരിപോഷം വരുത്തുകയോ രസത്തിന്നു വ്യക്തി വരുത്തുകയോ ചെയ്യാതെ വെറും 'ക്ലേശ'ങ്ങളായി പരിണമിക്കുന്നുണ്ട്. എന്നാൽ അങ്ങിനെ വരുന്നതു ശ്ലേഷത്തിന്റെ ദോഷമല്ലെന്നും അതു പ്രയോഗിക്കുന്നവരുടെ തരക്കേടാണെന്നും ഭട്ടപാദർ വിശദമാക്കിയിട്ടുണ്ട്. ഇതിന്നു ചില ഉദാഹരണങ്ങൾ താഴെ കാണിക്കുന്നു. ദേവീപാദത്തെ ദേവന്മാർ സ്തുതിക്കുന്നതായി പറയുന്നു: —

“വിഭാഗേണനമനേ ഞ്ഞയാവകരസംമജ്ജലാപനിന്ദപൂരം
ശ്ലേഷാലംകൃതിശാലിനാനഖമണീജതപ്രസാദശ്രിയാ
ഏകേനൈവപദേനദേവി! മഹിഷലാപംസേമഹീയസുരഃ
ശ്ലോകോയംരചിതസ്തപയേതി വിബുധാഃസംശ്ലാഘനംകർവതേ.”

ഹേ ദേവി! മഹിഷലാപംസനത്തിങ്കൽ ഭവതി ഒരു പദംകൊണ്ടു തന്നെ ഏറ്റവും മഹത്തരമായ ശ്ലോകത്തെ ഉണ്ടാക്കി. എന്നിങ്ങിനെ വിബുധന്മാർ ശ്ലാഘിക്കുന്നു. പദത്തിന്നു കാലെന്നും ശബ്ദമെന്നും, ശ്ലോകത്തിന്നു പദ്യമെന്നും കീർത്തിയെന്നും, വിബുധന്മാർ എന്നതിന്നു ദേവന്മാരെന്നും വിഭാഗന്മാരെന്നും അർത്ഥം. പദം എന്നിങ്ങിയുള്ളതെന്താൽമനോഹര

മായ യാവകമാകുന്ന രസ(ചെമ്പഞ്ഞിച്ചുറന്നും ശൃംഗാരം
ദിരസമെന്നും) ത്തോടുകൂടിയതാണ്. മനോഹരമായ ധ്വനി
(ശബ്ദമെന്നും വ്യംഗ്യമെന്നും)യുള്ളതുമാണ്. രൂപശ്ലേഷാലം
കൃതിശാലി (തളകളുടെ സംബന്ധം കൊണ്ട് അലങ്കാരമുള്ള
തെന്നും, ശ്ലേഷാലങ്കാരസഹിതമെന്നും)യുമാണ്. നഖമണി
കളെക്കൊണ്ട് പ്രസാദ(ശോഭ എന്നും പ്രസാദമെന്നു കാവ്യ
ഗുണമെന്നും)ത്തോടുകൂടിയതുമാണ്. ലോകത്തിൽ കവികൾ
അനേകപദങ്ങളെക്കൊണ്ടു എത്ര നിസ്സാരമായ ശ്ലോകവും
ഉണ്ടാക്കാറുള്ളൂ. നിന്തിരുവടി കേരപ്പടംകൊണ്ടു തന്നെ ഉ
ത്തമമായ ശ്ലോകത്തെ ഉണ്ടാക്കിയതു അത്തുതം തന്നെ എ
ന്നു ഭാവം. ഇതിലെ ശ്ലേഷാലങ്കാരംകൊണ്ട് കവി, രസസ
ഹിതവും ധ്വനിഭൂഷിതവും പ്രസാദവത്തുമായാലേ ശ്ലേഷാ
ലങ്കാരം നന്നാവുകയുള്ളൂ എന്നുകൂടി കാണിച്ചിരിക്കുന്നു.

ഇതര മരൊരഭിരഹരണം:—

“തപസ്വാദാംഗുചിപല്ലവൈരഗസുതേ! ദേവി! സ്വയംപഞ്ചഭിഃ
പഞ്ചതപം ഗമിതോ ഭരണസം ഇതിസ്വതന്ത്രാനുപക്രമം
ഏതേതരേവനരോക്തസ്രിഭഗതാംനീതോമഹേശ്വരൻ.
ലക്ഷതപംഗമിതഃപ്രസുന്ധനശേഷാവസ്ഥാപനംതൽപ്രായം.”

ഹേ ദേവി! ഭവതിയുടെ പാദത്തിന്റെ പഞ്ചാംഗലികൾ
മഹാസുരനെ പഞ്ചതപയെ പ്രാപിപ്പിച്ചു (പഞ്ചത എന്നതിന്നു
മാണമെന്നും അഞ്ചെന്നു അവസ്ഥ എന്നും അർത്ഥം) എന്നതു
അനുരൂപം തന്നെ. എന്നാൽ ഈ പഞ്ചാംഗലികൾ തന്നെ പ്ര
ണതനായവനെ ത്രിഭുതയെ (ദേവതപമെന്നും മുപ്പത് എന്ന
അവസ്ഥയെന്നും) പ്രാപിപ്പിച്ചതും പരമശിവനെ കാമദേവ
നലക്ഷതയെ (ലക്ഷ്യപമെന്നും ലക്ഷസംഖ്യാകതപമെന്നും)
പ്രാപിപ്പിച്ചതും അത്തുതമായിരിക്കുന്നു. ഇതിൽ ശ്ലേഷസംകീ
ർണ്ണങ്ങളായിട്ട് പൂർവ്വാർത്തിൽ കായ്ക്കുന്ന കാരണസാരൂപ്യ
മെന്നു നമുക്കു വ്യക്തവും, ഉത്തരാർത്തിൽ രണ്ടു വിരോധാഭാ
സങ്ങളും ഉണ്ടെന്നു പറയേണ്ടതില്ലല്ലോ.

കവിയുടെ പ്രാകരണപാണ്ഡിത്യത്തെ പ്രത്യക്ഷമാക്കുന്ന ഒരുഭാവമെന്നും ഇതാ: —

“ചേൽ പാദോയമജാശ്രി നഞ്ച തചിരസ്സൽ തപിതായോഗിനാ
മന്തസ്ഥാകൃതിരൂഷ്ടരേക് ചമമിഷപ്രബാസനപ്രഭുരേ
ഏവപൈപവിചാക്ഷരാത്മകമമുക്കൈലേന കന്യേ! കഥം
ഭാഷന്തേനതവഗ്ഗ്വന്ധു പവഗ്ഗ്വപഞ്ചനംവാജനാഃ”

ഹേ ദേവി! നിന്തിരുവടിയുടെ പാദം അജാശ്രിത (ബ്രഹ്മാവിനാൽ സേവിതമെന്നും അപ്രത്യുഹാരാന്തസ്തതങ്ങളായ സ്വരങ്ങളുള്ളതു എന്നും) മാണ്. തചിരമായ സ്സൽ (സ്സൽ മണമെന്നും ‘ക’ മുതൽ ‘മ’ വരെയുള്ള അക്ഷരങ്ങളെന്നും തോടുകൂടിയതുമാണ്) യോഗികളുടെ അന്തസ്ഥ (അന്തഃകരണത്തിൽ സ്ഥിതിചെയ്യുന്നതെന്നും, യ, ര, ല, വാക്ഷരങ്ങളെന്നും) മായ ആകൃതിയോടുകൂടിയതാണ്. മമിഷമദ്ഗ്നത്തിങ്കൽ ഉഷ്മാ (മൃദ് എന്നും, ശ, ഷ, സ, ഛാക്ഷരങ്ങളെന്നും) വിനോദ കൂടിയതുമാണ്. ഇങ്ങിനെ അവിചാക്ഷരാത്മകം (എല്ലാ നാശവസ്തുക്കളെക്കൊണ്ടും നശിക്കാത്തതെന്നും എല്ലാ അക്ഷരങ്ങളുമുള്ളതെന്നും) ആയ നിന്തിരുവടിയുടെ പാദത്തെ വിദപാമാർ നതവഗ്ഗ്വന്ധുവെന്നും അപവഗ്ഗ്വാലംബനമെന്നും പറയുന്നതെങ്ങിനെയെന്ന്? നതവഗ്ഗ്വന്ധുവെന്നതിന്നു തവഗ്ഗ്വക്ഷരങ്ങളില്ലാത്തതെന്നും നതജനസമൂഹങ്ങളുടെ ബന്ധുവെന്നും അർത്ഥം. അപവഗ്ഗ്വാലംബനമെന്നതിന്നു പവഗ്ഗ്വാക്ഷരങ്ങളില്ലാത്തതെന്നും മോക്ഷത്തിന്നു ശ്രയമെന്നും രണ്ടർത്ഥം. സകലാക്ഷരാത്മകമായ വസ്തു എങ്ങിനെ തവഗ്ഗ്വപവഗ്ഗ്വരഹിതമായി എന്നു വിദാധം. അതിന്നു പ്രണതബന്ധുവെന്നും മോക്ഷപ്രദമെന്നുമുള്ള അർത്ഥംകൊണ്ടു പരിഹാരം. ഇതിലെ വിദാധാഭാസാലങ്കാരവും ശ്ലേഷമൂലകമായ അതിശയോക്തിയും എത്ര മനോഹരമായിരിക്കുന്നു!

ഇപ്രകാരം ഈ കൃതിയിലെ ഗുണങ്ങളെ പരിശോധിക്കുന്നതായാൽ ഈ ലേഖനം വളരെ നീണ്ടുപോകുമായിട്ടുള്ളതുകൊണ്ട് തൽക്കാലം ഇതിവിടെ അവസാനിപ്പിക്കുന്നു.

സംസ്കൃതസാഹിത്യത്തിൽ സർവ്വമാ പ്രാധാന്യം വഹിക്കുന്ന ഈ സ്തോത്രരത്നം പഠിക്കുവാൻ കേരളീയരായ സമുദയങ്ങൾക്കു അഭികുചിയും, അതു പഠിക്കുന്നതിൽ കുറച്ചൊരു സാഹായ്യവും ഇതുകൊണ്ടു ഉണ്ടാകുന്നതായാൽ എന്റെ ഈ ശ്രമം സഫലമാകുന്നതുമാണ്.

കെ. വി. എം.

കണ്ണകാണാത്ത കുട്ടി.

ഒരനുകരണം.

(കേക)

സകലജനങ്ങളും "വെളിച്ച" മെന്റുചൊല്ലി
സ്വരസംപൂർണ്ണനദിവ്യമാംവസ്തുവെന്തോ?
ദൈവമായതിൻമുണമറിഞ്ഞീടുവാനുമി-
പ്പാവമാമെന്നിക്കൊട്ടംസമ്മതമരുളീല.

എന്താണുകൊഴുക്കൊരുമാഹാത്മ്യമുള്ളതെന്നീ-
യസ്സനായിടുംചെറുവാലനോടോതേണമേ!
മോഹനപദംതർങ്ങംപലതുംകാണത്തായി-
ട്ടാഹന്ത! പലപ്പൊഴുംപറയുന്നണ്ടുനിങ്ങൾ.

മിന്നുന്നപൊന്നുപോലെച്ചെങ്കുതിരൊളിനീളെ-
ച്ചിന്നുനൂടിനകരണമോതുന്നനിങ്ങൾ;
എത്രയുമുറ്റാത്താണായവനൊഴുംതേജ-
സ്സിത്രമാത്രമല്ലാത്തൊന്നൊന്നുമറിവില.
വകലുംപിന്നൊരുമെന്നുള്ളവകഭേദം
വരുത്തീടുവാനവനെങ്ങിനെശക്തനാകും?

സദ്രസംകളിക്കുഃസ്വാമൈനിക്കുസുഭിനമാം;
ഭദ്രമയുരങ്ങുസ്വേമൈനിക്കുരാത്രികാലം.

വകലുമിരവെന്നുംകേദംകല്പിപ്പതെന്റം-
വകയാണിതിലവ്വന്നിപ്പകർത്തപലേശം: --
സന്തതംജാഗരൂകനായിരുനീടാമെങ്കി-
ലന്തമില്ലാത്തകാലംവക;ലെന്നറിഞ്ഞീടാം.

നിങ്ങളെന്നുടെഭാഗ്യമില്ലായ്മയോത്തുദീപ്ത-
നിശ്ചാസംപൂണ്ടെന്നിനകണ്ണനീർപൊഴിയ്ക്കുന്നു?
എന്നാളുമെനിക്കറിഞ്ഞീടുവാൻവയ്യാതുള്ളോ
രന്നഷ്ടംസ്വയമേവസഹിച്ചുകൊൾവനീത്താൻ.

അസാധ്യവിഷയത്തിലാഗ്രഹിച്ചുത്താൻമന:-
പ്രാദംകളയുന്നതെന്തിന? പ്രമാകഷ്ടം!

സന്തതമലിഞ്ഞവംപാടുസ്വേമൈനിക്കുവക-

നന്ദനാണെന്നാകിലുംജ്ഞാനിയരംപൂർണ്ണശാസ്ത്രൻ

ചെറുപ്പിയിൽ കണ്ടെണ്ണിനയിക്കുക. (തിരുവേഗപ്പുറം)

പ്രാചീനഭാരതത്തിലെ

സാമുദായിക ജീവിതം.

(ടാഗോർ)

ഇന്ത്യയിൽ പണ്ടുകാലങ്ങളിൽ രാജാക്കന്മാർ മേലാദി
മരങ്ങളിൽ പൂർണ്ണകയം സമാധ്യങ്ങൾ സംരക്ഷിക്കുകയും
നീതിന്യായങ്ങൾ പരിപാലിക്കുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്; എ
ന്നാൽ ഇലശേഷം മുതൽ വിജ്ഞാനവിതരണംവരെയുള്ള
സകലകാര്യങ്ങളും സന്നിഷ്ടം സാധിച്ചിരുന്നതു സാമുദാ
യികശക്തികളാലായിട്ടായിരുന്നു. അന്നത്തെ ഹൈന്ദവസമൂഹം

ദായം സജീവവും അതിന്റെ ഘടന ഭൂമവും ആയിരുന്നു. തുടരെത്തുടരെ സംഭവിച്ചിരുന്ന രാജ്യവിപ്ലവങ്ങളോ, മല വെള്ളംപോലെ അടിച്ചുകയറിക്കൊണ്ടിരുന്ന അന്യശക്തികളുടെ ആക്രമണങ്ങളോ, ഒന്നാകുന്ന ആ ഘടനയുടെ രാമണീയകത്തെയോ, പ്രവൃത്തികളുടെ വിവിധതപത്തേയോ അശേഷം സ്വീകിച്ചിരുന്നില്ല. ആവക കലാപങ്ങൾ ഒന്നും ധർമ്മവിസ്മൃതിയിൽ മുക്കി മനുഷ്യരെ കേവലം ഭൃഗങ്ങളാക്കിത്തീർത്തില്ല; അതുകൊണ്ടൊന്നും ജനങ്ങൾ സാമുദായിക ബന്ധങ്ങളെ വലിച്ചുപൊട്ടിച്ചു നിരാലംബരായ അഗതികളായിത്തീർന്നില്ല. രാജാക്കന്മാർ അശ്രാന്തം മത്സരിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു; എങ്കിലും കാരോരോ മർമ്മരധപനി മുഴക്കുന്ന മുളകളുടെ സമീപങ്ങളിലും പൂന്തേനണുന്ന് പുംസ്തേനുകിലങ്ങൾ പാടുന്ന രസലവ്യങ്ങളുടെ എടയിലും മനോഹരങ്ങളായ മഹാമേന്ത്രങ്ങളും വഴിപോക്കുകളുള്ള വലിയ സത്രങ്ങളും ജനസാമാന്യത്തിന്റെ ഉപയോഗത്തിനുള്ള വമ്പിച്ച ജലാശയങ്ങളും വഴിപോലെ വളർന്നുകൊണ്ടുവന്നു. ഗ്രാമഗുരുക്കന്മാർ പുരാണകഥകൾ യഥാക്രമം പഠിപ്പിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. ഉയർന്നതരം തത്വജ്ഞാനപരങ്ങളായ വിഷയങ്ങൾ അക്കാലത്തു അപൂർവ്വങ്ങളായിരുന്നതുമില്ല. ഗ്രാമവീഥികളിലും സഭാസ്ഥലങ്ങളിലും രാമായണപാരമ്പര്യവും പാമസങ്കീർത്തനവും മുഴങ്ങിക്കൊണ്ടിരുന്നു. അന്നത്തെ സാമുദായികജീവിതം, ആ സമുദായത്തിൽനിന്നു വിട്ടതായോ വിഭിന്നമായോ ഉള്ള ഒരു അന്യശക്തിയെ ഒരിക്കലും ആശ്രയിച്ചിരുന്നില്ല. അന്യശക്തികളുടെ ആക്രമണം, തന്നിമിത്തം ആ സമുദായത്തിന്റെ മനോഹരജീവിതത്തെ അത്രമേൽ പ്രത്യാസപ്പെടുത്തിയതുമില്ല.

രാജീയകാര്യങ്ങളെക്കുറിച്ചുള്ള നമ്മുടെ ഇന്നത്തെ ആവലാതികൾ കേവലം വിസ്താരങ്ങളാകുന്നു. അതിനെക്കുറിച്ചു നാമത്ര സന്തപിക്കയും കണ്ണിരൊഴിക്കയും ചെയ്യേണ്ടതില്ല.

അതിനൊപ്പം ആദ്യകാരണമായി, അടിസ്ഥാനമായി, ഏകനിമിത്തമായി, ഒരു സംഗതിയുണ്ട്. ആ സംഗതി നമ്മെ അത്യന്തം പ്രസന്നിപ്പിക്കേണ്ടതാണ്. അതു ചിന്തിച്ചാണു നാം കുഞ്ഞിത്തപ്പെടേണ്ടത്. അതു മറ്റൊന്നുമല്ല. നമ്മുടെ ഭൂമികൾ ഇപ്പോൾ നമ്മുടെ സമുദായകേന്ദ്രത്തെ ദർശിക്കുന്നില്ല. ആ ഭൂമികൾ സമുദായത്തിനു പുറത്തുള്ള അന്യവസ്തുക്കളുടെ നേരെയെന്ന് തിരിഞ്ഞിരിക്കുന്നത്.

ഒരു ഗ്രാമത്തിന്റെ സമീപത്തിൽ കൂടി ഒഴുകിയിരുന്ന നദിയുടെ ഗതിക്കു പെട്ടെന്നു ഒരു മാറ്റം സംഭവിക്കുകയും അതു ആ സ്ഥലംവിട്ടു മറ്റൊരു ദിക്കിൽ കൂടി ഒഴുകിത്തുടങ്ങുകയും ചെയ്താൽ തീർച്ചയായും ആ ഗ്രാമത്തിലെ തോട്ടങ്ങളും ഫലവൃക്ഷങ്ങളും, കൃഷിയും കച്ചവടവും, സുഖവും സൗകര്യവും എല്ലാം അതോടുകൂടി താനേ ഒലിച്ചു നശിച്ചുപോകുന്നതായിരിക്കും. ആ ഗ്രാമം കാലാന്തരത്തിൽ ജനശൂന്യമായിത്തീരുകയും ചെയ്യും. അവിടത്തെ തോട്ടങ്ങൾ വെറും മരുസ്ഥലങ്ങളും, ആ പഴയ ഫലവൃക്ഷിയുടെ അവശിഷ്ടങ്ങളായി അവിടവിടെ കാണപ്പെടുന്ന കാടും പടലുമെല്ലാം കടവാതലുകളുടേയും മൃതകളുടെയും വസതികളും ആയി പരിണമിക്കും.

മനുഷ്യന്റെ മനസ്സാകുന്ന നദിയുടെ പ്രവാഹത്തിന്റെ സ്ഥിതിയും ഏതാണ്ട് അതുപോലെത്തന്നെയാകുന്നു. പുരാണകാലംമുതൽ ആരംഭിച്ചതും തടസ്സംകൂടാതെ ഒഴുകിക്കൊണ്ടിരുന്നതും ആയ ഈ പ്രവാഹം—അംഗങ്ങളിൽനിന്നു സമുദായകേന്ദ്രത്തിലേക്കും ആ കേന്ദ്രത്തിൽനിന്നു അനുസ്മൃതമായി കാരോ വ്യക്തിയിലേക്കും അംഗത്തിലേക്കും പ്രവേശിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന സജീവമായ ആ ചിന്താപ്രവാഹം—ഇന്ത്യയിലെ ഗ്രാമങ്ങളെയെല്ലാം പരിശുദ്ധങ്ങളും, ഫലപ്രദങ്ങളും, മനോഹരങ്ങളും ആക്കിച്ചെയ്തു. എന്നാൽ ഇപ്പോൾ ഇന്ത്യയുടെ മനസ്സ്—മൈനവഹായം—ഗ്രാമങ്ങളിൽനി

ന്നു എന്നെന്നേക്കുമായി പുറത്തുപോയിരിക്കുന്നു. ആ ഹൃദയം അന്യവസ്തുക്കളിൽ പാറിക്കൂടിയിരിക്കുന്നു. ഹൈന്ദവഹൃദയമാകുന്ന നദിയുടെ ഗതി മാറിയിരിക്കുന്നു. ആ നദിക്കു പണ്ടു കാലങ്ങളിലെപ്പോലെ ഹിന്ദുസമുദായത്തെ കുളിപ്പിക്കുവാനും കൊഴുപ്പിക്കുവാനും ശക്തിയില്ലാതായിത്തീർന്നിരിക്കുന്നു. തന്നിമിത്തം, ഹിന്ദുദേവാലയങ്ങൾ അറകുറങ്ങു തീർക്കുവാൻ ആളില്ലാതെ ജീർണ്ണിച്ചുകിടക്കുന്നു. ചളിയും ചവറും, നീക്കി നന്നാക്കുന്നതിനാടമസ്ഥനാരില്ലാതെ ജലാശയങ്ങൾ എല്ലാം രോഗബീജങ്ങൾ നിറഞ്ഞ പൊട്ടക്കുളങ്ങളായിത്തീർന്നിരിക്കുന്നു. ധനികന്മാരുടെ വസതികളെല്ലാം യാതൊരു ആഘോഷങ്ങൾക്കും അതിഥിസൽക്കാരങ്ങൾക്കും സദ്യകൾക്കും അവസരമില്ലാതെ ശൂന്യങ്ങളായിരിക്കുന്നു. അതുകൊണ്ടു ഇപ്പോൾ നമുക്കു വെള്ളം വേണമെങ്കിൽ അതു ഗവണ്മെണ്ടുതരണം; നമുക്കു ആരോഗ്യം വേണമെങ്കിൽ അതു ഗവണ്മെണ്ടു നല്കണം; നമുക്കു വിദ്യാഭ്യാസം വേണമെങ്കിൽ അതിനും ഗവണ്മെന്റിന്റെ തഴുതിട്ട വാതല്ക്കൽ നാം കെട്ടിക്കാത്തുനില്ക്കണം. ഏതു കാലത്തും ഏറാവും ഹൃദയാനന്ദകരമായ വിധത്തിൽ സ്വയമേവ പുത്തും കറുപ്പും ശോഭിച്ചിരുന്ന ആ മരംതന്നെ — പുരാതനവും ശ്രേഷ്ഠവുമായ ഹിന്ദുസമുദായവൃക്കുന്തന്നെ — ഇപ്പോൾ ചിലകളെല്ലാം ഉണർച്ചയും ഇലകളെല്ലാം കൊഴിഞ്ഞും നിസ്സഹായഭാവത്തിൽ മേപ്പോട്ടു നോക്കി ‘പുഷ്പം തരേണമേ’ ‘തളിരുണ്ടോകേണമേ’ എന്നു യാചിച്ചുകൊണ്ടു നില്ക്കുന്നു. ആ പ്രാർത്ഥന അംഗീകരിക്കപ്പെട്ടാൽത്തന്നെ എന്താണ് ഒരു പ്രയോജനമുള്ളത്? കെട്ടിച്ചമച്ച ഫലപുഷ്പി എന്തിനുള്ളതാകുന്നു? എത്രമേൽ നിലനില്ക്കുന്നു?

“സകാരാ”ണ് ഇംഗ്ലാണ്ടിലെ സർവ്വപ്രധാനമായ ശക്തി. പണ്ടുകാലങ്ങളിൽ നമ്മുടെ രാജ്യത്തുണ്ടായിരുന്ന രാജശക്തിയുടെ സ്ഥിതി വളരെ വ്യത്യസ്തമായിരുന്നു. ഇംഗ്ലാ

ണ്ടിലെ ജനങ്ങളുടെ ക്ഷേമത്തിന്റെ പ്രധാനമായ അധികാരിയും ചുമതലക്കാരനും ഭരണകർത്താവായതാണ്. ഇന്ത്യയെ സംബന്ധിച്ചുണ്ടായതോളം മുഴുവനും അങ്ങനെയല്ല. ജനങ്ങളെ സംരക്ഷിക്കേണ്ട ഭാരം രാജാവിനിലല്ലെന്നും, പ്രജകളെ വേദശാസ്ത്രങ്ങളിൽ വിദഗ്ദ്ധനാക്കിത്തീർക്കുന്നതിനു ധർമ്മമായി പ്രവർത്തിക്കുന്ന ആചാര്യന്മാരെ രാജാക്കന്മാർ യഥാവിധി മാനിക്കാറും പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കാറും പതിവില്ലെന്നും അല്ല, ഈ പറയുന്നതിന്റെ അർത്ഥം. എന്നാൽ അതെന്നു മല്ല സാരമായുള്ളത്. യഥാർത്ഥമായ ചുമതല മുഴുവൻ വഹിച്ചിരുന്നത് ഗൃഹസ്ഥനാണ്. രാജാവു ധനസഹായം നിർത്തിയതുകൊണ്ടോ, അഥവാ രാജ്യത്തു രാജാവുതന്നെ ഇല്ലാതായതുകൊണ്ടോ ഒന്നും സാമുദായികമായി നടത്തപ്പെടുന്ന ഈവക ധർമ്മാനുഷ്ഠാനങ്ങൾക്ക് — ചുമതലകൾക്ക് — പറയത്തക്ക വിപ്ലവങ്ങളൊന്നുംകരിക്കലുംസംഭവിച്ചിരുന്നില്ല. ജനങ്ങളുടെ ഉപയോഗത്തിനു രാജാക്കന്മാർ ജലാശയങ്ങളും മറ്റും നിർമ്മിക്കാതിരുന്നില്ല; എപ്പോൾ ധനികന്മാരും അതു തങ്ങളുടെ ഒഴിച്ചുകൂടാത്ത കടമയാണെന്നു ധരിച്ച് പ്രവർത്തിച്ചിരുന്നു; ധർമ്മാനുഷ്ഠാനം ഒരു ധനികനെപ്പോലെ രാജാവും പ്രവർത്തിച്ചിരുന്നു; അഥവാ, ധനികന്മാരെല്ലാം രാജാക്കന്മാരുടെ ചുമതലകൾ ഏറ്റെടുത്തിരുന്നു. രാജാവിന്റെ അലസതകൊണ്ടോ, അന്ധതകൊണ്ടോ, ഒന്നും രാജ്യത്തുള്ള ജലാശയങ്ങൾ വാരിപ്പോകുന്നതല്ലായിരുന്നു.

ഇംഗ്ലണ്ടിൽ കാരോളത്തർക്ക് അവരവരുടെ സേപുള്ളപ്പോലെ സുഖസൗകര്യങ്ങളേയും ക്ഷേമാഭിപ്പ്രദിയേയും വിനോദമാശ്വങ്ങളേയും തേടുന്നതിനും സമ്പാദിക്കുന്നതിനും അനുഭവിക്കുന്നതിനും സ്വാതന്ത്ര്യമുണ്ട്. സാമുദായികവ്യവസ്ഥയ്ക്കും ചുമതലകളോ അവർ ആകാശത്തിൽ ഒരു ഭാരമോപ്രതിബന്ധമോആയിത്തീർന്നിട്ടില്ല. പ്രധാനപ്പെട്ട എല്ലാ ചുമതലകളുടേയും ഭാരവാഹിത്വംസംസ്കരിക്കുന്നതെന്നതാണ്.

“ധർമ്മം കൊടു”ക്കുന്നതിനുംകൂടി ഒരാൾക്കു ഓരോരുത്തർക്കും അധികാരമോ ആവശ്യമോ ഇല്ല. അതിനുംകൂടി നിയമപ്രകാരമുള്ള ഉത്തരവാദിത്വം ഗവണ്മെന്റിനതെന്നയാകുന്നു. നമ്മുടെ രാജ്യത്തു രാജാക്കന്മാരാണ് താരതമ്യേത സ്വതന്ത്രന്മാരും ചുമതലകൾ കറഞ്ഞവരും ആയിരുന്നത്. സാമുദായികങ്ങളും രാഷ്ട്രീയങ്ങളും ആയ ബാല്യ്യതകളുടെ നിദാനം ജനസമൂഹംതന്നെയായിരുന്നു. രാജാവു യുദ്ധങ്ങളിലും നായാട്ടുകളിലും ഏല്പട്ടുവന്നു. അദ്ദേഹം രാജ്യകാര്യങ്ങൾ ശരിയാക്കുവണ്ണം നിർവ്വഹിക്കുന്നുണ്ടോ എന്നും, അലസനായും അസ്വാഭാവികമായും സ്വാർത്ഥതപ്തനായോ വിനോദിച്ചു വസിക്കുന്നുണ്ടോ എന്നും ഉള്ള സംഗതികൾ കണ്ടും ജനങ്ങളെയോ രാജ്യത്തെയോ അശേഷം പീഡിപ്പിച്ചിരുന്നില്ല. അതത്ര സൗഖ്യരവം സൗനിക്കേണ്ടുന്ന ഒരു വിഷയവുമായിരുന്നില്ല. രാജാവു ധർമ്മതല്പരനല്ലെങ്കിൽ അതിനുള്ള സമാധാനം ധർമ്മസ്വരൂപനായ ഭഗവാന്റെ അടുക്കൽ അദ്ദേഹം പറഞ്ഞുകൊള്ളും. അധർമ്മത്തിനുള്ള ശിക്ഷ അദ്ദേഹത്തിനു ലഭിക്കാതെ പോകുന്നതുമല്ല. രാജാവിന്റെ ധർമ്മനിഷ്ഠയോ അധർമ്മഭീതിയോ അല്ല ജനങ്ങളുടെ ക്ഷേമസുഖാദികൾക്കു കാരണവും അവലംബവും ആയിരുന്നത്. അതിനു ജനങ്ങൾ സമ്മതിച്ചിരുന്നതുമില്ല. ജനങ്ങളുടെ ക്ഷേമത്തിനുള്ള വഴികളെ ആരാഞ്ഞറിഞ്ഞു യഥാകാലം അതനുസരിച്ചു പ്രവർത്തിക്കുന്നതിനുള്ള സകല ഭാരവും ജനങ്ങൾ തങ്ങൾതന്നെ വീതിച്ചെടുത്തിരുന്നു. അതുതകരമായ ആ ക്രമീകരണം വിപുലവും വിശേഷാത്തരവും ആയിരുന്നു.

തന്നിമിത്തം നാം ‘ധർമ്മം ധർമ്മം’ എന്നു പറഞ്ഞുവരുന്ന ആ ദിവ്യചൈതന്യം അന്നത്തെ സാമുദായികജീവിതത്തിന്റെ ഹൃദയംതന്നെയായിരുന്നു. ആ ധർമ്മശക്തി സമുദായശരീരത്തെആപാദമൃഗം സജീവവും ശക്തിയുക്തവും മനോഹരവും ആക്കിച്ചെയ്തിരുന്നു. ഓരോരുത്തരും ഏറെക്കുറെ

ആത്മസംയമനം പരിശീലിക്കുന്നതിന്നുനിശ്ചയിതനാശായിരുന്നു; 'ധർമ്മം' അനുസരിച്ചു നടക്കുന്നതിന്നു ഏവരും ബാധ്യതപ്പെട്ടവരായിരുന്നു. ധർമ്മത്തിന്റെ അർത്ഥം അന്നു സുഗ്രാഹ്യവും ധർമ്മാനുഷ്ഠാനം സുപരിചിതവുമായിരുന്നു.

പാശ്ചാത്യപൗരസ്ത്യ പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ കാരോന്നിലും സമുദായശരീരത്തിന്റെ കാരോ ദിക്കിലാണ് അതാതിന്റെ ക്രമമായ വളർച്ചയും പ്രവൃത്തിക്കും അടിസ്ഥാനമായ ജീവചൈതന്യം സ്ഥിതിചെയ്യുന്നത് എന്നു സ്പഷ്ടമാകുന്നു. പുരാതനേന്ത്യയിലെ രാഷ്ട്രീയജീവിതം രാജ്യത്തിന്റെ ഹൃദയമായ ജനസമുദായത്തെത്തന്നെയും, പാശ്ചാത്യരാജ്യങ്ങളിലെ സാമുദായികജീവിതം രാഷ്ട്രാധിപതിയായ മഹാരാജാവിനേയും കേവലം അവലംബിച്ചുനിന്നിരുന്നു. ജനങ്ങളുടെ ഭൂരിസുഖത്തിന്നു വേണ്ടുതു പ്രവർത്തിക്കുന്നതിന്നുള്ള പുണ്യമായ ഉത്തരവാദിത്വം എവിടേയോ, ഏതിന്നോ, അവിടെയോകുന്നു, അതാകുന്നു, രാജ്യത്തിന്റെ ഹൃദയം. ആ ഹൃദയത്തിന്നു എപ്പോൾ പരക്കേല്ക്കുന്നുവോ, എത്രത്തോളം ശക്തിക്കുയം സംഭവിക്കുന്നുവോ, അപ്പോൾ അത്രത്തോളം രാഷ്ട്രീയജീവിതം ആപൽക്കരവും ബലഹീനവും ആയിത്തീരുന്നു. ഇംഗ്ലണ്ടിൽ രാജാവിന്റെ പരാജയംതന്നെയാകുന്നു രാജ്യത്തിന്റെ നാശവും. രാജ്യനാഥന്റെ തോൽവ് സമുദായത്തെ നിജ്ജീവമാക്കിച്ചെയ്യുന്നു. കാരണം സമുദായത്തിന്റെ ജീവനാധിയായ രാജാവ് നിശ്ശേഷനായിത്തീർന്നുതന്നെ. എന്നാൽ ഇന്ത്യയിലെ സ്ഥിതി നേരെ വിപരീതമാകുന്നു. അവിടെ സമുദായകേന്ദ്രത്തിന്റെ ഗുണാവസ്ഥകൊണ്ടു മാത്രമേ, രാഷ്ട്രീയജീവിതത്തിന്നു ഹാനി തട്ടുകയുള്ളൂ. രാജാക്കന്മാരുടെ വരവോ പോക്കോ, അന്യ കേന്ദ്രങ്ങളുടെ സ്ഥാപനമോ പഴയ രാജവംശങ്ങളുടെ നാശമോ ഒന്നും സാമുദായികജീവിതക്രമത്തെ ക്രമത്തിലധികം സ്തംഭിച്ചിരുന്നില്ല. മീതെ സഞ്ചരിക്കുന്ന കപ്പലുകളുടെ വലിപ്പമോ എണ്ണമോ തികക്കു

തിരക്കോ സമുദ്രത്തിലെ അഗാധജീവിതത്തിന്നു അശേഷവും ഹാനി വരുത്തുന്നില്ല. 'ഹൈന്ദവജീവിത'ത്തിന്റെ ഹൃദയം സമുദായമായിരുന്നു; രാജാവായിരുന്നില്ല. ആ ഹൃദയം തകരാറാകുന്ന അവസരത്തിലല്ലാതെ, സാമുദായികജീവിതം ജീണ്ണമായിത്തീരുമ്പോഴല്ലാതെ ആ ശരീരത്തിന്നു ഒരു ന്യൂനതയും സംഭവിച്ചിരുന്നില്ല. ഇംഗ്ലാണ്ടിലുള്ള എല്ലാ നന്മകൾക്കും കാരണഭൂതനും, എല്ലാ ക്ഷേമാഭിവൃദ്ധിക്കും ഉത്തരവാദിയും രാജാവായതും ഇന്ത്യയിൽ അപ്രകാരമുള്ള എല്ലാ ഭാരവാഹിത്വത്തിന്നും അധികാരിയും അവകാശിയും സമുദായംതന്നെ ആയതും ആകുന്നു, ഇംഗ്ലാണ്ടിൽ രാജാവിനെ രക്ഷിക്കുക എന്നുവെച്ചാൽ രാജ്യത്തെ രക്ഷിക്കുക എന്നാണർത്ഥമെന്നും, ഇന്ത്യയിൽ രാജ്യത്തെ രക്ഷിക്കുക എന്നു പറഞ്ഞാൽ സമുദായത്തെ രക്ഷിക്കുക എന്നാണഭ്യേശമെന്നും, ഞാൻ ഭവനമായി പ്രസ്താവിക്കുന്നതിന്നുള്ള കാരണം.

ആകയാൽ എന്നെന്നും രാജ്യത്തെ — രാജശക്തിയെ — ജാഗ്രദവസ്ഥയിലും പൂണ്ണബലത്തിലും നിലനിർത്തിപ്പോരുന്നതിന്നു ഇംഗ്ലാണ്ട് അശ്രാന്തം പരിശ്രമിക്കുന്നു. നേരെ മരിച്ച നാമാകട്ടെ, ഹൈന്ദവശാസ്ത്രസിദ്ധാന്തങ്ങളിൽ തത്തിക്കുളിച്ചുവളുന്തവന്നിട്ടുള്ള നാമാകട്ടെ, അഗാധമായ അലസതയിൽ അടിപ്പെട്ടു കിടക്കുന്ന നമ്മുടെ ഗവണ്മെണ്ടിനെ ഉണർത്തുന്നതിന്നുള്ള നിരന്തരശ്രമം മാത്രമാണ് ഒരു ഇന്ത്യക്കാരന്റെ ഏകകർത്തവ്യമെന്നു വിശ്വസിച്ചുപോരുന്നു. നമ്മുടെ വ്രണം പൊറുക്കുവാൻ മറ്റൊരാളുടെ ശരീരത്തിൽ പൊള്ളിച്ചാൽ മതിയെന്നു മനസ്സിലാക്കുവാൻ എങ്ങിനെയോ എന്നോ, നമുക്കു അസാധ്യമായിത്തീർന്നിരിക്കുന്നു!

വാഗ്വാദത്തിന്നു നമുക്കു വലിയ വാസനയാണ്. നമുക്കു ഈ പതനത്തിലും ഒന്നു വാദപ്രതിവാദംചെയ്തു നോക്കുക. പൊതുജനങ്ങളുടെ ക്ഷേമപരിപാലനത്തിന്നുള്ള പൂണ്ണ ബാല്യത ക്രമീകരിക്കപ്പെട്ട ഒരു സംസ്ഥാനഗവണ്മെണ്ടിൽ

മാത്രമായി സമർപ്പിക്കപ്പെടുന്നതല്ല, ആ ബാല്യത ആരം
 ഘ്നതും ഇല്ലാതെ അനാഥമായ നിലയിൽ സമുദായാംഗങ്ങ
 ുളിൽ കാരോരുത്തരുടേയും ചുമതലയായി സങ്കല്പിക്കപ്പെട്ട
 ന്നതിനേക്കാൾ വളരെ ഉചിതവും ഉപകാരപ്രദവും ആയി
 ട്ടുള്ളത്? കൊള്ളാം, അതു വിദ്യാർത്ഥികളുടെ സാഹിത്യസമാ
 ജ്ഞങ്ങളിൽ തർക്കത്തിനെടുക്കുന്നതിനു പാറിയതായ ഒരു വി
 ഷയമാണ്. അല്ലാതെ അതു സംബന്ധമായുള്ള വാഗ്വാദം
 കൊണ്ട് നമുക്കു യാതൊരു ഫലവും സിദ്ധിക്കുന്നതല്ല. ഇംഗ്ലാ
 ണ്ടിലെ 'ഗവണ്മെണ്ട്' എന്നു പറയുന്നതു പൊതുജനങ്ങളുടെ
 ഇഷ്ടാനിഷ്ടങ്ങളെ അനുസരിച്ചു പ്രവർത്തിക്കുന്ന ഒരു സ്ഥാപ
 നമാണ്. അതു പല പരിണാമങ്ങൾക്കു ശേഷമാണ് ഇന്നു
 ണ്തെ നിലയെ പ്രാപിച്ചിട്ടുള്ളതും. വാദപ്രതിവാദങ്ങൾക്കൊ
 ണ്ടുമാത്രം നമുക്കാർക്കും പെട്ടെന്നു ആ നിലയിൽ എത്തിച്ചേരു
 വാൻ സാധിക്കുന്നതല്ല. അതു പരിപൂർണ്ണതയുടെ പരമകാഷ്ഠ
 തനെയായിരുന്നാലും അതു കൂടാതെ കഴിക്കുവാനല്ലാതെ ഇ
 പ്പോൾ നമുക്കു ഗത്യന്തരമില്ല.

ഈ രാജ്യത്തെ സർക്കാരിനു — ഗവണ്മെണ്ടിനു — നമ്മു
 ടെ സാമുദായികജീവിതവുമായി — നമ്മളുമായിത്തന്നെ —
 ഒരു സംബന്ധവുമില്ലാതിരിക്കുന്നു. തന്നിമിത്തം നാം ആ സ
 ങ്ക്കാരിനോടു ആവശ്യപ്പെടുന്നതെല്ലാം വിലകൊടുത്തു വാങ്ങേ
 ണ്ടതായിരിക്കുന്നു. നമുക്കുള്ള സ്വാതന്ത്ര്യസമ്പത്തിൽ നിന്നാ
 ണ് നാം അവർക്ക് വില കൊടുക്കുന്നത്. ഈ ക്രയവിക്രയ
 ണ്തിന്റെ പശ്ചാത്തലം നമ്മുടെ പൂർണ്ണമായ സ്വാതന്ത്ര്യ
 ൂന്യതയാകുവാനേ നിർവാഹമുള്ളൂ. സമുദായം നിർവ്വഹിക്കേ
 ണ്ടതായ — പണ്ടുകാലങ്ങളിൽ നിവിഷ്ണും നിർവ്വഹിച്ചുപോന്നി
 രുന്നതായ — ഒരു ഭാരത്തെയോ, ചുമതലയെയോ, നാം സ
 ങ്ക്കാരിനെ ഏല്പിച്ചുകൊടുക്കുന്നതായാൽ പഴയകാലത്തു ഹി
 ൂസമുദായത്തിനുണ്ടായിരുന്ന പ്രാപ്തിക്കും ശേഷിക്കും അ
 ത്രത്തോളം ഇടിച്ചൽ തട്ടിക്കഴിഞ്ഞു എന്നുള്ളതു നിർവ്വിവാദ

മാകുന്നു. സമുദായം സസന്തോഷം നടത്തേണ്ടതായനാനാവിധങ്ങളായ എല്ലാ നടവടികളേയും ഗവണ്മെന്റ് ഏറ്റെടുക്കുന്നതിനുള്ള പരിശ്രമങ്ങളാണു നാം നമ്മുടെ അന്ധതയാൽ ഇപ്പോൾ സ്വയമേവ ചെയ്തുവരുന്നത്. വിഭിന്നങ്ങളായ അഭിപ്രായഗതികളോടും ആദർഭഭേദങ്ങളോടും കൂടിയ പല കക്ഷികളും വ്യക്തികളും ഇന്നു വരെയായി ഹിന്ദുസമുദായത്തിൽ അപ്പപ്പോൾ ഉത്ഭവിച്ചുവളർന്നുവന്നിട്ടുണ്ട്. ഇന്നുവരെ അപ്രകാരമുള്ള വളർച്ചകൾ തടയപ്പെടുകയോ, പരസ്പരം മത്സരിച്ചു നശിക്കുന്നതിനു കാരണമാക്കുകയോ ഉണ്ടായിട്ടില്ല. മാതൃസമുദായത്തിന്റെ അപ്രീതിക്കും വിദ്വേഷത്തിനും പാരത്രമാകാതെത്തന്നെ ആന്തരമായ ഉൾപ്പിരിവുകളും ഉൾവിഭാഗങ്ങളും ഉണ്ടാക്കിക്കൊണ്ടിരുന്നു. എന്നാൽ ഇംഗ്ലീഷുകാരുടെ നിയമശക്തി ആവിഭാഗങ്ങളേയും വ്യക്തികളേയും എല്ലാം പരസ്പരസംബന്ധമില്ലാത്ത ദൃഢീഭൂതങ്ങളായ പ്രത്യേകരൂപങ്ങളാക്കിത്തീർത്തിരിക്കുന്നു. “ഹിന്ദു” എന്നും “അഹിന്ദു” എന്നും ഉള്ള വിഭാഗവിശേഷം എല്ലാ വ്യക്തികളിലും മുദ്രിതമാക്കിത്തീർത്തിരിക്കുന്നു. നാം നമ്മുടെ സമുദായശരീരത്തിന്റെ അന്തർഭാഗത്ത് ഹൃദയകുഹാരങ്ങളിൽ അതിഭദ്രമായി ഇത്ര നീണ്ട കാലത്തോളം അടക്കി സൂക്ഷിച്ചിരുന്ന നമ്മുടെ ചൈതന്യബീജം ഇതാ ഇപ്പോൾ ബാഹ്യങ്ങളായ കയ്യേറ്റങ്ങൾക്കു ലാഭമായിത്തീർന്നിരിക്കുന്നു. നമ്മുടെ സമുദായശരീരത്തിന്റെ ഹൃദയം ഇതാ പുറത്തുനിന്നു കൊണ്ടതായ ഒരു കല്ലേറോടു വ്രണപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. ആ ഹൃദയത്തിന്റെ സ്പന്ദനം മന്ദീഭവിച്ചിരിക്കുന്നു. ഇതാണു നമുക്കു നേരിട്ടിരിക്കുന്ന അത്യാപത്ത്. അതാണ് നമ്മെ ബാധിച്ചിരിക്കുന്ന മഹാരോഗം.

പുത്തേശ്വർത്ത് രാമ മേനോൻ,

ബി. എ., ബി. എൽ.

നാടകസാഹിത്യം.

ഒരു ജനസമുദായത്തിന്റെ ഇടയിൽ സ്വതന്ത്രചിന്താ ശീലന്മാർ ധാരാളം ഉണ്ടാവുകയും, സംസ്കാരത്തിലും പരിഷ്കാരത്തിലും ആ ജനസമുദായത്തിന് ഗണനീയമായ ഒരു പദവി സിദ്ധിക്കുകയും ചെയ്യുമ്പോഴാണ് ആ ജനസമുദായം സംസാരിക്കുന്ന ഭാഷയ്ക്കു പുണ്യമായ പുഷ്പിയുണ്ടാകുന്നത്. ഭാഷയുടെ ലാവണ്യലളിതമായ താമസ്യത്തിലാണ് സാഹിത്യകലയ്ക്കു സ്വതന്ത്രമായ വളർച്ചയുണ്ടാവുന്നതെന്നും, സാഹിത്യകലയ്ക്കു പുണ്യമായ പുഷ്പിയുണ്ടാകുമ്പോഴാണ് ദൃശ്യകാമ്പ്യങ്ങളായ നാടകപ്രബന്ധങ്ങൾ ധാരാളം ഉണ്ടാകുന്നതെന്നും കാരോ സാഹിത്യചരിത്രങ്ങൾ നോക്കിയാൽ കാണാവുന്നതാണ്. നാടകനിർമ്മാണമാണ് കവിതപത്തിന്റെ പരമമായ മാനദണ്ഡം എന്നു സിദ്ധാന്തിക്കുന്ന 'നാടകാന്തം കവിതപം' എന്നുള്ള അഭിയുക്തോക്തിയും മേൽപ്പറഞ്ഞ സംഗതിയേത്തന്നെയാണ് ഉപോൽബലപ്പെടുത്തുന്നത്. ഇത്രയും സംഗതികൾ പറഞ്ഞു കഴിഞ്ഞാൽപ്പിന്നെ മലയാളഭാഷയിൽ സ്വതന്ത്രമായ ഒരു നാടകസാഹിത്യം രൂപമുലമായിത്തീർന്നു കാണാതിരിക്കുന്നതിനുള്ള കാരണം എന്താണെന്നു പ്രത്യേകം പ്രതിപാദിച്ചു കഴിയു എന്നില്ല. മറ്റൊരാൾ കാണിച്ചതു കാണിപ്പാനല്ലാതെ, തന്നെത്താൻകൊണ്ടുപോലിച്ചു കണ്ടുപിടിച്ചു സ്വന്തവും സ്വതന്ത്രവുമായ ഒരു വഴിയിൽക്കൂടെ പോകുന്നതിനു മടിയനായ മലയാളി ശ്രമിക്കുന്നതല്ല. അനുകരണശീലം അല്ലെങ്കിൽ 'കാട്ടിയതു കാട്ടുക' എന്ന സ്വഭാവം കേരളീയരുടെ ഒരു പ്രത്യേകതയായി ഉറച്ചുപോയിരിക്കുന്നതിന്റെ ഫലമായി കേരളത്തിന്റെ സാമ്പ്രദായികവും സാമ്പത്തികവുമായിട്ടുള്ള അഭിവൃദ്ധിക്കും, കേരളഭാഷയുടെ സാഹിത്യവിഷയകമായും ശാസ്ത്രീയമായുമുള്ള പ

ആ നാടകത്തിനുള്ള ദയനീയമായ ദാരിദ്ര്യം ആണ് അതിൽനിന്നു ഉന്നേയമായിരിക്കുന്നത്. അതിന്റെ കർത്താവായ കവി, കവിതപത്തിലും ഭാവനാശക്തിയിലും കേവലം കലാപ്രവണിതവയെ വഹിക്കുന്ന ആളാണെന്നുള്ളതിന്നു തെളിവു വേറെയൊന്നും ആവശ്യമില്ല.

ഇനി മലയാളത്തിൽ മൂന്നാമതൊരുവക നാടകകൃതികൾക്കുടി ഉണ്ട്. ഇവ ഇംഗ്ലീഷുവിദ്യാഭ്യാസത്തോടുകൂടി ഇറക്കുമതിചെയ്യപ്പെട്ടവയാണെന്നു കാണുന്നു. സാഹിത്യസംബന്ധമായ യോഗ്യതയിൽ ഇവയും തമിഴുനാടകപ്ലായയിലുള്ള കൃതികളുടെ നില തന്നെയാണ് വഹിക്കുന്നത്. കഥയുടെ കെട്ടും, കഥാപാത്രങ്ങളുടെ സംസാരവും പ്രവൃത്തികളും ഇംഗ്ലീഷു മട്ടിലും, കഥാപാത്രങ്ങളും കഥാരംഗങ്ങളും മലയാളത്തിലുള്ളവയും, സാഹിത്യഗുണം തീരെ സ്വീകാര്യതയായതിട്ടുള്ള ആ വക കൃതികൾക്കു എന്തൊരു ശുചിത്വവും ആസ്വാദ്യതയുമാണുണ്ടായിരിക്കുക എന്നു ഏതെങ്കിലും ആർക്കും ഉറപ്പാക്കിയിട്ടുണ്ട്. ഇംഗ്ലീഷു രൂപകങ്ങളുടെ മാതൃകയിൽ മലയാളത്തിൽ കരുപ്പിടിപ്പിച്ചിട്ടുള്ള ഭൂപ്രബന്ധങ്ങളിൽ, പ്രമസനങ്ങൾ അല്ലെങ്കിൽ 'ഫാൾസ്'കൾ എന്നു പറയപ്പെടുന്ന കൃതികളാണ് എണ്ണത്തിൽ തുലോമധികമുള്ളത്. സംസ്കൃതകാരോട് പേരും, ഇംഗ്ലീഷു കാരോട് രീതിയും കടംമേടിച്ചു രചിച്ചുവിട്ടിട്ടുള്ളവയും വിട്ടുപോയവയും ആയ ഈ വകപ്പിൽപ്പെട്ട കൃതികൾ ഉഭയഭാഷാജ്ഞയുള്ള ഒരു വക 'നവംസകഗ്രന്ഥ'ങ്ങൾ ആണെന്നു തന്നെ വേണം പറയാൻ. മലയാളത്തിലെ പ്രഖ്യാതനായ ആഖ്യാനികാകർത്താവായിരുന്ന സി.വി. രാമൻപിള്ള അവർകളുടെ 'പ്രമസമാല'കൾ മാത്രമെ ഈ ഇനത്തിൽ കുറച്ചെങ്കിലും ഗുണം ഉള്ളവയായി കാണപ്പെടുന്നുള്ളൂ. മനുഷ്യശാസ്ത്രതത്വപ്രകാരം, കഥാപാത്രങ്ങളെക്കൊണ്ടു പ്രവർത്തിപ്പിക്കുക, മനുഷ്യാനുഭൂതിയുടേയും മനുഷ്യാനുഭൂതിയുടെയും അനുസരിച്ചു രചിക്കുക

സഭാവങ്ങളെ സ്തരിപ്പിക്കുക, വണ്ണനകളേയും രംഗസംവിധാനങ്ങളേയും ഭാവനോത്തേജകങ്ങളാക്കിത്തീർക്കുക എന്നിങ്ങനെ രൂപകനിർമ്മാതാക്കളായ കവികൾ ശ്രദ്ധിക്കേണ്ട പല കൂട്ടങ്ങളും 'പ്രഹസനമാല'യിൽ ഒരുവിധം കെട്ടിച്ചു മാറിയിട്ടുണ്ടെന്നുള്ളതിനു സംശയമില്ല.

രസികശിരോമണിയായിരുന്ന രാമക്കുറുപ്പു മുൻചിയുടെ 'ചങ്കീചകര'ത്തിന്റെ പുറപ്പാടോടുകൂടി മലയാളത്തിൽ പ്രഹസനങ്ങളുടെ രചനയ്ക്കുപുറമെ മറ്റുതരം രൂപകങ്ങളുടെ നിർമ്മാണത്തിനാകും കച്ചകെട്ടിച്ചിറങ്ങാതെയായിത്തീർന്നു എന്നു പറയാം. 'ചങ്കീചകര'ത്തിലെ തീക്ഷ്ണനിശിതങ്ങളായ പരിഹാസശസ്ത്രങ്ങൾ ഏറ്റു നാടകമഴുത്തും മലയാളനാടകസംഘങ്ങളും നിലകൊള്ളി മുട്ടി രംഗത്തിൽനിന്നു അന്തർധാനം ചെയ്യുകയാണുണ്ടായത്.

ലോകോത്തരഗുണോത്തരമായ ശാകുന്തളവും, ഭാവഗംഭീരമായ ഉത്തരരാമചരിതവും തജ്ജമകളായി ലഭിച്ചിട്ടും കൈരളിക്കു നാടകസാഹിത്യത്തെപ്പറ്റി അഭിമാനിക്കുവാൻ അവകാശമില്ലാതെ വന്നതിനും കാലത്താലെ നാടകനിർമ്മാണപ്രസ്ഥാനം വിലിഭൂതമായിത്തീർന്നതിനും ഉള്ള ഫേതുക്കൾ സംക്ഷിപ്തമായി മുകളിൽ വിവരിച്ചു കഴിഞ്ഞുവല്ലോ. സംസ്കൃതം ഇംഗ്ലീഷു മുതലായ മുതിർ ഭാഷകൾ സാഹിത്യസമ്പത്തിൽ എത്രതന്നെ കൗബേരപദവിയിൽ ഇരിക്കുന്നവയായാലും, അതുകൊണ്ടു ആ ഭാഷകൾക്കു പ്രശസ്തിയും പ്രാധാന്യവും ഉണ്ടെന്നല്ലാതെ, ആ ഭാഷകളുടെ സാഹിത്യസമ്പത്തുകളിൽ ചിലതു കുറേക്കൂടി കടം വാങ്ങി കഴിഞ്ഞുകൂടുന്ന മലയാളത്തെപ്പോലെയുള്ള അന്യഭാഷകൾക്കു തന്മൂലം വലിയ ഉയർച്ചയൊന്നും യഥാർത്ഥത്തിൽ ഉണ്ടാകുന്നതല്ല. സംസ്കൃതം ഒരു ജീവൽഭാഷയല്ലാത്തതിനാൽ, ആ ഭാഷയിലുള്ള സാഹിത്യഗ്രന്ഥങ്ങളിലെ ആശയങ്ങൾക്കും അവയുടെ രീതികൾക്കും പഴക്കവും കാലഘാതിത്യക്കുറവും ധാരാളമുള്ള

തുകൊണ്ട് ആ ഭാഷയേയും, ഇംഗ്ലീഷ് ഒരു വിദേശഭാഷയാകയാൽ അതിലുള്ള ഗ്രന്ഥങ്ങളിലെ ചില ആശയങ്ങൾക്കും ആദർശങ്ങൾക്കും ഭാരതീയസംസ്കാരത്തിൽ സാത്ത്വം ഉണ്ടാക്കുവാൻ പാടില്ലാത്തതുകൊണ്ട് ആ ഭാഷയേയും കേരളഭാഷ സർവ്വാത്മനാ കണ്ണടച്ചു പിന്തുടരുന്നത് അനാവശ്യവും അനാശാസ്യവും ആയിട്ടുള്ളതാകുന്നു. അഭിനയപ്രധാനങ്ങളായ ദൃശ്യകാവ്യ (നാടക)ങ്ങളിൽ സജാതീയത തീരെ ഇല്ലാത്ത സാഹിത്യങ്ങളിലുള്ള സങ്കേതങ്ങളേയും സമ്പ്രദായങ്ങളേയും ഇറക്കുമതി ചെയ്യുന്നതായിരുന്നാൽ ദേശകാലോചിത്രലംഘനഭാഷം ഉണ്ടാകുന്നതും അനുഭവപ്രതീതി കാര്യുന്നതുകൊണ്ട് നാടകകൃതികളെ സ്സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം വിജാതീയസാഹിത്യാനുവർത്തനം വിശേഷിച്ചും വർജ്ജനീയമായിട്ടാണിരിക്കുന്നത്. സംസ്കൃതസാഹിത്യസിദ്ധാന്തങ്ങളെ അല്ലമെങ്കിലും വ്യതിയാനം വരുത്താതെ അതേനിലയിൽ പകർത്തിയിരിക്കുന്നവയായ ചില സാഹിത്യശാസ്ത്രകൃതികൾ ഇയ്യുടെ മലയാളത്തിലുണ്ടായിട്ടുണ്ട്. ഭിന്നഗോത്രോല്പന്നവും ജീവൽഭാഷയുമായിട്ടുള്ള കൈരളിയെ, പ്രായോഗികോപയോഗം ഇല്ലാതെയായിട്ടുള്ള ഒരു അതിപ്രാചീനഭാഷയായ ഗൈർവാണിക്ക് കൊണ്ടുപോയി ദാസ്യപ്പെടുത്തുന്നവയായ ഇത്തരം പുസ്തകങ്ങളിൽ പറയുന്നപ്രകാരത്തിലൊരനാടകം മലയാളത്തിൽ നിർമ്മിക്കുകയാണെങ്കിൽ അതത്ര വിചിത്രമായിരിക്കുമെന്ന് ഒന്നാലോചിച്ചുനോക്കുക! കാവ്യരചനയ്ക്ക് ഇമ്മാതിരിയുള്ള പുസ്തകങ്ങളെ ഉപാധീകരിച്ചുകൊണ്ടാൽ അവയിലുള്ള കർക്കശനിബന്ധനകളായ കാളായസശൃംഖലകളുടെ ദൃഢബന്ധനത്തിൽപ്പെട്ട സാഹിത്യത്തിന്റെ സ്വതന്ത്രമായ വളർച്ച വിഹതമായിത്തീരുന്നതല്ലതിന്ന സംശയമുണ്ടോ?

ബഹുവും അസ്വാസ്ഥ്യവും നിറഞ്ഞ ഇന്നത്തെ ഭൗതികജീവിതത്തിന്റെ രീതി ശരിയായ നാട്യകലയുടെ വള

ചുരുക്കം വലുതായ വിഷയം ഉണ്ടാക്കിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നതും മലയാളത്തിൽ സമഞ്ജസമായ ഒരു നാടകസാഹിത്യം ഉണ്ടാകാതെയിരിക്കുന്നതിന് ഒരു കാരണമായിരിക്കുന്നുണ്ട്. ജീവിതമത്സരം പ്രതിനിമിഷമെന്നപോലെ അധികമധികം തീക്ഷ്ണമായിത്തീരുകയും, പാശ്ചാത്യപരിഷ്കാരവും പൗരസ്ത്യദർശനവും തമ്മിലുള്ള ഘോരമായ ഏറ്റുമുട്ടൽ പ്രശാന്തസുഭഗമായ ഒരന്തരീക്ഷം (Peacefull atmosphere) ഇല്ലാതെയായി വരികയും ചെയ്തതോടുകൂടി ജനങ്ങൾക്കു, തുല്യമായ താല്പാലിക മനസ്സുന്തോഷത്തിനുള്ള സാമഗ്രികളെയല്ലാതെ Intellectual enjoyment എന്നു പറയുന്നതും, ബുദ്ധിശക്തിയുടെയും ഭാവനാശക്തിയുടെയും സാഹായത്തോടുകൂടി അനുഭവിക്കേണ്ടതുമായ കേവലാനന്ദത്തിന്റെ അനുഭൂതിക്കുവേണ്ട വകുക്കളെ അന്വേഷിച്ചു കണ്ടുപിടിക്കുവാനുള്ള ക്ഷമയും ശക്തിയും തീരെ കുറഞ്ഞുപോയിരിക്കുന്നു. ഇപ്പോഴത്തെ നാടകസംഘക്കാർ നാടകങ്ങളിൽ പ്രദർശിപ്പിക്കാറുള്ള സീനുകളിൽ ആളുകൾക്കു അധികം അഭിനിഷേധവും, നിരാഡംബരമായ കഥകളി എന്ന നൃത്യനാടകത്തിൽ വലിയ ശ്രദ്ധാജാഡ്യവും ഉണ്ടായിത്തീർന്നിട്ടുള്ളതിനു കാരണം, ബുദ്ധിശക്തിയുടേയും ഭാവനാശക്തിയുടെയും സാഹായ്യത്തോടുകൂടി ആസ്വദിക്കേണ്ട ശരിയായ നാട്യകലയിൽ രസിക്കുന്നതിനു തക്ക ഒരു മനഃസ്ഥിതി ഇല്ലാതെയായി വന്നിട്ടുള്ളതല്ലാതെ മറ്റൊന്നുമല്ല. ശകുന്തള തപോവനത്തിൽ വൃക്കസേചനം ചെയ്തുകൊണ്ടിരിക്കുന്നതും, ദുഷ്ടന്തൻ മരങ്ങളുടെ മറവിൽനിന്നു ആ സർപ്പാംഗസുന്ദരിയുടെ രൂപലാവണ്യം നോക്കി രസിക്കുന്നതും, അനുഭവപ്പെടുന്നതിനു വാചികാഗിക സാത്വികാഹാര്യരൂപങ്ങളായ നടാഭിനയവ്യാപാരങ്ങൾ മാത്രം പോരാ, അരങ്ങത്തു കരെ പൂച്ചട്ടികളും മറക്കൊമ്പുകളും കൂടി വേണമെന്നു വന്നാൽ അതു നാട്യകലയുടെ പരാജയമെന്നല്ല, കാഴ്ചക്കാരുടെ നിർഭാഗ്യമെന്നാണ്.

പറയേണ്ടത്. ഈ സ്ഥിതിക്കു, കാലകേയവധത്തിലുപ അജ്ഞനൻ യാതൊരു ആഡംബരമോടിയും ഇല്ലാത്ത നഗ്നമായ കരങ്ങളാണു വന്ന് ഉരൽപ്പറത്തു കയറിയിരുന്നത് മുകുടോഷയിൽ സ്വർഗ്ഗവണ്ണനും ചെയ്യുന്നതു കാണുമ്പോൾ വിളക്കിന്റെ മുമ്പിലിരിക്കുന്നവരെല്ലാം 'കുടകുണ്ഡസേവ'യ്ക്കു വട്ടംകൂട്ടുന്നതിൽ വല്ല ആശയയുദ്ധമുണ്ടോ? അപ്രതീക്ഷിതമായ ഒരു ശബ്ദം പെട്ടെന്നു കേൾക്കുന്നതായി നടൻ അഭിനയിക്കുമ്പോൾ നാടകം കാണുന്നവനും അതിൽ അനുഭവപ്രതീതി വരണമെങ്കിൽ അണിയറയിൽവെച്ച് ഒരു ഏറുചടക്കം പൊട്ടിച്ചു മതിയാവൂ എന്നുള്ളത് ആ നാടകദ്രാഷ്ടാവിന്റെ രസികത്വത്തിനും ഭാവനാശക്തിക്കും ഉള്ള ദാരിദ്ര്യത്തെല്ലാതെ മൊറന്തിനൊന്നാണ് വിളിച്ചുപറയുന്നത്. ഇങ്ങിനെയുള്ള ജനങ്ങൾ അധികപ്പെടുത്തുന്ന ഒരു രാജ്യത്തു ശരിയായ നാട്യകല വളർന്നു വരുന്നതിനും, ആ രാജ്യത്തെ ഭാഷയിൽ സമുൽകൃഷ്ടമായ ഒരു നാടകസാഹിത്യം ഉണ്ടായിത്തീരുന്നതിനും, കട്ടധികം പ്രയാസമുണ്ടെന്ന് എടുത്തു പറയേണ്ടതില്ലല്ലോ.

കഥകളി, തുള്ളൽ, ചാക്യാർകൂത്ത്, കൂടിയാട്ടം മുതലായ ദേശീയങ്ങളായ ചില പ്രത്യേകകലകൾ, മലയാളത്തിൽ സാധാരണ നാട്യകലയുടേയും നാടകങ്ങളുടേയും പ്രയോജനങ്ങളെ ഏതാണെന്നു നിർവ്വഹിച്ചുപോരുന്നുണ്ടെന്നുള്ള സംഗതികൂടി ഈ ഘട്ടത്തിൽ വക്തവ്യമായിട്ടുണ്ട്. നാടകങ്ങളുടെ സാഹിത്യസംബന്ധമായ പ്രയോജനത്തെ നിർവ്വഹിക്കുന്ന കാര്യത്തിൽ, നോവലുകൾ എന്നു പറയുന്ന പുതിയ ജാതികഥാപുസ്തകങ്ങളുടെ ആവിർഭാവവും ഒട്ടൊന്നുപയോഗപ്പെട്ടിട്ടുണ്ടെന്നുള്ളതിനും സംശയമില്ല. നാടകകർത്താവ് തിരശ്ശീലയുടെ മറവിൽ ഇരുന്നു കഥാപാത്രങ്ങൾ മുഖാന്തരം പറയുന്നകാരോട് ഇടപെടുമ്പോൾ നോവൽകാരൻ ചിലപ്പോൾ മറയ്ക്കുജീലിരുന്നു കഥാപാത്രങ്ങൾ വഴിയായും, ചി

ലപ്പോൾ, തിരശ്ശീല നീക്കി രംഗത്തിൽ വന്നുനിന്ന നേരിട്ടും വായനക്കാരനായി ഇടപാട് നടത്തുന്നു. നോവലുകളിലെ കവിവാക്യങ്ങൾ എടുത്തു കളഞ്ഞുനോക്കിയാൽ അവ എന്താണ് നാടകങ്ങളായി രൂപാന്തരപ്പെടുന്നതു കാണാം. കൃത്യാകൃത്യപ്രബോധനത്തിൽ നാടകങ്ങൾക്കും നോവലുകൾക്കും ജനസമുദായമധ്യത്തിൽ മിക്കവാറും ഒരേനിലയിലുള്ള ചുമതലയും സ്വാധീനശക്തിയുമാണുള്ളതെന്ന് അനുഭവത്തിൽ നിന്നറിയുന്നുണ്ട്. ശാകന്തളം, ഉത്തരരാമചരിതം മുതലായ നാടകരത്നങ്ങൾ ജനസമുദായത്തിനിടയിൽ സാധിക്കുന്ന പ്രയോജനങ്ങൾ ഇന്ദുലേഖ, മാർത്താണ്ഡവർമ്മ തുടങ്ങിയ ആഖ്യാനകൾക്കും നിർമ്മിക്കുവാൻ കഴിയുന്നവയായിട്ടാണിരിക്കുന്നത്. വിചാമവിഷയത്തിൽ വധുവരന്മാർ സ്വന്തം മനോഗമനികയനുസരിച്ചു പ്രവർത്തിക്കുന്നതാണ് ആശാസ്ത്രമായിട്ടുള്ളതെന്നും, അനുരാഗപൂർവ്വകമായ ഗാസ്യചിഹ്നം ആണ് തുലാം പരിഷ്കൃതമായിട്ടുള്ളതെന്നും എന്നാൽ, അനുരാഗത്തെ പരീക്ഷിച്ചു ബോധ്യപ്പെടുന്നതുവരേയും വിശ്വസിക്കരുതെന്നും, മരിച്ചായാൽ അനന്തം അനുഭവിക്കേണ്ടിവരുമെന്നും മഹാകവി കാളിദാസൻ ശാകന്തളനാടകം മുഖേന ജനസമുദായത്തെ പ്രബോധനം ചെയ്യുന്നു. രസികാഗ്രഗന്ധനായ ചന്തുമേനോൻ ഇന്ദുലേഖ വഴിയായും ഏകദേശം ഈ ആശയങ്ങളെത്തന്നെയാണ് നമ്മളെ പഠിപ്പിക്കുന്നത്. സ്രീകൾക്ക് ന്യായമായ സ്വാതന്ത്ര്യം അനുവദിക്കേണ്ടതാണെന്നും, രക്ഷിതാക്കന്മാർ വിചാമവിഷയത്തിൽ വധുപുരുഷന്മാരെ സേപച്ഛാധികാരത്തോടുകൂടി ശാസിക്കരുതെന്നും, 'നന്ദൂരിസ്സംബന്ധം' തീരെ ആഭാസവും വിഗമംണിയവുമായിട്ടുള്ളതിനാൽ വിവർജ്ജനീയമാണെന്നും ഇന്ദുലേഖ തന്മയതപത്തോടുകൂടി കേരളീയജനസമുദായത്തെ ഗ്രഹിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു.

ഇത്രയും പറഞ്ഞതിൽ നിന്ന നാടകങ്ങളുടേയും നോവലുകളുടേയും പരമോദ്ദേശ്യം, ഇമ്മാതിരിയുള്ള ലൗകികങ്ങളെ

ളായ ചില ചില്ലറക്കായ്ക്കങ്ങളാണെന്നു ആരും അത്ഥമക്കുകയില്ലെന്നു വിശ്വസിക്കുന്നു. തുല്യങ്ങളായ ചില ലൗകികകായ്ക്കങ്ങളെ മുൻനിർത്തി സാഹിത്യകൃതികൾ നിർമ്മിക്കുന്നതു ഭരവിധത്തിലും ആശാസ്യമായിട്ടുള്ളതല്ല. കേവലം ലൗകികങ്ങളായ ഓരോ ആവശ്യങ്ങൾക്കായി സാഹിത്യം മുതലായ കലാവിദ്യകളെ ഉപയോഗപ്പെടുത്തുന്നതായിരുന്നാൽ, ആ കലാവിദ്യകൾ ഭരവക കുച്ചവടവിദ്യകളായി പ്പരിണമിക്കുന്നതാണ്. ശബ്ദക്രിയയെ അപേക്ഷിക്കുന്ന ചികിത്സാരീതിയെ ആക്ഷേപിക്കുന്നതിനുവേണ്ടി മാത്രമായി ഒരു മികച്ച ഇംഗ്ലീഷ് സാഹിത്യകാരനായ ബണ്ണാഡ്ഷ് ഒരു ആഖ്യാനിക എഴുതിയിട്ടുള്ളതിനെപ്പറ്റി ചില കാവ്യമീമാംസകന്മാർ കലശലായി ആക്ഷേപിക്കാതിരുന്നിട്ടില്ല. സാഹിത്യകലയുടെ ഉദ്ദേശ്യം, ലൗകികകായ്ക്കങ്ങളേയും അതിലംഘിച്ച് അവയ്ക്കുപുറത്തുള്ള ഒരു ലോകത്തെക്കൂടി അഭിവ്യോപിച്ചുനിൽക്കുന്ന ഒന്നാകയാൽ, സാഹിത്യഗ്രന്ഥങ്ങൾ സങ്കുചിതങ്ങളായ ആശയങ്ങളുടേയും ആദർശങ്ങളുടേയും പ്രയോജനങ്ങളുടേയും പേരിൽ പ്രവൃത്തങ്ങളായിരിക്കുവാൻ പാടുള്ളതല്ല. ജനസഞ്ചയത്തിന്റെ ഭൗമവും ആദ്ധ്യാത്മികവുമായ ശ്രേയസ്സുകൾക്കു മാർഗ്ഗദർശകങ്ങളായിരിക്കുന്ന ഉത്തമങ്ങളായ ആദർശങ്ങളേ നിദ്ദേശിക്കുകയാണ് സാഹിത്യം ചെയ്യേണ്ടിയിരിക്കുന്നത്.

പ്രസക്താനുപ്രസക്ത്യാ ഇത്രയും ഇവിടെ പ്രസ്താവിച്ചുപോയത്, മലയാളത്തിൽ, ഇന്ത്യയിൽ ഏറ്റവും ഇടുങ്ങിയ ഉദ്ദേശത്തിൻപേരിൽ പ്രവൃത്തങ്ങളും, ഉൽകൃഷ്ടങ്ങളായ ആദർശങ്ങൾ യാതൊന്നുമില്ലാത്തവയും ആയിട്ടുള്ള പല കൃതികളും അവതരിച്ചുകാണുവാൻ ഇടയായതുകൊണ്ടാണ്. അമ്മാതിരിയുള്ള ക്ഷുദ്രകൃതികൾകൊണ്ട് സാഹിത്യത്തിനും ജനസഞ്ചയത്തിനും യാതൊരു പ്രയോജനവും സിദ്ധിക്കുന്നതല്ല എന്നു പ്രത്യേകം ധരിച്ചിരിക്കേണ്ടതാണ്. ഈ ശാഖാ

ചംക്രമണം ഇതോടുകൂടി നിന്തി വീണ്ടും നമുക്ക് പ്രകൃതത്തിലേയ്ക്കു കടക്കാം.

ഇന്ത്യക്കാർ പൊതുവേയുള്ളതും, പൊതുവെ അഭിമാനിക്കാവുന്നതുമായ സംസ്കൃതസാഹിത്യത്തിലെ നാടകസാഹിത്യശാഖ ഏതുവിധം സ്ഥിതിചെയ്യുന്നുവെന്നും, ഇന്ത്യൻ നാട്യകല അതിൽ ഏതുപ്രകാരം പ്രതിഫലിച്ചിരിക്കുന്നുവെന്നും ഉള്ള സംഗതികളാണ് അടുത്തു നമുക്കു ചിന്തിക്കുവാനുള്ളത്. സംസ്കൃതസാഹിത്യവും ഇന്ത്യൻ നാട്യകലയും ചരിത്രകാലാതീതമായ ഒരതിപ്രാചീനകാലത്തുതന്നെ ലബ്ധപ്രതിഷ്ഠങ്ങളായിട്ടുള്ളവയും അനന്യോപജീവികളായിരിക്കുന്നവയുമാകുന്നു. സംസ്കൃതഭാഷയിൽ പ്രത്യേകമായ പ്രതിപത്തിയോടും ശ്രദ്ധയോടും കൂടി പഠനവും പര്യേഷണ (Research) വും നടത്തിയിട്ടുള്ളവരായ ജർമ്മൻ പണ്ഡിതന്മാർ മിക്കപേരും ഈ അഭിപ്രായത്തന്നെയാണ് പറഞ്ഞു കാണുന്നത്. എന്നാൽ പ്രൊഫസർ വേബർ മുതലായ ഒന്നരണ്ടു പണ്ഡിതന്മാർ മാത്രം സംസ്കൃതനാടകസാഹിത്യവും ഭാരതീയനാട്യകലയും ഗ്രീക്കുകാരായുള്ള സമ്പർക്കത്തിന്റെ സന്താനങ്ങളായി ആവിർഭവിച്ചിട്ടുള്ളവയാണെന്നു വാദിക്കാതിരുന്നിട്ടില്ല. സംസ്കൃതനാടകങ്ങളെസ്സംബന്ധിച്ചു സവിശേഷമായ പഠനം ചെയ്തിട്ടുള്ള പ്രൊഫസർ, സിൽവയിൻലെവി എന്ന പണ്ഡിതൻ “Theatre Indion” എന്ന തന്റെ ഗ്രന്ഥത്തിൽ വേബർ മുതലായവരുടെ ഈ വാദങ്ങളെ ശരിയായി പണ്ഡിച്ചിട്ടുണ്ട്. സംസ്കൃതരൂപകങ്ങളിൽ പ്രധാനപ്പെട്ട ഒന്നായ ‘പ്രകരണ’ത്തിനും ഗ്രീക്കിലെ “New Comedy” എന്നു പറയുന്നതരം നാടകകൃതികൾക്കും പർസ്യരസാദൃശ്യം ധാരാളമുണ്ടെങ്കിലും അതൊരു തുല്യമായ യദൃച്ഛാസംവാദം മാത്രമാണെന്നല്ലാതെ ഗ്രീക്കുകാരുടെ നാടകസാഹിത്യം ഇന്ത്യക്കാരുടെ നാടകസാഹിത്യത്തിനു മാറ്റം ദർശിയിരുന്നിട്ടുണ്ടെന്നു സ്ഥാപിക്കുന്നതിനു തക്ക ഒരു പ്രബലയുക്തിയാകുമോ എന്നു സംശയമാണ്.

ഗ്രീസ്റ്റ് പൌരസ്സ്വരാജ്യങ്ങൾക്ക് അടുത്തുകിടക്കുന്ന ഒരു രാജ്യമാണെന്നും ഗ്രീസ്റ്റിലെ സംസ്കാരവും പരിഷ്കാരവും അന്യരാജ്യങ്ങളിൽ പ്രചരിച്ച് സ്വാധീനശക്തി ചെലുത്തിയിട്ടുണ്ടെന്നും ഉള്ളതു വാസ്തവംതന്നെ; അതുകൊണ്ട് അന്യത്ര അനുപലഭ്യമാനമായ ചില പ്രത്യേകതകളോടുകൂടിയ ഇന്ത്യൻനാടകസാഹിത്യത്തിനു ഗ്രീക്കുക്കരുടെ സാഹിത്യത്തിന്റെ കരാവലംബമുണ്ടായിട്ടുണ്ടെന്നു സമർത്ഥിക്കുവാൻ ന്യായമില്ലെന്നു തീർത്തുപറയാം.

സംസ്കൃതരൂപകങ്ങളുടെ അവഗ്രഹനവും, വിഭജനവും, വിഭാഗോപാധികളും, ലക്ഷണനിർവ്വചനവും, നിബന്ധനകളും അസാധാരണരീതിയിലുള്ളവയാണെന്നു കാണാം. ലോകത്തിലുള്ള മറ്റേതൊരു സാഹിത്യത്തിലും സംസ്കൃതസാഹിത്യത്തിന്റെ ശാസ്ത്രീയമായ നിഷ്പഷ്ടവും പരിഷ്കാരവും കാണാൻ കഴിയുന്നതല്ല. ശാസ്ത്രീയനിഷ്പഷ്ടം നിർവ്വന്ധരൂപത്തിലായിത്തീർന്നിടത്തോളം, നാടകകർത്താക്കന്മാരുടെ ഭാവനാശക്തിക്കും മനോധർമ്മത്തിനും സ്വതന്ത്രമായി പ്രവർത്തിക്കുന്നതിനു പ്രതിബന്ധം വലിച്ചുവരുന്നതും, തന്നിമിത്തം നാടകസാഹിത്യത്തിന്റെ പുരോഗതി പ്രതിമതമായിത്തീരുന്നതുമാണെന്നുള്ളതു ശരിതന്നെ. ശാസ്ത്രങ്ങളിൽ ശാസിക്കുന്ന നിയമങ്ങളൊന്നും തെറ്റിക്കാതെ ലക്ഷണമൊപ്പിച്ചു രചിക്കുന്ന കൃതികളിൽ കൃത്രിമത്വം കൂടുകയും ആസ്വാദ്യത കുറയുകയും ചെയ്യുമെന്നുള്ളത് സംസ്കൃതസാഹിത്യത്തിൽ കാളിദാസകൃതികൾക്കിപ്പരം ഉണ്ടായിട്ടുള്ള ദൃശ്യരൂപകാവ്യങ്ങൾ പരിശോധിച്ചാലറിയാവുന്നതാണ്. അകൃത്രിമരമണീയങ്ങളായ ഭാസനാടകങ്ങളിൽ നാട്യശാസ്ത്രനിയമങ്ങളും നാടകീയനിബന്ധനകളും സ്വേച്ഛാധികാരം ചെലുത്തിയിട്ടില്ലാത്തതുകൊണ്ട് അവയുടെ സ്വാഭാവികമായ സൗന്ദര്യത്തിനു ലേശവും ഹാനി തട്ടിയിട്ടില്ല. ഭാസന്റെ കാലത്തിൽനിന്നു കാളിദാസന്റെ കാലമായപ്പോഴേക്കും, കാ

ജിദാസന്റെ കാലത്തിൽനിന്നു ഭവഭൂതിയുടെ കാലമായ പ്ലേംഗ്ജം സാഹിത്യശാസ്ത്രനിബന്ധനകളുടെ അധികാരപ്രയോഗം ക്രമേണ അധികമധികം അനിയന്ത്രിതമായും പ്രബലമായും തീർന്നു കഴിഞ്ഞതിനുള്ള ലക്ഷ്യങ്ങൾ ആ മൂന്നു കവികളുടേയും കൃതികൾ തട്ടിച്ചു വായിച്ചു വിമർശനം ചെയ്യുന്നവർക്ക് സുദർശനമാണ്. ഭാസന്റെയും കാളിദാസന്റെയും ഭവഭൂതിയുടേയും നാടകങ്ങളോളം പ്രകൃഷ്ടം പ്രശസ്തിയും ഉള്ള നാടകപ്രബന്ധങ്ങൾ സംസ്കൃതസാഹിത്യത്തിൽ വേറെയില്ലെന്നുതന്നെ വേണം പറയുവാൻ. ഈ മൂന്നു കവികളും തങ്ങളുടെ കാലങ്ങളിൽ സാഹിത്യശാസ്ത്രനിബന്ധനകൾക്കുള്ള പ്രാബല്യത്തിന്റെ സ്ഥിതിയനുസരിച്ചു ഏതെങ്കിലും അവയുടെ വരുതികൾക്കു കീഴടങ്ങിയിട്ടുണ്ടെങ്കിലും, യുക്തമായൊരു സന്ദർഭങ്ങളിൽ മിക്കവാറും സാഹിത്യനിയമങ്ങളെ വിഗണിച്ച് സ്വാതന്ത്ര്യപ്രകടനം ചെയ്തിട്ടുള്ളതായിട്ടു കാണാം. നാടകത്തിൽ വീരമോ ശൗംഗാരമോ അല്ലാതെ മറ്റൊരു രസത്തേയും അംഗിയായ സ്ഥായിരസമാക്കിത്തീർക്കാൻ പാടില്ലെന്നും, കഥാപരിസമാപ്തി മംഗലപരമായിരിക്കേണമെന്നുമുള്ള നാടകീയനിയമങ്ങളെ വിപരീതം ചെയ്തു കുറാത്തിന്നു 'ചാജ്ജ്ചെയ്യപ്പെടാതെ' കഴിക്കുന്നതിന്നു ചേണ്ടി, കരുണരസപ്രിയനായ ഭവഭൂതി, ശോകപര്യവസായിയായ ഉത്തരാശാമനകഥയെ തന്റെ നാടകത്തിൽ ശുഭപര്യവസായിയാക്കിത്തീർത്ത് കരുണയെ കരുണവിപ്രലംഭശൗംഗാരമായി പരിണമിപ്പിച്ചുവെങ്കിലും സാഹിത്യശാസ്ത്രശാസനപ്രകാരം രംഗത്തിൽ പ്രയോഗിക്കുവാൻ പാടില്ലാത്ത വധത്തെ രണ്ടാമങ്കത്തിൽ (ശംഭുവധപ്രകരണം) രംഗത്തിൽ വെച്ച് നടത്തിക്കുവാൻ ഒട്ടും അധൈര്യപ്പെട്ടില്ല.

പ്രകൃതിയുടെ സൗന്ദര്യത്തിലും, പ്രകൃതിസിദ്ധമായ രാമണീയകത്തിലും, മനുഷ്യരുടെ മനോഭാവങ്ങളിലും, പ്രകൃ

തിയും മനുഷ്യനും തമ്മിലുള്ള ബന്ധത്തിലും സൂക്ഷ്മദൃഷ്ടി പ
 തിപ്പിക്കുന്നവരും അവയുടെ തത്വങ്ങളെ അവലോകനം ചെയ്
 ്തു രസിക്കുന്നവരുമായതുകൊണ്ടാണ് ഭാസനും കാളിദാസ
 നും ഭവഭൂതിയും ശാസ്ട്രകാരന്മാരുടെ അടിമകളായി-തീരാ
 തേയും ആഹാര്യശോഭയുടെ ആധാരത്തിനു വേണ്ടി കൃത്രി
 മകല്പനാപഥത്തിൽ ചെന്നു ചാടാതേയും തങ്ങളുടെ കാവ്യ
 ങ്ങളെ രചിച്ചിട്ടുള്ളത്. മൂന്നുപേക്കും പ്രകൃതിസിദ്ധമായ
 സൗന്ദര്യത്തിലുള്ള സ്വാമസ്യത്തെ വിലോകനംചെയ്ത് ര
 സിക്കുവാനുള്ള ചാതുര്യവും വാസനയും കരേവിധത്തിലാണ്
 ഉള്ളത് എന്നു ക്രമേണ താഴെ ഉദ്ധരിക്കുന്ന ഉദാഹരണങ്ങ
 ലിൽനിന്നു വിശദപ്പെടുന്നതാണ്. പ്രതിമാനാടകത്തിൽ ഭാ
 സൻ സർവാഭരണഭൂഷിതാംഗിയായ രാജകുമാരിയ്ക്കു നരൂപമാ
 യ ആഡംബരങ്ങളോടു കൂടി വർത്തിക്കുന്ന സീതയെ വണ്ണി
 ക്കാതെ, “കാണുന്നകമ്മലുടന്തരിവളഞ്ഞുകാതും കൈരണ്ടു
 മേവളയഴിച്ചതിനാൽ വിളത്തും. എന്നല്ല, മെയിൽ മണിഭൂ
 ഷകളിട്ട താഴേ ഭാഗങ്ങളിപ്പൊഴുമയന്നുനികന്നതില്ല” എ
 ന്നിങ്ങിനെ ആഭരണങ്ങളഴിച്ച സീതയെ വണ്ണിച്ചിരിക്കുന്ന
 തു നോക്കുക. പ്രകൃതിസുഭഗയായ സീത പെട്ടെന്നു ആഭര
 ണങ്ങളഴിച്ചപ്പോൾ പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ട അകൃത്രിമമായ അഭിന
 വമാധുര്യവിശേഷത്തിൽ ഭാസന്റെ രാമന്റെ ദൃഷ്ടി പതിയു
 ന്നു. ‘കമ്മലുടന്തരിവളഞ്ഞുകാതി’ലും, വളയൂരിയ കൈകളിൽ
 ഉള്ള വിളത്തു വളയുടെ പാടിലും, ആഭരണങ്ങൾ അഴിച്ചിട്ട
 അധികസമയമായിട്ടില്ലാത്തതിനാൽ ഉയന്നു നികന്നിട്ടി
 ല്ലാത്ത ആഭരണസ്ഥാനങ്ങളുടെ താണ ഭാഗങ്ങളിലും ഉള്ള
 ‘കവിത’ കണ്ടെത്തിയ കവിയുടെ അകൃത്രിമസൗന്ദര്യനിരീ
 ക്ഷണത്തിനുള്ള നൈപുണ്യവും രസികത്വവും എത്ര സ്തു
 ത്വഹണീയങ്ങളായിരിക്കുന്നു!

“ശ്രമാംബശിശിരീഭവൽപ്രസൃതമനമനാകിനീ-

മരുത്തരജിതാലകാകചലലാടചന്ദ്രഭൃതി,

അകങ്കമകളുകിതോജപലകപോലമുൽപ്രേക്ഷ്യതേ
നിരാഭരണസുന്ദരശ്രവണവാശമുശാമുഖം”

എന്നിങ്ങിനെ ഭവഭൂതിയുടെ രാമനും നിരാഭരണസുന്ദരിയായ സീതയെ വർണ്ണിക്കുന്നതു കാണുക. നിരാഭരണസുന്ദരമായ കണ്ണയഗളത്തിലും, അകങ്കമകളുകിതമായ പൂങ്കവിളിണയിലും, തെന്നലോറു ചലിക്കുന്ന കുന്ദകന്തളങ്ങൾ വിയപ്പുണിഞ്ഞ മുദലമാലത്തിൽ ചിന്നിക്കിടക്കുന്നതിലും രസികജനദൃഷ്ടികൾക്കു ആകാം ദർശിക്കാവുന്ന വിലോചനാസേചനകമായ രാമണീയകവിശേഷമൊന്നുള്ളതു നിരീക്ഷണചതുരനായ ഭവഭൂതി സചേതസ്സുകളുടെ സങ്കല്പദൃഷ്ടിക്കു മുന്നിൽ ചിത്രീകരിച്ചു നിർത്തിയിരിക്കുകയാണ് ഈ ഗ്ലോകംകൊണ്ടു ചെയ്തിട്ടുള്ളത്.

പൃഷ്ടസേചനശ്രാന്തയായ ശകന്തളയുടെ താൽക്കാലികമായ മധുരപഞ്തെ വിഭാവനാദൃഷ്ടിക്കു മുമ്പിൽ കണ്ടു ചമൽകൃതചിത്തനായിത്തീർന്നു വർണ്ണിക്കുന്ന രസികകലശിഖാരാമണിയായ കാളീദാസന്റെ,

സ്രസ്താംസാവതിമാത്രലോചിതതലൗ

ബാഹുഘടോൽഷേപണാ -

ദദ്വാപിസ്തനവേപഥംജനയതി -

ശ്വാസഃപ്രമാണാധികഃ

ബലംകണ്ണശിരീഷരോധിചദനേ

ഘർമ്മാദസാംജാലകം

ബന്ധേസ്രംസിനിയൈചകഹസ്തയമിതഃ

പശ്ചാദാമുഖംജാഃ

എന്നു പദ്യവും, അകൃത്രിമരാമണീയമായ സൗന്ദര്യത്തെ എത്ര തന്മയതപത്തോടുകൂടി ചിത്രീകരിച്ചിരിക്കുന്നു എന്നു നോക്കുക. ഏറ്റവും പ്രധാനമായിട്ടുള്ളതും, ഏറ്റവും ആസ്വാദ്യമായിരിക്കുന്നതും എന്നാൽ ആരും കാണാതെ കിടക്കുന്നതുമായ ഒന്നിനെ എല്ലാവരും കാണിച്ചുകൊടുക്കുന്ന

തിലാണല്ലോ കവിവണ്ണനത്തിന്റെ വിജയം അടിയുറച്ചുനില്ക്കുന്നത്. ഇവിടെ ഉദാഹരിച്ച പദ്യങ്ങളെല്ലാം തത്തൽ കവികളുടെ തദപിഷയകമായ പ്രകൃതിനിരീക്ഷണത്തിലുള്ള ശക്തിയേയും വിനോദശീലത്തേയും നല്ലപോലെ പ്രബോധിപ്പിക്കുന്നുണ്ട്.

ഭാസന്റേയും കാളീദാസന്റേയും നാടകങ്ങളിലെ കഥാപാത്രങ്ങൾ കരെള്ളടി ലൗകികജ്ഞായയും തന്മയത്വവും ഉള്ളവരും, സന്ദർഭങ്ങൾ തുലോം സ്വരസ്പന്ദങ്ങളും ആകയാൽ അഭിനയയോഗ്യത അവയ്ക്കു അധികമുണ്ട്. ഭവഭൂതിയുടെ നാടകങ്ങൾക്കു അഭിനയയോഗ്യത കറയുമെങ്കിലും അഗാധാലോചനാവിഷയത്വം എന്ന പ്രശംസനീയമായ ഒരു പ്രത്യേകതയുള്ളതായി കാണാം. ഭവഭൂതിയെപ്പോലെ ഇങ്ങിനെ മനശ്ശാസ്യതത്വങ്ങൾ മനസ്സിലാക്കുകയും മനുഷ്യഭാവത്തിന്റെ വിവിധങ്ങളായ സൂക്ഷ്മഭാവങ്ങളെ ഗ്രഹിക്കുകയും ചെയ്തിട്ടുള്ള ഒരു കവി, ലോകത്തിൽ ചേരെയില്ലെന്നതന്നെ വേണം പറയുവാൻ. ഉത്തരരാമചരിതം പോലെ പ്രൗഢഗംഭീരവും എന്നാൽ കരുണമയവും ആയിട്ടുള്ള ഒരു നാടകം നിർമ്മിക്കുവാനും, ജനകൻ, ശ്രീരാമൻ എന്നിവരെപ്പോലെയുള്ള കഥാപാത്രങ്ങളെ സൃഷ്ടിക്കുവാനും, മനുഷ്യരുടെ സാത്വികങ്ങളായ മനോഭാവങ്ങളെ മുഴുവൻ ഇളക്കിമറിച്ച് അവരേകൊണ്ട് തുടക്കം മുതൽ ഒടുക്കംവരെ കരയിക്കുവാനും ഇനിയൊരാൾ വേണമെങ്കിൽ അതിന്നു ഭവഭൂതിതന്നെ വീണ്ടും ഭവഭൂതിയായിട്ടു ജനിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. ഇത്രയും പറഞ്ഞു ഈ വിസ്തരം നിർത്തിയേക്കാം.

സംസ്കൃതരൂപകങ്ങളിൽ നാടകങ്ങൾ, പ്രകരണങ്ങൾ, ഭാണങ്ങൾ, എന്നിങ്ങിനെ മൂന്നുതരം പ്രബന്ധങ്ങളാണ് പ്രധാനങ്ങളായി കാണപ്പെടുന്നത്. നാടകങ്ങളിൽ ചക്രവർത്തിസ്ഥാനം ശാകന്തളത്തിനാണെങ്കിൽ പ്രകരണങ്ങളിൽ പ്രാഥമ്യം ഉള്ളുകടിക്കുന്നതാകുന്നു. ഭവഭൂതിയുടെ മാലതീമാധവ

ത്തിനും, ഫയ്ക്കന്റെ രത്നാവലിക്കും മുഹ്ലകടികത്തോളം മെച്ചമില്ലതന്നെ. തിരുവിതാംകൂർ ഗവണ്മെന്റിന്റെ ആഭിമുഖ്യത്തിൽ പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിയിട്ടുള്ള ഭാസനാടകചക്രത്തിൽ ഉൾപ്പെടുക എന്ന ചതുരങ്കമായ 'ചാരുദത്ത' നാടകത്തെ ചില്ലറയായ ചില മാറ്റങ്ങൾ വരുത്തിയും, ആരങ്കങ്ങൾ അധികമായി കൂട്ടിച്ചേർത്തും രൂപാന്തരപ്പെടുത്തിയിട്ടുള്ള ഒരു കൃതിയാണ് മുഹ്ലകടികമെന്നാകുന്നു ചില സാഹിത്യചരിത്രജ്ഞന്മാരുടെ അഭിപ്രായം. മുഹ്ലകടികത്തിലെ കഥാപാത്രങ്ങളെ ലോകീകമാകയാൽ അഭിനയിച്ചാൽ അനുഭവപ്രതീതി അതിൽ അധികമുണ്ടായിരിക്കുമെന്നു തീർച്ചയാണ്. മുദ്രാക്ഷസം, അനഗർഭരാജചരം, വേണീസംഹാരം, നാഗാനന്ദം, ജാനകീപരിണയം മുതലായ മറ്റുള്ള സംസ്കൃതരൂപകങ്ങൾ മിക്കവാറും ഗുണകാണ്ഡം മൂന്നാംതരം കൃതികളാകയാൽ അവയ്ക്കു സഹൃദയന്മാരുടെ ഇടയിൽ പരയത്തക്ക പ്രചാരമൊന്നുമില്ല. പരിനൊന്നാംതരം ആണ്ടു മുതൽ തുടരുന്നതായ മഹമ്മദീയരക്തമണങ്ങളുടെ പലമായും പരിവർത്തനത്താലും ഫൈസലാബാദ് രാജാക്കന്മാരുടെ അധഃപതനത്താലും സംസ്കൃതഭാഷയുടെ പ്രചാരം ചുരുങ്ങിച്ചുരുങ്ങി വന്നതോടുകൂടി സംസ്കൃതനാടകസാഹിത്യത്തിന്റെ വളർച്ച പെട്ടെന്നുണ്ടായതിൽക്കുറവുണ്ടായത്. കവ്യനിർമ്മാണം, കവികളുടെ പാണ്ഡിത്യവിജ്ഞാപനത്തിന്റെ പ്രകടനത്തിനും ബുദ്ധിശക്തികൊണ്ടു സർവ്വവിദ്യകൾ കാണ്മുന്നതിനും ഉള്ള കണ്ഠയിത്തീർത്തും നാടകസാഹിത്യത്തിന്റെ അധഃപതനത്തിനു മേതുവായിത്തീരുന്നതിന്നു ടില്ല.

സംസ്കൃതസാഹിത്യത്തിൽ അശുഭപത്ത്വസാധി (Tragedy) കളായ പ്രബന്ധങ്ങൾ വളരെ വിരളമാണ്. വാത്മീകീരമായണയും മഹാഭാരതവുമായ ഇതിഹാസകാവ്യങ്ങൾ മാത്രമേ അശുഭപത്ത്വസാധികളായി കാണ

നുള്ളു. അവയുടെ അശുഭപയ്യവസായിത്വപരതനേയും പ്രശാന്തമായ ഒന്നാകയാൽ പാശ്ചാത്യസാഹിത്യങ്ങളിലുള്ള അശുഭപയ്യവസായിഗ്രന്ഥങ്ങൾ വായിക്കുമ്പോൾ ഞാകുന്നതു പോലെയുള്ള ഒരു ചിത്തവിക്ഷോഭം അവ വായിക്കുമ്പോൾ ഞാകുന്നില്ലതാനും. ഭാസന്റെ ഉഷഭംഗം എന്ന നാടകം മാത്രം ശോകപരിണാമിയായി കാണുന്നത് ഉത്സർഗ്വിധിയിലുള്ള ഒരുപക്ഷേപം (Exceptional) വിധിയായി വിചാരിക്കേണ്ടതേയുള്ളൂ. സംസ്കൃതസാഹിത്യത്തിലുള്ള ഗ്രന്ഥങ്ങൾ ആകുമ്പോൾ ഇതിനെ ശുഭപയ്യവസായി (Comedy) കളായിരിക്കുന്നതിനുള്ള കാരണം എന്താണെന്നുള്ളതു ചിന്തനീയമായ ഒരു സംഗതിയാണ്. ഇന്ത്യക്കാർ സാഹിത്യത്തിന്റെ പരമപ്രയോജനമായി ഗണിക്കുന്നത് കൃത്യാകൃത്യോപദേശത്തേയും ധർമ്മബോധത്തേയുമാകയാൽ, ഇന്ത്യൻസാഹിത്യം 'ഐഡിയോലിസം' എന്നു പറയുന്ന പരിപൂർണ്ണമാതൃകാധർമ്മത്തെയാണുപ്രതിനിധീകരിച്ചുകാണിക്കുന്നത്. എങ്ങിനെയൊണ് ഒന്നായിരിക്കുന്നത് എന്നല്ല, എങ്ങിനെയൊണ് ഒന്നായിരിക്കേണ്ടത് എന്നാണ് പൗരസ്ത്യസാഹിത്യം കാണിച്ചുകൊടുക്കുന്നത്. ഒരാൾ ഏതു വിധത്തിൽ ഇരിക്കുന്നു എന്നു കാണിച്ചുകൊടുക്കുമ്പോൾ ആയാളുടെ ഗുണദോഷസമ്മിശ്രമായ സ്വഭാവവും, ശുഭാശുഭരൂപങ്ങളായ കർമ്മങ്ങളും, സുഖദുഃഖരൂപങ്ങളായ ജീവിതാനുഭവങ്ങളും ശരിക്കു വർണ്ണിച്ചു കാണിക്കുന്നത് അത്യാവശ്യമായിട്ടുള്ളതാണ്. എന്നാൽ ഒരാൾ ഏതു വിധത്തിലാണ് ആയിരിക്കേണ്ടത് എന്നു കാണിച്ചുകൊടുക്കുമ്പോൾ ആ ആളുടെ ഗുണപൂർണ്ണമായ സ്വഭാവവും, ശുഭമായ കർമ്മവും, സുഖമയമായ അനുഭവവും മാത്രമെ വർണ്ണിക്കുവാൻ നിർബന്ധമുള്ളൂ. അപ്പോൾ ഒന്നു എങ്ങിനെയൊണ് ആയിരിക്കേണ്ടത് എന്നുള്ള അവസ്ഥ അല്ലെങ്കിൽ ഐഡിയോലിസം എന്നതിനെ ഉപാധീകരിക്കുന്ന ഒരു സാഹിത്യത്തിന്, ഉത്തമകഥാപാത്രങ്ങളെല്ലാം

ഒത്ത മാതൃകകളായിരിക്കുവാൻ യോഗ്യതയുള്ള നിലയിൽ വർത്തിക്കപ്പെടേണ്ടി വരുന്നതും, തന്നിമിത്തം അവരുടെ സൽപ്രവൃത്തികളെ കാണിച്ച് അവയ്ക്കു സന്തോഷമയങ്ങളായ സൽഫലങ്ങൾ ലഭിക്കുന്നതായി വർത്തിക്കേണ്ടിവരുന്നതുമാകുന്നു. മാതൃകാധർമ്മത്തെ ഉദാഹരിച്ചു കാണിക്കുവാൻ ഉദ്ദേശിച്ചു രചിക്കുന്ന ഒരു സാഹിത്യഗ്രന്ഥം അശുഭപയ്യവസായിയും ശോകാസവുമായിനിർമ്മിക്കപ്പെടുകയാണെങ്കിൽ, മാതൃകയായി ഉദ്ദേശിക്കുന്ന ഉത്തമകഥാപാത്രത്തിന്റെ സൽപ്രവൃത്തി ദുഷ്ടലഭ്യമായോ നിഷ്ഠലമായോ പരിണമിക്കുന്നതായി കാണിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നതും, ആയതു ധർമ്മാധർമ്മങ്ങളുടെ സുഖദുഃഖഫലങ്ങളേപ്പറ്റി വിശേഷജനത്തിന് അവിശ്വാസം ജനിക്കുവാൻ ഇടയാക്കിത്തീർക്കുന്നതുമാകുന്നു. ഇതുകൊണ്ടാണു 'Idealism' എന്ന ധർമ്മത്തെ പുരസ്കരിക്കുന്ന ഭാരതീയസാഹിത്യത്തിൽ അശുഭപയ്യവസായികളായ ഗ്രന്ഥങ്ങൾ ആവിർഭവിക്കാതെയിരുന്നിട്ടുള്ളതെന്നു വേണം വിചാരിക്കുവാൻ. ഒന്ന് എങ്ങിനെയിരിക്കുന്നു എന്ന അവസ്ഥ അല്ലെങ്കിൽ റിയലിസം എന്ന ധർമ്മത്തെ പുരസ്കരിക്കുന്ന പാശ്ചാത്യസാഹിത്യങ്ങളിൽ അശുഭപയ്യവസായികളായ ഗ്രന്ഥങ്ങൾ ധാരാളം കാണുന്നതിനുള്ള കാരണവും ഇനി വിവരിക്കേണമെന്നില്ലല്ലോ.

പൊരസ്കൂർ ആസ്തികത്വത്തിലും മതവിശ്വാസത്തിലും പ്രത്യേകനിഷ്ഠയുള്ളവരാകയാൽ അവരുടെ വിചാരങ്ങളും സാഹിത്യവും ഏകദേശം ആദർശവരങ്ങളും മാതൃകാധർമ്മനേപതികളും ആയിരിക്കുന്നതു സ്വാഭാവികമാണ്. പൗരസ്കൂരുടെ സാഹിത്യത്തിന്റെ, വിശേഷിച്ചു നാടകസാഹിത്യത്തിന്റെ, ഉൽപ്പത്തിതന്നെ മതത്തിൽനിന്നാകുന്നു. വൈദികകാലത്ത് യാഗക്രിയകൾ നടക്കുന്ന അവസരങ്ങളിൽ, യാഗശാലകളിൽവെച്ചു ഒരു വക ധർമ്മാപദേശപരമായ നാട്യവിദ്യ പ്രയോഗിക്കപ്പെട്ടിരുന്നുവെന്നും, അതാ

ൺ പിൽക്കാലത്തു പരിഷ്കരിച്ച നാട്ടുവിദ്യയായി പരിണമിച്ചതെന്നും, അതുകൊണ്ടു ഭാരതീയനാട്ടുകലയുടേയും സംസ്കൃതനാടകങ്ങളുടേയും ആഗമം മതത്തിൽനിന്നാണെന്നും ആണ് പ്രൊഫസർ കീത്ത് (Keith) മുതലായ പണ്ഡിതന്മാർ പറയുന്നത്. എന്നാൽ നാട്ടുകലയുടേയും നാടകങ്ങളുടേയും ആഗമം വൈദികമായിട്ടുള്ളതല്ലെന്നും, വൈരാണികവും ഐതിഹ്യസാഹിത്യവുമായിട്ടുള്ളതാണെന്നും ചില വിമർശകന്മാർ അഭിപ്രായമില്ലാതില്ല. ആദ്യം പറഞ്ഞ അഭിപ്രായമാണ് സർവ്വാത്മനം യുക്തിയുക്തവും ആദരിക്കേണ്ടതുമായിരിക്കുന്നതെന്നു പറയാം. പ്രൊഫസർ കീത്ത് എന്ന പണ്ഡിതന്റെ പക്ഷം, പണ്ഡിതപാരമ്പര്യത്തുമുള്ള ജനസമുദായത്തെ മുഴുവൻ സ്വാധീനപ്പെടുത്തുവാൻ ഉദ്ദേശിക്കപ്പെടുന്നതായ നാടകസാഹിത്യം ഒരു മതരാജ്യമായ ഇന്ത്യയിൽ മതത്തിൽനിന്നു തന്നെ ഉണ്ടായിട്ടുള്ളതും ഐന്ദ്രിയംലിസത്തെ പുരസ്കരിക്കുന്നതും ആയിരിക്കുവാനുണ്ടായുള്ളു എന്നാണ്.

മലയാളത്തിൽ ഉണ്ടാകേണ്ടിയിരിക്കുന്ന നാടകസാഹിത്യം കേവലം സംസ്കൃതനാടക സാഹിത്യത്തേയോ, ഇംഗ്ലീഷ് നാടക സാഹിത്യത്തേയോ മാതൃകയാക്കിക്കൊണ്ടുള്ള ഒന്നായിരിക്കരുത് എന്നും, രണ്ടിൽനിന്നും നല്ലതുസ്പീകരിച്ചു സ്വതന്ത്രമായ ഒരു സ്വന്തം വഴിയിൽക്കൂടെ പുരോഗതി ചെയ്യുന്നതായിരിക്കേണം അതെന്നും ഇതിനു മുമ്പു സൂചിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ. മനോഹരങ്ങളെ വിനിയോഗിക്കുന്നതിലുള്ള അടക്കം ചിട്ടയും മുഖപ്രതിമുഖാഭിസന്ധികളുടെ ഉപാധികളും സംസ്കൃതത്തിൽനിന്നു സ്വീകരിക്കുന്നതു നന്നായിരിക്കും. രംഗസംവിധാനം, കഥാഗ്രഥനം, തുടങ്ങിയ പല കൂട്ടങ്ങളും ഇംഗ്ലീഷ് നാടകങ്ങളിൽനിന്നു പഠിക്കുവാനുണ്ട്. കരുണരസമയങ്ങളായ അശുഭപ്രയോഗസംഗ്രഹങ്ങൾക്കു തീർച്ചയായും മലയാളനാടകസാഹിത്യത്തിൽ സ്ഥാനം കല്പിക്കേണ്ട

താണ്. ശുഭപയ്യവസായികളായിരിക്കേണം നാടകഗ്രന്ഥങ്ങളെന്നും, വീരശൃംഗാരച്യതിരികത്തെയായ രസങ്ങളെ അംഗികളായി കല്പിക്കുവാൻ പാടില്ലെന്നും മാറ്റമുള്ള സംസ്കൃതക്കാരുടെ നിർബന്ധങ്ങളെ നിങ്ങൾ വകവെക്കേണ്ട ആവശ്യമില്ല. അനുഗ്രഹീതകവിയായ ഭവഭൂതി മുതലായ മഹാരഥന്മാർപോലും ഇമ്മാതിരിയുള്ള നിബന്ധനകളെ അനുസരിച്ചതുകൊണ്ട് അപകടത്തിൽ പാടിയിരിക്കുന്നു. ഏകാന്തകരുണയും സ്വതവേ ശോകാസ്യവും ആയിട്ടുള്ള ഉത്തരമായണകഥയെ ശുഭപയ്യവസായിയാക്കിത്തീർത്തവർ വേണ്ടി ഭവഭൂതി, വായനക്കാർ തീരെ പ്രതീക്ഷിച്ചിട്ടില്ലാത്ത സീതാരാമന്മാരുടെ പുനസ്സമാഗമത്തെ വണ്ണിച്ചു, രാമായണകഥയുടെ പ്രശാന്തമായ അന്തിമഘട്ടത്തെ എത്ര വികൃതമാക്കിത്തീർത്തു എന്നു നോക്കുക! കവികൾ യാഥാസ്ഥിതികത്വം കൈക്കൊള്ളാതെ സ്വതന്ത്രമായി തങ്ങളുടെ കല്പനാശക്തിയെ പൂർവ്വപരിപൂർണ്ണപക്ഷം സമഞ്ജസമായ ഒരു നാടകസാഹിത്യം നമ്മുടെ ഭാഷയിൽ ഉണ്ടായിവരുന്നതിന് അധികകാലം പ്രതീക്ഷിച്ചിരിക്കേണ്ടി വരികയില്ല. ലാസ്യലളിതയും വണ്ണരൂപിണിയുമായ വാഗ്ദേവി അതിന് അനുഗ്രഹിക്കുമാറാകട്ടെ!

സി. ശങ്കുണ്ണിനായർ.

പ്രേമരോമനം.

മാഞ്ഞുപോ! വിജനമേ, മൽ പ്രാണേ ശപരിവീണ്ടും
മാററണേകനിഞ്ഞൊന്നാമുദ്ധതൻമുട്ടപടം,
എത്രനേരമേയ്കാണിക്കുന്നുത്താ; നെഴുതിക്കു -
കെൻകണ്ണിലൊന്നുകൂടിയട്ടിപ്പുസുഖാഞ്ജനം!

വന്നീടുന്നിലാച്ചിരിയടക്കിക്കൊണ്ടുമല്ലെ -
 പ്പിന്നിൽച്ചെന്നെത്തിനോക്കുന്നിശയെക്കണ്ടിട്ടാവാം,
 വ്യോമമോംഫലകത്തിലേതാനും വരച്ചൊര -
 കോമുകരൂപംമോച്ചുവാഞ്ഞൊളിച്ചിതുസന്ധ്യ -

വെൺമുകിൽ മോചയ്ക്കുള്ളിൽനി ഭൂതംനിശീഥിനി
 വെച്ചയച്ചൊരത്തൊരാലിവിയാംപ്രേമലേഖം
 അഞ്ചുസാകണ്ടുവായിച്ചാലോചിച്ചാലോചിച്ചു
 പൂഞ്ചിരിക്കൊരുകു ചന്ദ്രനാമം ഉദാതം ചുറ്റുംനോക്കി.

സാനന്ദമതുകിളുകുടന്നതേനോക്കിനോക്കി
 വാണിജനോരുതേന്മാവിൻറതൈതടവെന്ത്രേ
 ചുംബനംചെയ്തപ്പൂതളിർച്ചുണ്ടുകൾകൊണ്ടുബാധം
 തൻമെയ്യിൽ ചൂർണ്ണരണ്ടുമോമൻലതികയെ!

മാഞ്ഞല്ലോവിജനമേ,മൽപ്രാണേശപരി;യൊന്നു
 മാററണേദയചെയ്തൊരുശ്ചതൻമുടുവടം!

പാവപ്പെട്ടൊരുയുവാവിൻറപൂങ്കുളിയിൽനി -
 നാവത്തിച്ചാവത്തിച്ചുണ്ടിങ്ങിനെപുലമ്പുന്നു.

കാമലാളൊത്തുവാണോരാനന്ദമയമാമ -
 കൈമോരമുൻപോയപൂങ്കാവീൻനടുക്കല്ലോ
 ആശുവന്നടുത്തെന്നോകൊണ്ടുചെന്നാക്കിഗുഹ -
 മശുഗംതീതവേഗമാമൊന്നായുവിനെ!

കണ്ടമാത്രജ്ഞിഞ്ഞുവല്ലികളവരുടെ
 കുഞ്ഞായൊൻ ചാഴംനപാമിനിതൻപ്രിയനെ

മിണ്ടുവാൻമാത്രമല്ലേവയ്ക്കയ്ക്കുള്ളതോഷം
 കൊണ്ടുവർപുളിച്ചാടിക്കളിച്ചുബഹുവിധം!

തന്നുടെവരവുംകാത്തിരിക്കുംസപാമിപുത്രി -
 തന്നെക്കണ്ടറിയാതെചെന്നുകൾപൊത്തിടവേ,

വീണകൈനിരാലംബംതാഴെ, നോക്കുന്നതു ചുറ്റും
കാണുന്നില്ലോമനയേ, പുകാലുമില്ലെങ്ങങ്ങും,
ഇളകീട്ടില്ലതാനാപ്പഴവക്കത്തുനി, നാ -
ണ്ടിളിച്ചുകാട്ടീടുന്നതു നൃപമൊരുലോകം!
ചിത്ര! മപ്പോഴിപ്പാവമാസപരിച്ചിരുന്നതെ -
ന്തത്രയും ഹാഹാ! ഭൂതകാലത്തിൻ രോമ ഫമമോ!!

തുടങ്ങീനെടുവീപ്പിൽ തടഞ്ഞു തട, ഞ്ഞൊര -
മിടർപൂണ്ടിഴഞ്ഞൊരക്കരുണാത്മനവീണ്ടും
മാഞ്ഞല്ലോ വിജനമേ, മൽ പ്രാണേശപരി; യൊന്നു
മാറാണേദയചെയ്താമുഷ്ടതൻമുടുവടം!

രാമുണ്ണി.

കോമപ്പൻ

(പച്ച മലയാളത്തിലുള്ള ഒരു ലഘുനിരൂപണം.)

പലതരം കമ്പം പലപ്പോഴും പലരേയും പിടി പെടാ
റുള്ളതുപോലെ ഒരിക്കൽ പച്ചമലയാളകമ്പം മലയാള
ഏഴത്തുകാരിൽ ചില തലയാളികളെയൊക്കെ പിടി പെടു
കയ്യുണ്ടായി. നമ്മുടെ വക മെഴികൾ കൊണ്ടു് ഉള്ളിൽ
തോന്നുന്നതങ്ങനെ തന്നെ യാതൊരു കോട്ടവും കുറവും കൂ
ടാതെ പറഞ്ഞറിയിപ്പാൻ കട്ടം തന്നെ പണിയില്ലെന്നോ
ത്തിട്ടാണിവരെല്ലാം ഇപ്പണിയു് കാര്യം കെട്ടിയതെന്നു
തോന്നുന്നില്ല. ഉള്ളകളികളെല്ലാമറിയുന്നവർക്കും ത
ന്നെ അങ്ങനെയൊരു ഭേദമായിരിപ്പാനും തരമില്ല. തനി
മലയാളത്തിൽ കൊള്ളാവുന്ന പർ വല്ലതുമൊക്കെ ഏഴതി
യാൽ അതിന്നൊരു മോടിയും പുതുമയുമില്ലാതിരിയ്ക്കയില്ല.

എന്നതന്നെയല്ല പണിയുടെ നന്മയും തിന്മയും തിരിച്ചറിവാൻ കഴിയുന്നവരെക്കൊക്കെ അതിനെ പുകഴ്ത്തുകയും ചെയ്യും. 'പച്ച മലയാള'ത്തിൽ വാനോർമൊഴി കൂടിക്കൂടെന്നല്ലാതെ വെള്ളക്കാരടേയോ, തമിഴരടേയോ, മറാഠടേയെങ്കിലുമൊ മൊഴികളുമൊക്കെച്ചേർപ്പാൻ തരക്കേടില്ലെന്നാണ് വെച്ചിട്ടുള്ളത്.

'പച്ച മലയാള'മെന്ന പേരിൽ "ഉള്ളൂര, പി. ജി, യൊടു, വൃണ്ണി" തുടങ്ങി പല വമ്പനാരും ചിലതെല്ലാമെഴുതീട്ടുണ്ടെങ്കിലും അതിൽ 'കണ്ടൂരി'നെപ്പോലെ മെച്ചം നേടിയവരാരുമില്ലെന്നതന്നെവേണം പറയാൻ. നല്ല നോട്ടക്കാരൊക്കെ 'കണ്ടൂരിനെ കൊണ്ടാടുന്നവരാണ്'. കഴിച്ചലിന്നതന്നെ വളരെ ഞരക്കമായ മലയാളമൊഴികൾകൊണ്ടു ഏതു തരത്തിലുമെഴുതുന്നതിനും, പലേ മട്ടിൽ 'ചെപ്പടിക്കൂടി കാണിക്കുന്നതിനും മേനവനവർകളേപ്പോലെ അറിയും നെറിയുമുള്ള വേദാരാധമലയാളത്തിലില്ലതന്നെ. മേലേക്കിടയിൽ ഇതിന്റെ ഒരു നോട്ടം നോക്കി നന്മയും തിന്മയും വേർതിരിച്ചു കാണിപ്പാനുള്ള അറിവൊന്നും എന്നെപ്പോലെ എളിയ നിലയിലുള്ള ഒരാൾക്ക് ഉണ്ടാവാൻ താമില്ലെന്ന് വായനക്കാരോട് പറഞ്ഞു കഴിയുവെന്നില്ലല്ലോ. മേനവനവർകളുടെ പച്ച മലയാളത്തിൽ കണക്കിലേറെക്കമ്പം പിടി പെട്ടതു കൊണ്ടാണ് ഞാനിപ്പണിയ്ക്ക് കാപ്പുകെട്ടിയതെന്ന് എന്റെ വായനക്കാരെ കാമ്മിപ്പിയ്ക്കുകയും ഇതിലുണ്ടാവാനിടയുള്ള വീഴ്ചകൾക്കും പോരായ്മകൾക്കും എനിക്കു മാപ്പു തരുവാൻ താഴ്മയോടു കൂടി അറിയിക്കുകയും ചെയ്തു കൊള്ളുന്നു.

"പച്ചമലയാള"ത്തിൽ 'കോമപ്പൻ' 'കണ്ണൻ' 'പാക്കനാരു' 'കൊച്ചിത്തമ്പുരാൻ' എന്നിങ്ങനെ നാലെണ്ണം അടങ്ങിയിട്ടുണ്ടെങ്കിലും അതിൽ ഒന്നാമത്തേതിനേക്കുറിച്ചു ണിപ്പോളിവിടെ എഴുതുവാൻ പോകുന്നത്. 'ഉണ്ണം കഴി

ഞ്ഞിരവിലൊന്നു മുറുക്കി മിന്നൽ നാണിച്ചിടുന്ന മടഹാരെ ടമൊത്തുമച്ചിൽ പാണിടമപ്പൊഴാണ് മേനവനവർകൾ 'കോമപ്പ'നെക്കുറിച്ചു പറഞ്ഞു തുടങ്ങുന്നത്. അതു ചുരുക്കത്തിൽ താഴെ കാണുമ്പോലായുമാണ്.

“പണ്ടു— എന്നു വെച്ചാൽ ‘ശീമപ്പയറുമാ’കളും വെടിമരുന്നു മറ്റും ഈ നാട്ടിലെത്തുമ്പോൾ, ‘പണ്ടുള്ള നല്ല പതിനെട്ടാലും പയറി’യ രൂഢ പടയാളിത്തലവന്മാരുണ്ടായാൽ ഒട്ടേറെക്കേളികേട്ട കടത്തനാട്ടിൽ ‘പാലാട്ടനായനാ’രുടെയും ‘ഒന്നുറുക്കുറുപ്പ’ന്മാരുടെയും പേരും പെരുമയും തികഞ്ഞ രണ്ടു തറവാടുകളുണ്ടായിരുന്നു. ഈ തറവാടുകാർ പണ്ടുക്കുപണ്ടു കടിപ്പുകയുള്ളവരാകയാൽ അവർ തമ്മിൽ വഴക്കിനല്ലാതെ കൊഴുപ്പിന്നൊരിക്കലും വഴിയുണ്ടായിരുന്നില്ല. എന്നു തന്നെയല്ല അവർ കണ്ടാൽ കണ്ടെത്തുവെച്ചെല്ലാം ‘കടിപിടി’ കൂടുകയും ചെയ്തിരുന്നു. ഇവർ നാടുവാഴികളായിരുന്നതിനാൽ ആ നാട്ടുകാരായ നായന്മാർക്കു രണ്ടു വീട്ടുകാരെയും അടിയന്തരങ്ങൾക്കു വരുത്താതെയും കഴിഞ്ഞിരുന്നില്ല. അന്നു ‘പാലാട്ട’ ‘കോമപ്പൻ’ എന്നു പേരായ ഒരു ചെറുപ്പക്കാരനെ ഉണ്ടായിരുന്നുള്ളു; എന്നാൽ എതിരാളിവിട്ടിലാകട്ടെ മിടുമിടക്കുമരമായ ഏഴു പടയാളിത്തലവന്മാരുണ്ടായിരുന്നു. ഒരിയ്ക്കൽ അവിടെ അടുത്തുണ്ടായ ഒരു താലികെട്ടടിയന്തരത്തിന്നു നമ്മുടെ ‘കോമപ്പൻ’ ചെന്നു ചേരുകയും, ആ വീട്ടുകാർ ആയാളെ ‘നാടുവാഴിയെണ്ണ’ക്കുറിയ്ക്കുമൊരു കട്ടിലി’ലിരുത്തുകയും ചെയ്തു. അപ്പോഴേക്കും ഒരു ചെറുപ്പക്കാരിപ്പെണ്ണ് കോമപ്പന്റെ കണ്ണും കരളും കുവന്നുകൊണ്ടു അതിലെ കടന്നുപോകയും അവൾ അയാൾക്കെതിരായിത്തന്നെ ഒരിടത്തിരിക്കുകയും ചെയ്തു. കുറച്ചുകഴിഞ്ഞപ്പോഴേക്കും രണ്ടാളും തമ്മിലറിഞ്ഞു. ‘മാറാലർ മക’യാണിവളെന്നറിഞ്ഞു നായരുടെയും ‘പാലാട്ടനായരി’ലാണു താൻ കണ്ണുവെച്ചതെന്നാൽ ആ നല്ലാരിന്റെയും

നില തെല്ലൊന്നു പരുങ്ങലിലായി. എന്തിനേറെപ്പറയുന്നു? താലികെട്ടും കഴിഞ്ഞു; പിരിയേണ്ടവരും പിരിഞ്ഞു. കോമപ്പൻ പല ഒഴികഴിവുകൾകൊണ്ടും കരളടക്കി നിർത്തുവാൻ നോക്കിയതെല്ലാം വെറുതെയാവുകയാൽ അയാൾ നാൾതോറും 'ഉണ്ണി' കുളിപ്പാൻ പോകുമ്പോൾ മരം മറഞ്ഞുനിന്ന് അവളെക്കണ്ടു കണ്ണും കരളും കുളിപ്പിച്ച് പതിവായി. ഒരനാൾ പതിവിൻപടി ഉണ്ണി കുളിപ്പാൻ വന്നു കാണാത്തതായാൽ "അവൾ കുളിച്ചു കുളിച്ചു നീരിൽ പൊൽത്താർ പെറ്റും മണമണിഞ്ഞൊരു കററുമേറു" അയാൾ കുളിപ്പാൻ ചെന്നിറങ്ങുകയും, അപ്പോഴേക്കും ഉണിച്ചിരിയെന്ന വീട്ടിലെ മറ്റൊരു പെണ്ണിനോടുകൂടി ഉണ്ണി അവിടെ എത്തിച്ചേരുകയും ചെയ്യുന്നു. 'ഉണിച്ചിരിയമ്മ'ക്കിതൊന്നും അത്ര പിടിച്ചില്ല. 'ചേലായിത്തൊന്നു കുറുവിവിടത്തിലായോ പാലാട്ടുകാർ കുളി?' എന്നു വെച്ചു അവൾ വീട്ടിലേക്കു ആങ്ങളമാരോടു പറവാനായിപ്പോവുകയും, മേലാലുണ്ടാവാനിടയുള്ള ത്കരാരുകളോത്തു ഉണ്ണി അതെല്ലാം നായരോടു പറവാനായി കളത്തിലേയ്ക്കിറങ്ങുകയും ചെയ്തു. താൻ വളരെ നാളായി ഇടവിടാതെ കൊതിച്ചുവരുന്ന ഉണ്ണി തന്നെത്താൻ കടവിലേക്കിറങ്ങിവരുന്നതു കണ്ടപ്പോൾ ഉള്ളിൽ തിങ്ങിപ്പിടങ്ങുന്ന വെമ്പലോടുകൂടി കോമപ്പനും അടുത്തുകൂടി. പൂവമ്പനും ചില പൂവമ്പുകളെടുത്തു പുതുവില്ലിൽ തൊടുത്തു. "കോമകുചത്തിടുമൊരുള്ളോടുകോൾമയിക്കൊണ്ടൊരു മണ്ണിലൊരു കാൽവിരലാൽപരച്ചു" കൊണ്ടു അടുത്തുണ്ടാവാനിടയുള്ള ത്കരാരുകൾക്കുറിച്ചെല്ലാം അയാളോടു പറഞ്ഞു. ഉൾത്തൊട്ടി മുടിക്കല്ലായ ആ പടയാളി നായരണ്ടോ ഇതു കൊണ്ടൊക്കെ കലുങ്ങുന്നു? 'പുല്ലാണെന്നിങ്ങ പടയാളികൾ നിൻ കടക്കൺതല്ലാണു തേന്മൊഴി തടുത്തിടുവാൻത്തരക്കം' എന്നു പറഞ്ഞു ചിരിച്ചുകൊണ്ടു നിന്നതല്ലാതെ അയാളോരടിയും പിന്മാറിയില്ല. ഒടുവിൽ വളരെ പണിപ്പെട്ട ഒരു

തരത്തിൽ തന്റെ കാർക്കുന്തൽ കെട്ടഴിച്ചു പിന്നിലേക്കിട്ട് കോമപ്പനെ അതിനുള്ളിൽ ഒളിപ്പിച്ചുനിൽക്കുകയും, അപ്പോഴേക്കും ശുണ്ണികയറിയ കുറുപ്പന്മാർ അയാളെ കൊല ചെയ്യാനായി അവിടെ എത്തിച്ചേരുകയും ചെയ്യുന്നു. മുത്ത കുറുപ്പ് “എങ്ങോതുകിങ്ങിവിടെവന്നൊരുനായർ?” എന്നായി. “ഇങ്ങോട്ടടുത്തുവരുമെന്നുടെ മട്ടുകണ്ടിട്ടങ്ങോരുമാറിയുടെ” എന്നും “എന്റെ പിന്നിലവനങ്ങനെ പോയ്ക്കൊണ്ടു”വെന്നും ഉണ്ണി ശരിക്കു മറുവടിയും കൊടുത്തു. പൊണ്ണത്തറയ കുറുപ്പന്മാർക്കു ഇതിലൊളിഞ്ഞു കിടക്കുന്ന പൊരുളൊന്നും അറിവാൻ കഴിയാത്തതിനാലും, അരിശം അതിരുകവിഞ്ഞതുകൊണ്ടും അവർ നേരെ കിഴക്കോട്ടു കോമപ്പനെ പിടിപ്പാനോടി. ഈ തമാശ കഴിഞ്ഞപ്പോൾ ഉണ്ണും കഴിഞ്ഞൊങ്ങുമ്പോൾ പോയാൽ എന്റെ വാതിൽ തുറന്നു കാണാമെന്നും അപ്പോൾ അവിടെ കാണണമെന്നും ഉണ്ണി പറഞ്ഞപോലെ അവർ വിറകയും, പിന്നീടു കോമപ്പൻ രാവിൽ വാതിൽക്കലെത്തിച്ചേരുകയും ചെയ്തു. ‘നേരം പുലർന്നിട്ടുവതിന്നു കുറച്ചുത്ത നേരം’വരെ പൂവമ്പപ്പതുകളിൽ മാഴ്കിക്കിടന്നുറങ്ങിയിരുന്ന അവർ കാക്ക കരഞ്ഞപ്പോഴേ എഴുന്നീറ്റു. ഉണ്ണി “ഉണ്ടാക്കിടാം പണിയുടുത്തിട്ടുവാൻ മുപ്പിഞ്ഞുമുണ്ടാക്കിടേണമുടലിൽച്ചളിച്ചേർത്തിടേണം, കണ്ടാൽ കണക്കിലൊരു പാണനിത്തെന്നതോന്നിക്കൊണ്ടാൽ കുഴക്കുവരികില്ല വഴിക്കതെല്ലം” എന്നും പറഞ്ഞു അയാളെ പാണനാക്കി പുറത്താക്കി. ഇങ്ങനെയിരിക്കെ ഒരിക്കൽ ഉണ്ണിക്കു തീണ്ടാരിയായിരുന്നതിനാൽ അവൾക്കു മുണ്ടെടുത്തു കൊടുക്കുവാനായി ഉണിച്ചിരിയ്ക്കുന്ന ചെന്നു പെട്ടി തുറക്കുകയും അതിൽ കണ്ടെത്തിയ കോമപ്പന്റെ വാളും പലിശയുമെടുത്തു അവൾ ആങ്ങുമുക്കു കൊടുക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. ആങ്ങുമുക്കു ഈ വാളും പലിശയും കോട്ടയ്ക്കുലെ കുഞ്ഞിമരയ്ക്കാരടേതാണെന്നും ഈ പെണ്ണിന്നു അവനുമായി ചുറ്റ (ഒളിന്ദേവ) മുണ്ടെന്നും,

അതുകൊണ്ടു തറവാടിന്റെ മേന്മക്കും കേൾവിക്കും പരക്കു പാരിച്ചു പെങ്ങളെ പെട്ടിനറുക്കണമെന്നും തീർച്ചയാക്കി. അപ്പോഴും അവിടത്തെ അയൽനാട്ടിലുള്ളവനും പെൺകൊതിയനുമായ ഒരു ചെളിച്ചപ്പാടു അവിടേച്ചാടിചീണ് 'ഇവളെക്കൊല്ലേണ്ട'നും, 'അമ്പലത്തിലിരുന്നു പല നോൽവുകളും നോറാൽ മതി' എന്നും പറഞ്ഞു പിരട്ടി കുറപ്പനാരുടെ കണ്ണിൽ പൊടി ഇട്ടു പെണ്ണിനെത്തട്ടിക്കൊണ്ടുപോയി. ചെളിച്ചപ്പാടു പല അടവുകളും എടുത്തുനോക്കിയെങ്കിലും അതൊന്നും ഉണ്ണിയേറ്റു പാറിയില്ല. ഭട്ടവിൽ അയാൾ 'മായ്ക്കാരെ നിന്നോടു ചേർത്ത് അവനോടു ഞാൻ വേണ്ട മുതൽ കൈക്കലാക്കിക്കൊള്ളാം'മെന്നും പറഞ്ഞു വാതിലുമടച്ചു പുട്ടി ഏങ്ങോട്ടോ പോയി. ഉണ്ണിക്കിപ്പോഴാണു കൂനിൽക്കുരു കൂടിയാതത്. അവൾ ജനലിൽ കൂടി പുറത്തേക്കു നോക്കിയപ്പോൾ അവിടെ ഒരു 'വേലൻ' ഇരിക്കുന്നതു കാണുകയും, അവനെ വിളിച്ചു 'പാലാട്ടു കോമനൊരൊഴുത്തു' കൊടുത്തുയയ്ക്കുകയും ചെയ്തു.

രാവായപ്പോൾ 'മാലാമലക്കുണകളാലുള്ളവായതാറാൻ' മാപ്പിള വന്നു അറയിൽ കടക്കുകയും ഉണ്ണി 'പാലാട്ടു കോമനുടെ പെണ്ണിവളെ'നും, ഇനിയൊരാടി മുന്പോട്ടു വെച്ചാൽ നീയെന്റെ വാളിന്നുണായിപ്പോയേക്കുമെന്നും പറഞ്ഞു വാളുമുലച്ചു നില്ക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. പെണ്ണിന്റെ മുമ്പിൽ 'പന്തം കണ്ടു പെരുച്ചാഴിയേപ്പോലെ' മിഴിച്ചുനില്ക്കുന്ന മാപ്പിളയെക്കണ്ടു പൊട്ടിച്ചിരിച്ചുകൊണ്ടു പെട്ടെന്നു കോമപ്പനും അവിടെ ചാടിചീണ്. അവിടെ വെച്ചു അപ്പോഴുണ്ടായ പോരിൽ ആ മാപ്പിളത്തലവന്റെയും, കൂട്ടുകാരുടെയും, ചതിയൻ ചെളിച്ചപ്പാടിന്റെയും തലകളുറുത്ത് ആ പടയാളിത്തലവൻ പന്താടി. അങ്ങനെയിരിക്കുമ്പോൾ ഉണ്ണിയമ്മയുടെ ആങ്ങളമാരും വളരെ പടയാളികളും അവിടെ എത്തിക്കുഴിഞ്ഞു. അപ്പോൾ ഉണ്ണി മുന്പോട്ടു ചെന്നു

അതേവരെയുണ്ടായ എല്ലാ ഉള്ളുകളികളും പാഞ്ഞറിയിക്കുകയും അവർ ചെയ്ത കാരത്തെയോർത്തു കുറുപ്പന്മാർ വല്ലാതെ അല്ലലിൽ വെടുകയും ചെയ്തു. കോമപ്പൻ ചെയ്ത നന്മക്കു പകരമായി അയാൾ അവരുടെ വെങ്ങളെ വേൾക്കണമെന്നു കുറുപ്പന്മാർ തീർച്ചയാക്കുകയും, എല്ലാം അതുപോലെതന്നെ നടക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. ഇതാണു കോമപ്പന്റെ ചരക്കും”

ഇനി നമുക്കിതിലുൾപ്പെട്ടിട്ടുള്ളവരിൽ ഓരോരുത്തരേയും വെച്ചേറെ നോക്കി അവരുടെ നന്മയും, തിന്മയും തിരിച്ചറിയേണ്ടതുണ്ട്. ഒന്നാമത്ത് കോമപ്പനേത്തന്നെയെടുക്കാം. ഇയാൾ പണ്ടത്തെപ്പടയാളിനായ നായരുടെ കാരൊന്നാന്തരം പകർപ്പാണ്. ഇന്നത്തേപ്പോലെ അടിമത്തത്തിലകപ്പെട്ട് ആണത്തവും വിട്ട് വല്ല സ്കാർപ്പണിയിലും എപ്പോഴോ വല്ല കോടതിയുടേ മുക്കിലും ചെന്നിരുന്ന കടലാസ്സഴുതിത്തള്ളുന്ന ഗുമസ്താക്കളായോ അല്ല അന്നത്തേ ചെറുപ്പക്കാർ നാൾ കഴിച്ചിരുന്നത്. ചെറുപ്പത്തിലേ പല അടവുകളും പയറിയും എല്ല മുറിയേ പണിയെടുത്തു പല്ല മുറിയേ തിന്നും അവരൊക്കെ നല്ല ചോരക്കൊഴുപ്പും ആണത്തവും ഉള്ളവരായിത്തന്നെ വളന്നു വന്നു.

‘കാളയ്ക്കുകാണമൊരുതോളുകരിമ്പനയ്ക്കു
കാളംകുറുമ്പുകളെന്നുടൽമാർവിരിഞ്ഞു
നീളത്തിലുക്കടയകൈകളുമായ്പടയ്ക്കു
കേളിപ്പെടുപടിവിളഞ്ഞുവിളതികോമൻ’

എന്നു മേനവനവർകൾ കോമപ്പനേക്കുറിച്ച് ഉച്ചിതീട്ടുള്ളതിൽ, അന്നത്തെച്ചെറുപ്പക്കാരുടെ നിലയോത്താൽ ഒട്ടും തന്നെ കൂട്ടിപ്പറഞ്ഞിട്ടുണ്ടെന്നു കരുതുക വയ്യ. അയാൾക്ക് ഉണ്ണിയിലുള്ള ഉള്ളഴിവ് വെറും പുറംപച്ചപ്പല്ല. ‘കുന്നകാരാദികളാൽ കലുത്തി’ല്ലെന്നു കോമപ്പൻ പലേടത്തും തെളിയിച്ചിട്ടുണ്ട്.

മാപ്പിളക്കൂട്ടത്തോടു വലിയൊരു പോർ കഴിഞ്ഞു നില്ക്കേ
പിന്നെയും പടയ്ക്കു പുറപ്പെട്ടുവന്ന മറ്റൊരു കൂട്ടത്തേക്കുണ്ടു
പ്പോർ ഇയ്യോർ ഉണ്ണിയോടു പറയുന്നതു നോക്കുക: —

“വാളേ! തെളിഞ്ഞിടുകനിൻ പണിതീൻതില്ല
നാളേയ്ക്കു നിന്തിടുകനിൻ റയറക്കുമെല്ലാം
ആളേയുണ്ടിതപടയ്ക്കു വരുന്നുതേൻ ചൊ —
ല്ലാളേ! നിനക്കിനിയുമിന്നൊരു കാഴ്ച കാണാം.”

മറ്റൊരിടത്തു് ഇങ്ങിനെ പറയുന്നു.

“തേടിക്കയത്തുപടയിൽ പൂലർ കൂടിവന്നാൽ —
ക്കൂടിക്കരുത്തുടയകയ്ക്കിതുകൂസുകില്ല;
മോടിയ്ക്കുവേണ്ടിയരവാളിനെടുത്തതല്ല
പേടിയ്ക്കുവേണ്ട പിടമാൻ മിഴിതെല്ലുപോലും.”

“കയ്ക്കുള്ളനാളിലിതിലിങ്ങൊരു വാളിരിയ്ക്ക
മെയ്ക്കുള്ള മാറാലരിലാരുമെതിർത്താൽ
ഇയ്ക്കുള്ളവന്നൊരു കലുകുവുമില്ലയെന്നു
നിയ്ക്കുള്ളിലാക്കുകലമ്പനൊഴുന്നവമ്പേ!”

ഉൾക്കള്ള ഒരു പടയാളിത്തലവന്റെ കലുകുമില്ലാത്ത
നിലയെ ഇതിലുമേറെ നന്നാക്കി എഴുതിക്കാണിപ്പാൻ വേറെ
യൊരൊരാൾക്കു കഴികയില്ലെന്നു തീർച്ചയായും പറയാം.

ഉണ്ണിയും തന്റെ നായക്കൂട്ടത്ത ഒരു പെണ്ണുതന്നെയാ
ണ്. കോമപ്പന തകരാറു വല്ലതും പിന്നത്തെയ്ക്കുമെന്നു കണ്ടു
പ്പോൾ അവൾ കാണിയ്ക്കുന്ന തന്റേടം പുകഴ്ത്തക്കതത്രെ.
താൻ കുരളുകൊണ്ടു വേട്ടിട്ടുള്ളതല്ലാതെ അടുത്തു പെരുമാറു
ന്നതിന്നോ, ഒരിക്കലേങ്കിലും കോമപ്പനമായി എന്തെങ്കിലും
പറവാനോ ഇതേവരേയും അവൾക്കു കഴിഞ്ഞിട്ടില്ല. ഈ നി
ലയിലാണ് ഉണ്ണിയമ്മ കളക്കടവിലേയ്ക്കിറങ്ങിച്ചെന്നതും,
കോമപ്പനോട് തകരാറുകളേക്കുറിച്ച് പറയുന്നതും. ഉണ്ണിയ
ടെ നിലയിലുള്ള ഒരു പെണ്ണിന് ഈ പണി ചെയ്യാൻ ക
ഴിയാത്ത ഒന്നുതന്നെയാണെന്നു അത്തരം പെണ്ണുങ്ങളുടെ മട്ട

റിയുന്നവകൊക്കെയറിയാം. ഇങ്ങനെ തന്നെ അവർ കോമപ്പനെ പാണനാക്കിപ്പറഞ്ഞു കേൾക്കുന്നതും, 'മരയ്ക്കര'ടെ അടുത്തു നിന്നും മറ്റും ഉശിരം തന്റേടവും കാണിക്കുന്നതും ആർക്കും പുകഴ്ത്തേണ്ടതാണ്.

പെൺകൊരിയന്മാരായ വെളിച്ചപ്പാടിനും മരയ്ക്കരക്കും അവരുടെ പണിക്കുട്ടന്മാർ കൂലിതന്നെ കിട്ടി. കറുപ്പന്മാർ ചേരത്തിട്ടപ്പുകൊണ്ട് ഒരുതരം കണ്ണുകാണാത്തകുട്ടരാണെങ്കിലും നല്ലവണ്ണം ഉള്ളിലുള്ളവർ തന്നെയാണെന്നു വേണം പറയാൻ.

ഒരുതരം താണനിലയിലുള്ള 'വടക്കൻ പാട്ടിലെ കോമപ്പൻ' 'കണ്ടു'റി'ന്റെ പേരിൽ കൂടി പുറത്തു വന്നപ്പോൾ മുത്തച്ചിപ്പിയ്ക്കുള്ളിൽപ്പെട്ട മഴത്തുള്ളി കാണുന്നവരുടെ കണ്ണുകൾക്കും കവരുന്ന മുത്തായിപ്പുറത്തുവരുംപോലെ ഇതാ എണ്ണയായൊടുങ്ങാത്ത നന്മയോടുകൂടി പുറത്തുവന്നിരിക്കുന്നു. ചില എഴുത്തുകാർ ചില പഴമ്പാട്ടുകളുമെടുത്തു പലപ്പോഴും അയവ്വിടുന്നതും അതുകാണുന്ന നമുക്കൊക്കെ കൊക്കാനിടയാകാത്തതും എപ്പോഴും പതിവാണ്ല്ലോ. എഴുത്തുകാർ എഴുതുവാൻ തിരഞ്ഞെടുക്കുന്നത് പഴയതാതെകൊണ്ട് യാതൊരു തരക്കേടുമില്ലെന്നു തന്നെയല്ല, വേണ്ടതുപോലെ നന്നാക്കുവാൻ കഴിയുന്നവരാണെങ്കിൽ പഴയതുതന്നെയായിരിക്കും ഏറെ നന്നായിരിക്കുക എന്നുകൂടി മനോഹരവർകൾ കോമപ്പനിൽ തെളിയിച്ചിട്ടുണ്ട്.

ഇങ്ങനെത്തന്നെ ചൊഴികൾക്ക് അകത്തും പുറത്തും ഒരേ മാതിരി അണിവുകൾ ചേർക്കുന്നതിൽ തനിക്ക് യാതൊരു കൂസലുമില്ലെന്നു മനോഹര വേണ്ടപോലെ വെളിപാടിയിരിക്കുന്നു. നോക്കുക:—

‘നേരംമരച്ചിലതെന്നൊടുമുതഞ്ച-

മേറുണണിച്ചിരിതിരിച്ചുചരിച്ചുകൊൾവാൻ

ചേരംചൊടിച്ചുടനെയൊത്തുമാർകളേഴ്-

പേരുംപിടിച്ചുപൊടികാച്ചുണമെന്നുവെച്ചു. '൪൬'

ഇതുപോലെത്തന്നെ താതൊരു തടവുമില്ലാതെ പാലാഴിയിലെത്തിരുകൾ പോലെ അലച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന മൊഴി കൂരേ നാം കോമപ്പനിൽ എങ്ങും കാണുന്നത്. ഒരിടത്തെ കിലും മലയാളമൊഴികളുടെ തുത്താലിയായ 'ഏതുക' (ദിതീയാക്ഷരപ്രസംഗം)യ്ക്ക് ഉടവോ, ചതവോ പാർവ്വതിപ്പെന്നും തീർത്തു പറയാവുന്നതാണ്; എന്നാൽ മേനവനവർ കളുടെ 'പരക്കനാരിൽ' കാണുന്നതും

‘ഉണ്ടോനേരത്തുടക്കംതളിരൊടൊടി-

യ്ക്കുംചൊടിക്കുംചൊടിയ്ക്കും

കൊണ്ടൽക്കേരക്കുടക്കുന്നഴകുമൊരുമിട്ട-

ക്കുമുടിയ്ക്കുംമുടിയ്ക്കും

കണ്ടാലുംകാമ്പിടിയ്ക്കുന്നഴലുകിടവിടി-

യ്ക്കുംവിടിയ്ക്കുംവിടിക്കും

കൊണ്ടാടേണ്ടും നടയ്ക്കുംമുടിയഴിയുമിട-

യ്ക്കുംനടിയ്ക്കുംനടിയ്ക്കും

ഇത്തരത്തിലുള്ള തുളുരെയും അമ്പരപ്പിക്കുന്നതുമായ ചെപ്പടി കളികൾ കോമപ്പനിൽ ഇല്ലെന്നതന്നെ പറയേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. വായനക്കാർ ചുഴിഞ്ഞുനോക്കുംതോറും ഏറെയേറെ കൊള്ളാമെന്നു തോന്നുന്ന പല ഇടങ്ങളും ഇതിൽ കാണാം; നോക്കുക: -

“കണ്ണിൽക്കുവിഞ്ഞിടമടുപ്പമെഴുന്നു കോമ-

നണ്ണിയ്ക്കും ചൊടിയിലിന്നതുപോലെയായാൽ

എന്നിൽക്കളിക്കുമിവനുള്ളിനിയെന്നു ചോര-

തന്നിൽക്കളിപ്പതിനു വാളുടനേതടുങ്ങി. ൧൦൨”

ഇതിൽ ഉണ്ണിയുടെ ചെഞ്ചൊടിയ്ക്കും കോമപ്പന്റെ കണ്ണിയ്ക്കും നിറംകൊണ്ട് വളരെ അടുപ്പമുണ്ടായതുകൊണ്ടാണ് അവർതമ്മിൽ ഇത്രയ്ക്കു കൊഴുപ്പെന്നോത്തു, താനും ചുവന്ന നിറത്തിലായി കോമപ്പന്റെ കരൾ കവരുവാൻ വേണ്ട

വാൾ ചോരയിൽക്കുളിപ്പാൻ തുടങ്ങുന്നതും, മറ്റും മോവന വർകളുടെ അതിരില്ലാത്ത തലച്ചോറിന്റെ മേന്മയെയാണ് കാണിക്കുന്നതെന്നല്ലാതെ മറ്റൊന്നും പറയാൻ കാണുന്നില്ല.

കരേടത്തേക്കിലും ഇതിൽ പൊരുളില്ലാത്ത മൊഴികളോ, വല്ല പൊട്ടോ, പൊടിയോ വെച്ച് വിടവടക്കേണ്ടിവന്നിട്ടില്ല. ചിലേടത്തു കുറച്ചൊക്കെ ചായ്ച്ചും ചരിച്ചും വെക്കേണ്ടിവന്നിട്ടുണ്ടെന്നു പറയാതെ കഴികയില്ല.

“ഇച്ചട്ടമോത്തോരിടമുള്ളൊരു താലികെട്ടി-

നായ്ചെന്നു കോമനിന്നയാകിയ ചാപ്പനോടും. ഹർ” ഇവിടെ “താലികെട്ടി—നായ്ചെന്നു” കയറിയത് തീരെ പറ്റിയില്ലെന്നാണ് ചിലർ പറയുന്നത്.

“തീവെച്ചുപോലുയിർച്ചുടം നെടുവീപ്പിനാൽ ക-

ണ്ണീർ വാച്ചു കോമനതുമുള്ളിലൊതുക്കിതാനും. ഹൻ” എന്നു പറയിക്കുമ്പോൾ വായനക്കാർക്കും ‘കണ്ണീർ വാച്ചു’ പോകുന്നുവെന്നും, അർ പരയാതിരിക്കുന്നില്ല. ‘കോ—ണാ നേറെ വെമ്പലൊടണഞ്ഞ’ (൩൭)ത് കരുമട്ടിൽക്കഴിച്ചുകൂട്ടാമെങ്കിലും ‘ഇപ്പാടിവന്റെ തറവാടുടനേ കുളംകോ—രിപ്പാ നൊരുങ്ങലൊടിറങ്ങിയ’ (൧൧൪)ത് വലിയ ഒരു പുറപ്പാടുതന്നെയായിപ്പോയെന്നും ആവലാതിയുണ്ട്.

‘.....കോമനോ ഇ-

ങ്ങോട്ടക്കുകേറിവരികെന്നുവരുന്നതല്ല. ഞെ’ എന്നും

‘മൊട്ടക്കു നമ്മുടെ ചൊടിപ്പറിയിക്കുവാന-

ങ്ങോട്ടക്കു കേറിവരികെന്നുവരുന്നതല്ല. ഞെ’ എന്നും എ

ഴുതിയതു കാട്ടയടപ്പാനുംകൂടി ഒരു വകയാണെന്നു പറയുന്നവരും ഇല്ലായ്ക്കയില്ല.

ഇങ്ങിനെ ഒടിച്ചുക്കുത്തുന്ന പണി വളരെ നല്ലതാണെന്ന് എറിക്കും തോന്നുന്നില്ല; എന്നാലങ്ങിനെ ചെയ്യുന്നതു കൊണ്ടു കൂടുതൽ മെച്ചം കിട്ടുമെങ്കിൽ അതു ചെയ്തവരെ

കൊത്തുനംകാണിക്കുന്നതെന്തിനാണെന്നറിയുന്നില്ല.

ആളുകളുടെ കരളിന്റെ പോക്കിനെക്കുറിച്ചും, അതിനു പലപ്പോഴും ഉണ്ടാവാറുണ്ടുള്ള മാരത്തെപ്പറ്റിയും അറിഞ്ഞുകൂടാത്ത എഴുത്തുകാരുടെ പുറപ്പാട് തോൽവയിൽ കലാശിപ്പാനാണെങ്കിലും. മേനവനവർകൾക്കു ഇതുകൾ ഒന്നാത്തരമായറിയാമെന്ന് ഇതിലെ പലേടങ്ങളും വിളിച്ചുപറയുന്നുണ്ട്. നോക്കുക: —

‘നില്ലെന്നുപേടി, മലമ്പനടുത്തുചെല്ലു—

ചെല്ലെന്ന്, പേടിയതുവയു വരട്ടെ; യെന്ന്.

ചൊല്ലെന്നുടൻ കൊതിയു, മൊന്നുമറക്കുവാനാ—

ഉല്ലെന്നുപിന്നെയു ചെന്നൊന്നു പരുങ്ങിനിന്നു. നന്മ’

കോമപ്പനും ഉണ്ണിയുംകൂടി ഒന്നാമതായി കളക്കുടവിൽവെച്ചു കണ്ടുമുട്ടുമ്പോഴുള്ള അയാളുടെ നിലയാണല്ലോ ഇവിടെ പകർത്തിയിരിക്കുന്നത്. പല തരത്തിൽ അയാളുടെ കരൾ കിടന്നോളംതല്ലുന്നതും, അതുകൊണ്ടുണ്ടാകുന്ന പരുങ്ങലും ഇതിലുംനന്നായി എഴുതിക്കാണിപ്പാൻ മറാക്കെങ്കിലും കഴിയുമൊ എന്ന് കണ്ടുതന്നെ അറിയേണ്ടതാണ്. നമുക്കു മറ്റൊരിടത്തുകൂടി നോക്കാം: —

‘പോയി കുറുപ്പുമതുകേട്ടുവരെപ്പിടിപ്പാ—

നായിട്ടു മറവരെടൊത്തു കിഴക്കുനോക്കി

ആയി തൊടായ്ക്കുരുതിതെങ്ങിനെയാണിവണ്ണ—

മായിടിലെന്നുടനെയുണ്ണിയുമൊന്നുകുന്നു. നന്മ’

വലിയ തകരാറുകളിൽപ്പെട്ടു കുഴങ്ങി വലയുമ്പോൾ ആളുകളുവരുടെ മറ്റു നിലകളെല്ലാം കുറെ നേരത്തേക്കു മറന്നുവെന്നു വരാം; എന്നാൽ ആ തകരാറുതീർന്നുകഴിഞ്ഞാൽപ്പിന്നെ മുമ്പേത്തപ്പോലെത്തന്നെ അവരുടെ മറ്റു നിലകളും തിരികെ വന്നുചേരുന്നു. ഇതാണ് മേൽ എടുത്തു കാണിച്ചതിൽ ഒടുവിലത്തെ രണ്ടുവരിയിൽ മേനവനവർകൾ കാണിച്ചിരിക്കുന്നത്. കുറുപ്പന്മാർ കോമപ്പനെ കൊലചെയ്യാൻ

കോടിയെത്തിയപ്പോൾ പൊട്ടൻ ഉണ്ണിയമ്മ അയാളെ കർ
കൂന്തലിന്നുള്ളിലൊളിച്ചുവെച്ചുവെങ്കിലും, അവർ പോയപ്പോ
ഴെക്കും ആയമ്മയുടെ കൂടപ്പിറപ്പായ നാണവും മറ്റും മുമ്പേ
ത്തെപ്പോലെത്തന്നെ വന്നുകഴികയും 'അയീ തൊടാക്കുരുതി
തെങ്ങിനെയാണിവണ്ണമായിടി?'ലെന്നൊക്കെ ആവലാതിപ
റവാൻ തുടങ്ങുകയും ചെയ്യുന്നു. പണ്ടുതന്നെ യാതൊരു കുല
ക്കുമില്ലാത്ത നമ്മുടെ കോമപ്പൻ കുറുപ്പന്മാർപോയപ്പോൾ
അടുത്തുകിട്ടിയ ഈ തരത്തെ ചെറുതെ കളവാൻ കഴികയി
ല്ലെന്നുവെച്ച് എന്തൊക്കെയോ വഷളുത്തങ്ങൾ ചെയ്യാൻ തു
ടങ്ങിയെന്നും മുൻകാണിച്ച വരികളിൽനിന്നു തെളിയുന്നു
ണ്ടല്ലോ. നമുക്കു കണ്ണുണ്ടെങ്കിലും നാം എല്ലാം കാണുന്നില്ല.
തെളിഞ്ഞുകിടക്കുന്നവ തന്നെയാണെങ്കിലും പലതും നമ്മു
ടെ കണ്ണുകൾക്കു ഒളിവിൽത്തന്നെ ഇരിക്കുന്നതേയുള്ളൂ. അറി
വുനേരിച്ചുമുള്ള മിടുക്കന്മാരായ എഴുത്തുകാർ അവരുടെ കണ്ണു
കൾകൊണ്ട് വേണ്ടമാതിരി കാണുകയും, കണ്ടവയെ നമുക്കു
കൂടി കാണിച്ചുതരികയും ചെയ്യുന്നു. കുറുപ്പന്മാർ കുളക്കര
യിൽനിന്നു പോയപ്പോൾ അവിടെ ചില നേരമ്പോക്കുകൾ
നടന്നതു നാം കാണുന്നില്ല; എന്നാൽ മേനവനചർകൾ അ
തൊക്കെക്കണ്ടുപിടിക്കുകയും, അവയെ നമുക്കുകൂടിക്കാണിച്ചു
തരികയും ചെയ്യുന്നു. ഇനി നമുക്ക് വേറൊരിടത്തുകൂടി
നോക്കാം: —

‘പാറീലെന്നിക്കൊരുപരുക്കു പയറിലൊന്നും—

തെറീല ചോരയിതു കാണവതെന്റൊയല്ല;

തെറീടുകില്ലിവനൊരമ്പതുപേർ മരയ്ക്കും—

രേറീടിലെന്നടവിലുണ്ണിയെ നോക്കി കോമൻ. എന്താ

പളരെപ്പോരാളികളുടെ തലയരിഞ്ഞു വാളിലെച്ചോരയും
തുടച്ച് വരുന്ന കോമപ്പൻ തന്റെ കാമനയെ നോക്കുന്ന ആ
ഒരു നോട്ടം നാമും കണ്ടുവെന്നുചരാം; എന്നാൽ ആ ഒരു
നോട്ടത്തിൽ ഈ മാതിരിയുള്ള പൊരുളുകളെല്ലാം ഒളിഞ്ഞു

കിടക്കുന്നുണ്ടെന്ന് മേന്മൻ പറയുമ്പോഴാണ് നമ്മളും തലകുലക്കുവാൻ തുടങ്ങുന്നത്. ഈ തരത്തിലെല്ലാം ആഴത്തിലാണ്ടുകിടക്കുന്ന പൊരുളിനെ കണ്ടുപിടിക്കുകയും, അതിനെ മരൊരാൾക്കും കഴിയാത്തവണ്ണം അത്രയും മെച്ചമായി നമുക്കു പറഞ്ഞുതരികയും ചെയ്യുന്ന കണ്ണിന്റെ കർമ്മതയേയോ, നാക്കിന്റെ ഉഴക്കിനേയോ, ഏതിനെയാണേറെപ്പുകഴ്ത്തേണ്ടതെന്നറിയുന്നില്ല. എന്തായാലും കണ്ടുപിടിയുടെ പേരയുടെ മുമ്പിൽ, ഇങ്ങിനെ പലേടങ്ങളിലും കാണിച്ചു പണികൾ കാണുമ്പോൾ ആരുടെ തലയും താങ്ങുപോകാതിരിക്കയില്ല, തീർച്ചതന്നെ.

കേൾക്കുമ്പോൾത്തന്നെ തോന്നുന്ന പൊരുളിനു പുറമെ, കളിഞ്ഞുകിടക്കുന്ന പൊരുൾ വേറെയുണ്ടായിരിക്കേണമെന്നും, അങ്ങിനെയുള്ള മൊഴികൾക്കാണ് ഏറെ മെച്ചമെന്നുമാണ് കൊള്ളാവുന്നവരിൽപ്പലരും പറയുന്നത്. ഇങ്ങിനത്തെ മൊഴികൾ ഇതിൽ വളരെ എടുത്തു കാണിപ്പാനുണ്ട്; എന്നാൽ അവയും, വേറെ ഒരു നോട്ടക്കാരൻ തീർച്ചയായും മൃണ്ടിക്കാണിപ്പേണ്ട മറ്റു പല ഇടങ്ങളും എനിക്കിവിടെ വിടേണ്ടിവന്നിരിക്കുന്നു. എന്റെ അറിവില്ലായ്മകൊണ്ടും, ഉള്ളിൽത്തോന്നുന്നതു തുറന്നു പറയാൻ ഏതുതരത്തിൽ നോക്കിയാലും വഴി കാണാത്തതിനാലും, ഈ ആവാത്തപണിക്കു ചാടിപ്പൊപ്പട്ടതിന് വായനക്കാരോടു ഒരിയ്ക്കൽക്കൂടി മാപ്പിനായി താണിരുന്നെങ്കൊണ്ട് ഇതിനെ ഇവിടെ നിൽക്കൊള്ളുന്നു.

കുറുവാൻതൊടിയിൽ ശങ്കരനെഴുത്തച്ഛൻ.

